

**T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

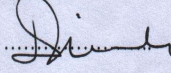
**AVRUPA BİRLİĞİ' NDE SPOR EĞİTİMİ
POLİTİKALARI VE BU POLİTİKALARIN
TÜRK SPOR EĞİTİM SİSTEMİNE
UYUMU**

DOKTORA TEZİ

Yunus Emre KARAKAYA

2012

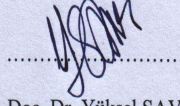
ONAY SAYFASI

Prof. Dr. Emine ÜNSALDI

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

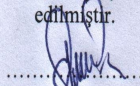
Bu tez Doktora Tezi standartlarına uygun bulunmuştur.

Yrd. Doç. Dr. Yüksel SAVUCU

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Başkanı

Tez tarafımızdan okunmuş, kapsam ve kalite yönünden Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

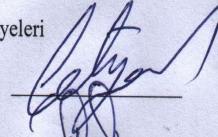

Yrd. Doç. Dr. Bilal ÇOBAN

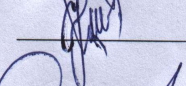
Danışman

Doktora Sınavı Jüri Üyeleri

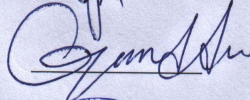
Doç. Dr. Çetin YAMAN

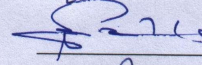
Yrd. Doç. Dr. Bilal ÇOBAN

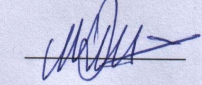
Yrd. Doç. Dr. Cemal GÜNDOĞDU

Yrd. Doç. Dr. Ercan GÜR

Yrd. Doç. Dr. Muhammet DÜŞÜKCAN

TEŞEKKÜR

Avrupa Birliği'nde Spor Eğitimi Politikaları ve Bu Politikaların Türk Spor Eğitim Sistemine Uyumu adlı bu çalışma, konusu itibariyle Türkiye için güncelliğinden ve değişen dünyada aldığı önemli rolden öte, spor eğitimi politikalarının temellerinin güncel olarak ifade edilebilmesi için seçilmiştir. Türkiye'de yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi veren kurumların eksikliklerini, problemlerini ortaya koymak hedeflenmiştir.

Bu çalışmadaki amaç, bir durum tespiti yaparak ve öneriler sunarak alana katkıda bulunmaktır. Bu çalışmanın Türkiye'de yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi sistemine, bilim camiasına, öğrencilere ve alanla ilgilenen herkese yararlı olacağı düşünülmektedir.

Bu tezin yürütülmesi ve tamamlanması aşamasında tecrübesi ve yardımları ile beni hep olumlu yönlendiren, destek ve yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen değerli danışmanım Yrd. Doç. Dr. Bilal ÇOBAN'a minnettarım.

Ayrıca, bilimsel değerlendirme ve önerileriyle yardımlarını gördüğüm değerli hocalarım Yrd. Doç. Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU'na, Doç. Dr. Çetin YAMAN'a, Yrd. Doç. Dr. Gülten HERGÜNER'e, Yrd. Doç. Dr. Tamer KARADEMİR'e, Yrd. Doç. Dr. Muhammed DÜŞÜKCAN'a, Yrd. Doç. Dr. Cemal GÜNDOĞDU'ya ve Yrd. Doç. Dr. Ercan GÜR'e teşekkürlerimi sunarım. Yine burada yardımlarını gördüğüm değerli arkadaşlarım, H. Hüseyin KILINÇ ve Emin Tamer YENEN'e teşekkür ederim, iyi ki varsınız.

Bu araştırmada bana büyük destek veren gizli kahramanlardan bahsetmeden de geçemeyeceğim. Değerli eşim; çalışma süresince bana katlandı ve her türlü stresimi paylaştı. Eşim Betül ve kızım Zeynep'e sonsuz teşekkür ederim.

Nisan 2012

Yunus Emre KARAKAYA

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
1. ÖZET.....	1
2. ABSTRACT.....	3
3. GİRİŞ.....	5
3. 1. Avrupa Birliği’nin Temel Değerleri ve Genel Hedefleri.....	9
3. 2. Avrupa Birliği’nin Kurumsal Yapısı.....	11
3. 2. 1. Avrupa Parlamentosu.....	12
3. 2. 2. Avrupa Birliği Konseyi.....	14
3. 2. 3. Avrupa Birliği Komisyonu.....	15
3. 2. 4. Avrupa Birliği Adalet Divanı.....	19
3. 2. 5. Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi.....	19
3. 2. 6. Ekonomik ve Sosyal Komite.....	22
3. 2. 7. Sayıştay.....	22
3. 3. Avrupa Birliği ve Türkiye İlişkilerinin Tarihsel Gelişimi.....	23
3. 4. Avrupa Birliği Eğitim Politikaları ve Türkiye.....	30
3. 4. 1. Avrupa Birliği Eğitim Politikalarının Tarihsel Gelişimi.....	30
3. 4. 2. Avrupa Birliği’nde Eğitim Politikaları.....	33
3. 4. 3. Avrupa Birliği’nde Eğitim ve Gençlik Programları.....	42
3. 4. 3. 1. Hayatboyu Öğrenme.....	43
3. 4. 3. 1. 1. Comenius Programı	44
3. 4. 3. 1. 2. Erasmus Programı.....	46
3. 4. 3. 1. 3. Leonardo Da Vinci Programı.....	48
3. 4. 3. 1. 4. Grundtvig Programı.....	50
3. 4. 3. 1. 5. Transversal Programı	52
3. 4. 3. 1. 6. Jean Monnet Programı.....	53
3. 4. 3. 2. Gençlik Programı.....	54
3. 4. 4. Bologna Süreci.....	57
3. 5. Avrupa Birliği ve Spor.....	67
3. 5. 1. Avrupa Birliği Temel Metni’nde Spor.....	70
3. 5. 2. Avrupa Birliği Komisyonu ve Spor Politikaları.....	72

3. 6. Avrupa Birliği Spor Eğitimi Politikaları Bağlamında	
AEHESIS Tematik Ağ Projesi.....	87
3. 7. Çalışmanın Amacı ve Önemi.....	98
4. GEREÇ VE YÖNTEM.....	102
4. 1. Çalışmanın Yöntemi.....	102
4. 2. Çalışmanın Modeli.....	103
4. 3. Verilerin Analizi.....	104
5. BULGULAR.....	107
5. 1. Almanya’da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	107
5. 1. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	109
5. 1. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	137
5. 1. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....	156
5. 2. Arnavutluk’ da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	158
5. 2. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	158
5. 3. Avusturya’da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	159
5. 3. 1. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	160
5. 4. Belçika’da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	161
5. 4. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	162
5. 4. 2. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....	162
5. 5. Bulgaristan’da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	162
5. 5. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	163
5. 5. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	163
5. 6. Çek Cumhuriyeti’nde Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	164
5. 6. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	165
5. 6. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	167
5. 6. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....	169

5. 7. Danimarka’da Yükseköğretim Kurumlarında

Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....169

5. 7. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....170

5. 7. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....171

5. 7. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....172

5. 8. Estonya’da Yükseköğretim Kurumlarında

Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....172

5. 8. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....173

5. 8. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....174

5. 8. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....174

5. 9. Finlandiya’da Yükseköğretim Kurumlarında

Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....175

5. 9. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....176

5. 9. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....177

5. 9. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....178

5. 10. Fransa’da Yükseköğretim Kurumlarında

Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....178

5. 10. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....180

5. 10. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....182

5. 10. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....187

5. 11. Hırvatistan’da Yükseköğretim Kurumlarında

Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....187

5. 11. 1. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....188

5. 11. 2. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....188

5. 12. Hollanda’da Yükseköğretim Kurumlarında

Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....189

5. 12. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....189

5. 12. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....192

5. 12. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....193

5. 13. İngiltere’de Yükseköğretim Kurumlarında

Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....193

5. 13. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı194

5. 13. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	198
5. 13. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....	201
5. 14. İrlanda’da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	203
5. 14. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	204
5. 14. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	205
5. 15. İspanya’da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	206
5. 15. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	206
5. 15. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	207
5. 16. İsveç’te Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	207
5. 16. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	208
5. 16. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	211
5. 16. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....	211
5. 17. İsviçre’de Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	212
5. 17. 1. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	213
5. 18. İtalya’da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	213
5. 18. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	214
5. 18. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	217
5. 18. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....	220
5. 19. İzlanda’da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	222
5. 19. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	223
5. 20. Kıbrıs’ta Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	223
5. 20. 1 Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	225
5. 20. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	225
5. 21. Letonya’da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	226
5. 21. 1. Lisans Sistemlerinin Yapısı.....	226

5. 21. 2. Yüksek Lisans Sistemlerinin Yapısı.....	227
5. 21. 3. Doktora Sistemlerinin Yapısı.....	227
5. 22. Litvanya’da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	228
5. 22. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	228
5. 22. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	229
5. 22. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....	229
5. 23. Macaristan’da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	230
5. 23. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	230
5. 23. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	231
5. 23. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....	231
5. 24. Malta’da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	232
5. 24. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	232
5. 25. Norveç’de Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	233
5. 25. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	233
5. 25. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	235
5. 25. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....	236
5. 26. Polonya’da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	236
5. 26. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	237
5. 26. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	238
5. 26. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....	240
5. 27. Portekiz’de Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	241
5. 27. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	242
5. 27. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	247
5. 27. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....	249
5. 28. Romanya’da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	252

5. 28. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	252
5. 28. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	254
5. 28. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....	257
5. 29. Sırbistan-Karadağ'da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	258
5. 29. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	259
5. 29. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	259
5. 29. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....	260
5. 30. Slovakya'da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı	260
5. 30. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	261
5. 30. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	261
5. 30. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....	263
5. 31. Ukrayna'da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	263
5. 31. 1. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....	263
5. 32. Yunanistan'da Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	264
5. 32. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	265
5. 32. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	265
5. 33. Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı.....	266
5. 33. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	269
5. 33. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı.....	275
5. 33. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı.....	280
6. TARTIŞMA.....	284
6. 1. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye'nin Yükseköğretim	
Düzeyinde Spor Eğitimi Sistemlerinin	
Karşılaştırılması ve Türkiye'nin Bu Spor	
Eğitimi Sistemlerine Uyumu.....	285
6. 1. 1. Lisans Seviyesine Göre Spor Eğitimi	
Sistemlerinin Karşılaştırılması ve Türkiye'nin	

Bu Sistemlere Uyum.....	287
6. 1. 2. Yüksek Lisans Seviyesine Göre Spor Eğitimi	
Sistemlerinin Karşılaştırılması ve Türkiye'nin	
Bu Sistemlere Uyum.....	302
6. 1. 3. Doktora Seviyesine Göre Spor Eğitimi	
Sistemlerinin Karşılaştırılması ve Türkiye'nin	
Bu Sistemlere Uyum.....	316
6. 2. Avrupa Birliği Spor Eğitimi Politikaları ve Bu	
Politikalara Türkiye'deki Spor Eğitimi Alanlarının	
Uyumu	326
6. 2. 1. Spor Yönetimi Alanlarının Uyum.....	326
6. 2. 2. Beden Eğitimi Öğretmenliği Alanlarının Uyum.....	334
6. 2. 3. Sağlık ve Zindelik Alanlarının Uyum.....	340
6. 2. 4. Antrenörlük Eğitimi Alanlarının Uyum.....	348
6. 3. Sonuç ve Öneriler.....	354
7. KAYNAKLAR.....	360
8. ÖZGEÇMİŞ.....	377

TABLO LİSTESİ

	Sayfa No
Tablo 1. Avrupa Birliği Ülkelerinin Üye Olma Aşamaları.....	8
Tablo 2. Avrupa Parlamento Siyasi Partiler ve Sandalye Dağılımı.....	13
Tablo 3. 2009-2014 Yılları Arasında Avrupa Parlamentosu’nda Üye Ülkelerin Sahip Oldukları Parlamenterlerin Siyasi Gruplara Göre Dağılımı.....	14
Tablo 4. Avrupa Birliği Komisyonu Birimleri.....	18
Tablo 5. Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne Tam Üyelik Sürecindeki Müktesabat Başlıklarının Mevcut Durumu.....	29
Tablo 6. AEHESIS Tematik Ağ Projesi’ne Ortak Olan Avrupa Ülkelerindeki Yükseköğretim Kurumlarının Program Seviyelerine Göre Sayıları	105
Tablo 7. Ruhr Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	109
Tablo 8. Technische Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	109
Tablo 9. Technische Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	110
Tablo 10. Technische Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	110
Tablo 11. Bremen Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	111
Tablo 12. Hamburg Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	111
Tablo 13. Erfurd Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	111
Tablo 14. Bielefeld Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	112
Tablo 15. Humbolt Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	112
Tablo 16. Bayreuth Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	112
Tablo 17. Augsburg Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	113
Tablo 18. Carolo Wilhelmina Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	113
Tablo 19. Martin Luther Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı....	114
Tablo 20. Georg August Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	114
Tablo 21. Justus Liebig Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	114
Tablo 22. Pädagogische Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı....	115
Tablo 23. Pädagogische Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı....	115
Tablo 24. Pädagogische Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı....	115

Tablo 25. Pädagogische Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	116
Tablo 26. Pädagogische Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	116
Tablo 27. Pädagogische Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	117
Tablo 28. Johann Wolfgang Goethe Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	117
Tablo 29. Duisburg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	117
Tablo 30. Friedrich Alexander Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	118
Tablo 31. Friedrich Schiller Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	118
Tablo 32. Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	119
Tablo 33. Tübingen Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	119
Tablo 34. Flensburg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	119
Tablo 35. Braunschweig Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	120
Tablo 36. Koblenz Landau Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	120
Tablo 37. Göttingen Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	121
Tablo 38. Alman Spor Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	121
Tablo 39. Stuttgart Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	122
Tablo 40. Heidelberg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	122
Tablo 41. Heilbronn Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	123
Tablo 42. Numberg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	123
Tablo 43. Regensburg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	123
Tablo 44. Otto Von Guericke Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	124
Tablo 45. Konstanz Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	124
Tablo 46. Wuppertal Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	125
Tablo 47. Dortmund Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	125

Tablo 48. Albert Ludwigs Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı..	126
Tablo 49. Leipzig Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	126
Tablo 50. Potsdam Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	126
Tablo 51. İş ve Bilgi Teknolojisi Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	127
Tablo 52. Hannover Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	127
Tablo 53. Vechta Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	127
Tablo 54. Hildesheim Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	128
Tablo 55. Carl Von Ossietzky Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	128
Tablo 56. Paderborn Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	128
Tablo 57. Osnabrück Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	129
Tablo 58. Hamburg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	129
Tablo 59. Rostock Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	130
Tablo 60. Westfälische Wilhelms Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	130
Tablo 61. Bundeswehr München Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	130
Tablo 62. Philipps Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	131
Tablo 63. Johannes Gutenberg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	131
Tablo 64. Julius Maximilians Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	131
Tablo 65. Bergische Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	132
Tablo 66. Eberhard Karls Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı...	132
Tablo 67. Saarlandes Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	133
Tablo 68. Christian Albrechts Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	133
Tablo 69. Kassel Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	133
Tablo 70. Ruprecht Karls Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı...	134
Tablo 71. Lüneburg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	134

Tablo 72. Leipzig Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	134
Tablo 73. Almanya'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	135
Tablo 74. Hamburg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	137
Tablo 75. Pädagogische Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	137
Tablo 76. Pädagogische Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	138
Tablo 77. Pädagogische Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	138
Tablo 78. Erfurt Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	138
Tablo 79. Friedrich Alexander Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	138
Tablo 80. Erlangen Nurnberg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	139
Tablo 81. Johann Wolfgang Goethe Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	139
Tablo 82. Albert Ludwigs Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	139
Tablo 83. Justus Liebig Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	140
Tablo 84. Georg August Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	140
Tablo 85. Dortmund Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	140
Tablo 86. Hannover Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	141
Tablo 87. Ruprecht Karls Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	141
Tablo 88. Hildesheim Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	141
Tablo 89. Tübingen Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	142
Tablo 90. Humboldt Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	142
Tablo 91. Friedrich Schiller Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı	143
Tablo 92. Friedrich Alexander Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	143
Tablo 93. Martin Luther Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	143
Tablo 94. Augsburg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	144
Tablo 95. Flensburg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	144
Tablo 96. Alman Spor Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	144
Tablo 97. Kassel Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	145

Tablo 98. Bielefeld Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	146
Tablo 99. Ruhr Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	146
Tablo 100. Carolo Wilhelmina Teknik Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	146
Tablo 101. Technische Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	147
Tablo 102. Sebastian Testeingabe Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	147
Tablo 103. Regensburg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	147
Tablo 104. Carl Von Ossietzky Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	148
Tablo 105. Osnabrück Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	148
Tablo 106. Paderborn Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	149
Tablo 107. Bundeswehr München Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	149
Tablo 108. Potsdam Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	149
Tablo 109. Rostock Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	150
Tablo 110. Saarlandes Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	150
Tablo 111. Eberhard Karls Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	150
Tablo 112. Bergische Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	151
Tablo113. Konstanz Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	151
Tablo 114. Christian Albrechts Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	151
Tablo 115. Koblenz Landau Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	152
Tablo 116. Westfälische Wilhelms Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	152
Tablo 117. Leipzig Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	152
Tablo 118. Lüneburg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	153
Tablo 119. Otto Von Guericke Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	153
Tablo 120. Johannes Gutenberg Üniversitesi'nde	

Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	153
Tablo 121. Technische Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	154
Tablo 122. Almanya'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Yüksek Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	154
Tablo 123. Würzburg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	156
Tablo 124. Christian Albrechts Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	156
Tablo 125. Göttingen Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	157
Tablo 126. Almanya'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Doktora Sistemlerinin Genel Yapısı.....	157
Tablo 127. Zagreb Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	158
Tablo 128. Vienna Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	160
Tablo 129. Louvain Katolik Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	162
Tablo 130. Gent Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	162
Tablo 131. Ulusal Spor Akademisi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	163
Tablo 132. Ulusal Spor Akademisi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	164
Tablo 133. Masaryk Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	165
Tablo 134. Palacky Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	165
Tablo 135. Charles Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	166
Tablo 136. Çek Cumhuriyeti'nde Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	166
Tablo 137. Jan Evangelista Purkyne Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	167
Tablo 138. Palacky Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	167
Tablo 139. Charles Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	168
Tablo 140. Çek Cumhuriyeti'nde Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Yüksek Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	168
Tablo 141. Charles Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	169
Tablo 142. Copenhagen Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı....	170
Tablo 143. Southern Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	171
Tablo 144. Southern Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	171

Tablo 145. Copenhagen Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	171
Tablo 146. Copenhagen Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	172
Tablo 147. Southern Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	172
Tablo 148. Tartu Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	173
Tablo 149. Tartu Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının.....	174
Tablo 150. Tartu Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	174
Tablo 151. Jyväskylä Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	176
Tablo 152. Haaga Politeknik Enstitüsü'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı..	176
Tablo 153. Rovaniemi Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	177
Tablo 154. Jyväskylä Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	177
Tablo 155. Jyväskylä Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	178
Tablo 156. Blaise Pascal Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı...	180
Tablo 157. Beden Eğitimi ve Spor Bölge Merkezi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	180
Tablo 158. Ulusal Yelken Okulu'nda Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	181
Tablo 159. Claude Bernard Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	181
Tablo 160. Fransa'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	181
Tablo 161. Montpellier Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	183
Tablo 162. Jean Monnet Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı...	183
Tablo 163. Paul Sabatier Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı...	183
Tablo 164. Blaise Pascal Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı...	184
Tablo 165. Grenoble Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	184
Tablo 166. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	185
Tablo 167. Henri Poincaré Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	185
Tablo 168. Fransa'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Yüksek Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	185
Tablo 169. Picardie Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	187

Tablo 170. Bedfordshire Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı...	187
Tablo 171. Zagreb Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	188
Tablo 172. Zagreb Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	188
Tablo 173. Alfa Koleji'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	189
Tablo 174. Haagse Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	190
Tablo 175. Hanze Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	190
Tablo 176. Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	191
Tablo 177. Hollanda'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	191
Tablo 178. Utrecht Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	192
Tablo 179. Hanze Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	192
Tablo 180. Groningen Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	193
Tablo 181. Anglia Ruskin Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	194
Tablo 182. North East Wales Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	194
Tablo 183. Gloucestershire Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	195
Tablo 184. Bedfordshire Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı...	195
Tablo 185. John Moores Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı....	196
Tablo 186. Exeter Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	196
Tablo 187. Trinity Koleji'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	196
Tablo 188. Sunderland Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	197
Tablo 189. İngiltere'de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	197
Tablo 190. Gloucestershire Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	198
Tablo 191. Metropolitan Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı...	199
Tablo 192. Glasgow Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	199
Tablo 193. Bedfordshire Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı...	199
Tablo 194. John Moores Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı....	200

Tablo 195. İngiltere’de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Yüksek Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	200
Tablo 196. Gloucestershire Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	201
Tablo 197. Glasgow Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	202
Tablo 198. Bedfordshire Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı....	202
Tablo 199. John Moores Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı....	202
Tablo 200. İngiltere’de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Doktora Sistemlerinin Genel Yapısı.....	203
Tablo 201. Tralee Teknoloji Enstitüsü’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	204
Tablo 202. Waterford Teknoloji Enstitüsü’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	205
Tablo 203. Tralee Teknoloji Enstitüsü’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	205
Tablo 204. Waterford Teknoloji Enstitüsü’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	206
Tablo 205. Granada Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	207
Tablo 206. Politécnica Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	207
Tablo 207. Malmö Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	208
Tablo 208. Göteborg Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	209
Tablo 209. Stockholm Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	209
Tablo 210. Spor ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	209
Tablo 211. İsveç’te Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	210
Tablo 212. Malmö Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	211
Tablo 213. Malmö Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	212
Tablo 214. Karolinska Hastanesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	212
Tablo 215. Uluslararası Spor Bilimleri ve Teknoloji Akademisi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	213
Tablo 216. Padua Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	214

Tablo 217. Vienna Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	215
Tablo 218. Milan Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	215
Tablo 219. Spor Bilimleri Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	215
Tablo 220. CONI Servizi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	216
Tablo 221. İtalya'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	216
Tablo 222. Padua Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	217
Tablo 223. Cattalania Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	217
Tablo 224. Technogym Kurumu'nda Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	218
Tablo 225. Vienna Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	218
Tablo 226. Sacro Cuore Katolik Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	218
Tablo 227. Hareket Bilimleri Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	219
Tablo 228. İtalya'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Yüksek Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	219
Tablo 229. Milano Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	220
Tablo 230. Bologna Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	221
Tablo 231. Padua Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	221
Tablo 232. Chieti Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	221
Tablo 233. İtalya'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Doktora Sistemlerinin Genel Yapısı.....	222
Tablo 234. Reykjavik Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	223
Tablo 235. Yakın Doğu Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	225
Tablo 236. Yakın Doğu Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	225
Tablo 237. Letonya Spor Eğitimi Akademisi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	226
Tablo 238. Milli Savunma Akademisi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	227
Tablo 239. Letonya Spor Eğitimi Akademisi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	227

Tablo 240. Letonya Spor Eğitimi Akademisi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	227
Tablo 241. Litvanya Beden Eğitimi Akademisi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	228
Tablo 242. Litvanya Beden Eğitimi Akademisi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	229
Tablo 243. Litvanya Beden Eğitimi Akademisi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	229
Tablo 244. Semmelweis Üniversitesi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	230
Tablo 245. Semmelweis Üniversitesi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	231
Tablo 246. Semmelweis Üniversitesi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	231
Tablo 247. Future Focus Kurumu'nda Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	232
Tablo 248. Malta Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	233
Tablo 249. Nord Trndelag Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı..	234
Tablo 250. Norveç Beden Eğitimi ve Spor Üniversitesi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	234
Tablo 251. Nord Trndelag Üniversitesi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı..	235
Tablo 252. Norveç Beden Eğitimi ve Spor Üniversitesi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	235
Tablo 253. Norveç Beden Eğitimi ve Spor Üniversitesi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	236
Tablo 254. Beden Eğitimi Üniversitesi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	237
Tablo 255. Jozef Pilsudski Beden Eğitimi Akademisi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	238
Tablo 256. Beden Eğitimi Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı..	238
Tablo 257. Beden Eğitimi Üniversitesi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	238

Tablo 258. Jozef Pilsudski Beden Eğitimi Akademisi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	239
Tablo 259. Polonya'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına	
İlişkin Yüksek Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	239
Tablo 260. Beden Eğitimi Üniversitesi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	240
Tablo 261. Jozef Pilsudski Beden Eğitimi Akademisi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	241
Tablo 262. Technical Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	242
Tablo 263. Desporto Okulu'nda Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	243
Tablo 264. Lizbon Teknik Üniversitesi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	244
Tablo 265. Trases Montese Alto Douro Üniversitesi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	244
Tablo 266. Viseu Politeknik Enstitüsü'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı...	244
Tablo 267. Braganca Politeknik Enstitüsü'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	245
Tablo 268. Porto Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	245
Tablo 269. Portekiz'de Yükseköğretim Kurumlarında Spor	
Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	245
Tablo 270. Porto Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	247
Tablo 271. Technical Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	247
Tablo 272. Trases Montese Alto Douro Üniversitesi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	248
Tablo 273. Portekiz'de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına	
İlişkin Yüksek Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	248
Tablo 274. Porto Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	249
Tablo 275. Lizbon Teknik Üniversitesi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	250
Tablo 276. Rio Maior Spor Yüksek Okulu'nda	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	250

Tablo 277. Portekiz’de Yükseköğretim Kurumlarında	
Spor Alanına İlişkin Doktora	251
Tablo 278. Bacau Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	252
Tablo 279. Craiova Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	253
Tablo 280. Valahia Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	253
Tablo 281. Romanya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor	
Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	254
Tablo 282. Ulusal Antrenör Yetiştirme Merkezi’nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	254
Tablo 283. Bacau Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	254
Tablo 284. Pitesti Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	255
Tablo 285. Craiova Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	255
Tablo 286. Medical Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	255
Tablo 287. Alexandru Ioan Cuza Üniversitesi’nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	256
Tablo 288. Romanya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına	
İlişkin Yüksek Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	256
Tablo 289. Bacau Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	258
Tablo 290. Pitesti Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	258
Tablo 291. Sırbistan Metropolitan Üniversitesi’nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	259
Tablo 292. Sırbistan Metropolitan Üniversitesi’nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	259
Tablo 293. Sırbistan Metropolitan Üniversitesi’nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	260
Tablo 294. Comenius Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	261
Tablo 295. Prešov Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	261
Tablo 296. Comenius Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	262
Tablo 297. Comenius Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	263
Tablo 298. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Üniversitesi’nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	263
Tablo 299. Hellenic Army Akademisi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı....	265

Tablo 300. Atina Ethniko Kai Kapodistriako Üniversitesi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	265
Tablo 301. Thessaly Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	266
Tablo 302. Hacettepe Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	269
Tablo 303. Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	269
Tablo 304. Muğla Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	270
Tablo 305. Kocaeli Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	270
Tablo 306. Marmara Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	271
Tablo 307. Trakya Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	271
Tablo 308. Akdeniz Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	271
Tablo 309. Gazi Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	272
Tablo 310. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	272
Tablo 311. Pamukkale Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	273
Tablo 312. Fırat Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	273
Tablo 313. Ege Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	273
Tablo 314. Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarında Spor	
Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	274
Tablo 315. Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde	
Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	275
Tablo 316. Marmara Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	275
Tablo 317. Gazi Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	276
Tablo 318. Hacettepe Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	277
Tablo 319. Muğla Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	277
Tablo 320. Kocaeli Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	277
Tablo 321. Trakya Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	278
Tablo 322. Akdeniz Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	278
Tablo 323. Ege Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	279
Tablo 324. Pamukkale Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	279
Tablo 325. Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına	
İlişkin Yüksek Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı.....	279

Tablo 326. Akdeniz Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	281
Tablo 327. Ege Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	281
Tablo 328. Gazi Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	281
Tablo 329. Hacettepe Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	281
Tablo 330. Kocaeli Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	282
Tablo 331. Marmara Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı.....	282
Tablo 332. Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Doktora Sistemlerinin Genel Yapısı.....	283
Tablo 333. AB Ülkeleri ve Türkiye'de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Lisans, Yüksek Lisans, Doktora Seviyelerine Göre Karşılaştırılması.....	286
Tablo 334. AB Ülkeleri ve Türkiye'de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Lisans Seviyesine Göre Bölümlerin Karşılaştırılması.....	287
Tablo 335. AB Ülkeleri ve Türkiye'de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Lisans Seviyesine Göre Derecelerin Karşılaştırılması.....	290
Tablo 336. AB Ülkeleri ve Türkiye'de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Lisans Seviyesine Göre Başlıkların Karşılaştırılması.....	293
Tablo 337. AB Ülkeleri ve Türkiye'de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Lisans Seviyesine Göre Sürelerin Karşılaştırılması.....	295
Tablo 338. AB Ülkeleri ve Türkiye'de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Lisans Seviyesine Göre Kullanılan Dillerin Karşılaştırılması.....	296
Tablo 339. AB Ülkeleri ve Türkiye'de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Lisans Seviyesine Göre ECTS Kredi Puanlarının Karşılaştırılması.....	298
Tablo 340. AB Ülkeleri ve Türkiye'de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Lisans Seviyesine Göre Spor Eğitimi Alanlarının Karşılaştırılması.....	300

Tablo 341. Türkiye’de Yükseköğretim Kurumlarında Lisans Düzeyinde Spor Eğitimi Programlarının Genel Görünümü.....	301
Tablo 342. AB Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Yüksek Lisans Seviyesine Göre Bölümlerin Karşılaştırılması.....	302
Tablo 343. AB Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Yüksek Lisans Seviyesine Göre Derecelerin Karşılaştırılması.....	304
Tablo 344. AB Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Yüksek Lisans Seviyesine Göre Başlıkların Karşılaştırılması.....	306
Tablo 345. AB Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Yüksek Lisans Seviyesine Göre Sürelerin Karşılaştırılması.....	309
Tablo 346. AB Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Yüksek Lisans Seviyesine Göre Kullanılan Dillerin Karşılaştırılması.....	310
Tablo 347. AB Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Yüksek Lisans Seviyesine Göre ECTS Kredi Puanlarının Karşılaştırılması.....	312
Tablo 348. AB Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Yüksek Lisans Seviyesine Göre Spor Eğitimi Alanlarının Karşılaştırılması.....	313
Tablo 349. Türkiye’de Yükseköğretim Kurumlarında Yüksek Lisans Düzeyinde Spor Eğitimi Programlarının Mevcut Durumu.....	315
Tablo 350. AB Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Doktora Seviyesine Göre Bölümlerin Karşılaştırılması.....	316
Tablo 351. AB Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Doktora Seviyesine Göre Derecelerin Karşılaştırılması.....	317
Tablo 352. AB Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde	

Spor Eğitimi Kurumlarında Doktora Seviyesine Göre Başlıkların Karşılaştırılması.....	319
Tablo 353. AB Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Doktora Seviyesine Göre Sürelerin Karşılaştırılması.....	320
Tablo 354. AB Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Doktora Seviyesine Göre Kullanılan Dillerin Karşılaştırılması.....	322
Tablo 355. AB Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Doktora Seviyesine Göre ECTS Kredi Puanlarının Karşılaştırılması.....	323
Tablo 356. AB Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Doktora Seviyesine Göre Spor Eğitimi Alanlarının Karşılaştırılması.....	324
Tablo 357. Türkiye’de Yükseköğretim Kurumlarında Doktora Düzeyinde Spor Eğitimi Programlarının Mevcut Durumu.....	326
Tablo 358. Spor Yönetimi’nde Önerilen Müfredat Modeli (Lisans Düzeyi)	327
Tablo 359. Spor Yönetimi’nde Önerilen Müfredat Modeli (Yüksek Lisans Seviyesi)	329
Tablo 360. Finlandiya Haaga-Helia Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi’nde Uygulanan Yeni Spor Yönetimi Müfredatı.....	330
Tablo 361. Norveç Spor Bilimleri Okulu’nda Spor Yöneticiliği Derslerin Dağılımı.....	331
Tablo 362. Spor Yönetimi ve Spor İletişiminde Güzel Sanatlar Lisansı.....	332
Tablo 363. Spor Ekonomisi Yüksek Lisansı Programı.....	333
Tablo 364. Beden Eğitimi Öğretmeni Yeterlilikleri İçin Yol Rotaları (Yönerge Yolları)	336
Tablo 365. Beden Eğitimi Programının Eğitimi ve Sonuçları.....	337
Tablo 366. Çalışma Programları, ECTS Kredi Puanı Yüzde (%) Ağırlıkları....	338
Tablo 367. Beden Eğitimi Çalışma Alanlarına Göre ECTS Kredi Puanı ve Yüzde (%) Puanları.....	338

Tablo 368. Gelişmiş Zindelik Eğitmeni/Kişisel Çalıştırıcı Müfredat Yapısı.....	344
Tablo 369. Sağlık ve Zindelik Alanına (Gelişmiş Zindelik Eğitmeni/Kişisel Çalıştırıcı) Yönelik Önerilen Müfredat Modeli.....	346
Tablo 370. Tavsiye Edilen Antrenörlük Rollerinin Sınıflandırılması.....	350
Tablo 371. Yükseköğrenim Sektöründe Muhtemel Müfredat Modelleri.....	351
Tablo 372. Spor Antrenörlüğü'nde Önerilen Müfredat Modeli (Lisans Seviyesi)	352

ŞEKİL LİSTESİ

	Sayfa No
Şekil 1. AEHESIS Proje Modeli.....	93
Şekil 2. AEHESIS Altı-Adım Modeli.....	94
Şekil 3. Avrupa Yükseköğretimi’nde Spor Alanları.....	293
Şekil 4. Sağlık ve Zindelik Alanı Model Müfredat Yapısı (Lisans)	343
Şekil 5. Antrenörlük Yeterlik ve Yeteneğinin Tanımı İçin Genel Çerçeve.....	351

KISALTMALAR

- AAET:** Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu
- AEHESIS:** Spor Bilimleri Eğitimi Avrupa Yükseköğretiminde Uyumlaştırma
- AB:** Avrupa Birliği
- AET:** Avrupa Ekonomik Topluluğu
- AKÇT:** Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu
- ALDE:** Avrupa İçin Liberaller ve Demokratlar İttifakı
- AP:** Engelliler İçin Uyarlanmış Fiziksel Aktiviteler
- AT:** Avrupa Topluluğu
- AYÇ:** Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi
- BIT:** Bilgi ve İletişim Teknolojileri
- CO:** Antrenörlük
- CPD:** Sürekli Mesleki Gelişim
- DPT:** Devlet Planlama Teşkilatı
- ECR:** Avrupa Muhafazakarlar ve Reformcular Grubu
- EFA:** Yeşiller Grubu ve Avrupa Özgür İttifakı
- EFD:** Avrupa Özgürlük ve Demokrasi Grubu
- EFTA:** Avrupa Serbest Dolaşım Örgütü
- EPP:** Avrupa Halk Partisi/Hristiyan Demokratlar
- ENSSEE:** Avrupa Spor Bilimleri Eğitimi ve İstihdamı Birliği
- EL:** Yaşlı
- EUL/NGL:** Avrupa Birleşik Solu/Kuzeyli Yeşil Sol Konfederasyonu
- GATA:** Gülhane Askeri Tıp Akademisi
- GATT:** Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması

GSMH: Gayri Safi Milli Hasıla

HF: Sağlık ve Zindelik

KKTC: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

LE: Boş

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

MA: Yönetim (Spor, Rekreasyon gibi)

MÖ: Milattan Önce

NI: Bağımsızlar

OECD: İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı

OT: Diğerleri

ÖSYM: Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi

PE: Okulda Beden Eğitimi

PES: Avrupa Sosyalist Partisi

PETE: Beden Eğitiminde Öğretmen Eğitimi

PISA: Uluslararası Öğrenci Başarılarını Değerlendirme

S&D: Sosyalistlerin ve Demokratların İlerici İttifakı

SG: Spor Ürünleri Sanayi (Ticaret)

SOPHELIA: Avrupa Spor Eğitimi Bilgi Platformu

SS: Spor Bilimleri

TCP: Eğitim ve İşbirliği Planı

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

TODAIE: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü

YÖK: Yükseköğretim Kurulu

1. ÖZET

AVRUPA BİRLİĞİ' NDE SPOR EĞİTİMİ POLİTİKALARI VE BU POLİTİKALARIN TÜRK SPOR EĞİTİM SİSTEMİNE UYUMU

Küreselleşen dünyada yükseköğretim kurumları kültürün ve değerlerin gelişmesinde önemli bir yere sahiptir. Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde bulunan Türkiye'nin yükseköğretim kurumlarındaki akademik ve eğitimsel standartlarının Avrupa Birliği'ne üye olan ülkelerdeki yükseköğretim standartlarıyla uyum içerisinde olması büyük önem arz etmektedir. Bu doğrultuda, Türkiye'nin yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi hizmeti veren kurumları, topluma daha iyi spor hizmeti sunabilmek için spor eğitimi sistemleri ve müfredat yapılarını yeniden gözden geçirmeleri gerekmektedir.

Bu çalışmada, Avrupa ülkeleri ve Türkiye'nin yükseköğretim kurumlarındaki spor eğitimi sistemleri AEHESIS (Spor Bilimleri Eğitimi Avrupa Yükseköğretiminde Uyumlaştırma) Tematik Ağ Projesi kapsamında irdelenerek kavramsallaştırılmış, Türkiye'nin bu spor eğitimi sistemlerine ve Tematik Ağ Projesi sonuçlarına göre spor alanlarındaki müfredat yapılarına uyumu tartışılarak, bir dizi öneriler sunulmuştur.

Çalışmada, kullanılan kavramların anlaşılmasına yardımcı olabilmek amacı ile konuyla bağlantılı Avrupa ülkeleri ve Türkiye ile ilgili genel bilgilere, Avrupa Birliği'ndeki eğitim ve spor politikalarına, AEHESIS Tematik Ağ Projesi'ne ayrıntılı olarak yer verilerek açıklanmıştır. Tematik Ağ Projesi kapsamında, Avrupa ülkeleri ve Türkiye'de yükseköğretim düzeyindeki spor eğitimi sistemleri ayrıntılı olarak ortaya koyularak karşılaştırılmış ve proje

doğrultusunda Türkiye'nin spor eğitimi alanlarına ilişkin referans gösterilen müfredat yapılarına uyumu tartışılarak arkasından öneriler sunulmuştur.

Sonuç olarak, Avrupa Birliği müzakere sürecinde olan Türkiye'nin yükseköğretim düzeyindeki spor eğitimi kurumlarında kapsamlı bir değişim süreci başlatması, spor eğitimi sistemlerini, spor eğitimi alanlarına yönelik müfredat yapılarını, Avrupa ülkeleri ile uyumlu hale getirmesi ve verilen önerilerin dikkate alınması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Türkiye, Yükseköğretim, Spor Eğitimi

2. ABSTRACT

SPORTS EDUCATION POLICIES IN THE EUROPEAN UNION AND HARMONISATION OF THESE POLICIES WITH THE TURKISH SPORTS EDUCATION SYSTEM

In the global world, higher education institutions have an important role in the development of culture and values. During its membership process to European Union it is very important for Turkey's higher education institutions to have a harmonious educational standard with the member countries. In this line, Turkey should review its curriculum structures and sport education systems in order to offer better sport facilities to the society with the institutions which gives sport training at the level of higher education.

In this study, sport education systems in Turkey and European countries were examined and conceptualised within the context of AEHESIS (Aligning a European Higher Educational Structure In Sport Science) Thematic Network Project and a series of recommendations were presented by discussing the compliance of Turkey to the results of Thematic Network Project and to these sport training systems.

In the study, general informations about Turkey and related European countries were given to help understanding of the concepts used in the study, and also a detailed AEHESIS Thematic Network Project was explained by mentioning education and sports policies in EU. Within the scope of Thematic Network Project, the sports education systems in higher education sector in Turkey and Europe were compared in detail. Turkey's adaption to these curriculum structures

that referred in line with the project was discussed and a series of recommendations were presented.

As a result, it was concluded that Turkey, during its EU membership process, should initiate a process of comprehensive change in the sports education institutions in higher education sector and should align its sport education systems and curriculum structures in line with the European countries and should take into account the given proposals.

Key Words: European Union, Turkey, Higher Education, Sports Education

3. GİRİŞ

18. Yüzyılın ikinci yarısından sonra artan sanayileşme hareketleri, ülkeleri yeni pazar arayışlarına itmiştir. 19. Yüzyılda sanayi devriminin gerçekleşmesiyle birlikte ekonomik yapı da değişime uğramıştır. Avrupa, kendi içinde küçük ve basit denebilecek ekonomik bütünleşmelere yönelmiştir. Alman Prenslükleri'nin bir araya gelerek 1834 yılında kurdukları Alman Gümrük Birliği ya da İtalya'nın tarıma dayalı güney devletleri ile sanayiye dayalı kuzey devletleri arasında kurulan birlikler, bu küçük bütünleşmelere örnek olarak verilebilir (1). 1. Dünya Savaşı, ülkelerin kendi içlerine kapanmasına ve ekonomik hayatı kısıtlayıcı bir takım uygulamalara yönelmesine neden olmuştur. Sıkıntılı günlerin yaşandığı savaş sonrası, ticari ve siyasi ilişkileri geliştirebilmek için 1922 yılında Belçika ve Lüksemburg gibi ülkeler aralarında ekonomik birleşmeye gitmişlerdir. 1944 yılında bu iki ülkeye Hollanda da katılmıştır. Belçika, Hollanda ve Lüksemburg'un 1944 yılında imzaladığı Gümrük Birliği Sözleşmesi, Avrupa'da gerçekleştirilen ilk ve kapsamlı ekonomik bütünleşme olmuştur (2).

Etimolojik köken itibariyle, “Avrupa” kelimesi karşımıza ilk olarak Yunan dünyasında ve mitolojisinde çıkmakta olup (3), “*güneşin battığı yer*” anlamına gelen Fenike kökenli bir kelimedir. İlk kez M.Ö. 7. yüzyılda Yunanlılar tarafından yaşadıkları bölgenin adını bilmedikleri için kullanılmıştır (4).

Avrupa Birliği hayalinin gerçekleştirilmesi için atılan ilk ciddi adımlar 2. Dünya Savaşı'ndan sonra savaşın yaralarını saran Avrupa'da öncelikle ekonomik, kısmen de siyasi işbirliğinin güçlenmesi gerektiği görüşünün ifade edilmesi ile tartışılmaya başlanmıştır. Bu süreçte 2. Dünya Savaşı ile beraber Avrupacılık tartışması önem kazanmış ve geniş bir kamuoyunu arkasına almıştır (5). 18 Nisan

1951 tarihinde imzalanarak Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT)'nu kuran Paris Antlaşması, Avrupa Birliği'ni oluşturma fikrinin ilk adımı da atılmıştır (6).

Avrupa'da bütünleşme sürecine ivme kazandıran, İtalyan federalist Altiero Spinelli ile Jean Monnet'dir. 1951 yılında Avrupa Kömür Çelik Topluluğu, Belçika, Batı Almanya, Lüksemburg, Fransa, İtalya ve Hollanda'dan oluşan 6 üye ile kurulmuştur. Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nu kuran Paris Antlaşması (1951), Avrupa Ekonomik Topluluğu ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu'nu kuran Roma Antlaşması (1957), Avrupa Tek Senedi (1986) ve Maastricht Avrupa Birliği Antlaşması (1992), üye devletleri egemen devletler arasındaki geleneksel anlaşmalardan daha sıkı bir biçimde birbirine bağlayan Avrupa Birliği'nin hukuki temellerini meydana getirmiştir (7). Paris Antlaşması'na taraf olan devletler tarafından 1957 yılında AKÇT örnek alınarak, "Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu" ve "Avrupa Ekonomik Topluluğu" şeklinde iki teşkilat daha kurulmuştur (Roma antlaşması ile). Yukarıdaki Paris ve Roma Antlaşması ile kurulan bu üç örgüt 1967 yılında tek çatı altında toplanarak "Avrupa Toplulukları" adını almıştır. Bu topluluktaki ülkeler Belçika, İtalya, Fransa, Almanya, Lüksemburg ve Hollanda'dır.

Avrupa Birliği'nin amacı, doğrudan uygulanma imkanı olan bir mevzuat oluşturabilmek ve yurttaşları lehine özel haklar ihdas edebilmektir. Savaşın sonraki o günlerde savaşın galipleri ve mağluplarını, eşitler olarak işbirliğinde bulunabilecekleri bir kurumsal yapı içinde bir araya getiren topluluk, temelde barışı güvence altına almanın bir aracı olarak algılanmış, Birleşik Krallık, Danimarka ve İrlanda ülkeleri 1972 yılında üyeliğe kabul edilmiştir. Üye devlet sayısını altıdan dokuza yükselten bu genişleme ile birlikte, topluluk sosyal,

bölgesel ve çevresel konularda üstlendiği sorumluluklarla yeni bir derinlik kazanmıştır. Topluluk 1981 yılında Yunanistan, 1986 yılında İspanya ve Portekiz'in katılmalarıyla güneye doğru genişlemiştir. Bu genişlemelerle, Onikiler'in, ekonomik gelişmeleri arasındaki farklılıkları azaltmaya yönelik yapısal programlar uygulamaları kaçınılmaz kılınmıştır. Bu dönemde topluluk, Güney Akdeniz ile Afrika, Karayipler ve Pasifik ülkeleri ile yeni anlaşmalar imzalayarak uluslararası düzeyde daha önemli bir rol oynamaya başlamış ve Pasifik ülkeleri birbirini izleyen dört Lome Sözleşmesi (1975, 1979, 1984 ve 1989 yılı) ile toplulukla bağ kurmuştur. Tüm Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT) üyeleri arasında 15 Nisan 1994 tarihinde Marakeş'te imzalanan bir anlaşma ile dünya ticaretinin gelişmesinde yeni bir aşamaya girilmiştir (7).

Maastricht kararları ile gündeme gelen siyasi bütünleşme, üye ülkelerin Antlaşma'yı onaylaması ile mümkün olabilmıştır. Ancak yapılan uzun görüşmelerden sonra 12 ülkeden, 10'u Maastricht Zirvesi sonuçlarını onaylamış, Danimarka ve İngiltere'de bu süreç daha uzun bir süreyi almıştır. İngiltere, Danimarka'nın vereceği kararın sonucunu beklerken, 1993 yılında ikinci kez yapılan halkoylamasıyla Danimarka Zirve kararlarını onaylamıştır. 1993 yılında da İngiltere'nin kararı onaylaması sonucu 1 Kasım 1993 tarihinde Maastricht Antlaşması resmen yürürlüğe girmiştir (8).

Maastricht Antlaşması, Avrupa Topluluğu (AT)'nu kuran antlaşmalar ile hukuki ve kurumsal yapıda bir takım yenilikler getirirken, Ortak Dış ve Güvenlik Politikası, Adalet ve İçişleri Alanında İşbirliği olmak üzere iki yeni eylem alanı oluşturmuştur. AT adıyla anılan üç topluluk (AKÇT, AAET ve AET), Maastricht

Antlaşması ile Avrupa Birliği adını almıştır (9). Maastricht Antlaşması, ekonomik faaliyetlerin uyumlu ve istikrarlı gelişimini, enflasyonsuz ve sürdürülebilir bir kalkınmanın sağlanmasını, birlik ülkelerinin ekonomilerinin birbirine yaklaşmasını, vatandaşları için daha güçlü bir birlik yaratılmasını hedeflemiştir (10).

Tablo 1. Avrupa Birliği Ülkelerinin Üye Olma Aşamaları

Devletler	Resmi Başvuru	Komisyon Görüşü	Görüşmelerin Başlaması	Katılma Antlaşmasının imzalanması	Katılma
Almanya	-	-	-	-	1957
Fransa	-	-	-	-	1957
İtalya	-	-	-	-	1957
Belçika	-	-	-	-	1957
Lüksemburg	-	-	-	-	1957
Hollanda	-	-	-	-	1957
İngiltere	-	-	-	-	1973
İrlanda	-	-	-	-	1973
Danimarka	-	-	-	-	1973
Yunanistan	1975	1976	1976	1979	1981
İspanya	1977	1978	1979	1985	1986
Portekiz	1977	1978	1978	1985	1986
Avusturya	1989	1991	1993	1994	1995
Finlandiya	1992	1993	1993	1994	1995
İsveç	1991	1993	1993	1994	1995
Litvanya	1995	1997	2000	2003	2004
Letonya	1995	1997	2000	2003	2004
Kıbrıs Rum Kesimi	1990	1993	1998	2003	2004
Estonya	1995	1997	1998	2003	2004
Malta	1990	1993	2000	2003	2004
Macaristan	1994	1997	1998	2003	2004
Polonya	1994	1997	1998	2003	2004
Çek Cumhuriyeti	1996	1997	1998	2003	2004
Slovak Cumhuriyeti	1995	1997	2000	2003	2004
Slovenya	1996	1997	1998	2003	2004
Bulgaristan	1995	1997	2000	2005	2007
Romanya	1995	1997	2000	2005	2007
Türkiye	1987	1989	2005	-	-
Hırvatistan	-	-	2005	-	-
Makedonya	2004	-	-	-	-

Kaynak: Reçber, 2010: 61; Palabıyık, Yıldız, 2007: 80).

1 Ocak 1995 tarihinde Avrupa Birliği'ne üç yeni üye katılmıştır. Avusturya, Finlandiya ve İsveç kendilerine özgü katkılarıyla birliği zenginleştirmiş, Orta ve Kuzey Avrupa'da yeni açılımlar sağlamıştır. 2004 yılında ise on yeni ülke Avrupa Birliği'ne üye olmuştur. 1987 yılında üyelik başvurusunda bulunmuş olan Türkiye ise 3 Ekim 2005 tarihinde resmen müzakere sürecine başlamaya hak kazanmıştır (7).

Avrupa Birliği 60 yıl önce beş ülke tarafından ortak kömür ve çelik üretmek amacıyla kurulmuş, geçen sürede ekonomik, sosyal, kültürel, hukuk ve siyasal alanlarda işbirliği ve ortak politikalar geliştirmeye dayalı olarak gelişmiş, 2007 yılında Bulgaristan ve Romanya'nın da katılmasıyla üye sayısı 27'ye yükselmiştir. Avrupa Birliği, bu gün yedi temel organı, 10'u aşkın alt organı, onlarca alt komisyon ve birimi olmak üzere, 20. yüzyılın en büyük uluslar üstü birliği haline gelmiştir (11). AB'nin kuruluşundan itibaren Avrupa ülkelerinin üyelik aşamalarını Tablo 1'de belirtmek mümkündür.

3. 1. Avrupa Birliği'nin Temel Değerleri ve Genel Hedefleri

AB'yi oluşturan temel değerler kalıcı barışın sağlanması, birlik, eşitlik, özgürlük, güvenlik ve dayanışmadır. AB'nin amaçları, özgürlük ve demokrasi ilkelerini korumak, tüm üyeler tarafından insan haklarına saygı ve temel haklar ile birlikte hukukun üstünlüğü kuralının uygulanmasını sağlamaktır (14). AB'de bugün 27 devlet bir araya gelerek tarih sahnesinde bugüne kadar hiç gerçekleşmemiş bir yapıyı oluşturmuş, işleyişi ve yapısı bakımından da özel bir alana işaret etmektedir. Uluslararası sistemin işleyişine bağlı olarak sürekli değişen, yeni sorunlarla karşılaşan, bu sorunları ortadan kaldırma mücadelelerine zemin olan ve böylece kendisini tanımlanabilir güçlü bir oyuncu olmaya

hazırlayan Avrupa Birliği, bu haliyle karmaşık ve uzun soluklu özel bir işbirliğidir. Altı Avrupa devletinin 2. Dünya Savaşı sonrasında başlattığı bu işbirliği, günümüzde yirmiyedi devletli bir güç birliğine dönüşmüş, ileriki yıllarda da daha fazla devletli bir bölgesel federasyon oluşturmaya yönelmiştir. Bir taraftan işbirliğinin yoğunluğunu artırmaya yönelik faaliyetler sürdürülürken, öte yandan üye sayısının çoğalmasından kaynaklanan sorunlara çözümler aranmakta ve sözkonusu durum, birbirine eklemlenen bütünleşme faaliyetleri olarak dinamik bir yapı ortaya koymaktadır (15, 16).

Avrupa Birliği'nin kuruluşundan bu yana taşıdığı en temel hedef, ekonomik bütünleşmenin sağlanmasıdır. Ancak Avrupa Birliği'nin kuruluş nedenleri incelendiği zaman, ekonomik bütünleşme hedefinin yanında başka hedeflerin de yer aldığı görülmektedir. Bunlar (10);

- Siyasi bütünleşmenin gerçekleştirilmesi,
- Avrupa'da sürdürülebilir barışın tesis edilmesi sayılabilir.

Aktan (2000) ise Avrupa Birliği'nin temel amaçlarını aşağıdaki şekilde sıralamaktadır (17);

- Tek Avrupa pazarı kurmak,
- Ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmek ve üyelerin ekonomi politikalarını yaklaştırmak,
- Ekonomik ve parasal birlik oluşturmak,
- Ortak bir dış politika ve güvenlik politikası uygulamak,
- Avrupa vatandaşlığı kavramını oluşturmak,
- Hukuk ve içişleri alanında daha sıkı işbirliğini gerçekleştirmek,
- İnsan haklarını topluluk hukukunun genel ilkesi olarak kabul etmek,

- Topluluk müktesabatını korumak ve buna uygun faaliyet göstermek.

Ayrıca ekonomi, para, rekabet, ortak ticaret, ortak tarım, ulaştırma, sanayi, vergi, çevre, tüketici, sosyal güvenlik, enerji, teknolojik araştırma ve geliştirme, balıkçılık, eğitim ve kültür politikaları, Avrupa Birliği'nin ortaya koyduğu ve kavram olarak takip ettiği politikalar (18).

3. 2. Avrupa Birliği'nin Kurumsal Yapısı

Avrupa Toplulukları'nı kuran Paris ve Roma Antlaşmaları, ileride birleşik bir Avrupa Devleti'nin çekirdeğini oluşturabileceğinin bilinci içinde toplulukları, tıpkı bir ulusal devlette görüldüğü gibi yasama, yürütme ve yargı görevlerini yerine getiren kurum ve organlar ile donatmışlardır. Topluluklarda, ekonomik birleşmenin gerektirdiği işleri yürütecek bir sistem söz konusudur. Bu sistemi oluşturan kurum ve organların uluslar üstü yetkileri vardır. Başka bir deyişle Avrupa Birliği'nin kurumsal yapısı, uluslar üstülük ile hükümetler arasılığın birlikte yer aldığı "Topluluk Yönetimi" adı verilen kendine özgü bir uygulamaya dayanmaktadır (19).

AB kurumlarının bazıları karar alma, denetleme ve uygulama yetkisine sahipken, bazıları da danışma yetkisine sahiptir. Karar alma, denetleme ve uygulama yetkisini elinde bulunduran kurumlar arasında; AB Konseyi (Avrupa Zirvesi), AB Bakanlar Konseyi, AB Komisyonu, Avrupa Parlamentosu, Adalet Divanı ve Sayıştay bulunurken, danışma yetkisine sahip kurumlar Ekonomik ve Sosyal Komite ile Bölgeler Komitesi'dir (20). Bu kurumların yapıları aşağıda açıklanmıştır. Bu kurumsal yapılar, ulusal çıkarlarla Avrupa Birliği'nin hedefleri ve çıkarları arasında bir denge kurmak üzere oluşturulmuştur.

3. 2. 1. Avrupa Parlamentosu

Avrupa Birliği'ndeki kurum, komisyon ve konsey arasında paylaşılmış yasama ve yürütme yetkilerinin kullanılmasının demokratik biçimde denetlenmesi amacıyla kurulmuştur. Parlamento, Avrupa Komisyonu üyelerinin atamalarını onaylayan kurumdur (19). Parlamento, Komisyon'un programını oylar, komisyon ve konseye sözlü ve yazılı sorular yönelterek Avrupa politikalarının gündelik işleyişini ve birliğin yıllık bütçesini oylayarak bütçe uygulamasını izlemektedir (21). Kısaca Avrupa Parlamentosu'nun görev ve yetkilerini üç ana başlık altında toplamak mümkündür (2);

- AB'nin yasama görevini yerine getirmesinde diğer organlara yardımcı olmak,
- Birliğin bütçesini görüşerek, kabul veya ret etmek,
- Komisyon ve Konsey'i denetlemek.

Avrupa Parlamentosu, Avrupa Topluluğu içinde Komisyon ve Konsey arasında paylaşılmış yasama ve yürütme yetkilerinin kullanılmasının demokratik biçimde denetlenmesi amacıyla kurulmuştur (19).

Avrupa Parlamentosu, dünyada doğrudan seçilen tek çokuluslu parlamento, aynı zamanda Avrupa Birliği'nde de doğrudan seçilen tek kurumdur. Tarihsel süreci içinde Parlamento, Komisyon ve Konsey ile kıyaslandığında kısmen zayıf bir kurum olmuştur. İlk doğrudan seçimlerin yapıldığı 1979 yılından beri ve özellikle de 1990'lı yıllarda ise gücü ve statüsü oldukça artmıştır (22).

Parlamento'nun üye sayısı, AB ülkelerinin nüfus yoğunluğuna göre belirlenmektedir (23). AB Parlamentosu seçimleri beş yılda bir yapılmakta olup seçmen olarak kayıtlı her AB vatandaşı seçme hakkına sahiptir. Birliğin yaklaşık 500 milyon vatandaşının demokratik isteklerini ifade etmesini sağlamaktadır.

Diğer kurumlar da görüşmelerde bu vatandaşların çıkarını temsil etmektedir. Bunların üçte birini bayan üyeler oluşturmaktadır. Parlamento üyeleri, ulusal gruplar halinde değil, yedi politik grup ve bağımsızlar halinde çalışmaktadır. Brüksel, Lüksemburg ve Strazburg'da üç çalışma yeri vardır. Lüksemburg idari ofislere ev sahipliği yapar. Genel oturum olarak bilinen bütün parlamenterlerin katıldığı toplantılar Strazburg'da ve bazen Brüksel'de yapılmaktadır. Komite toplantıları da Brüksel'dedir. Gelecek Parlamento seçimi 2014 yılında yapılacaktır. 2007 yılında Romanya ve Bulgaristan'ın katılımıyla 785'e yükselen Parlamentodaki sandalye sayısı, Nice Antlaşması gereği, 2009 yılı seçimlerinin ardından 736'ya indirilmiştir. Lizbon Antlaşması'nın yürürlüğe girmesinin ardından 2014 yılındaki yetki döneminin sonuna kadar geçici olarak bu sayı 754'e yükselecektir (24).

Avrupa Parlamentosu üyeleri, seçildikleri ülkelere göre değil, AB içindeki siyasi görüşlere göre gruplanmaktadır. Parlamento'da yedi siyasi grup bulunmaktadır. 2009 yılı seçim sonuçlarına göre Avrupa Parlamentosu'nda yer alan siyasi parti gruplarının sandalye dağılımı Tablo 2'de verilmiştir (25, 26, 27);

Tablo 2. Avrupa Parlamento Siyasi Partiler ve Sandalye Dağılımı

AP İçindeki Siyasi Partiler	Parlamenter Sayısı
EPP (Avrupa Halk Partisi-Hristiyan Demokratlar)	265
S&D (Sosyalistlerin ve Demokratların İlerici İttifakı)	185
ALDE (Avrupa İçin Liberaller ve Demokratlar İttifakı)	85
EFA/Greens (Yeşiller Grubu ve Avrupa Özgür İttifakı)	55
ECR (Avrupa Muhafazakarlar ve Reformcular Grubu)	54
EUL/NGL (Avrupa Birleşik Solu/Kuzeyli Yeşil Sol Konfederasyonu)	35
EFD (Avrupa Özgürlük ve Demokrasi Grubu)	31
NI (Bağımsızlar)	27
Toplam	736

2009-2014 yılları arasında (7. Parlamento Dönemi) Avrupa Parlamentosu'nda üye ülkelerin sahip oldukları parlamenterlerin siyasi gruplara göre dağılımı Tablo 3'te verilmiştir (28, 29);

Tablo 3. 2009-2014 yılları Arasında Avrupa Parlamentosu'nda Üye Ülkelerin Sahip Oldukları Parlamenterlerin Siyasi Gruplara Göre Dağılımı

Avrupa Parlamentosu Üye Ülkeler ve Siyasi Gruplar									
	EPP	S&D	ALDE	EFA/ GREENS	ECR	GUE- NGL	EFD	NI	Toplam
Belçika	5	5	5	4	1	-	-	2	22
Bulgaristan	6	4	5	-	-	-	-	2	17
Çek Cumhuriyeti	2	7	-	-	9	4	-	-	22
Danimarka	1	4	3	2	-	1	2	-	13
Almanya	42	23	12	14	-	8	-	-	99
Estonya	1	1	3	1	-	-	-	-	6
İrlanda	4	3	4	-	-	1	-	-	12
Yunanistan	8	8	-	1	-	3	2	-	22
İspanya	23	21	2	2	-	1	-	1	50
Fransa	29	14	6	14	-	5	1	3	72
İtalya	35	22	6	-	-	-	9	-	72
Kıbrıs	2	2	-	-	-	2	-	-	6
Letonya	3	1	1	1	1	1	-	-	8
Litvanya	4	3	2	-	1	-	2	-	12
Lüksemburg	3	1	1	1	-	-	-	-	6
Macaristan	14	4	-	-	1	-	-	3	22
Malta	2	3	-	-	-	-	-	-	5
Hollanda	5	3	6	3	1	2	1	4	25
Avusturya	6	4	-	2	-	-	-	5	17
Polonya	28	7	-	-	15	-	-	-	50
Portekiz	10	7	-	-	-	5	-	-	22
Romanya	14	12	5	-	-	-	-	2	33
Slovenya	3	2	2	-	-	-	-	-	7
Slovakya	6	5	1	-	-	-	1	-	13
Finlandiya	4	2	4	2	-	-	1	-	13
İsveç	5	5	4	3	-	1	-	-	18
İngiltere	-	13	12	5	25	1	11	5	72
Toplam	265	186	84	55	54	35	30	27	736

3. 2. 2. Avrupa Birliği Konseyi

Avrupa Birliği Konseyi, 1974 yılında oluşturulmuştur. Avrupa Birliği'nin genel politikalarını belirlemekte olup birliğin en üst düzeyde yetkili siyasi kurumudur (7).

AB'nin siyasi müzakere, tartışma ve pazarlıkların yapılması, karar alma sürecinde yaşanan zorlukların giderilmesine çalışmaktadır. Üye ülkelerin devlet ve hükümet başkanları, haziran ve aralık aylarında yılda iki kez düzenlenen zirvelerde bir araya gelerek, birliğin sorunları tartışılır ve çözüm önerileri geliştirilir. Zirvelerden çıkan sonuçlar, sonuç bildirgesi olarak adlandırılan resmi belgelerle açıklanmaktadır (20).

Avrupa Konseyi, üye devletlerin birbirleriyle uyum içerisinde olmasını sağlamaktadır. Konsey üyeleri yılda iki kez "Avrupa Zirveleri"nde bir araya gelerek Avrupa Birliği'nin gidişatını görüşür ve daha alt düzeyde çözümlenemeyen konuları çözüme kavuştururlar. Konsey başkanlığı, üye devletler tarafından, 6'şar aylık sürelerle, sırayla üstlenilmektedir (18). Kısaca özetlemek gerekirse Avrupa Birliği'nde son söz ülkelerin menfaatlerini temsil eden organ olan konseye bırakılmıştır.

3. 2. 3. Avrupa Birliği Komisyonu

AB Komisyonu, AB'nin uluslararası yönünün en belirgin olduğu kurumdur. Birliğin hükümet gibi çalışan kurumudur. Bir yandan AB politikalarının tasarlayıcısı ve koordinatörü olarak çalışırken, diğer taraftan da birliği diğer ülkeler ve kuruluşlar nezdinde temsil etmektedir (24). Üye devletlerce atanan 27 üyeden (komiser) oluşan bir yürütme organıdır. Her üyenin sorumlu olduğu bir veya birkaç alan vardır. Her komisyon üyesinin bir oyu vardır. Komisyon kararları, basit çoğunluk ile alınır. Komisyon, Avrupa Parlamentosu'na karşı sorumludur. Gerekirse Parlamento tarafından fesh edilebilir. Bir ülkeye ikiden fazla temsilcilik verilemez. Üyeler, konsey tarafından değil, ulusal hükümetler tarafından ortak kararla (Avrupa Parlamentosu ile birlikte) 5 yıl için

atanır. Bu süre bir defalık uzatılabilir. Komisyon başkanı, 5 yıllık süre için AB Konseyi tarafından oybirliğiyle seçilir ve Avrupa Parlamentosu tarafından onaylanır (19). Komisyon, kurucu anlaşmaların koruyucusudur. Kurucu anlaşmaların ve organların almış olduğu kararların usulünce uygulanıp uygulanmadığını, ilgili tarafların yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini izlemekle görevlendirilmiştir (7). Merkezi Brüksel’de bulunan komisyonda AB’nin 20.000 civarındaki personelinin 16.000’i görev yapmaktadır. Bu kadroların yaklaşık %20’si mütercim ve tercümanlardan oluşmaktadır (30).

Kısaca komisyon, topluluk antlaşmaları doğrultusunda alınmış kararların üye ülkelerdeki uygulamalarını denetler ve parlamentoya karşı sorumludur (31).

Üye devletlerin hükümetleri komisyon başkanını ortak bir kararla tayin eder. Komisyon başkanı da üye devlet hükümetlerinin onayını alarak diğer komiserleri tayin eder. Parlamentonun da onayının ardından komisyon bir sonraki ocak ayından itibaren resmi olarak göreve başlar. Parlamento komisyondan memnun değilse, gensoru vererek komisyonun düşmesini sağlayabilir. Komisyon Parlamento’nun bütün oturumlarına katılır, aldığı siyasi kararlar hakkında bilgi verir, parlamenterlerin yazılı ve sözlü sorularını yanıtlar. Birliğin her ülkesinde temsilcilikleri ve diğer pekçok dış ülkede, Türkiye’de olduğu gibi, delegasyonları bulunmaktadır (24).

Avrupa Komisyonu, uluslararası platformda ve uluslararası antlaşmaların müzakerelerinde özellikle ticaret ve işbirliği alanlarında birliği temsil etmektedir. Komisyon üyelerinin her biri farklı bir politika alanından sorumlu bir genel müdürlüğe başkanlık eder. Komisyon üyeleri kendi ulusal hükümetlerinin isteklerinden bağımsız hareket ederler. Çoğu kimse AB’nin çok kalabalık bir idari

yapısı olduğunu düşünse de birliğin tamamında, pek çok Avrupa şehrinin yönetimindekinden daha az görevli yer almaktadır (18)

Komisyon Genel Sekreterliği ise tüm Komisyon faaliyetlerini idare eden birimdir. 200 personelin görev yaptığı genel sekreterlik biriminin en önemli görevi diğer birimlere teknik destek sağlamak, yıllık çalışma programı oluşturmak, genel müdürlükler ve servisler arasında koordinasyon sağlamaktadır. Komisyon Genel Sekreterliği görevini 30 yıl boyunca Emile Noel yürütmüştür. 2000 yılında bu göreve İrlanda'lı David O'Sullivan atanmıştır. Komisyon tarafından yürütülen faaliyetlerin hazırlık aşaması komitelerde başlamaktadır. Komiteler kendi aralarında “uzmanlık komiteleri” ve “danışma komiteleri” olarak ikiye ayrılmaktadır. Uzmanlık Komiteleri, hükümetler tarafından atanan ulusal memurlar ve uzmanlardan oluşmaktadır. Bu kategoridekilerin büyük bölümü daimi statüde çalışmaktadır. Bir bölümü de ihtiyaca göre kurulmakta daha sonra kapatılmaktadır. Danışma Komiteleri ise çeşitli sektörlerin çıkarlarını dile getiren temsilcilerden oluşmaktadır (32).

Kısaca özetlemek gerekirse haftada bir kez toplanan Komisyon'un başlıca görevlerini aşağıdaki şekilde özetlemek mümkündür (20);

- AB Parlamentosu'na ve AB Konseyi'ne yasal düzenlemeler için önerilerde bulunmak,
- Birliğin yürütme organı görevini yerine getirirken, onaylanan bütçe ve programların uygulanmasını sağlamak,
- Birlik tarafından onaylanan yasa ve düzenlemelerin üye ülkelerce uygulanmasını denetlemek,

- Uluslararası alanda birlik temsilcisi olarak AB'nin çıkarlarını gözetmek.

Tablo 4. Avrupa Birliği Komisyonu Birimleri

POLİTİKALAR
Tarım ve Kırsal Kalkınma Bütçe İklim Değişiklikleri Rekabet İstihdam, Sosyal Politika ve Fırsat Eşitliği Endüstri ve Şirketler Ekonomik ve Mali İşler Eğitim ve Kültür Enerji Hareketlilik ve Ulaştırma Çevre Balıkçılık ve Denizcilik Sağlık ve Tüketici Bilgi Toplumu ve Medya Pazar ve Hizmet Adalet Bölgesel Politikalar Araştırma Vergilendirme ve Gümrük Birliği İdari Ajanslar İşçileri Kalkınma
DIŞ İLİŞKİLER
Genişleme Europeai İşbirliği Ofisi Dış İlişkiler İnsani Yardım Ofisi Ticaret
GENEL SERVİSLER
Dolandırıcılığı Önleme Ofisi Eurostat İletişim Merkez Kütüphanesi Tarihi Arşivler Ortak Araştırma Merkezi Yayın Ofisi Genel Sekreterlik
İÇ SERVİSLER
Avrupa Politikası Danışma Bürosu Bilgi İşlem Mütercim Tercüme Hukuk Ofisi Personel ve İdari Giderler Ofisi Çeviri Veri Koruma İnsan Kaynakları ve Güvenlik Alt Yapı ve Lojistik İç Muhasebe

Avrupa Komisyonu'na, Brüksel ve Lüksemburg'da bulunan 36 genel müdürlükten oluşan bir sivil hizmet birimi yardımcı olmaktadır (33). Komisyon'a bağlı genel müdürlükler, dış ilişkiler, genel servisler ve iç servisleri (Tablo: 4) sıralamak mümkündür (32, 34).

3. 2. 4. Avrupa Birliği Adalet Divanı

Avrupa Birliği Adalet Divanı, birlik kurallarının yorumlanmasında üye devletlerden herhangi birinin çıkarlarının gözetilmesi ve bu yasaların her üye ülkede aynı şekilde yorumlanmasını sağlamak amacıyla kurulmuştur. Merkezi Lüksemburg'ta bulunmaktadır (18). Avrupa Birliği'nin en yüksek yargı organıdır. Divan, 15 yargıç ve 8 savcıdan oluşmaktadır. Yargıç ve savcılar, üye ülkelerce oy birliğiyle 6 yıl için atanmaktadır (21). Adalet Divanı, Avrupa kurumlarının ve hükümetlerin tasarruflarının antlaşmalar ile uyumlu olup olmadıklarını denetlemek ve bir ulusal mahkemenin talebi üzerine, topluluk hukukunda yer alan hükümlerin yorumlanması veya geçerliliği hakkında karar vermektedir. Adalet Divanı'nın görev alanına, üye devletlerin diğer üye devletlere açtığı davalar, komisyonun üye devletlere karşı açtığı davalar ve topluluk kurumları aleyhine açılan davalar girmektedir. Adalet Divanı, nihai yargı organıdır, kararlarının temyizi mümkün değildir. Adalet Divanı, Avrupa bütünleşmesinin sağlanmasında lokomotif görevi üstlenmiş bir kurumdur (19).

3. 2. 5. Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi

Bakanlar Konseyi üye devletlerin bakan seviyesindeki temsilcilerinden oluşmaktadır. Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi, yasama faaliyetini nihai olarak gerçekleştiren kurum olarak Avrupa Birliği kurumsal yapısı içinde çok güçlüdür. Avrupa Parlamentosu ile birlikte yasama faaliyetlerinde bulunur. Üye ülkelerde

izlenen ekonomi politikalarını koordine etmektedir. Avrupa Birliği ve bir devlet ya da uluslararası kuruluş ile uluslararası antlaşmaları sonuçlandırır, Avrupa Parlamentosu ile birlikte ortaklaşa Avrupa Birliği bütçesini onaylar ve Avrupa Birliği'nin ortak dış ve güvenlik politikasını geliştirir (19). AB Bakanlar Konseyi'nin görevlerini aşağıdaki başlıklar altında belirtmek mümkündür (21);

- AB'nin yasama görevini yerine getirmek,
- AB'nin temel sorunlarını çözüme ulaştırmak ve üye ülkelerin ekonomi gibi politikalarını koordine etmek,
- AB'yi dünya çapında temsil etmek,
- Avrupa Parlamentosu ile birlikte bütçe yetkisini paylaşmak,
- Adalet ve içişleri alanında üye ülkelerin faaliyetlerini koordine etmektedir.

AB'nin son genişlemesi ile birlikte Bakanlar Konseyi'ndeki oy sayısı değişerek son halini almıştır. Almanya, Fransa, İtalya ve İngiltere'nin oy sayısı 29, İspanya ve Polonya'nın 27, Hollanda'nın 13, Belçika, Yunanistan, Çek Cumhuriyeti, Macaristan ve Portekiz'in 12, Avusturya ve İsveç'in 10, Finlandiya, İrlanda, Danimarka, Litvanya ve Slovakya'nın 7, Lüksemburg, Kıbrıs, Estonya, Letonya ve Slovenya'nın 4, Malta'nın 3 oyu vardır. Toplam oy sayısı 321 olup çoğunluk için üçte iki oy gereklidir. Bir karar alınabilmesi için toplam oyların % 72,3'ü, oy veren ülkelerin nüfuslarının toplam nüfusun en az % 62'sine denk gelmesi karar için genel şarttır (19).

Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi, Avrupa Birliği'nin "en üst" kanun yapıcı organıdır. Komisyon tarafından teklif edilen yasaları değiştirir, kabul ya da reddeder. Ancak, kanun teklifinde bulunamaz (18).

Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi'nin toplantıları sonucu aldığı kararlar bağlayıcı ya da tavsiye niteliğinde olmaktadır. Bağlayıcı olanlar belli bir prosedür sonucu Avrupa Topluluğu Resmi Gazetesi'nde yayımlanmaktadır. Tavsiye niteliğindeki kararların bir kısmı da yine aynı gazetede yayımlanmaktadır. Bakanlar Konseyi toplantıları sonucunda alınan kararların Avrupa Birliği'nin eğitim politikalarına yön verdiği ifade edilebilir. Toplantılarda tartışılan, üzerinde durulan eğitim politikalarının ana başlıkları tek tek sıralanarak birbirleriyle ilişkili olanlar sınıflandırılmıştır (18). Konsey, AB'yi oluşturan her üye ülkenin kendi hükümetini taahhüt altına sokmaya yetkili bakanlar düzeyindeki temsilcilerinden oluşmaktadır. Toplantılara, gündemin içeriğine göre farklı bakanlar katılır. Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi, AB'nin ana karar verme kurumu olup yasamadaki son karar verme otoritesi ve üye ülkeler arasında ekonomik ve siyasi kararların yerine getirilmesi için koordinasyon rolü oynar. Konsey üye ülkelerin dışişleri bakanlarından oluşmakla birlikte, gündemi oluşturması nedeniyle ele alınacak konularla ilgili bakanlar düzeyinde temsilcilerden de oluşturulabilir (24).

Dokuz farklı konsey yapılanması mevcuttur. Bunlar (35);

- Genel İşler ve Dış İlişkiler,
- Ekonomik ve Mali İlişkiler,
- Adalet ve İçişleri,
- Sosyal Politika (İstihdam, Sağlık ve Tüketici Hakları),
- Rekabet (İç Pazar, Sanayi ve Araştırma),
- Çevre,
- Ulaştırma, Telekomünikasyon ve Enerji,
- Tarım ve Balıkçılık,

- *Eğitim, Gençlik ve Kültür*'dür.

Eğitim, Gençlik ve Kültür Konseyi, üye devletlerin eğitim, gençlik, kültür ve iletişim bakanları düzeyinde yılda üç veya dört defa toplanmaktadır. Bu konsey, oy birliği ile karar alınan kültür alanı hariç olmak üzere, AB hukuk düzeni normlarıyla belirlenen alanlarda (diplomaların karşılıklı tanınması gibi) prensip olarak Avrupa Parlamentosu ile ortak karar kapsamında ağırlıklı çoğunlukla hareket etmektedir (12).

3. 2. 6. Ekonomik ve Sosyal Komite

Roma Antlaşması maddeleri uyarınca Bakanlar Konseyi ve Komisyon'a yardımcı olmak amacıyla kurulmuş ve danışma organı niteliği taşımaktadır. Komite, 317 üyeden oluşmakta olup üyeler, ülkelerin nüfus yoğunluğuna göre belirlenmektedir. Üyeler; üreticiler, çiftçiler, küçük esnaf ve sanatkarlar, serbest meslek sahipleri gibi toplum gruplarından ve tüketiciler, çevreciler gibi sivil toplum gruplarından oluşmaktadır. Amacı, tüm bu grupların çıkarlarını savunarak, Bakanlar Konseyi, Parlamento ve Komisyon'u bilgilendirmektir. Bu üç organı, sosyal politika, üye ülkelerin mevzuat ve politikalarının yakınlaştırılması, mesleki eğitim, tüketici hakları gibi konularda bir karara varmadan önce bu komiteye danışmak zorundadırlar (20).

3. 2. 7. Sayıştay

AB'nin tüm gelir ve giderlerini incelemektedir. İncelemede gelirlerin tam olarak toplanıp toplanmadığına ve harcamaların yasalara uygun olup olmadığını kontrol etmektedir (19). Sayıştay organı, 15 üyeden oluşmakta olup üyeler 6 yıllık yenilenebilir bir süre için konsey tarafından, Avrupa Parlamentosu'na danışıldıktan sonra oybirliği ile atanmaktadır (7). Avrupa Birliği mali sisteminin

etkin ve saydam bir şekilde işlemlerini sağlar. Her yıl hazırladığı raporlar ile Avrupa Parlamentosu'nun ve Konsey'in kararları üzerinde etkili olmaktadır (36).

Merkezi Lüksemburg'ta bulunan Sayıştay, üye devletler tarafından atanan üyelerden oluşmaktadır. Sayıştay üyeleri, vatandaşı olduğu ülkenin değil, Avrupa'nın çıkarları doğrultusunda hareket etmektedir. Sayıştay'ın çalışmaları, birliğin halka güven vermesi açısından çok önemlidir. Mahkemenin hazırladığı yıllık raporlar, üye devletlerin hükümetleri ve basın tarafından dikkatle incelenmekte ve yönetimle ilgili yapılan hatalı tespitler kamuoyu tarafından eleştirilmektedir (18).

Ayrıca yukarıda açıklanan Avrupa Birliği temel kurumlarının dışında danışsal ve yardımcı organlar olarak bilinen organları ise aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür;

- Bölgeler Komitesi,
- Avrupa Merkez Bankası,
- Avrupa Yatırım Bankası,
- Ombudsman,
- Vakıflar,
- Kurumlar,
- Merkezler.

3. 3. Avrupa Birliği ve Türkiye İlişkilerinin Tarihsel Gelişimi

Türkiye'nin batı uygarlığını benimsemesi ve batılılaşma hareketi Türklerin Orta Asya'dan batıya doğru göç etme zorunluluğu ve isteğine kadar uzanmaktadır. Aslında dünyanın bütün uygarlıkları için geçerli olan kültürel değişme, kaçınılmaz sonuçlar olarak kabul edilmektedir. Buna bağlı olarak hem

kendi kültürünü korumak hem de kendi kültürünün doğasına uygun olarak değişip gelişmek, her toplumun olduğu gibi Türklerin de tarih boyunca dinamik bir sorunu olarak günümüze kadar ulaşmıştır. Kendi kültürünü koruyarak batılı modern bir toplum olma isteği, Türkiye'nin kültürel olarak fakirleşmesine yol açmadığı gibi kendine uygun bir batı kültürü yaratma istek ve yeterliğinin de bir göstergesi olmuştur (37). Yukarıda açıklandığı üzere 1951 yılında imzalanan Paris Antlaşması'yla AKÇT, 1957 yılında imzalanan Roma Antlaşmaları ile de AET kurulmuştur. Avrupa'da yaşanan bu değişimleri dikkatle izleyen Türkiye, 31 Temmuz 1959 tarihinde AET'ye resmi başvuruda bulunmuştur (6). Türkiye'yi daha ilk kuruluş yıllarından itibaren AET ile ilişki kurmaya iten etkenlerin başında politik nedenler yer almıştır. Bu durum, Türkiye'nin Batı dünyası içerisindeki konumunu koruma ve geliştirme açısından önemli sayılacağı gibi yeniden şekillenen dünya haritasındaki güvenlik arayışının da bir ifadesidir (38).

Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun 6 ülke tarafından kurulmasının ardından Türkiye'nin ortaklık için 1959 yılında yaptığı başvuru Avrupa Birliği-Türkiye ilişkilerinin resmi başlangıcı olarak kabul edilmektedir. Avrupa Ekonomik Topluluğu Bakanlar Konseyi'nin Türkiye'nin ortaklık başvurusunu kabul etmesi ve yapılan hazırlık görüşmeleriyle 12 Eylül 1963 tarihinde Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında Ankara Antlaşması imzalanmıştır. Anlaşmada, hazırlık dönemi (5 yıl), geçiş dönemi (1973 yılı itibarıyla 12 ve 22 yıllık iki ayrı dönem) ve nihai dönem olarak üç devre öngörülmüştür. Geçiş döneminin sonunda ise Gümrük Birliği'nin tamamlanması planlanmıştır. Anlaşmada öngörülen hazırlık döneminin sona ermesiyle birlikte, 1970 yılında imzalanan ve 1973 yılında yürürlüğe giren Katma Protokol'de, geçiş döneminin hükümleri ve

tarafların üstleneceği yükümlölükler belirlenmiştir. Ankara Anlaşması ile ayrıca periyodik olarak toplanan ve ortaklıkla ilgili konuları görüşen bir ortaklık konseyi oluşturulmuştur. Söz konusu kurumsal çerçeve, Gümrük Birliği'nin nihai aşamasının uygulamaya konulması ile birlikte genişletilmiştir. Türkiye'nin 1987 yılında yaptığı tam üyelik başvurusuyla ivme kazanmıştır. Komisyon'un 1989 yılında verdiği cevapta, kendi iç pazarı tamamlama sürecinden önce yeni bir üye kabul edemeyeceğini bildirmiş, öncelikle Gümrük Birliği'nin tamamlanması önerilmiştir. Avrupa Birliği-Türkiye ilişkileri, 1993 yılında Gümrük Birliği müzakerelerinin başlaması ile yeni bir boyut kazanmıştır. İki yıllık müzakerelerden sonra Ortaklık Konseyi'nin 1/95 sayılı kararıyla Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki Gümrük Birliği 1996 yılında yürürlüğe girmiştir (39). Gümrük Birliği, iki taraf arasındaki gümrük vergileri ile miktar kısıtlamalarının kaldırılmasının ve üçüncü ülkelere yönelik ortak vergi düzenlemelerinin uyumlaştırılmasının çok ötesine geçen bir takım yükümlölükleri içermektedir. Bu yükümlölüklerin kapsadığı alanlar aşağıdaki gibidir (40);

- Malların serbest dolaşımı,
- Ortak Ticaret Politikasının uygulanması,
- Ticarete teknik engellerin kaldırılması,
- Yasal düzenlemeler,
- Kurumlararası işbirliğin sağlanması için yeni düzenlemeler.

Gümrük Birliği Türkiye ile AB arasında farklı alanlarda da işbirliğini öngörmektedir. Bu alanlar; sanayi, enerji, ulaştırma, telekomünikasyon, çevre ve bilim alanlarında işbirliğinin yanı sıra istatistiki veriler, adalet ve içişleri, tüketicinin korunması gibi alanları da içeren çalışmalardır (41).

Avrupa Birliği Komisyonu tarafından 13 Ekim 1999 tarihinde açıklanan Türkiye için ikinci ilerleme raporunda Türkiye'ye üyelik perspektifi verilmesi önerilmiş ve bunun sonucunda 1999 yılında toplanan Helsinki Zirvesi'yle Türkiye, Avrupa Birliği'ne üyeliğe aday ülke olarak kabul edilmiştir. Helsinki'de alınan kararlar Avrupa Birliği-Türkiye ilişkilerinde bir dönüm noktasıdır. Helsinki Zirvesi sonrasında, diğer aday ülkeler gibi Türkiye de, reformlarını teşvik etmeye ve desteklemeye yönelik bir katılım öncesi stratejiden yararlanmaya başlamıştır (39).

Türkiye'nin aday ülke olduğunu Helsinki Zirvesi ile kabul eden AB ile ilişkiler önemli bir aşamaya gelmiştir. Türkiye'ye resmi olarak adaylık statüsünün verilmesi, diğer aday ülkelerle eşit şartlara sahip olması gerekliliğini de beraberinde getirmiştir. Helsinki Zirvesi'nin Türkiye'yi ilgilendiren maddeleri incelendiğinde, aşağıdaki dört başlık ile karşılaşılmaktadır (2);

- Türkiye'nin, diğer aday ülkeler gibi katılım öncesi stratejisinden yararlanabilmesi,
- Genişleme çerçevesinde aday ülkelerin katılmaya hak kazandığı AB programları ve ajanslara Türkiye'nin de katılabilmesi,
- Türkiye'nin AB'nin temelini oluşturan kuralları daha iyi anlayabilmesi ve Topluluk Müktesebatı'nı uygularken dikkat etmesi gereken konuları ayrıntıları ile belirten analitik sürecin başlatılması,
- Türkiye'nin katılım öncesi mali imkanlardan yararlanabilmesi.

Ortaklık Konseyi ilk defa 2000 yılında Türkiye başkanlığında toplanmıştır. Konsey'de iki önemli siyasi karar alınmıştır. Birincisi ortaklık komitesi kapsamında sekiz alt komitenin oluşturulması, ikincisi de Avrupa Birliği ve Türk

satın alma piyasalarının karşılıklı olarak birbirlerine açılması ve hizmetlerin serbestleştirilmesi amacıyla yapılacak antlaşma müzakerelerinin başlatılmasıdır. Avrupa Birliği Konseyi tarafından resmen 8 Mart 2001 tarihinde kabul edilen “Katılım Ortaklığı Belgesi”, Avrupa Birliği’nin katılım kriterlerinin karşılanması yönünde ilerleme kaydedilmesi amacıyla Türkiye için önceliklerin belirlendiği bir yol haritasıdır. Katılım Ortaklığı Belgesi’nin amacı, Türkiye’nin Avrupa Birliği üyeliği yolunda kaydettiği ilerlemeye ilişkin 2000 yılı düzenli raporunda tanımlanan çalışma gerektiren öncelikli alanları, bu öncelikleri hayata geçirmek için Türkiye’ye sağlanmış olan mali olanakları ve bu yardımların tabi olacağı şartları tek bir çerçeve altında bir araya getirmektir. Türk hükümeti bu Katılım Ortaklığı Belgesi doğrultusunda 19 Mart 2001 tarihinde Müktesebat’ın üstlenilmesi için “Ulusal Programı” kabul etmiştir. Program geniş çaplı bir siyasi ve ekonomik reform gündemi ortaya koymaktadır. 15-16 Haziran 2001 tarihinde Göteborg’da yapılan Avrupa Konseyi’nde Ulusal Program olumlu bir gelişme olarak tanımlanmış ve Türkiye, katılım öncesi stratejisinin mihenk noktası olan Katılım Ortaklığı’nın önceliklerini hayata geçirmek için somut adımlar atmaya teşvik edilmiştir. 2002 yılındaki Kopenhag Zirvesi’nde Türkiye ile ilgili olarak aşağıdaki kararlar alınmıştır (39);

- Gözden geçirilmiş Katılım Ortaklığı Belgesi’nin hazırlanması,
- Müktesebat uyum çalışmalarının yoğunlaştırılması,
- Gümrük Birliği’nin geliştirilip, derinleştirilmesi,
- Mali işbirliğinin önemli miktarda artırılması,
- Türkiye’ye verilecek mali yardımların katılım başlıklı bütçe kalemine alınması.

AB Konseyi tarafından resmen 8 Mart 2001 tarihinde kabul edilen Katılım Ortaklığı Belgesi, AB'nin katılım kriterlerinin karşılanması yönünde ilerleme kaydedilmesi amacıyla Türkiye için önceliklerin belirlendiği bir yol haritasıdır (42). 2004 yılının Aralık ayında Brüksel'deki AB Konseyi Zirvesi'nde, Avrupa Komisyonu'nun 6 Ekim 2004 tarihinde hazırladığı rapor ve tavsiye kararı doğrultusunda Türkiye ile müzakerelerin 3 Ekim 2005 tarihinde başlamasına oybirliğiyle karar verilmiştir. Söz konusu Avrupa Birliği Konseyi Zirvesi sonrasında "17 Aralık Sonuç Bildirgesi" yayımlanmıştır (39).

2004 yılı AB genişleme süreci ile birlikte aday ülkelerin tam üyeliğe kabulü ve müzakerelerin, Kopenhag kriterlerine uygunluk ölçüsünde gerçekleştirileceği açıklanmıştır. 1 Mayıs 2004 tarihi itibarıyla, Malta, Polonya, Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Slovenya, Estonya, Slovak Cumhuriyeti, Litvanya, Letonya ve Güney Kıbrıs Rum Cumhuriyeti (Kıbrıs Cumhuriyeti adı altında) Avrupa Birliği üyesi olmuşlardır. Böylece birlik 25 üyeye ulaşmıştır. 2007 yılında Romanya ve Bulgaristan'ın katılımı ile de 27 üye sayısına ulaşmıştır (43). Türkiye için ise Kopenhag siyasi kriterlerinin yerine getirildiğinin belirlenmesi halinde, müzakerelere başlama sözü verilmiştir (44).

16-17 Aralık 2004 tarihi Türkiye için önemli bir başka tarihtir. Çünkü bu tarihte düzenlenen Brüksel Zirvesi'nde, Türkiye'nin Kopenhag Siyasi Kriterleri'ni karşıladığı belirtilerek, 3 Ekim 2005 tarihi müzakerelere başlama tarihi olarak duyurulmuştur. AB Komisyonu, 29 Haziran 2005 tarihinde ise "Türkiye için Katılım Müzakereleri Çerçevesi Taslağı" nı açıklamışlardır (45). AB'ye katılım müzakereleri süreci altı aşamalı bir yapıdan oluşmaktadır. Bunlar sırasıyla; tarama süreci, müzakere pozisyonlarının hazırlanması, pozisyon belgelerinin AB Dönem

Başkanlığı'na sunulması, müzakerelerin açılması, müzakerelerin tamamlanması ve Katılım Antlaşması'nın onay sürecidir. Türkiye Brüksel Zirvesi ile müzakerelere başlamaya hak kazanmıştır (6).

Tablo 5. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Tam Üyelik Sürecindeki Müktesabat Başlıklarının Mevcut Durumu

No	Fasıl	Mevcut Durum	Avrupa Komisyonu Başlangıç Değerlendirmesi
1	Malların serbest dolaşımı	Fasıl donduruldu	Daha fazla çaba gerekli
2	İşçilerin serbest dolaşımı	Fasıl askıda	Benimsenmesi çok zor
3	İş kurma hakkı ve hizmet sunumu serbestisi	Fasıl donduruldu	Benimsenmesi çok zor
4	Sermayenin serbest dolaşımı	Fasıl açıldı	Daha fazla çaba gerekli
5	Kamu alımları	Fasıl Fransa tam üyelik engeline	Müktesabatla uyumsuz
6	Şirketler hukuku	Fasıl açıldı	Hayli çaba gerekli
7	Fikri mülkiyet hukuku	Fasıl açıldı	Daha fazla çaba gerekli
8	Rekabet politikası	Fasıl askıda	Benimsenmesi çok zor
9	Mali hizmetler	Fasıl donduruldu	Hayli çaba gerekli
10	Bilgi toplumu ve medya	Fasıl açıldı	Daha fazla çaba gerekli
11	Tarım ve kırsal kalkınma	Fasıl donduruldu	Benimsenmesi çok zor
12	Gıda güvenliği, veterinerlik ve bitki sağlığı	Fasıl açıldı	Hayli çaba gerekli
13	Balıkçılık	Fasıl donduruldu	Benimsenmesi çok zor
14	Taşımacılık politikası	Fasıl donduruldu	Hayli çaba gerekli
15	Enerji	Fasıl askıda	Hayli çaba gerekli
16	Vergilendirme	Fasıl açıldı	Hayli çaba gerekli
17	Ekonomik ve parasal politika	Fasıl açıldı	Hayli çaba gerekli
18	İstatistik	Fasıl açıldı	Hayli çaba gerekli
19	Sosyal politika ve istihdam	Fasıl askıda	Hayli çaba gerekli
20	İşletme ve sanayi politikası	Fasıl açıldı	Sorun beklenmiyor
21	Trans/Avrupa şebekeleri	Fasıl açıldı	Hayli çaba gerekli
22	Bölgesel politika ve yapısal araçların koordinasyonu	Fasıl Fransa tam üyelik engeline	Hayli çaba gerekli
23	Yargı ve temel haklar	Fasıl askıda	Hayli çaba gerekli
24	Adalet, özgürlük ve güvenlik	Fasıl askıda	Hayli çaba gerekli
25	Bilim ve araştırma	Fasıl kapandı	Sorun beklenmiyor
26	Eğitim ve Kültür	Fasıl donduruldu	Daha fazla çaba gerekli
27	Çevre	Fasıl açıldı	Müktesabatla uyumsuz
28	Tüketicinin sağlığının korunması	Fasıl açıldı	Daha fazla çaba gerekli
29	Gümrük birliği	Fasıl donduruldu	Sorun beklenmiyor
30	Dış ilişkiler	Fasıl donduruldu	Sorun beklenmiyor
31	Dış, güvenlik ve savunma politikaları	Fasıl askıda	Daha fazla çaba gerekli
32	Mal kontrol	Fasıl açıldı	Daha fazla çaba gerekli
33	Mali bütçesel hükümler	Fasıl Fransa tam üyelik engeline	Sorun beklenmiyor
34	Kurumlar	Fasıl Fransa tam üyelik engeline	-
35	Diğer konular	-	-

Aday ülke ile Avrupa Birliği arasında müzakerelerde ele alınacak müktesebat daha önce 31 başlık oluşmaktayken, Hırvatistan ve Türkiye'nin Müzakere Çerçeve Belgelerinde de görülebileceği üzere, bazı başlıkların ikiye ayrılması sonucu başlık sayısı 35'e yükselmiştir (Tablo: 5). Ancak, müktesebatın içeriği değişmemiştir (32, 46).

3. 4. Avrupa Birliği Eğitim Politikaları ve Türkiye

3. 4. 1. Avrupa Birliği Eğitim Politikalarının Tarihsel Gelişimi

AB, kültürlerin birleştirilmesi ve ortak hareketin sağlanması açısından eğitimi önemli unsurlardan biri olarak görmektedir. Birlik içinde eğitimin önemi ilk olarak 1951 yılında AKÇT Antlaşması'nda vurgulanmış, daha sonra bu anlaşmayı 1957 yılında imzalanan Roma Antlaşmaları ve ardından da 1992 yılında imzalanan Maastricht Antlaşması izlemiştir. Bu antlaşmalarda büyüme, istihdam ve rekabet ile ilgili problemlerin eğitim ve öğretim ile çözüme ulaşabileceği önemle vurgulanmıştır (47).

Avrupa Birliği çerçevesinde eğitim alanındaki ilk işbirliği, 1971 yılında üye ülkelerin eğitim bakanlarının toplantısı ile başlamıştır. 1972 yılında devlet ve hükümet başkanları, birliğin sosyal ve insancıl alanlarda gelişmesi gerektiğini vurgulamıştır. Böylece, eğitim konusunda önemli bir adım atılmıştır. 1974 yılında Avrupa Komisyonu'na ilk öneri paketleri hazırlanmış, o tarihlerde dokuz üye ülkenin eğitim bakanları, bir yandan üye ülkelerin geleneklerine önem vermek zorunda olduğu, farklı eğitim sistemleri ile öğretim yöntemlerinin standartlaştırılması girişimlerinin başlatılması gerektiği üzerinde durmuşlardır. 1976 yılında AB Komisyonu, eğitim faaliyetlerinin temsilcilerden oluşacak bir kurul tarafından yürütülmesine karar vermiş ve AB Eğitim Komisyonu

kurulmuştur (11). Avrupa Birliği Eğitim Komisyonu'nun kurulması ile birliğe üye tüm ülkelerdeki aşağıdaki başlıkların gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır (48);

- Eğitim kurumlarına girişlerde fırsat eşitliği,
- Yönetmelik ve sosyal engellerin ortadan kaldırılması,
- Diploma ve öğretim sürelerinin karşılıklı tanınması,
- Araştırmalara ilişkin özgür bir çalışma ortamının sağlanması,
- Yabancı dil öğretimde niteliğin artırılması,
- Eğitime ilişkin istatistiklerin yayınlanması,
- Merkezi eğitimlerin desteklenmesi,
- Mesleki eğitimin düzenlenmesi.

1974 yılında eğitim alanında işbirliğine dair Eğitim Bakanları Kararı AB'de eğitim konusunda en önemli kilometre taşlarından biridir. Karar, Avrupa eğitim işbirliğinin aşağıdaki üç temel prensibe dayanması gerektiğini belirtmiştir (49);

- Avrupa Topluluğu'ndaki sosyal ve ekonomik politikalar aşamalı olarak uyumlu hale getirilmeli,
- Eğitim sadece ekonomik hayatın bir parçası olarak düşünülmemeli,
- Her ülkenin gelenekleri göz önünde bulundurulmalı ve harmonizasyon tek başına bir hedef olmamalıdır.

1976 yılında Daimi Eğitim Komitesi kurulmuş ve eğitim alanındaki topluluk eylem programları başlatılmıştır. Bu eylem programı ile Avrupa Topluluğu'nun eğitim sistemleri arasındaki bağların geliştirilmesi amaçlanmıştır. 1976 yılındaki Eylem Programı, Komisyon'a eğitim uzmanlarının değişimi ve okullarda çalışma hayatına geçişlerin daha da kolaylaştırılması yollarının

araştırılması konularında yetki vermiştir. Bu eylem planını önemli kılan sadece bu özellikler değil, aynı zamanda hukuki düzenlemeler de ilk kez eğitim politikası konusunda Bakanlar Konseyi'nce bir karar alınmasıdır. Bu eylem programı eğitim alanında diğer birçok proje ve girişimlere kapı açmıştır. Bütün bunlara rağmen eğitim alanındaki çalışmalar 1980 yılına kadar birliğin tam açık yetkisinde değil, örtük bir yetkide yürütülmüştür. Bu kararlarda topluluğun, üye devletleri bağlayıcı düzenlemeler kabul etme yetkisi olduğu belirtilmiş ve mesleki eğitim yüksek eğitimin bir parçası olarak yorumlanmıştır. Topluluk, bu kararlara dayanarak eylemlerinin sayısını oldukça artırmıştır (49).

1980'li yılların başından itibaren Adalet Divanı'nın kararları Konsey ve Komisyon'u eğitim alanında yeni projeler ve programlar geliştirmesi yönünde cesaretlendirmiştir. 1980'li yıllarda görülen işsizliğin geçici problem olmadığına anlaşılmaması ve bilgi teknolojileri alanındaki hızlı gelişmeler yeni programların geliştirilmesini de hızlandırmıştır. Bu programların öncüsü olan Commet, 1986 yılında oluşturulmuştur. Diğer taraftan, yükseköğretim alanında Erasmus programına temel oluşturan program, 1987 yılında başlatılmıştır. Bu dönemde mesleki eğitim alanında birçok program geliştirilmiştir. Bunlardan en önemlisi 1988 yılında başlayan Petra'dır. Bu program, üye devletlerde birçok kişiye zorunlu eğitim sonrası en az bir yıl mesleki eğitime katılma fırsatı sağlamıştır (48).

AB ülkelerinin eğitim sistemlerinin ve AB'nin bu alandaki eğitim politikasının genel amaçları, öğrencilerin zihinsel, bedensel, mesleki ve etik yönden gelişmelerine, kendi kültürlerine ve diğer kültürlerle saygıya, ulusal kimliğin korunmasına, demokrasinin gelişimi ve demokratik yaşama katılmaya

odaklıdır (50). 1999 yılında Helsinki Zirvesi'nden Türkiye'nin aday ülke olması, Türkiye'nin AB destekli eğitim projeleri, diğer aday ülkelerle birlikte katılımına neden olmuştur.

3. 4. 2 Avrupa Birliği'nde Eğitim Politikaları

Dünya ülkeleri eğitim sistemlerini sürekli yenilemekte, daha çok insanı daha uzun süre eğitmek hedefinden hareket ederek reform denebilecek uygulamaları gerçekleştirmektedir. Yeni teknolojilerin kullanımı, geçmişte geçerli olan birey yeterliklerinin güncelliğini kaybetmesine neden olmuştur. Her alanda gözlenen hızlı değişim eğitimin amaçlarında, öğretme-öğrenme süreçlerinde, öğretim sürecinde, öğretme yeterliklerinde yeniliğe gidilmesini gerektirmektedir. Bilim ve teknolojiye meydana gelen gelişmeler bireylerin gereksimlerinde değişime neden olurken, çağı yakalayabilecek ve gelişen teknolojiye uyum sağlayabilecek nitelikli insan gücünün yetiştirebilmesi gerekliliği ülkelerin eğitim sistemlerinde yeniliğe gitmelerini zorunlu kılmaktadır (51). Bu gerekliliğin farkında olan AB, eğitim ve öğretim konusunda da üye ülkelerin birlikte hareket edebilmeleri için bir politika oluşturmuştur. Avrupa Birliği eğitim ve öğretim politikası, eğitimin kültürel ve sosyal bir değer taşıması açısından ele alındığında, üye ülkelerin birbirleri ile kaynaşmasını ve işbirliği imkanlarının yaratılmasını teşvik etme amacı taşımaktadır. Avrupa Birliği üyesi ülkeler eğitim ve öğretim politikasını oluştururken, tüm ulusal eğitim ve öğretim sistemlerinin bütünleştirilmesinden çok, uyumlaştırılmasının daha uygun olacağına karar vermişlerdir. Bu nedenle, Avrupa Birliği'nde tek tip bir eğitim ve öğretim sistemi uygulanmamaktadır (6).

Eğitim alanında üye ülkeler arasında sağlanan işbirliğinin temel amacı, eğitim ve öğretimin kalitesini artırmak, üye ülkelerdeki kuruluş ve bireylerde Avrupalılık bilincini geliştirmek, birlikte eğitim sistemi farklılıklarından tam olarak yararlanmak olmuştur (52).

Avrupa Birliği, eğitim politikalarında olmazsa olmaz birkaç şartı dile getirmektedir. Bunlar, ortak bir mesleki eğitim politikası ve mesleki eğitimin yaygınlaştırılması, dikey eğitim modellerinden yatay eğitim modellerine geçilmesi, zorunlu eğitim sürelerinin arttırılması ve zorunlu eğitim tamamlanmadan en az iki yabancı dil öğretilmesi gibi politikalar üzerinde durulmaktadır (53). Ülkelerin eğitim programlarına doğrudan müdahale etmeyen AB daha çok eğitim sistemlerinin genel sorunlarıyla ilgili projeler geliştirmekte ve bu projeler aracılığıyla ortak eğitim programlarını desteklemektedir. Türkiye ise aday ülke olarak bu programlara katılmakta ve birliğin ilkeleri doğrultusunda hareket etmektedir (54).

AB eğitim politikasındaki yöntem, içerik ve yapı açısından tek tip bir eğitim yerine, üye ülkelerin kendi ulusal özelliklerine göre biçimlenen eğitim politikalarını AB eğitim politikası ile bütünleştirmek, karşılıklı görüş alışverişi ile uyumlaştırmayı hedeflenmektedir (55).

Hirtt (2005) ise Avrupa’da eğitim ile ilgili yönelimleri değerlendirdiği makalesinde Avrupa’da eğitimin 1980’li yıllardan sonra yaşadığı değişimi yedi başlık altında toplamaktadır; Adem-i merkezileştirme, okulların artan özerkliği, programların kurlsızlaştırılması, bilgiden çok beceriye ilgi, eğitim sanayi işbirliği, bilginin ve iletişim teknolojilerinin kitleselleşmesi, kâr için özel eğitim anlayışının hızlı gelişimi. Hirtt (2005)’e göre bu gelişmeler eğitimin sermayenin

talepleri doğrultusunda yeniden yapılandırıldığını göstermektedir. Eğitim sisteminin, ekonomik rekabete hizmet eder hale gelebilmesi için üç boyutlu bir uyum programına tabi tutulmaktadır. Birinci boyut işgücü eğitimi, ikinci boyut tüketici eğitimi ve üçüncü de sistemin kendisinin piyasaya hızla dahil edilmesi. Yazar, yaşam boyu öğrenme söyleminin Avrupa'nın eğitim hedefleri doğrultusunda anlamlandırıldığına işaret ederek, çalışanların emek piyasasına uyumlaştırılması ve mesleki becerilerinin geliştirilmesi hedefi taşıdığından söz etmektedir (56).

AB, bir yandan birbirinden farklı eğitim sistemlerine sahip ülkeler arasında eğitimde çeşitliliğe saygı prensibine önem vermekte, bir yandan da Avrupa'nın geleceği için üye ülkelerin eğitim sistemlerinin bir takım ilkeler doğrultusunda düzenlenmesini öngörmektedir. Çünkü üye ülkelerin eğitim politikalarında ve sistemlerinde var olan çeşitliliğin yaratacağı olası olumsuzlukları azaltmanın en akılcı yolu üye ülkeler arasında eğitim alanında iş birliği yapmaktır (57). AB eğitim politikası, üye ülkeler arasında işbirliğini ve dayanışmayı sağlamak, karşılıklı anlayışı özendirmek, AB'nin yapısı, işleyişi ve Avrupalılık bilincinin kazandırılması için öğrenci ve öğretmenleri eğitmek, tüm araştırma ve geliştirme alanlarına etkin katılımlarını sağlamayı amaçlamaktadır. Ülkelerin kendi ulusal özelliklerine göre biçimlenen eğitim politikalarının karşılıklı görüş alışverişiyle uyumuna çalışılmaktadır (58).

Avrupa Birliği'nin eğitim politikası en genel anlamda aşağıdaki temel ilkelere dayanmaktadır (59);

- Tek bir Avrupa için eğitim,
- Öğrenen toplum,

- Yüksek kalitede eğitim,
- Sürekli eğitim,
- Eğitimde fırsat eşitliği,
- Eğitimde ve mesleki yöneltmede işbirliği,
- Karşılıklı deneyim paylaşımı,
- Örgün eğitimde, açıklık ve işbirlikçi yöntemlerinin desteklenmesi,
- İnteraktif öğretim yöntemlerin geliştirilmesi,
- Okullarda öz değerlendirilmeye dayalı yöntemin özendirilmesi.

Avrupa Birliği eğitim politikaları ile hedeflenenler aşağıdaki gibidir (60);

- Tüm düzeylerde Avrupa eğitim boyutunun güçlendirilmesi,
- Eğitsel kaynaklara erişimi kolaylaştırmak,
- Fırsat eşitliğini sağlamak,
- AB dillerinde özellikle az kullanılan ve öğretilen diller konusundaki bilginin kalite ve nicelik açılarından iyileştirilmesini desteklemek,
- Eğitim kurumları arasında değişimi teşvik etmek,
- Açık ve uzaktan öğrenmeyi desteklemek,
- Diploma ve öğrenim sürelerinin tanınmasındaki iyileştirmeleri teşvik etmek,
- Eğitim alanındaki işbirliğini ve öğrenci değişimini teşvik etmek,
- Eğitim alanında ortak politika konularını incelemek,
- Toplumsal dışlama, ırkçılık ve yabancı düşmanlığına karşı ortak mücadele.

Avrupa Birliği ülkelerinin ortak eğitim hedeflerini ise aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür (53);

- Eğitim-öğretim niteliğinin ve etkinliğinin arttırılması,
- Eğitim-öğretim sistemlerine herkesin erişiminin ve yararlanmasının sağlanması,
- Eğitim-öğretim sistemlerinin dünyaya açılması,
- Öğretmen ve eğitimcilerin yetiştirilmelerini çağın koşullarına uygun hale getirilmesi,
- Bilgi toplumu için temel becerilerin geliştirilmesi,
- Bilişim teknolojilerine herkesin ulaşabilirliğinin sağlanması,
- Matematik, Fen bilimleri ve teknolojileri alanlarının geliştirilmesi ve bu alanlara ilginin arttırılması,
- Finans ve insan kaynaklarının en iyi şekilde kullanımının sağlanması,
- Eğitim-öğretim sistemi ile çalışma yaşamı, bilimsel araştırmalar ve toplum arasındaki ilişkilerin genişletilmesi ve güçlendirilmesi,
- Girişimcilik ruhunun geliştirilmesi,
- Yabancı dil öğreniminin geliştirilmesi,
- Yaşam boyu eğitimin sağlanması,
- Ülkelerarası hareketliliğin ve değişimlerinin arttırılması,
- Avrupa işbirliğinin güçlendirilmesi.

Avrupa Birliği'nde sürekli, yüksek kalitede ve tek Avrupa için eğitim ilkelerine dayalı bilgi toplumu yaratmak, eğitim ve öğretim politikasının en temel amaçlarındandır (61). AB bünyesinde eğitim faaliyetlerinin yürütüldüğü kurum “*Eğitim, Mesleki Eğitim ve Gençlik Genel Müdürlüğü*” dür. Bu kurum, mesleki eğitim ve danışma komitesi üyeleri ile Avrupa mesleki eğitim geliştirme merkezi yönetim kurulu üyelerinden meydana geldiği görülmektedir.

Kültür ve Eğitim Komitesi, AB'nin bünyesinde kültür alanında, kültürel bilginin geliştirilmesi ve yayımlanması, kültür ve dil çeşitliliğinin korunması ve geliştirilmesi, kültürel mirasın, karşılıklı kültürel etkileşimlerin ve sanatsal yaratıcılığın korunması konularıyla ilgilenmektedir. Ayrıca, birliğin yükseköğretim dahil olmak üzere eğitim politikaları, Avrupa okullarının geliştirilmesi ve yaşam boyu eğitim, bilgi toplumu eğitimi bakımından görsel işitsel ve kültürel politikalar, gençlik politikası, sporun geliştirilmesi ve gençlerin boş zamanlarının değerlendirilmesine ilişkin politikalar, bilgi ve medya politikası, ilgili uluslararası örgütler ve kurumlar ile üçüncü ve üçüncü ülkelerle eğitim ve kültür alanında iş birliği konularıyla ilgilenmektedir (62).

Avrupa Birliği'nde eğitim alanındaki çalışmalar bazı kriterlere göre yapılan ölçümlerle değerlendirilmekte olup AB üyesi ülkelerdeki eğitime ilişkin veriler, bu kriterlere göre ele alınmaktadır. Eğitim konusunu 13 ana başlık altında müzakereye açan Avrupa Birliği, AB ile uyum çerçevesinde ele alınan ve geliştirilen 29 kriter belirlemiştir. Avrupa'daki eğitim ve öğretim sistemlerinin performans ve ilerlemesini izlemek için esas alınan 29 kriter aşağıdaki gibidir (63);

- Yüksek ve düşük emeklilik yaşlarıyla, öğretmenlerin yaş dağılımı,
- 0-14 ve 15-19 yaş grupları arasındaki insan sayısı ve toplam nüfusa oranı,
- Eğitim seviyesinde öğrencilerin eğitim personeline oranı,
- En azından ilköğretimini tamamlamış 22 yaşındaki kişilerin yüzdesi,

- Okuma yeterliği Seviye 1’de olan ve “Uluslararası Öğrenci Başarılarını Değerlendirme (PISA)” okuma yeterlikleri ölçeğinde daha düşük seviyede olan öğrencilerin yüzdesi,
- PISA okuma yeterlikleri ölçeğinde, her ülke için, öğrencilerin dağılımı ve ortalama performansı,
- PISA matematik okuryazarlığı ölçeğinde, her ülke için öğrencilerin dağılımı ve ortalama performansı,
- PISA fen okuryazarlığı ölçeğinde, her ülke için, öğrencilerin dağılımı ve ortalama performansı,
- Son 4 hafta içinde 25-34, 35-54 ve 55-64 yaş gruplarında herhangi bir çeşit eğitim ya da öğretime katılmış, orta öğretimi tamamlamış yetişkinlerin oranı,
- Yüksek öğretimdeki tüm öğrencilere göre matematik, bilim ve teknolojiye kayıtlı öğrencilerin yüzdesi,
- Tüm mezunlara göre matematik, bilim ve teknoloji mezunlarının oranı,
- Matematik, bilim ve teknoloji alanlarından yükseköğretim mezunlarının toplam sayısı,
- 20-29 yaş arası bin kişi başına, üçüncü derece eğitim matematik, bilim ve teknoloji mezunlarının sayısı,
- Eğitime yapılan devlet harcamalarının GSMH’a oranı,
- Eğitim kurumlarına yapılan özel harcamanın GSMH’a oranı,
- Sürekli eğitim merkezleri işletme harcamalarının toplam iş fiyatlarına oranı,
- Eğitim seviyesine göre, öğrenci başına toplam harcama,

- Öğrenci başına toplam harcama (GSMH kişi başına),
- Eğitim edinme seviyeleri araştırmasından 4 hafta önce eğitim ve öğretime katılan 25-64 yaş arası kişilerin yüzdesi,
- Çalışılan bin iş saati başına sadece kurslu işletmelerde devam eden mesleki eğitim saatleri,
- Çalışılan bin iş saati başına tüm işletmeler tarafından devam eden mesleki eğitimde saatler,
- Yaş ve eğitim seviyesine göre eğitime katılma oranları,
- 18-24 yaş arası sadece ilköğretimi tamamlamış ve eğitime devam etmeyen nüfusun oranı,
- Yabancı dil öğrenen ortaöğretim öğrencilerinin dağılımı,
- Orta öğretimde kişi başına öğrenilen yabancı dillerin ortalaması,
- Leonardo da Vinci gibi eğitim programlarıyla öğretmen ve usta öğreticilerin iç ve dış hareketliliği,
- Erasmus öğrencilerinin ve Leonardo da Vinci kursiyerlerinin iç ve dış hareketliliği,
- Yükseköğretime kayıtlı yabancı öğrencilerin gidilecek ülkede, milliyete göre kayıtlı tüm öğrencilere oranı,
- Asıl ülkesinden yabancı bir ülkede eğitim için kayıt olmuş öğrencilerin yüzdesi.

AB ile Türkiye arasındaki tam üyelik müzakereleri 3 Ekim 2005 tarihinde resmi olarak başlamıştır. Türkiye-AB katılım müzakereleri kapsamında 26. başlık olan eğitim ve kültürde ayrıntılı tarama toplantısı başlamıştır. Bilim ve araştırma başlığında sadece AB müktesebatının anlatıldığı tanıtıcı tarama toplantısı 26 Ekim

2005 tarihinde yapılmıştır. Ayrıntılı tarama sürecinde ise tanıtıcı taramadan farklı olarak Türk Heyeti, Türkiye’de eğitim ve kültür alanını ilgilendiren yasal düzenlemeleri, AB Komisyonu yetkililerine aktarmıştır. Avrupa Birliği ile müzakere süreci ilk olarak eğitimle başlamış ve bu alandaki müzakereler, MEB, YÖK, TÜBİTAK ve DPT tarafından sürdürülmektedir. Avrupa Birliği, “Lizbon 2010 Ortak Hedefleri” olarak da bilinen eğitim alanındaki temel hedeflerini 13 ana başlık altında toplayarak çalışmalarını yürütmektedir. Dolayısıyla eğitim konusu da 13 ana başlık altında müzakereye açılmıştır (55).

Türkiye’nin eğitim alanında AB ile müzakerelerin sürdürüleceği bu ana başlıklar aşağıdaki gibidir (64);

- Öğretmenlerin eğitim ve öğretimlerini çağın şartlarına uygun hale getirmek,
- Bilgi toplumu için gerekli temel becerileri geliştirmek,
- Bilgi teknolojilerine herkesin ulaşabilirliğini garanti altına almak,
- Finans ve insan kaynaklarının en iyi şekilde kullanılmasını sağlamak,
- Öğrenme ortamlarını herkese açmak,
- Öğrenmeyi daha cazip hale getirmek,
- Eşit imkanları ve sosyal uyumu desteklemek,
- Çalışma hayatı ve bilimsel araştırmalar arasında toplumun geniş kesimlerini içine alacak şekilde bağlantılar kurmak ve olan bağlantıları kuvvetlendirmek,
- Girişimci ruhunu geliştirmek,
- Yabancı dil öğrenimini ilerletmek,

- Ülkeler arası hareketliliği ve değişimleri artırmak, Avrupa işbirliğini güçlendirmek,
- Bilimsel ve teknik alanda iyileştirmelere gitmek ve bu alanlara ilgiyi artırmak,
- Aktif vatandaşlığı, eşit imkanları ve sosyal uyumu desteklemek.

3. 4. 3. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları

Avrupa Birliği ülkeleri ile aday ülkelerin eğitim ve öğretim alanındaki sistemleri farklılıklar göstermekte olup bundan dolayı, ülkeler ve bu ülkeler içerisindeki farklı alanlar ortak bir terminoloji oluşturamamış ve ülkelerin tecrübeleri paylaşılamamıştır. Bu faktörlerden ötürü alanlardan biri olan eğitim-öğretimde uyum ve ortak çalışmalar yapmak amacıyla AB Programları yürütölmeye başlanmıştır.

AB'nin eğitim ve öğretim faaliyetleri 1970'li yıllara kadar dayanmaktadır. 1986 yılında uygulanmaya başlayan Comett, 1995-1999 yıllarını kapsayan beş yıllık bir süre için Socrates, Leonardo Da Vinci ve Gençlik Programları uygulanarak başarılı bulunmuş ve programların kapsamı genişletilerek, 2000-2006 yılları arasında Socrates (Comenius, Erasmus, Grundtvig, Lingua, Minerva, Gözlem ve Yenilikler, Ortak Eylemler, Destekleyici Yan Önlemler), Leonardo da Vinci (Force, Petra, Comett, Eurotecnet), Youth ve Tempus programları uygulanmıştır. AB'nin 2007 yılından itibaren ise uygulamaya koyduğu iki ana eğitim programı vardır. Bunlar Hayatboyu Öğrenme (Comenius Programı, Erasmus Programı, Leonardo Da Vinci Programı, Grundtvig Programı, Transversal Programı ve Jean Monnet Programı) ve Gençlik Programları'dır. Bu gençlik programları; Eylem 1. 1 (Gençlik Değişimleri), Eylem 1. 2 (Gençlik

Girişimleri), Eylem 1. 3 (Gençlik Demokrasi Projeleri), Eylem 2 (Avrupa Gönüllü Hizmeti), Eylem 3. 1 (Avrupa Birliği Komşu Ülkeleriyle İş Birliği), Eylem 4. 3 (Gençlik Çalışanları ve Gençlik Kuruluşları İçin Eğitim ve Ağ Kurma), Eylem 5. 1 (Gençler ve Gençlik Politikalarından Sorumlu Olanlar İçin Toplantılar), Eğitim ve İşbirliği Planı (TCP)'dir.

Türkiye'nin ise AB Eğitim ve Gençlik Programları'na yönelik ilk girişimleri 1995 yılında başlamış ve 10-11 Aralık 1999 tarihinde Helsinki Zirvesi'nde Türkiye'ye sağlanan adaylık statüsü ile programlara katılım adaylık çerçevesinde ele alınmaya başlanmıştır (65). Böylelikle eğitim programları Türkiye'ye açılmış ve 29 Aralık 1999 tarihinde Türkiye, Milli Eğitim Bakanlığı aracılığıyla programlara katılım için resmi başvuruda bulunmuştur (66). Bu resmi başvurudan sonra Dışişleri Bakanlığı tarafından bu eğitim programlarına yönelik çalışmalar başlatılmış ve bu programların yürütülmesi için "*Ulusal Ajans*" kurulmuş, AB-Türkiye arasında antlaşmalar imzalanmıştır. Bugün ise Türkiye AB Eğitim ve Gençlik Programları'nı AB Bakanlığı'na bağlı "*Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Başkanlığı*" tarafından yürütmektedir. Bu eğitim ve gençlik programları, alt programları ile birlikte aşağıda açıklanmıştır.

3. 4. 3. 1. Hayatboyu Öğrenme

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları, 1 Ocak 2007 tarihi itibarıyla yeni bir döneme girmiştir. 2013 yılı sonuna kadar sürecektir yedi yıllık bir dönemi kapsayan Hayatboyu Öğrenme ve Gençlik Programları, önceki programlarda olduğu gibi AB üyesi ülkeler, EFTA ülkeleri (Norveç, İzlanda ve Lihtenştayn) ve aday ülkelerin (Türkiye gibi) katılımıyla gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, Batı Balkan ülkeleri ve İsviçre'nin de gelecek yıllarda programlara

katılımı öngörülmektedir. Genel ve mesleki eğitimin yanısıra eğitimle ilgili tüm alt program ve faaliyetleri bütüncül bir yaklaşımla tek bir programda toplayan Hayatboyu Öğrenme Programı, yeni kuralları, basitleştirmeleri ve ülke merkezli faaliyetlerdeki artış nedeniyle özel bir önem taşımaktadır. Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin Hayatboyu Öğrenme'yi yasalaştıran 15 Kasım 2006 tarih ve 1720/2006/EC sayılı kararı, Hayatboyu Öğrenme Programı'nın genel amacını; hayatboyu öğrenme yoluyla topluluğu ileri bir bilgi toplumu haline getirmek, daha çok ve daha iyi iş imkanı yaratmak, sosyal bütünlüğü geliştirmek, çevrenin gelecek kuşaklar için daha iyi korunmasını sağlamak, özellikle de dünyada bir kalite referansına dönüşmelerini temin etmek amacıyla topluluk içindeki eğitim ve öğretim sistemleri arasında karşılıklı değişim, işbirliği ve hareketliliği güçlendirmek şeklinde belirtmiştir. Bu hedeflerin, Türkiye'nin eğitim ve öğretim hedefleriyle de örtüştüğü açıktır. Hayatboyu Öğrenme Programı, ilk ve orta öğrenimdeki öğrencilerin yetişkinlere, mesleki eğitim stajyerlerinden üniversite öğrencilerine, temel beceri ihtiyacı duyan insanlardan eğitim profesyonellerine kadar herkes için eğitim ve öğretimde gelişme imkanları ve karşılıksız mali katkı sağlamaktadır (48). Aşağıda Hayatboyu Öğrenme'nin alt programları açıklanmıştır.

3. 4. 3. 1. 1. Comenius Programı

Çek Cumhuriyeti topraklarında 1592 yılında dünyaya gelen bir eğitimci, din bilgini ve filozof olan Johan Amos Comenius, eğitimin yaşam boyu öğrenmeyi desteklemesi gerektiğini savunmuştur. Comenius'a göre eğitim insanlar için bir görev ve fırsattır ve bireyin yaşamının her aşamasında sürekli olarak teşvik edilmelidir. Comenius'un eğitimle ilgili evrensel prensibi şu şekilde

ifade edilmektedir; *“herkese herşeyi mümkün olduğu kadar tam öğretmek”* (18). Comenius Programı (okul eğitimi)’nın temel amacı, “Okul Eğitimi” alanında Avrupa ülkeleriyle işbirliği yapmak suretiyle eğitimde kaliteyi artırmak ve kültürel diyalogu sağlayarak dil öğrenimini teşvik etmektir. Bu program, “Okul Öncesi Eğitim”, “İlköğretim” ve “Ortaöğretim” alanlarını kapsamaktadır. Comenius Programı, Lizbon hedeflerine ulaşabilmek için öğrenciler ve eğitim personeli arasında Avrupa kültür ve dil çeşitliliği ile değerleri hakkında bilgi ve anlayış oluşturmaya, işbirliğini güçlendirmeyi, aktif bir Avrupa vatandaşı olma yolunda öğrencilerin kişisel gelişimleri için gerekli olan temel becerileri ve yeterlilikleri edinmelerini de amaçlamaktadır. Comenius Programı, okul eğitimindeki kaliteyi artırmak ve Avrupa boyutunu güçlendirmek amacıyla (48);

- Okullar ve öğretmen yetiştiren kurumlar arasında uluslararası işbirliği ve değişimi teşvik etmektedir,
- Pedagojik metodlar ve materyaller geliştirmeyi teşvik etmektedir,
- Okulların idaresine yönelik güzel çalışmaların ve yeniliklerin uluslararası boyutta yaygınlaştırılmasını desteklemektedir,
- Eğitimde dışlanma ve okulda başarısızlıkla mücadele de, özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin entegrasyonu ve eğitimin bütün sektörlerinde fırsat eşitliğini teşvik eden yöntemler geliştirir ve bunları yaygınlaştırmaktadır,
- Okul eğitiminde ve öğretiminde görev yapan personelin eğitiminde Bilgi ve İletişim Teknolojileri’nin (BİT) kullanımını teşvik etmektedir.

Comenius Programı, aşağıdaki etkinlikler yardımıyla Avrupa’da okul eğitiminde dil öğreniminin gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Bu etkinlikler (48);

- Yabancı dil olarak Avrupa dillerinin öğretiminde kaliteyi artırmak,
- Dil öğretmenlerinin pedagojik yeteneklerini geliştirmek,
- Az kullanılan ve öğretilen dillerin öğretmenlerinin dil yeteneklerini geliştirmek,
- Öğretilen yabancı dil çeşitliliğini artırmak,
- Bütün öğretmen ve öğrencilerin konuşabildikleri yabancı dil sayısını artırmak ve konuşma düzeylerini yükseltmek.

Yine Comenius Programı, aşağıdaki tasarlanmış uluslararası etkinlikler yardımıyla Avrupa’daki okul eğitiminde kültürlerarası farklılıkların bilincine varılmasını teşvik etmektedir. Bu etkinlikler ise aşağıdaki gibidir (48);

- Değişik kültürlerle yönelik farkındalığın geliştirilmesini teşvik etmek,
- Okul eğitimi sektöründe kültürlerarası eğitim girişimlerini geliştirmek,
- Kültürlerarası eğitim alanında öğretmenlerin yeteneklerini geliştirmek,
- Irkçılık ve yabancı korkusu/düşmanlığıyla mücadeleyi desteklemek;

3. 4. 3. 1. 2. Erasmus Programı

Program adını ünlü filozof Rotterdam Erasmus’tan almıştır. Bu eylem planı, AB’deki yüksek eğitim ve öğretim kurumlarına ve bu kurumlardaki öğrenci ve akademisyenlere yönelik en önemli eğitim programlarından biridir (5).

Erasmus programı 1987 yılında onbir devletin katılımı ile başlamış ve 1995 yılında Socrates programları kapsamına alınmıştır. Erasmus programının amacı, partner üye devletlerde yüksek öğretimin kalitesini artırmak ve eğitimin

Avrupa boyutunu güçlendirmektir. Erasmus programı, öğrencilerin ve akademisyenlerin/öğretimcilerin anlaşmalı olan partner üniversitelerde karşılıklı değişimini sağlamakta ve yapılan akademik çalışmaların ve alınan eğitimin veya derecenin karşılıklı olarak tanınmasına imkan vermektedir (12). Program, sunduğu hareketlilik olanağı ile Avrupa halklarının birbirlerini algılamasındaki önyargıların yükseköğretim çevrelerinde kırılmasına hizmet etmektedir (48). Yükseköğretim kurumlarının birbirleri ile ortak projeler üretip hayata geçirmeleri; kısa süreli öğrenci ve personel değişimi yapabilmeleri için karşılıksız mali destek sağlamaktadır. Bunun yanı sıra yükseköğretim sistemini iş dünyasının gereksinimlerine uygun olarak geliştirmek ve üniversite mezunlarının iş dünyasında istihdam edilebilirliğini arttırmak amacıyla yükseköğretim kurumları ile çalışma çevreleri arasındaki ilişkilerin ve işbirliğinin arttırılmasını da teşvik etmektedir. Erasmus Programı, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı bünyesinde destek faaliyetlerini 2 grupta toplamak mümkündür. Bu faaliyetler aşağıdaki gibidir (48);

➤ *Ulusal Ajans Merkezli Faaliyetler:*

- Öğrenci Hareketliliği (“Öğrenim hareketliliği” ve “Staj hareketliliği”),
- Personel Hareketliliği (“Ders verme hareketliliği” ve “Eğitim alma hareketliliği”),
- Hareketliliğin Organizasyonu,
- Erasmus Yoğun Dil Kursları,
- Yoğun Programlar,
- Hazırlık Ziyaretleri.

➤ *Komisyon Merkezli Faaliyetler:*

- Çok Taraflı Projeler (“Müfredat geliştirme projeleri”, “Yükseköğretim kurumları ve işletmeler arasında işbirliği”, “Yükseköğretimin modernizasyonu”, “Sanal kampüsler”)
- Çok Taraflı Projeler (“Ağ projeleri” ve “Destekleyici faaliyetler”)

3. 4. 3. 1. 3. Leonardo Da Vinci Programı

Leonardo Da Vinci Programı (Mesleki Eğitim), mesleki eğitimi geliştirmek amacıyla 1994 yılında kabul edilmiş olup birinci safhası 1995-1999 yılları arasında, ikinci safhası 2000-2006 yılları arasında uygulanmıştır (67). Avrupa Birliği’nde mesleki eğitim alanında üye devletler tarafından gerçekleştirilen faaliyetleri tamamlayan ve destekleyen bir eylem programıdır (68). Bu program, ülkeler arası işbirliğinin kullanılarak mesleki eğitim sistemleri ile uygulamalarında kalitenin geliştirilmesini, yeniliklerin teşvik edilmesini ve Avrupa boyutunun yükseltilmesini amaç edinmiştir. Üye devletlerin mesleki eğitimin kapsamı ve organizasyonu konusundaki sorumluluğuna, kültürel çeşitliliğe ve dil çeşitliliği dikkate alınarak gerçekleştirdikleri eyleme destek olmaya çalışılmaktadır. Bunun için mesleki eğitim alanındaki ülkelerarası işbirliği projelerine hibe desteği verilmektedir. Programın üç genel hedefi bulunmaktadır (48);

- Kişilerin, özellikle gençlerin, temel mesleki eğitim içinde tüm düzeylerde beceri ve yeterliliklerinin artırılması,
- Teknolojik ve örgütsel değişimi güçlendirmek üzere uyum sağlayabilmeyi artırıp geliştirmeye yönelik sürekli mesleki eğitimde ve hayat boyu beceri ve yeterlilikler kazanmada kalitenin yükseltilmesi, bunlara erişimin iyileştirilmesi,

- Rekabet edebilmeyi ve girişimciliği, yeni istihdam fırsatları açısından da, geliştirmek üzere mesleki eğitimin yenileşme sürecine katılımını destekleyip artırmak.

Leonardo Vinci Programı ile ilgili faaliyetleri beş başlıkta toplamak mümkündür (48);

- *Hareketlilik Projeleri*; Temel düzeyde mesleki eğitim almakta olan öğrenciler ile işsizler de dahil olmak üzere işgücü dünyasındaki kişiler ve mesleki eğitimden sorumlu kişilerin katıldığı ülkelerarası staj ve çalışma ziyareti olarak adlandırılacak hareketlilik faaliyetleridir,
- *Yenilik Transferi Projeleri*; Mesleki eğitim ve öğretimi geliştirmek ve teşvik etmek amacıyla önceden yapılmış Leonardo da Vinci veya başka yenilikçi proje sonuçlarının veya çıktılarının yeni ülkeler ya da sektörlere transfer edilmesi amacıyla hazırlanan çok ortaklı proje tipidir,
- *Ortaklık Projeleri*; Mesleki eğitim alanında faaliyet gösteren kurumlar arasında gerçekleştirilecek işbirliğini teşvik edecek ve bu işbirliğine bir kısım ölçütlere göre katkı sağlayacak faaliyet türü olarak planlanmaktadır,
- *Avrupa Dil Ödülü*; Dil eğitim ve öğretimi alanındaki en yeni ve uygulamada performansı en yüksek yaklaşımları, yöntemleri ve teknikleri teşvik etmek ve Avrupa genelinde yaygınlaştırmaktır,
- *Hazırlık Ziyaretleri ve İrtibat Seminerleri*; Leonardo da Vinci Programı kapsamında sunulacak projelere hazırlık yapmak amacıyla kuruluşlara, proje ortaklarını daha yakından tanımaları, çalışma planı hazırlamaları ve başvuru formu ile diğer gerekli dokümanları birlikte doldurmaları için verilen bir imkandır.

3. 4. 3. 1. 4. Grundtvig Programı

Danimarkalı filozof, din bilgini, öğretmen, tarihçi ve şair olan Nikolaj Frederick Severin Grundtvig (1783-1872), temel olarak, eğitimin sadece bir meslek veya kariyer için değil, manevi tatmin için bireylerin yaşamboyu eğitime katılmaları gerektiği düşüncesini savunmuştur. Yaygın eğitimde İskandinav geleneğinin kurucusu olarak bilinir ve bu çalışmalarından dolayı Avrupa Komisyonu tarafından programa onun adı verilmiştir (48). Grundtvig (Yetişkin Eğitimi), Sokrates 2 Programı'nın ikinci aşamasında başlamış bir program olup ulusal düzeyde ve Avrupa düzeyinde tüm yetişkinlerin eğitim olanaklarından faydalanmasını ve yetişkin eğitiminde kalitenin artırılmasını hedeflemektedir (69).

Grundtvig Programı, bilginin sürekli yenilenmesi neticesinde oluşan gereksinimleri karşılamak ve yetişkin kişilere yaşamları boyunca, bilgi ve niteliklerini geliştirmek için imkanlar sunarak istihdam olanaklarını artırmak ve toplumda meydana gelen değişikliklere uyum sağlamalarını amaçlar. Mesleki eğitim dışında her çeşit yetişkin eğitimi ve yaygın eğitim üzerine odaklanır. Yaygın eğitim içindeki öğrenci, öğretmen, eğitmen ve diğer personelle yetişkin eğitim alanındaki eğitim kurumları ve bu tür eğitim fırsatları sunan kuruluşları hedeflemektedir (48).

Grundtvig Programı'nın özel amaçlarını aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür (48);

- Avrupa'nın yaşlanan nüfusunun eğitim problemine çözüm bulmak,
- Yetişkinlere bilgi ve niteliklerini artırmaları için imkanlar sağlanmasına yardımcı olmak.

Grundtvig Programı'nın işlevsel amaçları ise aşağıdaki gibidir (48);

- Tüm Avrupa’da yetişkin eğitiminde yer alan kişilerin hareketlilik kalitesi ve erişebilirliğinin iyileştirilmesi ve sayısının artırılması,
- Tüm Avrupa’da yetişkin eğitiminde yer alan kuruluşlar arasında işbirliğinin kalitesini ve sayısını artırmak,
- Yetişkin eğitime katılmaları için kendilerine alternatif fırsatlar vermek amacıyla, başta yaşlılar ve temel nitelikleri kazanamadan eğitimlerini yarıda bırakanlar olmak üzere kırılgan sosyal gruplardan ve marjinal sosyal çevrelerden gelen kişilere yardımcı olmak,
- Yetişkin eğitiminde yenilikçi uygulamaların geliştirilmesini ve bunların ülkelerarası transferini desteklemek,
- Hayatboyu öğrenme için yenilikçi BİT tabanlı içeriğin, hizmetlerin, pedagojilerin ve uygulamaların geliştirilmesini desteklemek,
- Pedagojik yaklaşımları ve yetişkin eğitimi kuruluşlarının yönetimini geliştirmek.

Grundtvig Programı faaliyet türlerini ise aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür

(48);

- Grundtvig projeleri,
- Grundtvig öğrenme ortaklıkları projeleri,
- Grundtvig gönüllü projeleri,
- Grundtvig çalışma grupları,
- Grundtvig hizmetiçi eğitim faaliyetleri,
- Grundtvig ziyaret ve değişimleri,
- Grundtvig asistanlığı,
- Grundtvig irtibat seminerleri,

- Grundtvig hazırlık ziyaretleri,
- Türkiye’de Grundtvig hizmetiçi kursu/faaliyeti düzenlenmesi.

3. 4. 3. 1. 5. Transversal Programı

AB Hayatboyu Öğrenme Programları’nın sektörel programları olarak bilinen Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci ve Grundtvig Programlarının yanında, bu programların tamamı ile bir şekilde ilişkili yatay bir program olarak Transversal Program oluşturulmuştur (70). Transversal Program (Ortak Konulu), 4 temel faaliyeti içermektedir. Bunlar “*Dil Öğrenme*”, “*Örnek Uygulamaların Yaygınlaştırılması*”, “*Politika Geliştirme*” ve “*Bilgi İşlem Teknolojileri*” uygulamalarıdır.

“Politika İşbirliği ve Yenilik” faaliyet alanı içinde, ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde uzman ve resmi yetkililer ile, genel ve mesleki eğitim veren eğitim kurumlarının yöneticileri, rehberlik ve akreditasyon servislerinin yetkilileri ve sosyal ortakların çalışma ziyaretlerini ihtiva eden bireysel hareketlilik faaliyeti en önemli faaliyet alanlarını oluşturmaktadır (70).

Transversal Program, Hayatboyu Öğrenme Programının hedeflerine ilave olarak, özel hedeflerini; “iki veya daha fazla sektörel alt programı kapsayan alanlarda Avrupa işbirliğinin desteklenmesi” ve “üye devletlerin eğitim ve öğretim sistemlerinin kalitesinin ve şeffaflığının desteklenmesi” şeklinde belirtilmektedir. Ortak Konulu Program’ın operasyonel hedefleri ise aşağıdaki gibidir (71);

- Bologna ve Kopenhag süreçleri ve ardıllarının yanısıra özellikle Lizbon süreci ve eğitim öğretim 2010 çalışma programı bağlamında, Avrupa düzeyinde politika geliştirme ve işbirliğinin desteklenmesi,

- Hayatboyu öğrenme hedefleri ve amaçlarına doğru kaydedilen ilerlemeyi izleme ve özel dikkat gerektiren alanların tespiti için yanısıra hayatboyu öğrenme politikaları geliştirmeyi desteklemek için yeterli karşılaştırılabilir veri, istatistik ve analizlerin teminini sağlama,
- Üye devletlerde dil öğrenimini ve dilsel çeşitliliği destekleme,
- Hayatboyu öğrenme ile ilgili yenilikçi, BİT tabanlı içerik, hizmetler, pedagojiler ve uygulamanın geliştirilmesini destekleme,
- Hayatboyu Öğrenme Program'ının sonuçlarının geniş ölçekte uygun şekilde tanınması, gösterilmesi ve uygulanmasını temin etme.

3. 4. 3. 1. 6. Jean Monnet Programı

Jean Monnet Programı'nın temel hedefi, yüksek öğrenim kurumlarında Avrupa bütünleşmesi çalışmaları bünyesindeki öğretim, araştırma ve düşünce üretimini dünya çapında desteklemektir. Jean Monnet programı çalışmaları 1990 yılında başlatılmıştır. Halihazırda, 5 kıtada 60 ülkede yürütülmektedir. 1.800 öğretim üyesini bir araya getiren bir ağ oluşturarak her yıl 250.000'in üzerinde öğrenciye ulaşmaktadır. Akademik camiada, Jean Monnet etiketi bir seçkinlik işareti olarak görülmektedir. Projeler, özenli ve bağımsız bir uzman değerlendirmesini takiben, akademik değerler baz alınarak seçilmektedir (72). Jean Monnet Programı 3 faaliyeti içermektedir. Bunlar, "*Jean Monnet Eylemi*", "*Avrupa Kuruluşları*" ve "*Avrupa Kurumları*"dır.

Jean Monnet Programı, Avrupa entegrasyonu süreci üzerine eğitim, araştırma ve tartışmayı besleyen projeleri desteklemektedir. Bu projeleri aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür (72);

- Jean Monnet Kürsüleri,

- Jean Monnet Uzmanlık Merkezleri,
- Jean Monnet Eğitim Modülleri,
- Avrupa Entegrasyonu Üzerine Uzmanlaşan Araştırmacı ve Akademisyen Birlikleri,
- Avrupa Birliği ile İlişkili Bilgi ve Araştırma Aktiviteleri,
- Jean Monnet Çok Yanlı Araştırma Grupları.

3. 4. 3. 2. Gençlik Programı

Gençlik (Youth) programı, ilk defa 1995 yılında yürürlüğe girmiştir. “Avrupa İçin Gençlik” olarak da adlandırılan programının temel amacı, Avrupa ölçeğinde gençlik alanında aktif işbirliğinin sağlanması doğrultusunda, gençlerin, vatandaşlarına daha yakın, dayanışma duygusuna sahip ve kültürel farklılıklara karşı saygılı bir Avrupa kurulmasına katılmalarını sağlamak suretiyle, toplumla bütünleşmelerine yol gösterici olmaktır (73).

Gençlik Programı, Avrupa Komisyonu tarafından gençler için uygulamaya konmuş bir programdır. Her yıl, yılda 3 dönem halinde (1 Şubat, 1 Mayıs ve 1 Ekim), binlerce başvuru alınarak kabul edilen başvurulara hibe sağlanmaktadır. Gençlik Programında tüm gençler için çeşitli fırsatlar bulunmaktadır. Ayrıca, sivil toplum kuruluşları, kamu kuruluşları ve sıradan gruplar proje başvurusu yapabilmektedirler. Gençlik Programı altındaki programları eylem olarak adlandırılmakta olup bu eylemler aşağıda açıklanmıştır (48);

- *Eylem 1. 1 (Gençlik Değişimleri)*; Farklı ülkelerden genç gruplara bir araya gelme ve birbirlerinin kültürleri hakkında öğrenme fırsatı sunmaktadır. Gruplar, ilgi duyulan bir konu etrafında gençlik değişimini

birlikte planlamaktadır. Gençler bu eylem ile yurt dışındaki projelere katılabildikleri gibi yurt içinde de uluslararası projeler yapabilmektedir.

- *Eylem 1. 2 (Gençlik Girişimleri);* Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde tasarlanan grup projelerini desteklemektedir. Sokakta, köyde, ilde veya bölgede gerçekleştirilecek her türlü proje fikri bu eylem içerisinde. Bu alt eylem ayrıca gençler arasında işbirliğini ve deneyim değişimini geliştirmek amacıyla farklı ülkeler arasında benzer projelerden oluşan bir ağ kurulmasını da desteklemektedir.
- *Eylem 1. 3 (Gençlik Demokrasi Projeleri);* Gençlerin hem yerel, bölgesel ya da ulusal düzeyde, hem de uluslararası düzeyde demokratik yaşama katılımını desteklemektedir.
- *Eylem 2 (Avrupa Gönüllü Hizmeti);* İstenilen bir AB ülkesinde sosyal içerikli bir projede 2-12 aylık süreler dahilinde yer almayı sağlayan bir etkinliktir. Dil eğitimini de (% 5) içeren Avrupa Gönüllü Hizmeti 18-30 yaş arasındaki tüm gençlere açıktır. Avrupa Gönüllü Hizmeti'nin amacı, Avrupa Birliği'nin içinde ve dışında çeşitli şekillerdeki gönüllü faaliyetlere gençlerin katılımını desteklemektir. Bu eylem kapsamında gençler, bireysel olarak ya da gruplar halinde kâr amacı gütmeyen, ücretsiz faaliyetlerde yer almaktadır.
- *Eylem 3. 1 (Avrupa Birliği Komşu Ülkeleriyle İş Birliği);* Bu alt eylem komşu ortak ülkelerle gençlik alanında gençlik değişimlerini eğitim ve ağ kurma projelerini desteklemektedir. Bu alt eylem programı, 2 ayrı alt faaliyet ile “Eylem 1.1” ve “Eylem 4.3” projelerinin komşu ortak ülkelerden katılan ortaklar ile de yapılmasını sağlamaktadır.

- *Eylem 4. 3 (Gençlik Çalışanları ve Gençlik Kuruluşları İçin Eğitim ve Ağ Kurma)*; Bu alt eylem, gençlik çalışmalarında ve kuruluşlarında aktif kişilerin eğitimini, özellikle deneyimlerin, uzmanlığın ve aralarında iyi uygulamaların yanı sıra uzun süreli kalite projeleri ile ortaklıklar ve ağların oluşmasını sağlayacak faaliyetlerin değişimini desteklemektedir. “İşbaşı Eğitimi”, “Fizibilite Ziyareti”, “Değerlendirme Toplantısı”, “Çalışma Ziyareti”, “Ortaklık Oluşturma Faaliyeti”, “Seminer”, “Eğitim Kursu” ve “Ağ Kurma Projeleri” yapılmasına olanak sağlamaktadır.
- *Eylem 5. 1 (Gençler ve Gençlik Politikalarından Sorumlu Olanlar İçin Toplantılar)*; Bu alt eylem, gençler, gençlik çalışmalarında aktif kişiler ve gençlik politikalarından sorumlu kişiler arasında işbirliğini, seminerleri ve yapılandırılmış diyalogu desteklemektedir. Ulusal tipinde yurt dışından ortaklara ihtiyaç yoktur. Çok sayıda gencin katıldığı büyük toplantı ve seminerleri mümkün kılmaktadır.
- *TCP (Eğitim ve İşbirliği Planı)*; Yurt dışında diğer ulusal ajanslarca veya Avrupa Komisyonunca, yurt içinde ise Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Başkanlığı’nca düzenlenen bazı eğitim ve etkinliklere TCP kapsamında alınacak hibeleri kullanarak katılabilinmektedir.

Ayrıca gençlik programlarının yaş grupları ise Eylem 1.1 için 13-30, Eylem 1.2 için 15-30 yaş arası, Eylem 1.3 için 13-30 yaş arası, Eylem 2 için 18-30 yaş arası, Eylem 3.1 Gençlik Değişimleri için 13-30 yaş arası, Eylem 3.1 Eğitim ve Ağ Kurma için sınırsız yaş, Eylem 4.3 için sınırsız yaş, Eylem 5.1 için 15-30 yaş arasıdır. Grup liderleri için ise çoğunlukla yaş sınırı gözetilmemektedir (48).

3. 4. 4. Bologna Süreci

AB eğitimi, gelişme ve ilerlemenin ön koşullarından biri olarak görmekte olup, eğitim ve öğretim sistemlerini gerek yapısıyla, gerek kullanılan yöntemlerle ve gerekse eğitim alanında yaptığı harcamalarla sürekli bir iyileştirme ve geliştirme çabası içindedir (5). Avrupa ülkelerinin yükseköğretim sistemlerinin birbirinden farklılıklar göstermesi yükseköğretimde Avrupa Birliği boyutunu gerçekleştirmede ortaya bazı problemler çıkarmıştır. Avrupa Birliği ülkeleri yükseköğretim sistemlerindeki farklılıkların ve problemlerin giderilebilmesi için Erasmus eğitim programına ek olarak Sorbonne, Bolonya ve Prag gibi deklarasyonlar ve bildirilerle süreçteki problemleri aşmaya çalışmaktadır (74). AB'ye üye ülkelerin ortak bir yükseköğretim alanı oluşturulması, deklarasyon süreci ve Türkiye'deki gelişimi aşağıda kısaca açıklanmıştır.

AB'de eğitim konusunda önemli gelişmeler 1990'lı yılların ikinci yarısında ortaya çıkmıştır. 1998 yılında Almanya, Fransa, İngiltere ve İtalya Eğitim Bakanları'nın imzasıyla yayınlanan Sorbon Bildirisi eğitim alanında yeni bir sürecin başlangıcı olmuştur. Bu bildiride, Avrupa bilginin temelini oluşturmanın önemi belirtilerek, sürekli mesleki eğitime, hareketliliğin ve dolaşımın önemine, diploma ve özelliklerin karşılıklı tanınmasının, iki aşamalı yüksek eğitim ve kredi transfer sisteminin kurulmasının önemine vurgu yapılmıştır (49). Sorbon Deklarasyonu üye ülkelere onaylanmadığından, Avrupa Birliği 29 üye ülkenin yükseköğretim'den sorumlu bakanlarının 1999 yılında İtalya'nın Bologna kentinde deklarasyon için bir araya gelmişlerdir.

Bologna Üniversitesi'nin 900. kuruluş yılı kutlamaları vesilesiyle de bir araya gelen Avrupa Üniversitesi rektörleri (430 rektör) eğitim-öğretim sisteminin

modernleşmesi amacıyla “*Büyük Üniversiteler Sözleşmesi (Magna Carta Universitatum)*” başlıklı bir bildiri imzalamışlardır (75).

Bologna süreci uluslararası hareketliliği (öğrenci, akademisyen vb.) artırmak amacıyla hükümetler arasında yapılan bir anlaşmadır. Katılımcı ülkeler lisans ve lisansüstü olmak üzere iki aşamalı, şeffaf ve ülkeler arasında uyumu esas alan bir yükseköğretim sistemi oluşturmayı hedeflemektedirler. Bu gelişmeler ışığında Bologna sürecinin sürekli büyümekte olan bir hareket olduğu söylenebilir. Ayrıca, toplantıların gündemindeki konular da artmaktadır. Gündemdeki konuların sayısının artmasının yanında, konuların daha detaylı bir şekilde ve farklı bakış açılarıyla değerlendirilmesi de söz konusudur (76).

Bologna Süreci, temel olarak Avrupa Birliği’nden ayrı olarak kurulmuş bir süreçtir. Ancak üye ülkelerin çoğunluğunun AB üyesi ve AB Komisyonu’na karar alma sürecinde özel bir statü verilmiş olması nedeniyle AB’nin bu süreçteki etkisi büyüktür. Ayrıca Avrupa Komisyonu’nun süreç çerçevesindeki programların en büyük parasal sponsoru olması bu etkiyi daha da artırmıştır (77).

Bologna Süreci, ulusal yeterlilik sistemleri arasında karşılaştırılabilirlik sağlayan ve böylece transfer edilebilirliği ve iş hareketliliğini artıran bir mekanizma olarak tasarlanan Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi’nin (AYÇ) geliştirilmesine de yol açmıştır (78, 79). Bologna Süreci, yükseköğretim kurumlarında karşılaştırılabilirliği, dolayısıyla şeffaflığı sağlamaya çalışması nedeniyle bu düzenlemeyi uygulayan ülkelerde yükseköğretim kurumları her türlü etkinliği ölçülebilir olan piyasa kurumlarına dönüşme eğilimi göstermektedir. Bu bağlamda öğrenme de, artık öğrenme çıktıları ile değerlendirilme sürecine girmiştir (80).

Bologna Süreci'nin özünü Avrupa yükseköğretim alanını oluşturmak ve yükseköğretimde kalite güvencesini sağlama amacı taşımaktadır. Avrupa Birliği'ne üye olan ve henüz üyelik sürecini tamamlamamış ülkelerin çoğu komşu ülkelerin veya Avrupa'nın genelinde yükseköğretim konusundaki gelişmeleri yakından izlemektedirler. Hem Avrupa Komisyonu'nun yükseköğretimde Avrupa Birliği boyutunu gerçekleştirme amacı hem de İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD)'nin hazırladığı eğitim raporları, ulusal hükümetleri ülkelerindeki yükseköğretim sistemlerinin belirlenmiş olan standartlara uygunluğunu incelemeye yöneltmiştir. Standartlar ya da OECD eğitim raporları ulusal politikalara yön vermek için yeterli olmamaktadır. Ayrıca “*Avrupa Üniversiteler Birliği*”, “*Uluslararası Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Ajansları Birliği*” ve “*Avrupa Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Ajansları Birliği*” gibi sivil toplum örgütlerinin ulusal eğitim politikaları üzerindeki etkileri de küçümsenmemelidir. Resmi ya da gayri resmi olarak ulusal politikalar yurtiçinde yaşanan problemler ve gelişmelerden etkilenebileceği gibi uluslararası faaliyet gösteren bu örgütlerle yapılan görüşmelerden de etkilenmesi olasıdır (81).

Bologna Süreci'nin karar alma ve yönetim organları “*Bologna İzleme Grubu*” ve “*Bologna Yönetimi*”dir. Bu organlara tüm üye devletler katılmaktadır. Bu organlarda başkanlık görevini AB dönem başkanı ülke, başkan yardımcılığı görevini ise bir sonraki toplantının yapılacağı ülke üstlenmektedir (77).

Bologna Süreci, Avrupa üniversite sistemini yeniden yapılandırma konusunda atılmış bir adım, stratejik bir plandır. Bu süreç, Avrupa üniversitelerini yeniden oluşturma akademik ve idari konularda bir reform gerçekleştirme yolunda bir başlangıç olarak düşünülmektedir (82).

Avrupa’da yükseköğretim sistemlerinin birbirlerine yakınlaştırılması, harmonizasyonu ve Avrupa ülkeleri yüksek öğretim kurumları ve tüm paydaşlar arasında işbirliğinin artırılmasına yönelik Bolonya Süreci aşağıda belirtilen 10 aksiyon planını gerçekleştirmeyi hedeflemiştir (83);

- Kolay okunabilir ve karşılaştırılabilir akademik derecelerin oluşturulması,
- İki aşamalı bir eğitim sisteminin kabulü ve uygulanması (lisans, yüksek lisans),
- Kredi sistemine geçilmesi (Avrupa Kredi Transfer Sistemi’nin uygulamaya konulması),
- Akademik hareketliliğin teşvik edilmesi,
- Kalite güvence sistemlerinin oluşturulması,
- Yükseköğretimde Avrupa boyutunun teşvik edilmesi (Yükseköğretim kurumlarının eğitim ve araştırmalarında Avrupa’ya özel konulara gerekli ağırlığı vermesi),
- Yaşamboyu öğrenmenin desteklenmesi,
- Yükseköğretim kurumları ve öğrencilerin sürece aktif katılımlarının sağlanması,
- Avrupa Yüksek Öğretim Alanı’nın cazip hale getirilmesinin desteklenmesi,
- Doktora eğitimi ve Avrupa Yüksek Öğretim Alanı ile Avrupa Araştırma Alanı arasında sinerji oluşturulması.

Bologna Süreci'nin temel amaçlarını ise aşağıdaki gibi açıklamak mümkündür (77);

- Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir dereceler sisteminin uyarlanması kolay anlaşılır ve karşılaştırılabilir derece sisteminin uygulanması ile Avrupa Yüksek Eğitim Alanı'nda eğitim yapan kurumlardan alınan derslerin ve özelliklerin diğer eğitim kurumlarınca kolaylıkla karşılaştırılabilmesi, tanınması bu sayede de hareketliliğin artırılması hedeflenmektedir. Diğer taraftan geniş bir alanda tanınması nedeniyle Avrupa Yüksek Eğitim Alanı'nın çekiciliğini artıracığı beklenmektedir,
- İki temel aşama üzerine kurulu bir sistemin uyarlanması (lisans/lisansüstü) Bologna süreci iki temel aşamadan oluşan bir sistemin kabulünü gerektirmektedir. Bu aşamalardan lisans aşamasının en az 3 yıl olması gerektiği belirtilirken, ikinci aşama olan lisansüstü için süre belirtilmemiştir. Bu konuda ülkelerden kendi çerçevelerini belirlemeleri istenmiştir,
- ECTS'nin kurulması Bologna sürecinin daha başında akademik hareketliliğin önündeki engellerin kaldırılması ve okul sürelerinin ve özelliklerin karşılıklı tanınmasını kolaylaştırmak için Avrupa Kredi Sistemi kurulmuştur. 2003 yılında kabul edilen ECTS Sokrates-Erasmus programı çerçevesindeki değişim programlarının kolaylaştırılması için Avrupa Komisyon'u tarafından tanıtılmış ve Bologna süreci ülkelerince kabul edilmiştir,

- Engellerin üstesinden gelerek özgür hareketin etkili uygulanması için hareketliliğin desteklenmesi, hareketliliğin artırılması için engellerin kaldırılması Bologna Süreci'nin en başında yer alan ve en çok önem verilen amacdır. Bu bağlamda kredi sistemlerinin geliştirilmesi, diploma eki ve özelliklerin karşılıklı tanınması çalışmalarına hız verilmiştir,
- Kalite güvencesinde Avrupa işbirliğinin tanıtımı kalite güvencesi Avrupa Yüksek Eğitimi'nin uluslararası alanda rekabet edebilirliği ve tanınmasının geliştirilmesi amacı açısından çok önemlidir. Bu bağlamda karşılıklı tanınma ve hareketliliğin artırılmasına katkı sağlayacağı beklenmektedir. Berlin'de yapılan toplantıda üye devletler Avrupa Yüksek Eğitim Kalite Güvencesi Ağı'na yetki verilmiştir,
- Yüksek öğrenimde gerekli Avrupa boyutlarının desteklenmesi Bologna Süreci'nin başından itibaren yüksek eğitimde Avrupa boyutunun geliştirilmesi desteklenmiştir. Bu amaçla müfredat geliştirilmesi, kurumlar arası işbirlikleri, değişim programları, ortak çalışmalar teşvik edilmiştir,
- Yaşam boyu öğrenim, hayat boyu öğrenim Avrupa Yüksek Eğitim Alanı'nın en önemli öğelerinden birisidir. Bunun Avrupa'daki bütün eğitim hedeflerini etkilediği ifade edilmiştir,
- Yüksek öğrenim kurumları ve öğrencileri aktif olarak Bologna sürecine katmak, bu sürece tüm eğitim kurumlarının ve öğrencilerin aktif olarak katılması hedeflenmektedir. Bu bağlamda şemsiye

kurumlar oluşturulmuştur. “*Avrupa Üniversite Birliği*”, “*Avrupa Öğrenci Birliği*” bu süreçte üyelerini temsil etmektedir,

- Avrupa Yüksek Öğrenim Alanı’nın çekiciliğini artırmak global düzeyde Avrupa Yüksek Eğitim Sistemi’nin rekabet gücünün artırılması Bologna Süreci’nin temel amaçlarından biridir. Bu amaçla açık ve güvenilir, yüksek kaliteli bir Avrupa Yüksek Eğitim Alanı’nın oluşturulması, böylece Avrupa Yüksek Eğitim Alanı’nın çekiciliğinin artırılması hedeflenmektedir.

İki yılda bir eğitimle ilgili bakanlar toplanarak Bolonya Süreci’ni ve bu süreçle ilgili uygulama ve gelişmeleri gözden geçirmekte ve yeni hedefler belirlemektedirler (75). Bu amaçla 1999 yılındaki ki Bologna toplantısından sonra 2001’de Salamanca’da ve Prague’da ayrı ayrı iki toplantı yapılmıştır. 2003 yılı Bologna süreci toplantıları ise Graz ve Berlin’de gerçekleştirilmiştir. 2005 yılında ise süreç ile ilgili toplantı Bergen’de yapılmıştır (5). Süreç ile ilgili toplantıların devamı 2007 yılında Londra’da, 2009 yılında Leuven’de ve 2010 yılında ise Budapeşte’de yapılmıştır. Gelecek bakanlar toplantısı ise 2012 yılında Romanya’da (Bükreş) yapılacaktır.

Türkiye ise Bologna sürecine 2001 yılında katılmıştır. Bologna Süreci ile üniversitelerde yeni bir aşama başlamış, üniversitede uygulanan farklılıklar en aza indirgenerek işbirliğine gidilmesi ile başlamıştır. Türkiye’de Bologna Süreci’ne ilişkin yürütülen bazı çalışmaları aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür,

Diploma Eki; uluslararası saydamlığı pekiştirmeyi hedefleyen ve elde edilmiş yeterlilik ve becerilerin ve bunların ifade edildiği diploma, derece, sertifika gibi belgelerin, akademik ve mesleki tanınmasını sağlamaya yönelik, bir

yüksek öğretim diplomasına ek olarak verilen belgedir (84). Orjinal diplomada adı ve kimliği belirtilen kişinin takip edip başarıyla tamamladığı yurtdışı öğrenimin yapı, düzey, bağlam, içerik ve statüsünü tarif etmek üzere verilmektedir. Esnek ve kural empoze etmeyen bir belge olup zaman, para ve emekten tasarruf sağlamak üzere öngörülmüştür. Yerel gereksinmelere uyarlanabilir tarzda tasarlanmıştır (85). Bu doğrultuda YÖK, üniversitelerden 2005-2006 öğretim yılında mezun olacak öğrencilere talepleri halinde İngilizce dilinde düzenlenmiş diploma eki verilmesini istemiştir (84).

Akademik ve Personel Hareketliliği; Erasmus kapsamında yükseköğretim kurumlarındaki yöneticilerin, akademik personelin ve üniversite öğrencilerinin değişimleri desteklenmektedir. Bu süreçten beklenen faydaları, kişilik gelişimi, kültürel çeşitlilik, Avrupa vatandaşlığı bilinci, akademik tecrübelerin paylaşılması, bilgi temelli toplumun oluşturulması, Avrupa yükseköğretim alanının çekiciliğini artırmak ve profesyonel donanım şeklinde sıralanabilir.

Faaliyetlerin özünde öğrenci hareketliliği yer alır. Öğrenci değişiminde üniversite öğrenimine yeni başlamış olanlar hariç, lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri dahil tüm üniversite öğrencilerinin, diğer bir ülkedeki yükseköğretim kurumunda 3-12 ay arasındaki bir dönem için öğrenim görme fırsatı olduğunu, bu programdan yararlanan öğrencilerin değişim programına tabi olduğu süre içerisinde üniversitesinden aylık Erasmus ödeneği almaya hak kazanacağı, gittiği üniversitede ise öğrenim harcını ödemeyeceği, dil becerilerini yoğun dil programlarına katılarak geliştirilebilmektedir (86).

Akademik personelin, kısa süreli kurslar şeklinde diğer katılımcı bir Avrupa ülkesinde, gidilen üniversitenin resmi programının bir parçası olarak ders

verme yönünde desteklenen ve bir tür deneyim kazanma faaliyeti olduğu, faaliyetin akademisyenlerin belli sürelerde (1 haftadan 8 haftaya kadar) yurt dışında ders vermesini kapsamakla beraber, gidilen üniversite ile yapılacak işbirliği çerçevesinde akademik çalışmaları geliştirmenin yapılabildiği, yoğun programlar ve akademik uzmanlık ağlarını kurma gibi koşulların yaratılması olanaklarının olduğu vurgulanmaktadır (87). Bu faaliyet programı kapsamında akademisyenler, ders vermenin yanında dil öğrenme ve geliştirme, farklı öğretim uygulamalarını öğrenme ve kendi üniversitesine dolaylı olarak Avrupa bakış açısını kazandırmaktadır. Akademisyenler arasından “Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi” aşağıdaki koşulları taşımaları durumunda öncelik tanınacağını vurgulanmaktadır (88);

- Giden öğretim elemanının yapacağı katkının misafir olunan üniversitenin lisans, yüksek lisans programının önemli bir parçası olması,
- Yeni öğretim araçlarının üretimini sağlaması,
- Daha önce bu faaliyetlerden yer almayan öğretim elemanları olması,
- Bölüm ve fakülteler arasında ilişkilerin artırılması, gelecekte yapılabilecek işbirliği ve projelere zemin hazırlaması.

Bu süreçten beklenen faydalar ise (89);

- Bilgi temelli toplumun oluşturulması,
- Avrupa vatandaşlığı bilinci,
- Akademik tecrübelerin paylaşılması,
- Avrupa Yüksek Öğretim Alanının çekiciliğini artırmak,
- Kültürel çeşitlilik,

- Profesyonel donanım,
- Kişilik gelişimi.

Avrupa Kredi Transfer Sistem (ECTS); başlangıçta iki farklı ülkenin yükseköğretim kurumları arasında yapılan geçişler için geliştirilmesine karşın, aynı yükseköğretim kurumu içerisinde veya aynı ülkedeki farklı yükseköğretim kurumları arasında da uygulanabilmektedir. ECTS'nin diğer öğrenci hareketliliği programlarından ayrılan en önemli özelliği, yurtdışında eğitim yapacak olan öğrencilerin, ev sahibi üniversitenin kendi öğrencileriyle birlikte derslere devam etmelerini sağlamasıdır. Böylece öğrencilerin, ev sahibi üniversitenin akademik hayatına aktif olarak katılımına olanak tanınmaktadır (90). ECTS, bir öğrencinin bir yıl içerisinde 60 kredilik ders alma durumudur. Öğrencilerin aldıkları derslerin hem kendi üniversitelerinde hem de diğer üniversitelerdeki eşdeğer karşılığıdır.

ECTS, başlangıçta, AB'ye üye ülkeler ile Avrupa Ekonomik Alanı ülkelerindeki çekirdek kurumlar adı verilen, 145 yükseköğretim kurumunu kapsayan ve sadece 5 programda (İşletme, Kimya, Makine Mühendisliği, Tarih ve Tıp) uygulanmak üzere 6 yıllık bir dönem için pilot proje başlatılmıştır. 1999-2000 yılından itibaren de AB, Avrupa Ekonomik Alanı, Kıbrıs, Merkez ve Doğu Avrupa Ülkeleri Topluluklarında 1200 kurum (5000-6000 bölüm/fakülte) öğrenci değişimleri için ECTS sistemini kullanmaktadır. Yerel kredilerin yanı sıra ECTS kredilerinin belirlenmesi ve kullanılması konusunda YÖK üniversitelere destek olmaktadır (91). ECTS akademik tanınmayı verimli ve genellikle de uygulanabilir sistem ile sağlamayı hedeflemiştir. Akademik çalışma programlarının şeffaflığına ve öğrencilerin başarılarına bağlı olarak akademik tanınmayı organize etmek için en iyi uygulama şartlarını sağlamaktadır. ECTS kendi başına içeriği, yapıyı veya

akademik programların eşitliğini düzenlememektedir. Çünkü bunlar eğitim kalitesi ile ilgili konular olup üniversitelerin kendi programlarını ve müfredatlarını belirlerken kendi başlarına karar verme inisiyatifleri bulunmaktadır (18).

3. 5. Avrupa Birliği ve Spor

Avrupa toplumlarında sporun plan ve program içerisinde yer almasıyla ilgili ilk politik gelişmeler, 1966 yılında yapılan Avrupa Konseyi toplantısında Eğitimde Boş Zamanı Değerlendirme ve Sağlık Politikası'nda sporun önemi şeklinde gündeme gelmiş, "*Herkes İçin Spor*"un plan ve programı içerisinde ilk faaliyeti 1967 yılında Norveç'te uygulanmıştır. Hollanda ve Federal Almanya'da "*Herkes İçin Spor Aktiviteleri*" kampanyası bunu takip etmiştir (92).

İkinci Dünya Savasının sonundan 1980'li yılların ortalarına kadar Avrupa'da doğu ve batı modelleri olarak adlandırılan iki farklı sistemin olduğu görülmektedir. İlki içerisinde az veya çok ideolojik yönlendirmeler taşıdığı ve spor bir propaganda aracı olarak kullanılmıştır. Spor Avrupa'nın batı ülkelerinde hükümetin ve hükümet dışı etkenlerin yer yer destekleriyle karışık bir şekilde gelişmiştir. Bu gelişmede televizyonun da, özellikle resmi kanalların önemli bir payı vardır. Avrupa sporu bu resmi ve özel desteklerin ürünüdür. Avrupa'da spor ve onun sosyal amaçlarının özel karakteristiklerinin deklerasyonu ve ortak politikalar tamamlamada hangi amaçları üstlenmesi gerektiği aşağıda verilmiştir (93);

- Avrupa Konseyi 1999 yılında Helsinki'deki toplantısında Avrupa Birliği içindeki sosyal yönleri açısından mevcut spor yapısını koruma ve devam ettirme konusunda tavsiye kararı almıştır. Sportif faaliyetleri ilişkilerinde üye ülkeler ve spor organizasyonları birinci derecede

sorumludur. Bu alanda direkt etkisi olmamakla birlikte topluluk, anlaşmaların sağlanmasında, sporun doğasında eğitimsel, kültürel ve sosyal yönlerinden dolayı onu özel kılar,

- Avrupa Konseyi sporun her seviyesinde dayanışma bağlarının ve kaynaşmanın gerçekleşmesini istemektedir. Dürüst rekabet ve hem maddi hem manevi faydaları ve fiziksel birliktelik sporun gerçekleşmesi içindedir (özellikle azınlıklara sunulması),
- Spor, sosyal, eğitimsel ve kültürel yönleri dayanan bir insan aktivitesidir. O kurallara göre oyun farklılıkları kabul etme, hoşgörü ve sosyal hayatta birleşmeyi sağlayan bir faktördür,
- Spor faaliyeti her erkek ve kadın için kabul edilebilir olmalıdır (yeni geliştirilen sporlar, özel rekabet veya tüm çeşitler için),
- Fiziksel ve zihinsel engelliler için yetenek ve rehabilitasyon, sosyal birleşme kaynaşma ve yüreklendirme için fiziksel ve sportif aktiviteler sunmaktadır (konsey katkıda bulunmak için Sidney Sakatlar Oyunlarını sevindirici bir örnek olarak görmektedir),
- Üye ülkeler spordaki gönüllü kuruluşları cesaretlendirmeli, bu konseyin etki alanı içinde nerede gerekirse destek vermesi, gönüllülerin ekonomik ve sosyal rollerini kabul etmek ve belirli oranlarda destek vermesi anlamına gelmektedir.

Avrupa Birliği'nde sporun amacı, *“Herkes İçin Spor”* dur. Eurathlon Komisyonu tarafından 1995 yılında değişik sporlara Avrupa Birliği yardımları için çerçeve sağlanması amacıyla harekete geçirilmiştir. Nihai amaç, insanların birbirlerini daha iyi anlamalarının sağlanması ve bunu yaparken toplumsal

engelleri ortadan kaldırmak ve sağlıklı eğitimi desteklemek için sporun bir amaç olarak kullanılmasıdır. Bu programların çoğunun; işsizlik, ırkçılık ve şiddeti azaltmak ya da erkekler ve kadınlar arasındaki fırsat eşitliğini desteklemek gibi özel amaçları bulunmaktadır. Bu amaçlar arasında, yöneticiler ve spor insanları için eğitim programları geliştirmek ve özel spor organizasyonlarını teşvik etmek de bulunmaktadır (94).

Avrupa Birliği, ilk kez 1999 yılında Helsinki Avrupa Konseyi'nde sunulan raporda spora yönelik bütüncül bir vizyona yer vermiş ve arkasından 2000 yılında Nice Avrupa Konseyi'ndeki deklarasyon (95) izlemiştir. Bu vizyon, sporun çeşitli politikalara yatay bir aracı olmasını öngören muhafazakar görüşü aşmaktadır. Bu, alanın homojen ve tutarlı bir tanımını oluşturmakta, sporun toplumsal işlevinin önemini vurgulamakta ve Avrupa Birliği'nin her politikasının uygulanmasında spora başvurulmasına gereksinim olduğunun altını çizmektedir (96). 2009 yılında Lizbon Antlaşması'nın yürürlüğe girmesinden itibaren spor, Avrupa Birliği'nin yetkili olduğu alanlardan birisi haline gelmiştir. Spor, Avrupa Birliği'nin işleyişine ilişkin antlaşma'nın 6. maddesinin e bendinde özel olarak sayılmış, Avrupa Birliği'nin, üye devletlerin faaliyetlerini yürütmede desteklemeye, koordine etmeye veya ilave eylemlerde yetkili olduğu kabul edilmiştir. Lizbon Antlaşması'nın yürürlüğe girmesi sonrasında Avrupa Birliği ilgili kurumları, Avrupa'nın spor üzerindeki yeni yetkisi ve birliğin 2012 yılında başlaması planlanan ilk spor programının başarıyla yürütülmesi için temel hazırlıkları yürütmektedir. Bu yeni ve açık yetkinin varlığı, Avrupa Birliği'nin spor alanındaki eylem ve faaliyetlerinin artması için yeni olanaklar sağlaması beklentisini de beraberinde getirmiştir. Sporun büyük bir endüstri haline gelmesi,

günlük hayatta daha fazla yer kaplaması ve yargı kararları ile belli bir yön verilmiş olması, doğrudan bazı çalışmalar yapılmasına ve politikalar belirlenmesine gereksinimi artırmıştır. Bu çerçevede Avrupa Komisyonu 2007 yılında “*Spor Üzerine Beyaz Kitap (White Paper on Sport)*” olarak adlandırılan rapor ile Avrupa Birliği, spor üzerine şimdiye kadar ki ilk kapsamlı girişimi başlatmıştır (97).

3. 5. 1. Avrupa Birliği Temel Metni’nde Spor

Avrupa Birliği Temel Metni’nde (Eğitim, Mesleki Formasyon, Gençlik ve Spor (165. ve 166. Madde)) spora aşağıdaki maddelerde yer verilmiştir. 165. madde de; Avrupa Birliği, öğretimin içeriği ve eğitim sisteminin örgütlenmesinin yanı sıra kültür ve dil çeşitliliği de dahil olmak üzere, üye devletlerin sorumluluklarına tamamen riayet ederek ve gerektiğinde faaliyetlerini tamamlayıp destekleyecek şekilde, üye devletler arası işbirliğini teşvik ederek, nitelikli bir eğitimin geliştirilmesine katkıda bulunur. Birlik, sporun özel doğasını, gönüllü faaliyete dayanan yapılarını ve sosyal ve eğitsel işlevini göz önünde bulundurarak, Avrupa spor konularının teşvik edilmesine katkıda bulunur. Birlik eylemi, özellikle üye devletlerin dillerinin öğretilmesi ve yaygınlaştırılması yoluyla eğitimde Avrupa boyutunu geliştirmeyi, diplomaların ve eğitim sürelerinin akademik olarak tanınmasını teşvik etmek de dahil olmak üzere, öğrencilerin ve öğretim üyelerinin dolaşımına olanak tanımayı; öğretim kurumları arasında işbirliğini iyileştirmeyi, üye devletlerin eğitim sistemlerinin ortak sorunları hakkında bilgi ve deneyim değişimini geliştirmeyi, Avrupa’nın demokratik yaşamına gençlerin katılmasını teşvik etmeyi ve gençlerin ve sosyo-eğitsel eğitimcilerin değişiminin geliştirilmesini desteklemeyi, uzaktan eğitimin

gelişmesini teşvik etmeyi, özellikle aralarında en gençleri olmak üzere sportif moral ve fizik bütünlüğünün korunması dahil spordan sorumlu kurumlar arasında işbirliği ve sportif karşılaşmalarda adalet ve açıklık teşvik edilerek Avrupa spor boyutunu geliştirmeyi amaçlar. Birlik ve üye devletler, üçüncü devletler ile yetkili uluslararası örgütler ve özellikle Avrupa Konseyi ile eğitim ve spor konusunda işbirliğini destekler. Bu maddede yer verilen hedeflerin gerçekleşmesine katkıda bulunmak için Konsey ve Avrupa Parlamentosu, Ekonomik ve Sosyal Komite ile Bölgeler Komitesi'ne danıştıktan sonra, olağan yasama usulüne uygun olarak hareket ederek, üye devletlerin yasal ve düzenleyici mevzuatının uyumlaştırılması hariç olmak üzere, teşvik edici eylemleri kabul eder. Konsey, komisyonun önerisi üzerine tavsiyeler; kabul eder (12) şeklinde yer vermiştir.

166. maddede ise Avrupa Birliği, mesleki formasyonun içeriği ve örgütlenmesi için üye devletlerin sorumluluklarına tamamen riayet ederek, üye devletlerin faaliyetlerini destekleyen ve tamamlayan bir mesleki eğitim politikası uygular. Birliğin eylemi, özellikle mesleki formasyon ve mesleki yeniden yönlendirme yolu ile sanayi değişimlerine uyumu kolaylaştırmayı, iş pazarına mesleki giriş ve yeniden girişi kolaylaştırmak için başlangıç mesleki eğitimini ve devam eden mesleki eğitimi iyileştirmeyi, mesleki formasyona erişimi kolaylaştırmak ve eğitmen, eğitim gören kişiler ve özellikle genç kişilerin hareketliliğini desteklemeyi, üye devletlerin formasyon sistemlerindeki ortak sorunlarla ilgili bilgi ve deneyim değişimini geliştirmeyi amaçlar. Birlik ve üye ülkeler, üçüncü ülkeler ve yetkili uluslararası örgütlerle mesleki formasyon konusundaki işbirliğini destekler. Konsey ve Avrupa Parlamentosu, olağan yasama usulüne uygun olarak hareket ederek ve Ekonomik ve Sosyal Komite ile

Bölgeler Komitesi'ne danıştıktan sonra, üye devletlerin tüm yasal ve düzenleyici mevzuatının uyumlaştırılması hariç olmak üzere, bu maddede belirtilen amaçların gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak için önlemleri benimser ve konsey, komisyonun önerisi üzerine tavsiyeleri kabul eder (12) şeklinde belirtilmektedir.

3. 5. 2. Avrupa Birliği Komisyonu ve Spor Politikaları

Avrupa Birliği'nde spor faaliyetleri, Avrupa Birliği Komisyonu bünyesinde yer alan Eğitim ve Kültür Genel Direktörlüğü'nün alt birimi olan "Spor Birimi" bünyesinde yürütülmektedir. Birim, spor alanındaki AB'nin aktivitelerinin uygulanmasını koordine etmektedir. Spor biriminin misyonu, anlaşmalarla belirlenen yeterliklerin limitleri içerisinde sporun Avrupa boyutunu geliştirmektir. Daha somut ifadeyle birim, "*Sporda Beyaz Sayfa'ya*" eşlik eden "*Pierre de Coubertin*" hareket planının koordinasyonu ve uygulanmasından ve diğer komisyon genel direktörleri ile birlikte çalışmaktan sorumludur. Bu çerçevede birim, spor alanında AB'ye üye ülkeleri arasında politik iş birliğine katkıda bulunur, spor hareketleri ile yapısal diyalogu devam ettirir ve değişik aktörler arasında fikir alış verişini destekler. Birimin bir diğer görevi de rekabet; iç piyasa; iş verme ve sosyal işler; adalet, özgürlük ve güvenlik; bölgesel politika; sağlık ve tüketicinin korunması; eğitim ve gençlik; çevre ve dış ilişkiler gibi AB politikalarının uygulamasının ve geliştirmesinde sporun özel olmasının göz önüne alınacağı başlıkları taahhüt etmektedir. Avrupa Birliği Komisyonu Spor Birimi, spora bakışı belli temalar altında toplamış olup, bu temalara yaklaşımı aşağıda açıklanmıştır (98);

Spor ve Sağlık; Spor, genellikle sağlık için iyidir (eğer aşırı ve dopingle birleştirilmezse). Bu Avrupa'da halk sağlığını güçlendirmek için sporu önemli bir

araç yapacaktır. Spor, daha genel ifadeyle, fiziksel aktivite, insanları fiziksel aktivite eksikliğinden kaynaklanan kilo problemlerinin çözümüne yardımcı olmada önemli bir rol oynayabilir. Aşırı kilo ve obezite, bunlardan kaynaklanan çeşitli kronik (kalp-damar hastalıkları, diabet vb) durumlarla birlikte Avrupa ülkelerinde çok büyük problem haline gelmiştir. Bunlar hayat kalitesini düşürmekte, bireylerin hayatlarını riske atmakta, sağlık bütçesi ve ekonomisine de bir yük olmaktadır. Bu meseleler Avrupa Komisyonu’nun çalışmalarında önemli başlıklar haline gelmiştir. Uygun araştırmalar fonlandırılmış ve üye ülkeler arasında bilgi alışverişi ve güzel pratiklerin yapılmasını sağlamıştır. Bir yandan tüketicileri korumak için halk sağlığı meseleleri üzerinde uygun düzenleyici çevrelerin yaratılması konusunda bir odaklanma, diğer yandan her yaştan daha fazla Avrupalının günlük hayatında daha hareketli olması için Avrupa spor hareketinin hayata geçirilmesi gerekmektedir. Okullarda sporun geliştirilmesin de (müfredat içinde dışında) aktif bir role sahiptir. Bu alanlarla ilgilenen Avrupa organizasyonlarının fiziksel aktivite, sağlık ve diyet konularında AB platformuna katılmaları desteklenmiştir. Avrupa Komisyonu’nun “Gençlerin Hayat Tarzı ve Yerleşiklikler 2005” önemli çalışmasını takiben üye ülkeler tarafından obezite ve aşırı kiloyla savaşmak için fiziksel aktivite ve sporun kullanılması ile alakalı bilgi alışverişi için politik bir süreç başlatılmıştır. Komisyon, bu konularda “Dünya Sağlık Örgütü” ile yakından işbirliği içerisinde.

Spor ve Doping: Profesyonel sporun giderek ticarileştirilmesi, performansın artırılması için hap alma cazibesinde yükselmeye neden olmuştur. Doping Avrupa dahil tüm dünyada spor için bir tehlike arz etmektedir. Doping, açık ve centilmen müsabakalara aykırı bir durumdur. O genelde spor için

motivasyonu azaltan bir faktördür ve profesyoneli mantıksızca baskı altında bırakmaktadır. Bu ciddi olarak sporun imajını etkileyerek bireylerin sağlığı için ciddi bir tehlike oluşturmaktadır. Avrupa sayesinde dopinge karşı mücadele kanuni bir zorlama, sağlık ve koruma boyutlarıyla göz önüne alınmalıdır. Doping probleminin sadece profesyonel spor alanında bir problem olmadığı not edilmelidir. Avrupa Komisyonu tarafından yürütülen çalışmalar amatör sporcuların da performans artırıcı ilaçları aldığını ortaya çıkarmıştır. Böylece doping tüm toplumu etkileyen bir sorun haline gelmiştir. Avrupa Komisyonu, doping problemini alt etmeye çalışan birçok aktif üye ülkelerle birlikte, farklı aktörlerin çalışmasını birleştirme yollarını araştırmaktadır. Bu bağlamda, Avrupa Komisyonu üye ülkeler, Avrupa Konseyi, Dünya Anti-Doping Ajansı ve Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Organizasyonu ile düzenli olarak ilişkilerini devam ettirmektedir.

Spor ve Eğitim-Öğretim; Spor gençlerin, yetişkinlerin ve çocukların eğitim öğretime birçok yoldan yardımcı olmaktadır. Sadece fiziksel yönlerinin yanında, sporun sosyal ve eğitim değerleri de önemli bir role sahiptir. Gençlere bir takımın parçası olmayı öğrenmede ve centilmen sporun prensiplerini kabul etmesinde yardımcı olmaktadır. Değerleri sayesinde spor, bilgi, motivasyon, yetenek ve kişisel çabaya hazırlık gibi elemanların gelişimine yardımcı olmaktadır. Böylece hem resmi hem de resmi olmayan eğitime katkıda bulunabilmektedir. AB bu alanda sporun rolünün farkına varmış ve 2004 yılını “Spor Yoluyla Öğrenme Avrupa Yılı” olarak ilan etmiştir. Sporun sağlık ve eğitimsel faydaları okullarda kaliteli beden eğitimi için uygun zamanın tahsis edilmesine neden olmuş ve çocukların ve gençlerin okul içinde ve okul dışında beden eğitimine yeterince

ulaşabilmesi için eğitim ve spor kuruluşları arasında bağlar güçlendirilmiştir. Spor aktivitelerine olan ilginin artması ve profesyonel sporcuların hareketliliğini artırma, mesleki eğitim ve öğretim alanında yeni anlayışlara öncülük etmiştir. Profesyonel sporcular, uygun olan yerlerde, Profesyonel Niteliklerin Tanınması Direktifi, Avrupa Nitelikler Çerçevesi veya Mesleki Eğitim ve Öğretim için Avrupa Kredi Sistemi gibi enstrümanlar tarafından sunulan imkanlardan faydalanabilmektedirler. Avrupa Komisyonu genç sporcuların “çift kariyer” edinmesinden yana, onların profesyonel spordan emekli olduktan sonra yeni bir kariyere hazırlanabilmeleri için spor eğitiminin yanında bir eğitim veya bir profesyonel eğitim almalarını da kesinleştirmiştir. Ayrıca spor ve fiziksel aktivite AB’nin hayatboyu öğrenme programının değişik bölümleriyle desteklenmektedir.

Spor ve Gönüllülük; Avrupa’da spor aktivitelerinin yerine getirilmesi, yönetimi ve organizasyonu geleneksel olarak gönüllülük esasına dayanmaktadır. Sporda gönüllü çalışma, demokratik, ekonomik ve sosyal değerler bakımından önemli değerlere sahip kulüpler tarafından yerine getirilmektedir. Bireyler bilgi, tecrübe ve zamanlarını birbirleriyle paylaşmakta, böylece birbirlerine ve gelen ilgiye hizmet etmektedirler. Gönüllü organizasyonlar kâr amaçlı değil, özerktir ve katılım zorunlu değildir. AB’nin spor sektörüyle ilgili işlerinde gönüllü aktivitelerin önemi ısrarlı bir konudur. AB düzeyinde ve ulusal düzeyde gönüllü çalışma ve kâr amaçlı olmayan spor organizasyonlarının öneminin genel olarak tanınmasına karşın gönüllülük son zamanlarda önemli tehditlerle karşı karşıyadır. Sosyal ve yasal değişikliklerden dolayı gönüllü bulmak daha zor hale gelmiştir. Özellikle gençler ve organizasyonlarda gönüllü katılımı hazırlığında bir düşüş gözlenmektedir. Sporun daha fazla profesyonelleşmesi ve ticarileşmesi ile birlikte

bu gelişme Avrupa spor kurumlarından ve özellikle halk seviyesinde önemli bir etki yaratmıştır. Yeni yasal ve ekonomik durumlarla başa çıkmak için kâr amaçlı olmayan spor organizasyonlarının nasıl desteklenebileceği ve sporda gönüllülerin tanınması, eğitime ve niteliklerinin nasıl geliştirebileceği ile ilgili sorular yükselmeye başlamıştır. Bu konuyla ilgili olarak olası çözümleri belirlemek ve böylesi yönleri tespit etmek amacıyla AB spor bakanları tarafından 2006 yılında “*Kâr Amaçlı Olmayan Spor Organizasyonları*” isimli bir AB çalışma grubu oluşturulmuştur. Bazı AB politika alanları sporda gönüllülükle alakalıdır. Örneğin, AB’nin hareket halindeki gençlik isimli çerçevesinde, AB gençlere Avrupa Gönüllüler Serisi’ne katılma imkanları sunmaktadır. Halk için Avrupa programına geçiş projeleri için destek ya da çalışma programları temelinde yapısal destek alabileceği, spor organizasyonlarını da içeren, Avrupa genelinde sivil toplum örgütlerini hedefleyen özel çalışmaları içermektedir.

Spor, Sosyal Kapsayıcılık Entegrasyonu ve Eşit Fırsatlar; Spor, Avrupa toplumlarında toplumsal birliği ve sosyal katılımı sağlama aracı olarak önemli bir potansiyele sahiptir. Spor, vatandaşlara toplumsal ağlara katılma ve onlarla etkileşim kurma imkanları sağlamaktadır. Göçmenlerin toplumun diğer üyeleriyle ilişkilerini geliştirmelerine yardım eder ve ayrımcılık riski olan veya bununla yüzleşen gruplara veya imkanları kısıtlı olanlara ulaşma aracı tesis etmektedir. Ekonomik büyümeye ve iş imkanına verdiği katkılarla da dezavantajlı alanları tekrar ön plana çıkartmaya yardımcı olmaktadır. Bazı üye ülkeler zaten sporu sosyal koruma ve sosyal birliktelik bağlamında “Açık Koordinasyon Yöntemi” çerçevesinde sosyal politikalarında bir araç ve gösterge olarak kullanmaktadır. Bu yüzden hepsi spora kapsayıcı bir yaklaşımı desteklemektedir. AB’nin tüm

vatandaşları spora ulaşabilmeli, temsil edilmeyen grupların özel ihtiyaçları belirlenmelidir. Spor engelli insanları ve cinsiyet eşitliğini destekleyen bir rol oynamalıdır. AB, engelli insanların entegrasyonu ve eşit muamele görmesi için “Engelliler Stratejisi” isimli bir politikaya sahiptir. Harekat planında Engelli Stratejisi’ni yerine getirmek için komisyon engelli insanların entegrasyonunu sağlamada sporun oynayacağı rolü göz önüne almaktadır. Engelli insanların spor yerlerine, altyapıya ve aktivitelere ulaşmalar için özel çabaların sarfedildiğinden emin olunmalıdır ve engellilerin, okullar dahil olmak üzere, özel ihtiyaçlarının göz önüne alındığının gösterilmesi gerekmektedir.

Spor ve Irkçılık ve Şiddete Karşı Savaş; Spor müsabakalarında, özellikle de futbol sahalarında, şiddet rahatsız edici bir problem olmaya devam etmektedir. Şiddet ve ırkçı davranış sporun pozitif değerleri yerleştirmedeki rolünü tehlikeye atabilmektedir. Bu ayrıca Avrupa birlikteliği ana değerlerini de tehdit etmektedir. Bu tarz olayların engellenmesine katkıda bulunmak için üye ülkeler, uluslararası organizasyonlar, spor organizasyonları, kanun uygulama servisleri ve diğer organizasyonlarla (tarafar organizasyonları ve yerel yönetimler gibi) diyalogun hızlandırılması ve desteklenmesi için Avrupa Komisyonu karar almıştır. Komisyon ayrıca polis servisleri ve spor otoriteleri arasında riskli destekçileri üzerinde operasyonel bilgi ve en iyi pratik değişimini de desteklemektedir.

Spor ve Ekonomik Veri; Spor sektörü ve ilgili ekonomik aktiviteler(spor eşyaları endüstrisi gibi) Avrupa ekonomisinde önemli ve artan bir öneme sahiptir. Hazır veri spor aktivitelerinin çeşitliliği, gelişen toplumda sporun ticarileşmesi ve profesyonelleşmesinden dolayı bu etkinin arttığı hissini vermektedir. Örneğin iş istihdamının artması bakımından, Avrupa spor sektörü dinamiktir ve diğer

sektörlerden daha fazla önemli bir artış göstermektedir. Yine de sporun Avrupa ekonomisini destekleme potansiyeli sosyal açıdan zor gözükmemekte, özellikle istatistiksel açıdan spor çok dar bir anlamda tanımlanmıştır. AB seviyesinde spora politika yapımında daha yüksek bir profil vermek ve bu konuyu işaret etmek için AB spor direktörlerinin 2006 yılında Viyana’da yaptıkları toplantılarında, genel bir yaklaşım geliştiren ve AB’de sporun ekonomik etkisini ölçmek için bir istatistik metodu içeren “Spor ve Ekonomi” isimli bir AB çalışma grubu oluşturulmasına karar vermiştir.

Spor ve Kamu Sektörü Desteği; Bütün AB üyesi ülkeler spor dahil, boş zaman eğitimi ve aktiviteleri için farklı seviyelerde (ulusal, bölgesel, yerel) yardım sağlamak için bazı yasalara sahiptir. Sağlık, eğitim, sosyal entegrasyon ve demokrasi gibi toplum menfaatleri spor sektörüne kamu desteği için mantıklıdır. Eşit fayda ve spor aktivitelerine açık olarak erişim sadece halkın katılımıyla garanti edebilmektedir. Bazı spor organizasyonları ekonomik olarak kendi kendine yeterli iken bunların çoğu kamu finansına dayanarak sürdürülmektedir. Kamu sektörü desteği farklı şekilde olabilmektedir. Tipik olarak merkezi yönetimin sporla ilgili harcamaları bölgesel ve yerel yönetimlerden daha azdır. Piyango gelirleri birçok üye ülkede kamu desteğinin önemli bir kaynağıdır ve spor kulüplerine ve örgütlerine direkt olarak ya da şemsiye spor organizasyonlarınca dağıtılmaktadır. AB sayesinde, birçok yıldan beri sporun kamu finansı AB spor direktörleri ve spor bakanlarının ajandasındadır. Komisyon, bu tartışmaya yapıcı bir karakterde ve AB yasal çerçevesine tam bir saygı içerisinde katkıda bulunmak istemektedir.

Spor ve Devlet Yardımı Kontrolü; Devlet yardımı kontrolünün amacı hükümet müdahalesinin uluslararası pazarlarda ticaret ve rekabeti çarpıtmadığı güvenini tesis etmektir. Bu yüzden bu konu AB'nin rekabet politikasının önemli bir parçasıdır. Spor sektöründe, devlet yardımı esas olarak altyapıyı veya bireysel spor kulüplerinin aktivitelerini finanse etmektedir. Bugüne kadar, Avrupa Komisyonu'nun, spor sektörüne AB devlet yardımı şartları konusunda birkaç kararı bulunmaktadır. Birçok spor altyapısı doğasında yereldir ve AB üyesi ülkeler arasındaki ticarete bir etkiye sahip olması imkansızdır. Bu yüzden devlet yardımı ayrıcalığına sahip değildir. Amatör spor kulüpleri genellikle anlaşmanın manası içerisindeki girişimler olarak görülmekte, bu yüzden bu varlıklar devlet yardımı kuralları içerisinde değerlendirilmemektedir. Diğer yandan, profesyonel spor kulüpleri ekonomik aktiviteler içerisinde yer almaktadır ve bunlar sübvansiyonun centilmenliğini ihlal etmemek için devlet yardımı kuralları içerisinde yer almaktadır.

Spor ve Vergilendirme; Hükümetler spor organizasyonlarını destekleyerek onların üyelerinin ve ortaklarının ekonomik zorluklarını azaltmaktadır. İndirekt desteklemenin bu çeşidi hemen hemen bütün Avrupa ülkelerinde mevcuttur. Üye ülkeler hem direkt hem de indirekt vergi bakımından özel şartlara (özel ve indirilmiş oranlar veya hariç tutma) sahiptir. Bu bağlamda, “*AB Katma Değer Vergisi Yasası*” bazı kamu yararına olan aktivitelerde Katma Değer Vergisi'nden hariç tutmaktadır. Örneğin gelir getirmeyen organizasyonlar tarafından desteklenen fiziksel ve spor eğitimi, spor müsabakaları ve spor imkanlarında ise vergi indirimi yapmaktadır.

Spor ve Özel Finansman; AB, spor organizasyonlarından özel sektörden aldıkları destekten başka, kendi gelirini üretmesi beklenmektedir. Spor organizasyonlarının gelir kaynakları karmaşık olmasına rağmen, en önemli özel gelir şekilleri ise; üyelik ücretleri, bilet satışları, reklam ve sponsorluk, ticari mallar, televizyon ve medya hakları, gelirlerin spor kulüpleri arasında paylaşılması ve bağışlar sayılabilir. Profesyonel sporlara, özellikle medya kapsamında, yatırım son yıllarda oldukça cazip hale gelmiştir. Özel sektör finansmanı bütün AB üyesi ülkelerde spor birimlerinin gelişimi ve devamı için ehemmiyetli hale gelmiştir. Yine de, ticarileşmenin aşırıya kaçması spor etiğine karşı bazı riskleri de beraberinde getirebilmektedir.

Spor ve Bölgesel Gelişme; AB'nin bölgesel gelişim politikası, bölgesel farkların giderilmesi ve AB içinde sosyal ve ekonomik uyumun güçlendirilmesini hedeflemektedir. Bu bağlamda spor, bölgesel ve yerel gelişme, şehirleşmenin yenileşmesi ve kırsal gelişim için bir araç olarak değerlendirilebilmektedir. Spor ve turizm arasındaki sinerjiler (dağlık alanlarda, kış sporları, kıyılarda su sporları veya golf turizmi gibi boş zaman sporları dahil) tanımlanabilmektedir. Spor ayrıca kamusal alt yapının gelişimini de (ulaşım ağları gibi) etkileyebilmektedir.

Spor ve Sporcuların Serbest Dolaşımı; AB yaklaşımlarına göre, sporcuların serbest dolaşımını kaldırmak Avrupa Komisyonu'nun görevidir. Bu özgürlük spor sektöründe Bosman gibi ünlü davaların artışına neden olan bir problem teşkil etmeye başlamıştır. Gelecekte komisyon bütün spor dallarında ırkçılığa dayalı ayrımla savaşmak için her türlü çabayı göstermeye devam edecektir. Aynı zamanda, komisyon serbest dolaşım prensipleriyle ilgili sınır ve uygun kısıtlamaların kabulünde yeniden onaylanmıştır (özellikle milli atletlerin

milli takım müsabakalarına seçme hakkı, bir müsabakaya katılacak olanların sayısını sınırlandırma ihtiyacı ve takım sporlarındaki oyuncuların transferi için süre konulması gibi).

Spor ve Transferler; Avrupa Komisyonu, spor otoritelerinin oyuncu transferleri için kurallar koyması hakkını öngörmektedir. Bu kuralların olması halinde, spor müsabakalarının bütünlüğü, rakiplerin sezon devam ettiği sırada oyuncu transfer ederek üstünlük kurmaya çalışmaları nedeniyle sekteye uğrayabilmektedir. Aynı zamanda transfer kuralları, işçilerin serbest dolaşımıyla ilgili kuralların yanı sıra AB rekabet yasalarını da göz önüne almalıdır. AB Komisyonu'nun son yıllarda transfer tartışmalarına katılmasını iç piyasa kuralları ve transfer kuralları arasındaki bağlantısı açıklamaktadır.

Spor ve Spor Ajansları; Spor ajanslarının aktiviteleri, Avrupa spor sahnesinde transferlerin sayısının artmasıyla ve profesyonel sporun uluslararası hale gelmesiyle birlikte gözle görülür derecede artmıştır. Bosman davasını takiben oyuncular için bir Pan-Avrupa piyasasının gelişmesi ve takiben oyuncu ücretleri seviyesindeki artış spor ajanslarının aktivitelerinde bir artışa neden olmuştur. Spor ajansları başlıca, spor müsabakası organizatörleri spor kulüpleri ve profesyonel sporcular arasında arabulucu olarak görev yapmaktadır. Hak edilmiş bir aktivite olarak bir sporun icra edilmesini ilgilendiren bir anlaşmanın tamamlanmasıyla ilgilenen tarafları bir araya getirmektedir. Bu yüzden bir sporcuya yer bulma spor ajanslarının özel ve merkezi görevidir. Yine de spor ajansları, sporcular (sponsorluk anlaşmaları, reklam anlaşmaları ve bonservis bedelleri gibi) adına değişik şekillerdeki anlaşmalar dahil, daha geniş aktivitelerle de uğraşabilir. Spor ajanslarının faaliyetleri, AB seviyesi dahil, yıllardır tartışma konusu olmuştur.

Özel olarak bazı ajansların rüşvet, kara para aklama ve yaşı yetersiz olan oyuncu kaçakçılığı ve sömürüsü örnekleriyle sonuçlanan hareketlerinin olduğuyla ilgili haberler çıkmıştır. Bu faaliyetler genel olarak spora zarar vermekte ve ciddi yönetim problemlerini ortaya çıkarmaktadır. AB’de spor ajanslarıyla ilgili son durumu analiz etmek için 2009 yılında komisyon adına bağımsız bir araştırma gerçekleştirilmiştir.

Spor ve Kulüpler İçin Lisans Sistemi; Kulüpler için lisans sistemi ulusal ve Avrupa müsabakalarına katılmak için bir şart olarak değişik spor dallarında uygulanmaktadır. Genellikle spor müsabakalarında, kulüplerin katılım şartı olarak yerine getirmeleri gereken belli kriterler vardır. Bu kriterlerin ana amacı, kulüplerin müsabaka dönemi boyunca sadık kalacağını taahhüt etme ve böylece onların zamanından önce çekilmelerin ve müsabaka sonuçlarının çarpıtılmasını engellemektir. Spor müsabakalarında yer almak için yerine getirilmesi gereken bu kriterler dizesi sıklıkla lisans sistemi olarak belirtilmektedir. Lisans sistemleri özellikle kulüplerin katılımına dayalı takım sporları olmak üzere değişik spor dallarında yer almakta (futbol, basketbol, ragby) ve bunlar ulusal ve Avrupa müsabakalarına uygulanabilmektedir. Lisans sistemleri, geleneksel Avrupa spor modelinin pürüzsüzce fonksiyonunu yerine getirmesi için gerekli bir araç olarak görülmektedir. Lisans sistemleri, spor dışı elementlerin, müsabakaların sonucunu etkilemelerini engellemeyi amaçlamaktadır. Lisans sistemleri, genellikle sporda idareyi güçlendirmeyi ve belli bir müsabakaya katılan bütün kulüplerin şeffaflık ve finansal yönetim gibi temel kurallara saygı göstereceğini taahhüt ederek müsabakaların bütünlüğünü devam ettirmeyi amaçlamaktadır. Bunlar ayrıca spor imkanlarına ve altyapılarına uzun dönemli yatırımı da desteklemektedir. Lisans

sistemleri ayrıca ilave fonksiyonlara da sahip olabilmelidir. Lisans sistemleri, AB rekabet kuralları ve iç piyasa şartlarıyla uyuşmalıdır ve bir sporun hazırlanması ve uygun organizasyonların yapılması ile alakalı yasal şartların takibi için gerekli olan seviyenin üzerine de çıkmamalıdır. AB yasalarıyla uyumlu oldukları ve orantılılık kurallarını tanıdıkları ölçüde lisans sistemleri, Avrupa’da profesyonel sporun karşılaştığı bazı problemleri çözmede etkili bir araç olarak kullanılmalrı teşvik edilmelidir. Avrupa Komisyonu, 17-18 Eylül 2009 tarihinde kulüp rekabetleri için lisans sistemi ile ilgili bir konferans düzenlemiş (Brüksel) konferans futbol (federasyonlar, ligler, kulüpler ve oyunlar) temsilcilerinin yanı sıra lisans sistemiyle ilgilenen diğer toplum sporları temsilcilerini bir araya getirmiştir.

Spor ve Suçluluk; Rüşvet, dolandırıcılık ve kara para aklama spor sektörünün bazı bölümlerinde sıklıkla bir gerçeklik olabilmekte, sektörün yüksek oranda uluslararası olma durumundan ötürü bu tip suçlar sınır ötesi yöne de sahip olmaktadır. Rüşvet, spor kurumları için kredibilite problemini arttırdığı için spora kısmen zarar vermektedir. Spor sektörü bu problemle başa çıkamamakta ve kanun uygulayıcı ajanslar dahil hükümet aktörleriyle daha sıkı çalışmaya ihtiyaç duymaktadır. Rüşvet problemi, AB seviyesinde mücadeleyi gerektirmektedir. AB anti kara para aklama mekanizmasının spor sektöründe etkili olarak uygulanması gerekmektedir.

Ergen Olmayanların Korunması; Avrupa Komisyonu, genç oyuncuların sömürülmesi problemiyle baş etmek için mücadele etmekte ve bunu da çalışan gençlerin korunması amacıyla yapmaktadır. Müsabakalar için seçilmeyen ve bir yabancı ülkeyi terk ederek AB dışından gelen genç insanları ilgilendiren en büyük

tehlike onların ileride de sömürölmelerine neden olacak olan yoksulluktur. Gençlerin sömürölmesi ve kötüye kullanılması, AB ve üye ölkelerce benimsenen önemli değler açısından kabul edilmemektedir.

Spor ve Taraftarlar; Spordaki ana itici güçlerden biri taraftarlardır. Profesyonel spor kulüpleri, uzun dönemler için kendilerine bir tür tutsak tüketici inşa etmektedirler. Avrupa Komisyonu, bu taraftarları duyulacak bir ses olarak görmekte ve onları demokratik ve kabul edilebilir bir şekilde organize olmaları için desteklemektedir. AB dışı taraftar yapıları ortaya çıkarsa bazı üye ölkelerde teşvik edici yenilikler yapılmaktadır. Taraftarların sorumlu demokratik temsili, spor yönetimini geliştirmek için önemlidir. Bu da kulüplerde onların yerel toplulukları arasındaki bağlantılarını güçlendirmektedir.

Spor ve Rekabet Yasası; Sporla alakalı ekonomik aktivitelerin artan öneminin bir sonucu olarak, Avrupa Komisyonu bu alanda sayıları artan rekabet davalarıyla ilgilenmek zorunda kalmıştır. Bu davalar ya resmi kararlara neden olmuştur ya da resmi olmayan kararla çözölmüştür. Halk mahkemeleri de spor alanında artan birçok önemli davayı da sonraya bırakmıştır. Avrupa rekabet yasası, güvensizliği, füzyon kontrolünü ve devlet yardımını kapsamaktadır. Sporla alakalı davaların çoğunu güvensizlik kuralları altında ele alınmıştır ki bunlar, baskın pozisyonların (EC anlaşması, madde: 82) kullanılmasının yanı sıra rekabet dışı anlaşmalarını ve uygulamalarını da engellemiştir (EC Anlaşması madde: 81). Bu davalar sporun düzenleyici/organizasyonsal yönleriyle sporun kazanç getiren yönleriyle alakalı konularla medya hakları, spor organizasyonlarında bilet satışlarıyla ilgilidir. 18 Temmuz 2006 tarihli Mekke-Medine isimli önemli bir davada, Adalet Divanı özellikle spora ilgili düzenleyici, faydalı bir rehberlik

yapmıştır. Avrupa rekabet yasasının spor sektöründeki ekonomik aktivitelere uygulanması oldukça önemliyken, komisyon ve halk mahkemeleri sporla alakalı davalar göz önüne alındığında sporun önemli kültürel ve sosyal rollerini tanımakta ve tanımaya devam edecektir. Avrupa kurumlarına ek olarak, ulusal rekabet otoriteleri ve ulusal mahkemelerde AB güvensizlik kurallarını uygulamaktadır. Yerel ve ulusal karakterdeki sporla ilgili davalar normalde üye ülkeyi ilgilendiren ulusal rekabet otoriteleri tarafından incelenmektedir. Ancak bir çok üye ülkeye etkisi olan davalarda komisyonda görev alabilmektedir. Avrupa Komisyonu ve ulusal rekabet otoriteleri arasında AB güvensizlik kurallarının tutarlı bir şekilde uygulanmasını garanti etmek için yakın iş birliği içerisinde.

Spor ve Medya; AB'nin sporla ilgili medya hakları ve sesli görsel politikaları birkaç yöne sahiptir. Rekabet kuralları arasında, Avrupa Komisyonu spor medya hakları ortak satışının futbol kurumları tarafından belli şartları yerine getiren kulüpleri (bu hakların kulüpler tarafından bireysel olarak satışına karşı çıkarak) adına yapılmasını kabul etmiştir. “Sınırsız Direktif Televizyonu” spor sektörü için önemli olan birçok şartları içermektedir (özellikle üye ülkelerin toplumlarınca büyük öneme sahip olarak görülen olayların yayınında).

Spor ve İç Piyasa; Ortak bir pazar oluşturma, Roma Anlaşması'ndan (1957 yılı) itibaren Avrupa entegrasyonunun çekirdek karakteridir. Bu anlaşmada kabul edilen dört temel özgürlüğe (insanların, eşyaların, hizmetlerin ve paranın serbest dolaşımı) dayanmaktadır. Tüm üye ülkelerdeki AB vatandaşlarının ve iş alanlarının faydası için iç piyasanın çalışmasını emniyetli hale getirme ve serbest dolaşım için bariyerleri kaldırma hala AB'nin en önemli önceliği içerisinde. Spor disiplinleri ve olaylarından artan enternasyonalleşmeyle ve sporun

profesyonelleşmesi ve ticarileşmesiyle beraber bu dört özgürlük şu alanlarda özel bir öneme sahip olmaya başlamıştır. Bu alanlar; medya hakları, profesyonel sporcuların hareketi, transfer konuları, niteliklerin belirlenmesi, sponsorluk, teklif ve entelektüel uygunluk hakları ve tedariktir.

Spor ve Dış İlişkiler; Avrupa spor sektörü, Avrupa dışından kendilerine bakan herkese genellikle sağlıklı bir izlenim vermektedir. AB sporu iyi yapılandırılmış ve organize olup, kıtaya özgü değerleri ve gelenekleri aktarmaktadır. Bazı önemli problemler (doping gibi) devam etse de Avrupa sporu toplamda iyi bir görünüş yansıtmaktadır. Avrupa sporu başka bölgeler için bir referans olarak ayakta durmaya devam ederken, AB sadece son dönemlerde sporu dış ilişkiler ve hareketlerin bir parçası yapmıştır. Bu durum kısmen EC anlaşmasında spora belirgin referansların eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Yine de Avrupa Komisyonu, gelişen ülkelerde değişik programlarla sporla ilgili projeleri destekleyerek tecrübe sahibi olmuştur ve bu da Avrupa sporu, sosyal ve eğitim rolleriyle ilgili imajını arttırma da yardımcı olmuştur.

Spor ve Çevre; Spor, çevre üzerinde tartışılmayacak bir etkiye sahiptir. Etkin bir tedarik yönetimi, sera gaz emisyonu, enerji kullanımı, israfın engellenmesi, toprak ve su iyileştirmesiyle çevresel, olarak ses getirecek spor organizasyonlarının yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Avrupa Birliği, “Eko-Yönetim Denetim Şeması”, “Eko-etiket Ödül Şeması Topluluğu” ve “Yeşili Satın Alma” el kitapları gibi yollarla bu sürece yardımcı olabilecek enstrümanları benimsemiştir. Aynı zamanda spor, çevreyle ilgili farkın arttırılmasında ve toplumların gelişimini sağlamada iyi bir potansiyele sahiptir.

3. 6. Avrupa Birliği Spor Eğitimi Politikaları Bağlamında AEHESIS Tematik Ağ Projesi

Bologna Süreci kapsamında olan AEHESIS Tematik Ağ Projesi'nin doğuğu ve gelişim süreci ağuğıdaki şekilde gerçekleşmiştir.

Bologna Süreci'nin bir sonucu olarak bütün Avrupa ülkelerindeki eğitim sistemleri gelişim süreci içerisinde olmuş ve Bologna Süreci ile Avrupa'daki farklı ulusal sistemler bir noktada birleştirme sürecine girmiştir. Bu reform sürecinde gerekli akademik ve profesyonel profiller ve toplumun ihtiyaçları önemli bir rol oynamış ve Avrupa'da Tuning Projesi (Uyumlaştırma Projesi) geliştirilerek Bologna hareket planlarının farkına varılmasına katkı sağlamıştır. Tuning Projesi, Bologna Süreci'ni imzalayan her ülkede, işyükü, derece, öğrenme sonuçları, yeterlikler ve profil yönünden tanımlanması gereken, karşılaştırılabilir ve uzlaşılabilir yeterlikler çerçevesine katkıda bulunmuştur (99). Ayrıca bu projeye ülkelerin müfredat yapıları uyumlaştırılıp, Avrupa'da yükseköğretim kurumları arasında işbirliği artırılarak, bir yükseköğretim alanı oluşturulmuştur.

Tuning eğitim yapıları Avrupa'da 2000 yılında, Bologna Süreci'nin politik amaçlarını ve daha sonraki aşamada da Lizbon Stratejisi'ni yüksek eğitim sektörü ile birleştirmek için bir proje olarak başlamıştır. Tuning isminin seçilmesinin nedeni üniversitelerin derece programları veya herhangi bir tür kuralcı, kesin veya tek Avrupa müfredat programı aramamaları fikrinden ortaya çıkmıştır. Avrupa eğitim sistemindeki farklılıkların korunması fikri Tuning'te üstün bir anlayış olarak ortaya çıkmıştır. Tuning Projesi, hiçbir şekilde akademik özgürlüğün ve uzmanların sınırlandırılmasını veya yerel, ulusal otoritelerin baltalanmasını düşünmemektedir. Tuning eğitim sistemlerine odaklanmamakta, bunun yerine

konu alanı seviyesine göre çalışmaların içeriğine ve vurguyla eğitim yapılarına odaklanmaktadır (99).

Yine Bologna Süreci ile ilgili, Avrupa seviyesinde spor bilimleri ve spor sektörünü desteklemek ve geliştirmek için uğraşan ve projeler doğrultusunda faaliyet gösteren ENSSEE (Avrupa Spor Bilimleri, Eğitimi ve İstihdamı Ağı), uluslararası ve kar amaçlı olmayan bir organizasyon olup 1989 yılında Lüksemburg'ta kurulmuştur. ENSSEE Ağı, kurumları bir araya getirerek ve sporda eğitim, öğretim ve istihdam konularını tartışmak ve fikir alışverişinde bulunmak için ideal toplantı ortamları sağlamaktadır. Stratejik görüşleri paylaşma teklif alışverişi, gerçek ortam (Web bağlantısı) yada diğer medya aracılığıyla organizasyonlar, projeler ve toplantılar gerçekleştirmektedir. Ayrıca “*Beden Eğitimi*”, “*Spor Antrenörlüğü*”, “*Sağlık ve Zindelik*”, “*Spor Yönetimi*”, “*Spor İstihdamı*” ve “*Sporda E-öğrenme*”yi içeren birçok faaliyetler göstermektedir. ENSSEE Ağı, öğrenci, öğretim personeli ve profesyonellerin değişimi ve hareketini artırmak için sporda istihdam, eğitim ve araştırma gibi ilişkilerde daha geniş bir Avrupa Birliği’ni cesaretlendirmektedir. Avrupa Birliği’nde sporla alakalı işlerde eğitim-öğretim sisteminin birbirine yaklaşmasına yönelik çalışmaları desteklemektedir. ENSSEE Ağı, üye ülkelerinin eğitim ve öğretim sisteminde özelliklerine saygı duyarken aşağıdaki başlıkların gelişimini amaçlamaktadır (100);

- Spor alanında araştırma, eğitim, nitelikler, profesyonelleşme ve istihdam ile alakalı bir bilgi vücuda getirme,
- Sporda veya sporla alakalı eğitim, araştırma ve öğretimden sorumlu bütün organizasyonlar arasında bilgi değişimi ve ilişkiler,

- Avrupa Birliği'nin organizasyonları, devlet ve devlet dışı organizasyonlar, mesleki ve akademik eğitim kolejleri ve enstitüler, eğitim ve araştırma, profesyonel organizasyonlar ve spor organizasyonları dahil ağıb bütünü arasında sinerjiler ve ilişkiler,
- AB içinde ve dışında benzer organizasyonlar arasındaki bağlar.

ENSSEE'nin çalışma platformu olarak, Avrupa'da spor eğitimi ile ilgili genel bilgileri toplayan SOPHELIA (Avrupa Spor Eğitimi Bilgi Platformu) oluşturulmuştur. Bir Avrupa Spor Eğitimi Enformasyon Platformu oluşturma fikri 2003-2007 yılları arasında Avrupa Komisyonu'nun Sokrates programınca finanse edilen ve ENSSEE adına Alman Spor Üniversitesi'ndeki Avrupa Spor Gelişimi ve Boş Zaman Çalışmaları Enstitüsü'nce koordine edilen AEHESIS Tematik Ağ Projesi kapsamında geliştirilmiştir. Bilgi platformunun Yunancası olan Sophelia Avrupa'daki mevcut eğitim programlarıyla uyum içerisinde seçilmiş ve iki kelimedenden (sophia (bilgelik) ve ophelia (kullanmak, kullanma)) türemiştir. Bu iki kelime, Avrupa'da spor eğitimiyle alakalı bilgi toplamak olan platformun amacına işaret etmekte ve bu bilgiyi uygun şekilde girişimcilere ulaştırmayı belirtmektedir (100).

Yukardaki açıklamalar ışığında, “*AEHESIS Tematik Ağ Projesi*” oluşturma fikri 2002 yılında geliştirilmiş bir yıl sonra sonbaharda (1 Ekim 2003), Avrupa Komisyonu'nun Sokrates Programı kapsamında, dört yıllık proje finansmanı (2003-2007) başlatılmıştır. Bu bağlamda, AEHESIS Projesi özellikle Bologna Süreci'nin yanı sıra Avrupa Komisyonu tarafından uygulanan Tuning Projesinin yöntem ve sonuçlarına da önem vermiştir. Bu projeyi ENSSEE organizasyonu adına Köln Alman Spor Üniversitesi üstlenerek sonuçlandırmıştır.

AEHESIS Tematik Ağ Projesi 2007 yılında 29 Avrupa ülkesini temsil eden 86 ortaktan oluşmuştur (101).

Spor Bilimlerinde Avrupa Yükseköğretiminin uyumlu hale getirilmesi amacıyla yürürlüğe konulan bu projede spor ile ilişkili dört alan ("*Spor Yönetimi*", "*Beden Eğitimi Öğretmenliği*", "*Sağlık ve Zindelik*", "*Antrenörlük Eğitimi*") tanımlanmıştır. Ortak kurumlardan gelen spor eğitim uzmanları, çeşitli toplantı ve konferanslarda oluşturdukları metinlerle, spor eğitiminde yeni müfredatların geliştirilmesine yönelik ortak standartlar belirlemeye çalışmışlardır. Bu çalışmalarda "Bologna Deklarasyonu", "Lizbon Kriterleri", "2010 Eğitim & Öğretim Ajandası" ve "Avrupa Mesleki Sınıflandırma Çerçevesi" rehber alınmıştır (102). Tematik Ağ Projesi kapsamında, 15 yönetim grubu proje toplantısı, 4 sektörde (Spor Antrenörlüğü, Beden Eğitimi, Sağlık ve Zindelik, Spor Yönetimi) birkaç alan toplantısı ve 3 konferans düzenlenmiştir (103).

AEHESIS Tematik Ağ Projesi yaratma dürtüsü, yükseköğretim sektörü yapısında Bologna Süreci'ne bağlı olarak yapılan potansiyel ve köklü değişikliklerle alakalıdır. Bu değişiklikler açıkça Avrupa'da spor bilimleri sektörünün gelişimini etkilerken onların eğitim sisteminde gerçek uygulaması kompleks, heterojen ve bazen de özellikle spor bilimleri sektöründe çelişkilidir. Bu nedenlerden dolayı, 2010 Eğitim-Öğretim ajandasının yanı sıra Bologna Deklarasyonu ve Lizbon prensipleri sürecini tam olarak desteklemek ve ayrıca spor sektöründeki tüm çıkarımları göz önüne almak için sektörde yapılan gelişmeleri, eski tecrübeleri kullanma ve bir araya getirme ihtiyacını güçlendirmektedir. AEHESIS Tematik Ağ Projesi, piyasa ihtiyaçlarına dayanan model müfredat geliştirerek istihdamı artıracak, ayrıca sektörün olumlu gelişimi,

rekabet ve hatta bir çok spor bilimi enstitülerin hayatta kalması için de önem arz etmektedir (104).

AEHESIS Tematik Ağ Projesi'nin ana faaliyetleri Avrupa'da yükseköğretim kurumları tarafından verilen dört belirlenmiş spor bilimleri alanlarında (Spor Yönetimi, Beden Eğitimi Öğretmenliği, Sağlık ve Fitness ve Spor Antrenörlüğü) tüm spor bilimleri programlarını haritalandırmak, bu programların Bologna Süreci'nin içinde uygulanması ve tüm araştırma bulgularıyla ilgili bir rapor derlemek içinde oluşturulmuştur (105). Bu projenin öneminden dolayı, 2008 yılında "AEHESIS Tematik Ağ Projesi", Avrupa Komisyonu tarafından mükemmel çalışmaları yansıttığı için bir "*Erasmus Başarı Öyküsü*" olarak aday gösterilmiştir.

Bu proje, ilköğretim spor okullarını, spor organizasyonlarını, öğrencileri, öğretmenleri, üniversitelerde poliçe yapanları ve aynı zamanda spor dalında eğitim ve öğretim yapan tüm kurum ve kuruluşları da ilgilendirmektedir (106).

Proje'nin nihai hedefi, Bologna Süreci'nin Avrupa'daki spor sektöründe eğitim yapılarına olan etkisini değerlendirmektir. Projedeki analizlerin ana perspektifleri aşağıdaki maddeleri ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır (107);

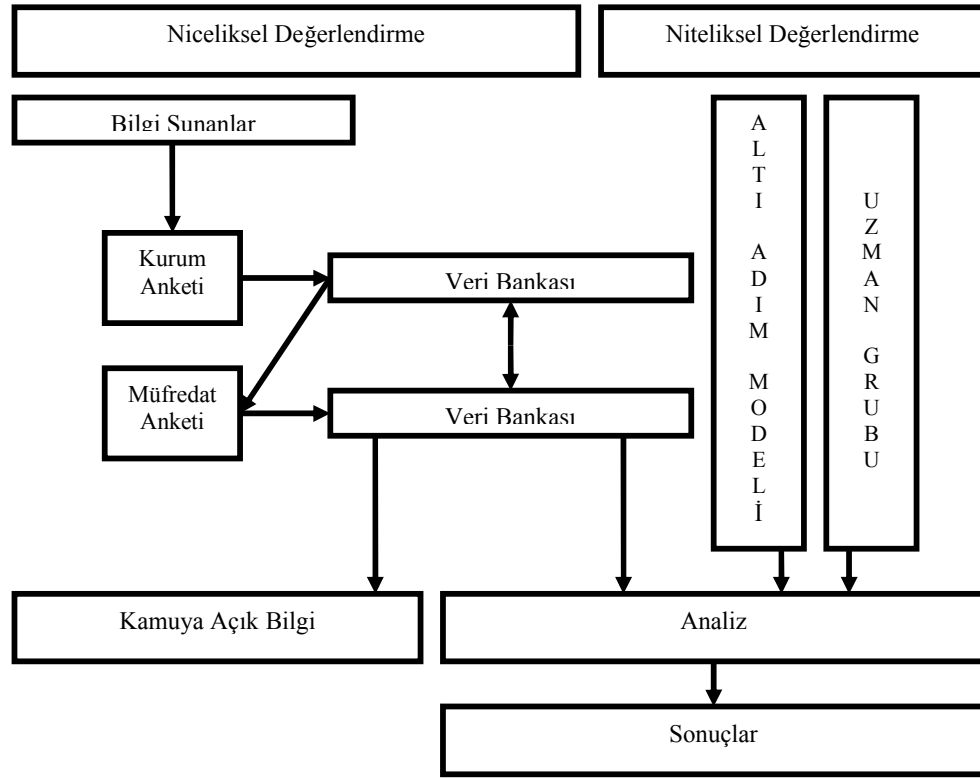
- Yükseköğretim yapıları içindeki programların entegrasyon derecesini ve zaman çerçevesini,
- İşgücü piyasasının ihtiyaçlarına olan duyarlılığı ve sektör içindeki işgücü gelişimine etkili bir destek sağlama yönündeki kapasitesi ve evrimi.

Üç yıllık projenin öncelikli hedeflerini ise aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür (103);

- Programları analiz etmek ve karşılaştırmak için bir metodoloji geliştirmek,
- Dört ana spor bilimleri alanında Avrupa'nın yüksek seviyesinde en çok kabul edilen meslekler ve öğrenme çıktılarını tanımlayarak yaygınlaşma ve şeffaflaştırmak,
- Mesleki profilleri ve bilgi, beceriler ve yeterlilikler açısından istenilen çıktıların geliştirerek iş pazarında mesleki ilgi sağlamak,
- İyi uygulamaların örneklerini tanımlamak ve geliştirmek ve yenilikleri cesaretlendirmek (özellikle e-öğrenme ortamları gibi),
- Her bir sektörde müfredat program geliştirmek, tanım sürecinin yükseltilmesi, gerekliliğinin ve Avrupa entegrasyon yeterliliklerini göz önünde bulundurmak,
- Yükseköğretim yapılarının rehberlik rolü, internet ağı ve bağımsız kuruluşların kalite kontrol güvenliklerini ve 4 ana alanda Avrupa akreditasyonunu koordine etmek.

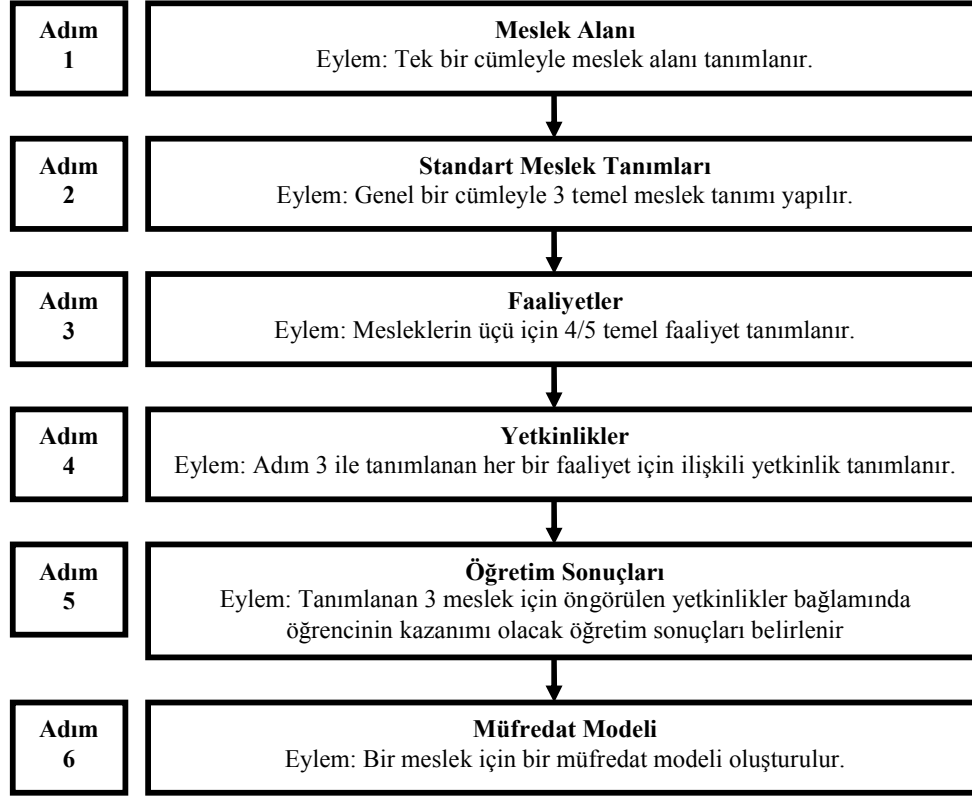
Bu projenin ana hedeflerinden birisi de “doğru uygulama modellerinin” belirlenebilmesi için rehber kuralların geliştirilmesidir. Geliştirilen yeni rehber kurallar ve kalite güvence sistemlerinde asıl hedef, akademik kalite ile Avrupa boyutunu birleştirerek istihdam bağlantısını kurmaktır. Benimsenen temel eğitim yaklaşımı ise “*Yaşam Boyu Eğitim*”dir. Bu bağlamda spor eğitimi ve çalışmaları sunan kurumlar ile işverenler arasında etkileşim büyük önem taşımaktadır. Hedef gruplar öncelikle spor eğitimi müfredatı geliştiren uzmanlar, spor bilimlerinde çalışan akademisyenler, spor eğitimi alan öğrenciler ile tanımlanan spor

alanlarında eğitim veren üniversite ve kurumlarda yönerge hazırlayan uzmanlardır. Aşağıda AEHESIS Tematik Ağ Projesi'nin Proje Modeli'ne (Şekil 1) yer verilmiştir. Geliştirilen iki elektronik anket sayesinde uygulamadaki deneyim hakkında bilgi toplanmış, bunun yanı sıra spor eğitimi uzmanları kuramsal olarak Altı-Adım-Modeli uygulanmıştır. Her iki yoldan toplanan bilgiler bir araya getirilerek tanımlanan spor alanları için özgül referans modelleri ortaya konulmuştur (102).

Şekil 1. AEHESIS Proje Modeli

Yukarıda da açıklandığı üzere Avrupa Uyumlaştırma Projesi izlenerek Altı-Adım-Modeli geliştirilmiştir (Şekil: 2). Bu bağlamda sivil toplumda benimsenen yetkinlik kavramı, yükseköğretim alanında Avrupa yönergeleri ve Bologna Deklarasyonu'nun rehber kuralları bu yaklaşımla bağdaştırılmıştır (108).

Şekil 2. AEHESIS Altı-Adım Modeli

AEHESIS Projesi'nin ana amaçlarından birisi de Avrupa'da spor eğitimi programları ile bunları sunan kurumları taramak ve değerlendirmektir. Bu amaçla iki elektronik anket geliştirilmiştir (109). *AEHESIS Kurumsal Anketi*; Bu kurumsal anket haritası Avrupa Spor Bilimleri Yükseköğretim kurumlarını değerlendirmek için geliştirilmiştir. Başlıca amacı, sadece sunulan programlar hakkında en önemli bilgileri almak değil, aynı zamanda tüm spor bilimleri kurumları ve ortak tüm ilgili paydaşlarının programları için bir Avrupa veritabanı sunmaktır. *AEHESIS Müfredat Anketi*; Bu müfredat anketi-online araç formu, özellikle Avrupa'da Yükseköğretim Kurumları tarafından verilen tüm farklı programların ana yönlerini tanımlamak için geliştirilmiştir (101). AEHESIS Tematik Ağı Projesi sırasında geliştirilen veritabanı, Avrupa spor eğitim ve çeşitli

programlar öğretim sağlayıcıları tarafından sunulan akademik/mesleki nitelikleri hakkında bilgi elde etmek için önemli bir araç olmuştur (105).

AEHESIS Tematik Ağ Projesi'nin online anketleri tamamladıktan sonraki somut çıktıları ise “AEHESIS Müfredat Anketi” bulgularından geliştirilen ve her bir spor bilim alanı için ayrı ayrı tasarlanmış en iyi uygulamalı müfredat modelinin kullanımı ve “AEHESIS Kurumsal Anketi” yoluyla toplanan bilgilere dayanarak, Avrupa spor bilimleri sektöründe sunulan tüm programları yansıtan yüksek kaliteli bir veritabanı kullanımıdır. Tüm sonuçlara ilişkin hedef gruplar ise öncelikle spor bilimleri enstitüleri, spor organizasyonları, öğrenciler, öğretmenler, üniversitelerin yanı sıra eğitim ve spor bilimleri eğitimi ile ilgili tüm kurum ve politikacılarıdır (101).

AEHESIS Tematik Ağ Projesi'nin çalışma planı ise aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir. *İlk yıl etkinlikleri (2004)*; özgüllük ve çeşitlilik alanlarında ortak unsurların belirlenmesinin yanı sıra analiz ve karşılaştırma programları için bir metodoloji geliştirilmesi; uygulama örneklerinin belirlenmesi ve teşviki; her alan için bir model müfredat yapısı gelişmek ve mevcut müfredata ilişkin bilgi alışverişinde bulunmak ve toplamak; dört temel alanda kalite kontrolü ve Avrupa akreditasyonu ile ilgili müzakerede bulunma; elektronik iletişim ortamı ve hizmet veritabanının başlatılması şeklinde olmuştur. *İkinci ve üçüncü yıl etkinlikleri (2005-2006)*; Tüm ülkelerde, bütün ortakların karşılaştırma ve analiz programları için metodolojinin geliştirilmesi; spor bilimleri için, özellikle genel ve belirli yeterlilikler ile ilgili “Tuning Metodolojisi”ni kullanma ve uyumunu sağlama; müfredat reformları ve toplumsal değişimlere ilişkin iş piyasasındaki eğilimleri belirleme ve yönlendirme; her alandaki programları için bir model müfredat

yapının geliştirilmesi; müfredata ayrıntılı bir bakış, müfredatı değişen istihdam piyasasına nasıl yansıttığına genel bir bakış, Bologna Deklarasyonu'nun temel ilkelerinin müfredata yansımalarına genel bir bakış ve farklı müfredatlar içinde BIT'in etkisine genel bir bakış; iletişim araçlarının optimize edilmesi ve geliştirilmesi; gerekli tüm bilgileri arama ve depolama için web veritabanı test edilmesi; projenin katma değeri ve etkisinin değerlendirmesi dahil olmak üzere, hedeflerin ilk iç değerlendirmesinin başlatılması şeklinde olmuştur (101).

AEHESIS Tematik Ağ Projesi'nin uzak sonuçları aşağıdaki gibidir (106);

- Avrupa' da tüm katılımcılar için tüm spor dallarında erişilebilir ortak bir veri kurmak,
- Haber siteleri ve alakalı tüm internet hizmetlerini içeren elektronik iletişim çevresi oluşturmak,
- Canlı Avrupa iletişim ortamı oluşturmak,
- Mesleğin kabul gören temel yapı taşları ve spor dalının öğrenilmesinin sonuçları,
- Avrupa genelindeki üniversite programlarının ve analizinin ve karşılaştırılmasının yapılabilmesi için metodoloji oluşturulması,
- Yeniliklerin ve antrenmanların taslak halleri,
- Belirtilen her alan için model bir müfredat yapısının oluşturulabilmesi.

Üçüncü yılın sonuna (30 Eylül 2006) kadar elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibi olmuştur (102);

- Ortak müfredatların geliştirilmesinde öncelik taşıyan hususlar hakkında özgül bilgi toplamaya yarayan bir veri tabanı,

- Tanımlanan dört spor alanında mevcut Avrupa programları hakkında bilgi toplamaya yarayan bir müfredat anketi,
- Uyumlaştırma yöntemini (Tuning) kullanarak Bologna sürecinin temel ilkelerini gözetten ve proje yöntemi olarak kavramlaştırılan Altı-Adım-Modeli,
- İleride lisans ve yüksek lisans eğitiminde referans modelleri olarak kullanılabilecek, tanımlanan spor alanlarına özgü dört spesifik müfredat modeli.

AEHESIS Tematik Ağ Projesi, 2007 yılı sonunda başarıyla tamamlanmıştır. Projenin temel faaliyetleri Bologna yönteminin uygulanmasını düzenlemek ve tüm araştırma bulgularını bir rapor haline getirmek için belirlenen dört alanda (Spor Yönetimi, Beden Eğitimi, Sağlık ve Fitness, Spor Antrenörlüğü) spor bilimi programlarını Avrupa Yükseköğretim Kurumları tarafından planlamasını sağlamaktır. Sonuçları ise tüm paydaşların erişilebileceği spor enstitülerini içeren ortak bir Avrupa veritabanı; haber bülteni ve ilgili tüm web hizmetleri de dahil olmak üzere elektronik bir iletişim ortamı; Avrupa iletişim ağını yaşatma; spor bilimleri alanında, mesleki ve öğrenme sonuçlarını yaygın olarak kabul edilen bir yapı; Avrupa çapında üniversite programlarını analiz etmek ve karşılaştırmak için bir metodoloji, uygulamalar ve yenilikler hakkında durum çalışmaları ve tespit edilen her bir alan için bir model müfredat yapısı oluşturmaktır (101).

Avrupa Komisyonu, AEHESIS Tematik Ağ Projesi sonuçlarını Avrupa'ya yaymak için 4. yılında da desteklemeyi kabul ettirmiştir. Bu yayılma yılının ana güdüsü (Eylül 2006-Eylül 2007), projenin metodolojilerinin ve sonuçlarının

AB'deki tüm yükseköğretim kurumlarına ve sektörün içindeki ilgili paydaşlara yayılması “Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü” programları dahilinde de spor sektörleriyle eşleştirilmesidir. Enlenmesine uzanan bu program, “*Hayat Boyu Öğrenme (2007-2013)*” bütün alanlarıyla ilgilidir. 4. yıl süresince ana odak noktası önceki 3 yıl boyunca elde edilen sonuçların uygulanması ve yayılması olacağı şeklinde hedef konulmuştur (103).

3. 7. Çalışmanın Amacı ve Önemi

21. yüzyıl bilgi toplumu çağıdır. Sürekli öğrenerek kendini geliştiren bu çağın bireyleri için eğitim, varolma koşullarından biridir. Bu gerekliliğin farkında olan Avrupa Birliği, eğitim ve öğretim konusunda Avrupa ülkelerinin birlikte hareket edebilmeleri için politikalar oluşturmuştur. Avrupa Birliği, bu politikalarla ülkelerin farklılıklarına, kültürüne, değerlerine sahip çıkmanın yanında diğer ülkelerdeki gelişmeleri de takip ederek sisteme bu gelişmeleri yerleştirdiği görülmektedir.

Avrupa’da çok geniş, çeşitli, zengin gelenek ve uygulamalara sahip eğitim sistemleri vardır. Ülkeler, kendi özel durumları ve ilgi alanlarına göre diğer ülkelerdeki gelişmelerden faydalanabilir ve kopya etmeden kendi sistemlerini iyileştirmede ve kaliteyi arttırmada kullanabilmektedirler. Avrupa Birliği’ne tam üyelik sürecinde olan Türkiye’de, diğer eğitim sistemlerinin ve programların olumlu yönleri incelenerek kendi eğitim sistemine uyarlayabilir. Çünkü, Türkiye’de eğitimin çağın gelişmelerine açık, gelişmelere öncülük etme misyonuna ve dinamik bir yapıya sahip olması, bu programlarla uyumlaştırılması gerekmektedir (18).

Yükseköğretim kurumlarındaki spor eğitimi programları, spor hizmetlerinin sağlanmasında, standartların yükseltilmesi ve kalitenin korunmasında önemli bir yere sahiptir. Türkiye’de, spor ile ilgili kavramların ve özellikle de yükseköğretim kurumlarındaki yapılanmanın mükemmel olmaması, yeniden yapılandırma sorununu gündeme getirmiştir. Özellikle Avrupa ülkeleri ile karşılaştırmalı çalışmalar yapılması ve geleceğe yönelik tutarlı ve devamlılık arz eden politikaların oluşturması gerekmektedir. Türkiye’nin geleneklerine ve kültürüne uygun bir sistem ve yöntemin geliştirilmesi zorunluluğu da unutulmamalıdır. Türkiye’de bu politikaların oluşturulması, yükseköğretim düzeyinde verilen spor eğitimi için önemli fırsatlar sunacaktır. Spor eğitiminin yeniden düzenlenmesi, kalitesinin yükseltilmesi, daha verimli ve daha kullanışlı bir yapıya kavuşturulmasını sağlayacaktır.

Bu çalışmada, Avrupa ülkelerinin spor eğitimi sistemlerinin incelenmesinin temel sebeplerinden biri, bu ülkelerin bir çoğunun gelişmiş ve kalkınma için model alınabilecek ülkeler olmasıdır. Ayrıca Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne üyelik için müzakerelere başlamış olması, spor eğitimi sisteminde de ülkelerle uyumlu olması ayrı önem arz etmektedir.

Yukarıdaki bilgiler ışığında, AB ile müzakere sürecinde olan Türkiye’nin yükseköğretim düzeyinde spor eğitimine yönelik problemlerin çözülebilmesinde aşağıdaki soruların cevaplandırılması büyük önem taşımaktadır;

- AB eğitim politikalarının oluşturulmasında etkili olan unsur/unsurlar nelerdir?
- AB eğitim ve spor alanında hangi politikaları izlemektedir?

- Yükseköğretim düzeyinde çağdaş bir spor eğitiminin temel ilkeleri neler olmalıdır?
- Avrupa ülkelerinde yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi kurumlarındaki sistemlerde mevcut durum nedir?
- Küreselleşme doğrultusunda, Avrupa ülkeleri ve Türkiye'nin yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi kurumlarındaki müfredat programları yeterli mi?
- Türkiye'de yükseköğretim düzeyinde nasıl bir spor eğitimi verilmelidir?
- Türkiye'de yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi kurumlarının dünyaya entegre olabilmesi için nasıl bir kurum modeli ve sistemi olmalıdır?
- AB ile müzakere sürecinde olan Türkiye'nin Avrupa ülkeleri ile karşılaştırıldığında, yükseköğretimde spor eğitimi sisteminin problemleri nelerdir?
- AB ile müzakere sürecinde olan Türkiye'nin yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi kurumlarına düşen görev ve sorumluluklar nelerdir?
- Türkiye'de yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi kurumlarını, AB standartlarına çıkarması için yapılması gereken çalışmalar neler olmalıdır?

Bu çalışmanın amacı, Avrupa ülkeleri ve Türkiye'nin yükseköğretim kurumlarındaki spor eğitimi sistemleri AEHESIS (Spor Bilimleri Eğitimi Avrupa Yükseköğretiminde Uyumlaştırma) Tematik Ağ Projesi kapsamında çeşitli değişkenler (*Bölüm, Derece Adı, Başlık, Süre, Dil, ECTS Kredi Puanı ve Spor Alanı*) altında irdelenerek kavramsallaştırmak, Türkiye'de yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi kurumlarının program yapılarına uygun bir kavramsal çerçeve geliştirmek ve spor alanları (*Spor Yönetimi, Beden Eğitimi Öğretmenliği,*

Sağlık ve Zindelik, Antrenörlük Eğitimi) müfredat yapılarının uyumu için bir dizi öneriler sunmaktır.

Bu çalışma, olgusal gerçeklerden hareket ederek Avrupa ülkelerinin yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi kurumlarının resmini çizerek genel bir perspektifte ele alınmıştır. Burada ortaya konulmuş olan bilgilerden, kavramsal çerçeveden ve önerilerden çıkarılacak sonuçların, Türkiye’de yapılacak düzenlemelerde, mutlaka göz önünde bulundurularak yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi veren kurumların daha etkin bir hale dönüştürülmesi için katkı sağlayacaktır. Bu çalışma, Türkiye’de yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi kurumlarına yönelik yeni bir kavramsal çerçeve ortaya koymanın yanında, spor eğitimi sistemlerinin daha rasyonel bir temele oturtulması, çözüme somut ve önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Yine bu çalışma, aşağıda açıklanmış olan cümleler içinde ayrı bir önem arz etmektedir.

- Bu çalışmada toplanan veriler, Avrupa ülkelerindeki yapılanmaları ortaya koyacak,
- Avrupa ülkeleri ile Türkiye’deki benzerlik ve farklılıkları ortaya koyulacak,
- Gelecek dönemlerde bu alanlarda yapılacak çalışmalara kaynak olacak,
- Türkiye’nin AB ile müzakere sürecinde olması ve küreselleşme bağlamında spor eğitimi alanında başvuru kaynağı olabilecek,
- Bu çalışma, spor eğitiminin geleceği için önemli bilgiler sunacak,
- Bu alandaki eksikliklerin belirlenmesi ve çözüm üretilmesi konusunda karar vericilere, ilgili kurum/kuruluşlara karşılaştırmalı bilgiler sunması hedeflenmiştir.

4. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu bölümde, çalışmanın yöntemi, modeli ve verilerin analizi ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

4. 1. Çalışmanın Yöntemi

Bir sistemi oluştururken her toplum, kendi değerlerinden hareket etmek durumundadır. Toplumsal gerçekler göz önüne alınmadan oluşturulan ya da başka ülkelerden transfer edilen sistemlerin kısa dönemde ihtiyaçlara cevap verip vermeyeceği pek anlaşılmaz. Çünkü girdinin ürüne dönüşmesi uzun bir süreci gerektirmektedir. Uzun dönemde işe yaramadığı anlaşılan sistem, değiştirilse bile toplumda büyük zaman, enerji, para ve insan kaynağı kayıplarına yol açabilmektedir (110). Bu doğrultuda, Avrupa ülkeleri ve Türkiye arasında yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi politikaları düzleminde bir karşılaştırma yapmak için AB politikalarının yanı sıra Avrupa ülkelerinin ulusal sistemlerine de bakmak gereği doğmuştur.

Bu çalışmanın evrenini, Avrupa ülkeleri oluşturmaktadır (*Almanya, Arnavutluk, Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Hırvatistan, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, İzlanda, Kıbrıs, Letonya, Litvanya, Macaristan, Malta, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Sırbistan-Karadağ, Slovakya, Ukrayna, Yunanistan ve Türkiye*). Çalışmada örneklem yoluna gidilmeyip evrenin tamamına ulaşarak, belirlenen amaçlar ve problem cümleleri kapsamında çalışılmıştır. Ayrıca, bu çalışmanın niteliğinin belirlenmesinde, ilgili literatürün taranmasının yanında, gözlem yaparak, gerçek durumu tarif etmek amaçlanmıştır. Ancak bu ülkelere giderek gözlem yapılması ile ilgili zorluklar (bütçe, zaman vb), nedeni ile

AB web sayfalarından ve konu ile ilgili literatürlerden yararlanılarak sınırlandırılmıştır.

4. 2. Çalışmanın Modeli

Bu çalışma, AEHESIS Tematik Ağ Projesi hedefleri, amaçları ve sonuçları kapsamında, Avrupa ülkelerinin yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi sistemleri, bazı değişkenler (*Bölüm, Derece Adı, Başlık, Süre, Dil, ECTS, Spor Alanı*) açısından incelenmiş ve karşılaştırılması yapılmıştır. Ayrıca Tematik Ağ Projesi kapsamında, yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi alanlarına (*Spor Yönetimi, Beden Eğitimi Öğretmenliği, Sağlık ve Zindelik, Antrenörlük Eğitimi*) ilişkin müfredat modellerinin Türkiye'ye uyumu tartışılmış ve arkasından bir dizi öneriler sunulmuştur.

Bu çalışma, *betimsel bir çalışmadır*. Betimsel çalışmalar, olayların, objelerin, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduğunu betimlemeye, açıklamaya çalışan çalışmalardır. Mevcut durumun daha önceki olay ve şartlar ile ilişkilerini de dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimin açıklanmasını hedef almaktadır (111). Bir çerçeve oluşturma, tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması aşamalarından oluşmaktadır. Bu amaçla elde edilen veriler, önce sistematik ve açık bir biçimde betimlenir. Daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, neden-sonuç ilişkileri irdelenir ve bir takım sonuçlara ulaşılır (112).

Çalışmada, konu hakkında mevcut olan durum ve uygulamaların belirlenmesine yönelik olarak “*Arşiv Tarama Yöntemi*” kullanılarak; ulusal ve uluslararası düzeydeki kaynaklar, AB Kararları ve arşiv dökümanları, AB ile ilişkili internet Web sayfaları, çeşitli üniversite kütüphanelerindeki kitap, dergi,

makale ve kurum/kuruluşların web sayfalarından veriler temin edilerek analiz edilmiştir. Yine kaynak ve doküman temininde, www.ec.europa.eu, www.eseip.eu, www.aehesis.de, www.enssee.eu, www.isoc.siu.no, www.unideusto.org, www.coe.int, www.euractiv.com, www.ua.gov.tr, www.yok.gov.tr, www.meb.gov.tr gibi Web sayfalarından yararlanılmıştır. Özellikle AEHESIS Tematik Ağ Projesi, Web sayfasından (www.aehesis.de) Avrupa ülkelerinin yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi veren kurumlarının istatistiksel verileri elde edilmiş ve bu istatistiksel veriler kavramsallaştırılarak bütünleştirilmiştir. Çalışmanın güncel bir konu olması bu web tabanlı kaynaklara yönelmenin önemini artırmıştır.

Ayrıca, Avrupa ülkelerinde yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi sistemlerinin karşılaştırılması ve mevcut durumlarının değerlendirmesine yönelik, “*Belge Çözümleme*” ile desenlenmiştir.

4. 3. Verilerin Analizi

Avrupa ülkeleri incelendiğinde (Tablo: 6), AEHESIS Tematik Ağ Projesi’ne en çok veri girişiyle destek veren Avrupa ülkelerinin Almanya (236 Program), Türkiye (64 Program), Portekiz (37 Program), İngiltere (21 Program) ve Fransa (21 Program) olduğu görülmektedir. Avrupa ülkelerindeki spor eğitimi kurumlarında ki program seviyelerine göre kaç ülkenin AEHESIS Tematik Ağ Projesi’ne ortak oldukları (veri girişi sağladıkları) “a” sütununda verilmiştir Bu program detayları, Web sayfasından (www.aehesis.de) indirildikten sonra incelenerek “yanlış veri girişi, eksik doldurma gibi” yanlış doldurulan program detayları ayıklanıp “b” sütunundaki veriler ile en son haline getirilmiştir. Burada program seviyeleri; lisans seviyesinde 362 program detayından 291’e, yüksek

lisans seviyesinde 253 program detayından 215'e ve doktora seviyesinde 68 program detayından 61'e düşürülerek en son halini almıştır.

Tablo 6. AEHESIS Tematik Ağ Projesi'ne Ortak Olan Avrupa Ülkelerindeki Yükseköğretim Kurumlarının Program Seviyelerine Göre Sayıları

Sıra No	Avrupa Ülkeleri	Program Seviyeleri					
		Lisans		Yüksek Lisans		Doktora	
		a	b	a	b	a	b
1	Almanya	182	146	96	87	3	3
2	Arnavutluk	1	1	-	-	-	-
3	Avusturya	-	-	1	1	-	-
4	Belçika	1	1	-	-	1	1
5	Bulgaristan	4	4	6	5	-	-
6	Çek Cumhuriyeti	6	5	7	6	1	1
7	Danimarka	3	3	3	3	2	2
8	Estonya	4	4	5	3	5	3
9	Finlandiya	5	5	7	6	2	2
10	Fransa	10	6	13	13	2	2
11	Hırvatistan	-	-	1	1	1	1
12	Hollanda	6	6	3	2	1	1
13	İngiltere	12	9	8	7	6	5
14	İrlanda	5	5	3	3	-	-
15	İspanya	1	1	1	1	-	-
16	İsveç	10	8	2	2	3	3
17	İsviçre	-	-	1	1	-	-
18	İtalya	7	5	9	8	5	4
19	İzlanda	1	1	-	-	-	-
20	Kıbrıs	2	2	1	1	-	-
21	Letonya	1	1	2	2	2	1
22	Litvanya	3	3	3	3	1	1
23	Macaristan	4	4	2	2	3	2
24	Malta	2	2	-	-	-	-
25	Norveç	9	5	3	3	1	1
26	Polonya	5	4	9	5	6	6
27	Portekiz	24	22	7	7	8	8
28	Romanya	4	3	11	7	1	2
29	Sırbistan-Karadağ	1	1	1	1	1	1
30	Slovakya	1	1	14	11	1	1
31	Ukrayna	-	-	-	-	1	1
32	Yunanistan	4	2	1	1	-	-
33	Türkiye	44	32	33	23	10	9
TOPLAM		362	291	253	215	68	61

a: AEHESIS web sayfasından elde edilen program detaylarının nicel değeri.

b: Program detayları bütünleştirilip, yanlış ve eksik veriler ayıklandıktan sonra elde edilen program detayının nicel değeri.

Elde edilen bu verilerin detayları bulgular bölümünde sistematik bir hale getirilerek kavramsallaştırılmıştır. Bulgular bölümünde, Avrupa ülkelerinin

AEHESIS Tematik Ağ Projesi veri tabanına yükledikleri program detayları çalışmanın amacı doğrultusunda, lisans, yüksek lisans ve doktora seviyelerine göre *Üniversite Adı, İl, Bölüm, Derece Adı, Başlık, Süre, Dil, ECTS Kredi Puanı ve Spor Alanı* değişkenleri adı altında tablolar halinde verilerek açıklanmıştır.

Tartışma bölümünde ise bulgulara yer alan Avrupa ülkelerinin yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi veren kurumların hangi değişkenler üzerinde yoğunluk kazandığı (Bölüm, Derece Adı, Başlık...) tespit edilerek, bu değişkenlerin verileri, ülkeler düzeyinde karşılaştırılmış ve tartışılmıştır. Burada karşılaştırmalarda verilen “sayı (n)” değeri ise hangi değişkende (*Bölüm Yapısı, Derece Yapısı, Başlık Yapısı, Süre, Kullanılan Dil, ECTS Kredi Puanı ve Spor Alanları*) yoğunluk kazandığını ifade etmektedir. Avrupa ülkelerinin yükseköğretim düzeyindeki spor eğitimi sistemleriyle, Türkiye’deki spor eğitimi sistemleri arasında karşılaştırmalar yapılmış ve farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır.

Bu veriler ışığında, Türkiye’nin yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi kurumlarının geleceğine yönelik projeksiyonlar çizilmiş, spor eğitimi alanlarına ışık tutacak sonuçlara ulaşılmıştır. Yine tartışma bölümünde, Tematik Ağ Projesi’nde referans gösterilen öneriler doğrultusunda Türkiye’nin spor alanlarına ilişkin müfredat yapıları tartışılmış ve yorumlar yapılmıştır. Sonuçta ise Türkiye’nin Avrupa ülkelerindeki yükseköğretimde spor eğitime ve müfredat yapılarına uyumu açısından bir dizi öneriler sunulmuştur.

Yukarıdaki tüm bu değerlendirme ve analizler neticesinde, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü tez yazım klavuzunda belirlenen kurallar dikkate alınarak kaleme alınmış ve çalışma doktora tezi olarak sonuçlandırılmıştır.

5. BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde AEHESIS Tematik Ağ Projesi kapsamında Avrupa ülkelerinin yükseköğretim düzeyinde spor eğitim sistemlerinin detayları (*Bölüm, Derece Adı, Başlık, Süre, Dil, ECTS Kredi Puanı, Alan*) AEHESIS Web sayfasında (www.aehesis.de (101)) incelenmiş ve kavramsallaştırılarak aşağıda açıklanmıştır. Ülkeler alfabetik sıralamaya ve “Lisans”, “Yüksek Lisans” ve “Doktora” seviyelerine göre gruplandırılarak verilmiştir. Ayrıca ülkelerin yükseköğretimdeki program yapıları bütün olarak da seviyelerin sonunda kavramsallaştırılıp açıklanmıştır. Yine bu bölümde ülkelere ait genel özellikler ve eğitimleriyle ilgili genel bilgilere yer verilmiştir.

5. 1. Almanya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Federal Almanya Cumhuriyeti, 1990 yılında İkinci Dünya Savaşı sonunda iki ayrı devlet olarak kurulan Federal Almanya Cumhuriyeti (Batı Almanya) ve Demokratik Almanya Cumhuriyeti’nin (Doğu Almanya) yeniden birleşmesiyle oluşmuş federal bir devlettir. Federal devlet, 16 eyaletten oluşmakta olup AKÇT’nin kurucularından biridir (59).

Almanya’nın başkenti Berlin, nüfusu 83.029.536, GSMH 1.936 trilyon dolar, kişi başına düşen milli gelir 23.400 dolar, enflasyon oranı % 2 ve işsizlik oranı % 9.9’dur (32).

Almanya’da üniversiteler ve eşdeğer yükseköğretim kurumları, yüksek nitelikli genç bilim insanları yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Yükseköğretim kurumları çeşitli türdeki üniversiteler ve sınırlı sayıdaki üniversite düzeyinde olmayan yükseköğretim kurumlarından oluşmaktadır. Bazı eyaletlerde yükseköğretim kurumlarının yanı sıra, mesleki akademiler de bulunmaktadır (52).

Almanya’ da mevcut yükseköğretim kurumlarının iki ana başlık altında faaliyet gösterdikleri görülmektedir (110);

1. Üniversiteler/Teknik Üniversiteler:

- Genel Üniversiteler; Tüm bilimsel alanlar için bilim adamı yetiştirmek ve bilimsel araştırmalar yapmak için kurulmuş yükseköğretim kurumlarıdır,
- Teknik Üniversiteler; Teknik ve tabii bilimler sahasında bilim adamı yetiştirmek ve bilimsel araştırmalar yapmak amacıyla kurulmuş yükseköğretim kurumlarıdır.

2. Yüksekokullar: Bu kurumlara girebilmek için olgunluk sınavını geçmek gerekmektedir. Hemen hemen bunların hepsi devlet kurumları olup, öğretim üyeleri memur konumundadır. Yüksekokullar beşe ayrılmaktadır.

- Çok Amaçlı Yüksekokul,
- Eğitim Yüksekokulu,
- Sanat Yüksekokulu/Müzik Yüksekokulu,
- Meslek Yüksekokulu,
- İdare Meslek Yüksekokulu.

Almanya’da 1998 yılında yükseköğretim yasası yeniden hazırlanarak ikili derece (lisans/lisansüstü) sistemine dayalı Amerikan modeli benimsenmiştir. Bu model benimsenerek uluslararasılaşmayı kolaylaştırmak ve Almanya’da okuyan öğrenci sayısını artırmak hedeflenmektedir (82).

Almanya’da eğitim sistemleri Bologna Süreci’ne uyum için yeniden yapılandırılmıştır. Almanya’da her eyalet kendi yükseköğretim yasasını hazırlamıştır (113). Almanya’da yükseköğretimde kalite standartlarının

geliştirilmesi genellikle Bologna Süreci çerçevesinde ele alınmaktadır. Birçok eyaletin yükseköğretim yasalarında iç ve dış değerlendirmeye dair düzenlemeler yer almaktadır (82).

Altı yarıyıllık bir eğitimden sonra lisans diploması alınmaktadır. Bu derece yeterli olmadığı için eğitimin devamı sayılan dört yarıyıllık eğitim alınmakta ve yüksek lisans derecesine denk gelmektedir. Almanya’da doktora eğitimi daha çok akademik alanda çalışanların tercih ettiği bir kademe olup yaklaşık dört yıl sürmektedir (114). Özellikle Anglo-Sakson sistemin kabul edildiği 1998 sonrasında yüksek lisansa olan istek hızla artmıştır. Bu kademede en fazla ağırlığı üniversiteler taşımaktadır. Bunun yanısıra sistemdeki öğrencilerin % 10’u da üç yıllık meslek yüksekokulu adı verilen kurumlarda lisansüstü eğitim almaktadır (115).

5. 1. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 7. Ruhr Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Ruhr Üniversitesi					
Şehir	Bochum					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Fakültesi	Bilim Lisansı	Spor Bilimleri	3	-	180	MA, SS
	Lisans	Okulda Spor	3	-	180	PE
	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri (odak konusu spor yönetimi)	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri	3	Almanca	180	MA

Tablo 7’de Ruhr Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde, üç yıl, “MA”, “SS” ve “PE” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 8. Technische Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Technische Üniversitesi					
Şehir	Darmstadt					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Lisans	Spor Bilimleri	3	-	180	SS
	Devlet Sınavı	Beden Eğitimi Gramer Okulu	4	-	20	PE

Tablo 8’de Technische Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Lisans ve Devlet Sınavı derecelerinde üç ve dört yıl, “SS” ve “PE” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 9. Technische Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Technische Üniversitesi					
Şehir	Chemnitz					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Sanatları Fakültesi	Lisans	Önleme, Rehabilitasyon, Fitnes Sporları	3	Almanca	180	HF, MA, SG
Mühendislik Enstitüsü	Spor Mühendisliği	Spor Mühendisliği	3	-	-	OT

Tablo 9’da Technische Üniversitesi’nde Spor Sanatları Fakültesi ve Mühendislik Enstitüsü bünyesinde, Lisans ve Spor Mühendisliği derecelerinde üç yıl, “HF”, “MA”, “SG” ve “OT” spor alanlarında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 10. Technische Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Technische Üniversitesi					
Şehir	München					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Fakültesi	Spor Bilimleri Lisansı	Spor Bilimleri Lisansı	3	Almanca	180	SS
	Devlet Sınavı	Normal ve Meslek Okulları İçin Öğretim	4	-	20	PE

Tablo 10’da Technische Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde, Spor Bilimleri Lisansı ve Devlet Sınavı derecelerinde “SS” ve “PE” spor alanlarında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 11’de Bremen Üniversitesi’nde Kültürel Çalışmalar Spor Programı ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Lisans, Sanat Lisansı, Spor ve Hareket Kültürü derecelerinde üç yıl, “PE” ve “SS” spor alanlarında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 11. Bremen Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Bremen Üniversitesi					
Şehir	Bremen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Kültürel Çalışmalar Spor Programı	Lisans	Gramer, İlköğretim ve Ortaöğretim İçin Beden Eğitimi	3	-	180	PE
	Sanat Lisansı	Spor Bilimi	3	-	180	SS
Spor Bilimleri Enstitüsü	Spor ve Hareket Kültürü	Spor Kültürü ve Hareket	3	Almanca	-	SS

Tablo 12. Hamburg Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Hamburg Üniversitesi					
Şehir	Hamburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Bölümü	Lisans	Gramer Okulları ve Özel Okullar için Öğretmen	3	Almanca	180	PE
	Bilim Lisansı	Spor Bilimi	3	-	180	SS

Tablo 12’de Hamburg Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Bölümü’nde Lisans ve Bilim Lisansı derecelerinde üç yıl, “PE” ve “SS” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 13. Erfurt Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Erfurt Üniversitesi					
Şehir	Erfurt					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Egzersiz Bilimleri Bölümü	Lisans	Sanat Lisansı	3	İngilizce, Almanca	-	PE, SS
	Lisans	Çocukluk Pedagojisi	3	-	180	PE

Tablo 13’de Erfurt Üniversitesi’nde Spor ve Egzersiz Bilimleri Bölümü’nde Lisans derecelerinde üç yıl, “PE” ve “SS” spor alanlarında spor eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 14. Bielefeld Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Bielefeld Üniversitesi					
Şehir	Bielefeld					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Fakültesi/ Spor Bilimleri Bölümü	Lisans	Sağlık ve Yönetim	3	-	180	HF, MA
	Lisans	Çocuk ve Ergenlik Eğitimi	3	-	180	PE
	Spor Lisansı	Spor Lisansı	3	Almanca	-	SS

Tablo 14'de Bielefeld Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde Lisans ve Spor Lisansı derecelerinde üç yıl, “HF”, “MA”, “PE” ve “SS” spor alanlarında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 15. Humboldt Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Humboldt Üniversitesi					
Şehir	Berlin					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Sanat Lisansı	Spor Bilimi	2	-	120	SS
	Sanat Lisansı	Spor Bilimi	3	-	180	SS
	Sanat Lisansı	Kombinasyon Spor Lisansı	3	-	180	PE, SS

Tablo 15'de Humboldt Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Sanat Lisansı derecelerinde iki ve üç yıl, “SS” ve “PE” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 16. Bayreuth Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Bayreuth Üniversitesi					
Şehir	Bayreuth					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Lisans	Spor Ekonomisi	3	-	180	OT, SS
	Devlet Sınavı	İlköğretim, Ortaöğretim ve Mesleki Okullar İçin Beden Eğitimi	4	-	20	PE

Tablo 16’da Bayreuth Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Lisans ve Devlet Sınavı derecelerinde üç ve dört yıl, “OT”, “SS” ve “PE” spor alanlarında spor eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 17. Augsburg Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Augsburg Üniversitesi					
Şehir	Augsburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Lisans	Spor Bilimi	3	-	180	SS
	Devlet Sınavı	İlköğretim, Ortaöğretim ve Gramer Okulları İçin Beden Eğitimi	4	Almanca	-	PE
	Sporda Öğretim	Beden Eğitimi Öğretmeni	4	Almanca	120	PE

Tablo 17’de Augsburg Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Lisans, Devlet Sınavı ve Sporda Öğretim derecelerinde üç ve dört yıl, “SS” ve “PE” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 18. Carolo Wilhelmina Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Carolo Wilhelmina Teknik Üniversitesi					
Şehir	Braunschweig					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri ve Beden Eğitimi Bölümü	Lisans	Spor ve Egzersiz Pedagojisi	3	-	180	PE, SS

Tablo 18’de Carolo Wilhelmina Teknik Üniversitesi’nde Spor Bilimleri ve Beden Eğitimi Bölümü bünyesinde Lisans derecesinde üç yıl, “PE” ve “SS” spor alanlarında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 19. Martin Luther Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Martin Luther Üniversitesi					
Şehir	Halle					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Lisans	Spor Bilimi	3	-	180	PE
	Devlet Sınavı	Ortaöğretim ve Gramer Okulları İçin Beden Eğitimi	4	-	20	PE
	Sanat Lisansı	Spor Bilim Adamı	3	Almanca	180	HF

Tablo 19'da Martin Luther Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Lisans, Devlet Sınavı ve Sanat Lisansı derecelerinde üç ve dört yıl, “PE” ve “HF” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 20. Georg August Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Georg August Üniversitesi					
Şehir	Göttingen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Sanat Lisansı	Spor	3	-	180	SS, PE

Tablo 20'de George August Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Sanat Lisansı derecesinde üç yıl, “SS” ve “PE” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 21. Justus Liebig Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Justus Liebig Üniversitesi					
Şehir	Kugelberg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Devlet Sınavı	Bütün Okullar İçin Beden Eğitimi	4	-	20	PE
	Lisans Bilimi	Spor	3	-	180	HF

Tablo 21'de Justus Liebig Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Devlet Sınavı ve Lisans Bilimi derecelerinde dört ve üç yıl, “PE” ve “HF” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 22. Pädagogische Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Pädagogische Üniversitesi					
Şehir	Freiburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü	Lisans	Eğitim ve Spor	2	-	90	PE
	Devlet Sınavı	İlköğretim, Ortaöğretim ve Özel Okullar için Beden Eğitimi	4	-	20	PE

Tablo 22'de Pädagogische Üniversitesi'nde Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü bünyesinde Lisans ve Devlet Sınavı derecelerinde iki ve dört yıl "PE" spor alanında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 23. Pädagogische Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Pädagogische Üniversitesi					
Şehir	Karlsruhe					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sanat, Müzik ve Spor Bölümü Enstitüsü	Lisans	Hareket ve Dil Gelişimi	3	-	180	OT, PE, SS
	Lisans	Spor, Sağlık ve Eğlence	3	-	180	HF, LE, PE

Tablo 23'de Pädagogische Üniversitesi'nde Sanat, Müzik ve Spor Bölümü Enstitüsü bünyesinde Lisans derecelerinde üç yıl "OT", "PE", "SS", "HF" ve "LE" spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 24. Pädagogische Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Pädagogische Üniversitesi					
Şehir	Heidelberg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi	Lisans	Spor ve Sağlık Teşviki	3	-	180	HF, PE
	Devlet Sınavı	İlköğretim, Ortaöğretim ve Özel Okullar için Öğretmen	4	-	20	PE

Tablo 24’de Pädagogische Üniversitesi’nde Beden Eğitimi bölümü bünyesinde Lisans ve Devlet Sınavı derecelerinde üç ve dört yıl “HF” ve “PE” spor alanlarında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 25. Pädagogische Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Pädagogische Üniversitesi					
Şehir	Weingarten					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Fakültesi	Devlet Sınavı	Öğretmen: İlköğretim, Ortaöğretim ve Özel Okul	4	-	20	PE

Tablo 25’de Pädagogische Üniversitesi’nde Spor Fakültesi bünyesinde Devlet Sınavı derecesinde dört yıl “PE” spor alanında spor eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 26. Pädagogische Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Pädagogische Üniversitesi					
Şehir	Ludwigsburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sanat, Müzik ve Spor Bölümü Enstitüsü	Lisans	Spor ve Hareket	3	-	180	PE, SS
	Lisans	Öğretmen	3	-	180	PE
	Devlet Sınavı	Öğretmen: İlköğretim, Ortaöğretim ve Özel Okul	4	-	20	PE

Tablo 26’da Pädagogische Üniversitesi’nde Sanat, Müzik ve Spor Bölümü Enstitüsü bünyesinde Lisans ve Devlet Sınavı derecelerinde üç ve dört yıl “PE” ve “SS” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 27’de Pädagogische Üniversitesi’nde Beden Eğitimi Fakültesi bünyesinde Lisans ve Devlet Sınavı derecelerinde üç ve dört yıl “HF” ve “PE” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 27. Pädagogische Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Pädagogische Üniversitesi					
Şehir	Schwäbisch Gmünd					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi Fakültesi	Lisans	Sağlık Teşviki	3	-	180	HF, PE
	Devlet Sınavı	Öğretmen: İlköğretim, Ortaöğretim ve Özel Okul	4	-	20	PE

Tablo 28. Johann Wolfgang Goethe Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Johann Wolfgang Goethe Üniversitesi					
Şehir	Frankfurt / Main					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Lisans	Spor Bilimi	3	-	180	SS
	Devlet Sınavı	Beden Eğitimi: İlköğretim, Ortaöğretim ve Özel Okul	4	-	20	PE

Tablo 28’de Johann Wolfgang Goethe Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Lisans ve Devlet Sınavı derecelerinde üç ve dört yıl “SS” ve “PE” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 29. Duisburg Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Duisburg Üniversitesi					
Şehir	Essen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Egzersiz Bilimleri	Lisans	Spor	3	-	180	SS
	Devlet Sınavı	İlköğretim ve Ortaöğretim İçin Beden Eğitimi	4	-	20	PE

Tablo 29’da Duisburg Üniversitesi’nde Spor ve Egzersiz Bilimleri bünyesinde Lisans ve Devlet Sınavı derecelerinde üç ve dört yıl “SS” ve “PE” spor alanlarında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 30. Friedrich Alexander Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Friedrich Alexander Üniversitesi					
Şehir	Erlangen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri ve Spor Enstitüsü	Lisans	Hareket ve Sağlık	3	-	180	HF

Tablo 30'da Friedrich Alexander Üniversitesi'nde Spor Bilimleri ve Spor Enstitüsü bünyesinde Lisans derecesinde üç yıl "HF" alanında spor eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 31. Friedrich Schiller Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Friedrich Schiller Üniversitesi					
Şehir	Jena					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Spor Bilim Adamı ve Egzersiz Performansı	Spor Bilim Adamı, Egzersiz Diploması ve Performans	4	Almanca	240	CO, SS
	Devlet Sınavı	Değişik Okullar İçin Öğretmen (Spor Salonu)	4	Almanca	135	PE
	Sanat Lisansı	Spor Bilimi	3	Almanca	180	SS
	Sanat Lisansı	Spor ve Diğer Konular	3	Almanca	120	SS
Spor Hekimliği	Rehabilitasyon ve Spor Bilim Adamı Diploması	Önleme ve Rehabilitasyon Spor Adamı Diploması	4	Almanca	240	HF, SS

Tablo 31'de Friedrich Schiller Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Enstitüsü ve Spor Hekimliği bölümlerinde Spor Bilim Adamı ve Egzersiz Performansı, Devlet Sınavı, Sanat Lisansı ve Rehabilitasyon ve Spor Bilim Adamı Diploması

derecelerinde dört ve üç yıl “CO”, “SS”, “PE” ve “HF” spor alanlarında spor eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 32. Uygulamalı Bilimler Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Uygulamalı Bilimler Üniversitesi					
Şehir	Heidelberg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
İş ve Yönetim	Spor Yönetimi	Spor Yönetimi	3	Almanca	-	MA

Tablo 32’de Uygulamalı Bilimler Üniversitesi’nde İş ve Yönetim bölümünde Spor Yönetimi derecesinde ve başlığında üç yıl, Almanca dilinde, “HF” spor alanında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 33. Tübingen Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Tübingen Üniversitesi					
Şehir	Tübingen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri	Sanat Lisansı	Sağlık Promosyonu	3	Almanca	180	HF
	Sanat Lisansı	Sporda İletişim	3	Almanca	180	OT
	Sanat Lisansı	Spor Yönetimi	3	Almanca	180	MA

Tablo 33’de Tübingen Üniversitesi’nde Spor Bilimleri bölümü bünyesinde Sanat Lisansı derecelerinde üç yıl, Almanca dilinde “HF”, “OT” ve “MA” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 34. Flensburg Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Flensburg Üniversitesi					
Şehir	Flensburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri ve Spor Enstitüsü	Güzel Sanatlar Akademisi Hareket Lisansı	İnsan Hareket Sanatı Lisansı	3	Almanca	-	HF, PE

Tablo 34’de Flensburg Üniversitesi’nde Spor Bilimleri ve Spor Enstitüsü bünyesinde Güzel Sanatlar Akademisi Hareket Lisansı derecesinde üç yıl,

Almanca dilinde “HF” ve “PE” spor alanlarında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 35. Braunschweig Uygulamalı Bilimler Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Braunschweig Uygulamalı Bilimler Üniversitesi					
Şehir	Salzgitter					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Medya, Spor ve Turizm İşletmeciliği Bölümü	İşletme Lisansı Diploması	Spor Yönetimi	4	Almanca	240	MA

Tablo 35’te Braunschweig Uygulamalı Bilimler Üniversitesi’nde Medya, Spor ve Turizm İşletmeciliği Bölümü bünyesinde İşletme Lisansı Diploması derecesinde dört yıl, Almanca dilinde “MA” spor alanında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 36. Koblenz Landau Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Koblenz Landau Üniversitesi					
Şehir	Koblenz					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Devlet Sınavı	Özel Okullar İçin Öğretim	4	-	20	PE
	Lisans	Öğretmen	3	-	180	PE
Matematik ve Teknoloji	Tıbbi ve Spor Hekimliği Teknolojisi	Tıp Mühendisliği ve Spor Medikal Mühendisliği	3	Almanca	-	OT

Tablo 36’da Koblenz Landau Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü ve Matematik ve Teknoloji Bölümü bünyesinde Devlet Lisansı, Lisans ve Tıbbi ve Spor Hekimliği Teknolojisi derecelerinde dört ve üç yıl, “PE” ve “OT” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 37’de Göttingen Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Lisans derecesi ve başlığında beş yıl, Almanca dilinde “HF”, “MA” ve “SS” spor alanlarında spor eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 37. Göttingen Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Göttingen Üniversitesi					
Şehir	Göttingen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Lisans	Lisans	5	Almanca	300	HF, MA, SS

Tablo 38. Alman Spor Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Alman Spor Üniversitesi					
Şehir	Köln					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Antrenman ve Hareket Bilimi Enstitüsü	Spor Bilimi Diploması	Spor Bilimleri Diploma Programı	4	Almanca	240	CO, SS
Rehabilitasyon ve Engelliler İçin Spor Enstitüsü	Spor Bilimi Diploması	Spor Bilimi Diploması	4	Almanca	240	AP, HF, LE
SPAZ	Devlet Sınavı	Bütün Okullar için Öğretmenlik	4	-	20	PE
DSHS	Lisans	Öğretmenlik	3	-	180	PE
	Sanat Lisansı	Spor Yönetimi ve İletişim	3	-	180	MA, OT, SS
	Bilim Lisansı	Rekabetçi Sporlar ve Eğitim	3	-	180	OT, SS
	Sanat Lisansı	Spor, Macera ve Hareket	3	Almanca	180	LE, SS
	Bilim Lisansı	Sağlık ve Önlem	3	-	180	HF, SS

Tablo 38’de Alman Spor Üniversitesi’nde Antrenman ve Hareket Bilimi Enstitüsü, Rehabilitasyon ve Engelliler İçin Spor Enstitüsü, SPAZ ve DSHS bünyesinde Spor Bilimi Diploması, Devlet Sınavı, Lisans, Sanat Lisansı ve Bilim Lisansı derecelerinde üç ve dört yıl, “CO”, “SS”, “AP”, “HF”, “LE”, “PE”, “MA” ve “OT” spor alanlarında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 39. Stuttgart Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Stuttgart Üniversitesi					
Şehir	Stuttgart					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi Bölümü	Spor Bilimleri ve Beden Eğitimi	Lisans, Yüksek Lisans, Öğretmen Diploması	4	Almanca	180	HF, MA, PE
Spor Bilimleri Enstitüsü	Diploma	Spor Bilimi	4	Almanca	20	SS
	Devlet Sınavı	Gramer Okulları için Öğretmenlik	4	-	20	PE
	Lisans Eğitimi	Gramer Okulları için Öğretmenlik	3	-	180	PE
	Sanat Lisansı	Spor Bilimi	3	-	180	SS

Tablo 39'da Stuttgart Üniversitesi'nde Beden Eğitimi Bölümü ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Spor Bilimleri ve Beden Eğitimi, Diploma, Devlet Sınavı, Lisans Eğitimi ve Sanat Lisansı derecelerinde üç ve dört yıl, “HF”, “MA”, “PE” ve “SS” spor alanlarında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 40. Heidelberg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Heidelberg Üniversitesi					
Şehir	Heidelberg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Rekreasyon	Beden Eğitimi Öğretmenliği	Öğretmen	5	Almanca	0	AP, PE, SS

Tablo 40'da Heidelberg Üniversitesi'nde Beden Eğitimi ve Rekreasyon bölümü bünyesinde Beden Eğitimi Öğretmenliği derecesinde beş yıl, Almanca dilinde “AP”, “PE” ve “SS” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 41'de Heilbronn Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nde Spor, Eğlence ve Kültür Yönetimi Bölümü bünyesinde İşletme Yönetimi Diploması derecesinde, Spor Yönetimi başlığında dört yıl, Almanca dilinde “MA” spor alanında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 41. Heilbronn Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Heilbronn Uygulamalı Bilimler Üniversitesi					
Şehir	Kuenzelsau					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor, Eğlence ve Kültür Yönetimi	İşletme Yönetimi Diploması	Spor Yönetimi	4	Almanca	240	MA

Tablo 42. Numberg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Numberg Üniversitesi					
Şehir	Erlangen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri ve Spor Enstitüsü	Spor Bilimi	Yetişkinler İçin Spor Bilimi Diploması	4	Almanca	-	EL, HF, SS

Tablo 42'de Numberg Üniversitesi'nde Spor Bilimleri ve Spor Enstitüsü bünyesinde Spor Bilimi derecesinde dört yıl, Almanca dilinde “EL”, “HF” ve “SS” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 43. Regensburg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Regensburg Üniversitesi					
Şehir	Regensburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri/Spor Merkezi Enstitüsü	Devlet Sınavı	İlköğretim, Ortaöğretim ve Gramer Okulları İçin Öğretmenlik	4	-	20	PE
	Lisans	Spor Bilimi	3	-	180	SS
	Spor Pedagojisi	Spor Pedagojisi	3	Almanca	-	OT

Tablo 43'te Regensburg Üniversitesi'nde Spor Bilimleri/Spor Merkezi Enstitüsü bünyesinde Devlet Sınavı, Lisans ve Spor Pedagojisi derecelerinde üç ve dört yıl, “PE”, “SS” ve “OT” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 44. Otto Von Guericke Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Otto Von Guericke Üniversitesi					
Şehir	Magdeburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Sanat Lisansı	Spor, Eğlence ve Koçluk Pedagojisi	3	-	180	CO, LE, SS
	Sanat Lisansı	Spor ve Sağlık	3	-	180	HF, SS
	Devlet Sınavı	Yetenek Okulları İçin Öğretmen	4	-	20	PE
	Spor Bilimleri	Spor Bilimleri	3	Almanca	0	SS

Tablo 44'te Otto Von Guericke Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Enstitüsü

bünyesinde Sanat Lisansı, Devlet Sınavı ve Spor Bilimleri derecelerinde üç ve dört yıl, “CO”, “LE”, “SS”, “HF” ve “PE” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 45. Konstanz Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Konstanz Üniversitesi					
Şehir	Konstanz					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri	Lisans	Öğretmen	3	-	180	PE
	Devlet Sınavı	Grammer Okulları İçin Öğretmenlik	4	-	20	PE
	Sanat Lisansı	Spor Bilimleri	3	-	180	CO, MA, OT, SS
	Spor Bilimleri	Spor Bilimleri	3	Almanca	-	SS

Tablo 45'te Konstanz Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Bölümü bünyesinde

Lisans, Devlet Sınavı, Sanat Lisansı ve Spor Bilimleri derecelerinde üç ve dört yıl, “PE”, “CO”, “MA”, “OT” ve “SS” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 46. Wuppertal Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Wuppertal Üniversitesi					
Şehir	Wuppertal					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Spor Bilimleri	Spor Bilimleri	3	Almanca	-	SS

Tablo 46'da Wuppertal Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Spor Bilimleri derecesinde ve başlığında üç yıl, "SS" spor alanında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 47. Dortmund Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Dortmund Üniversitesi					
Şehir	Dortmund					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Öğretimi Enstitüsü	Lisans	Spor ve Rehabilitasyon	3	-	180	OT, PE, SS
	Lisans	Spor	3	-	180	HF, PE
Sanat ve Beden Eğitimi Fakültesi	Spor Bilimleri	Spor	3	Almanca	-	OT
	Spor Rehabilitasyon Bilimleri	Spor Rehabilitasyonu	3	Almanca	-	HF
	Akademik Spor Bilimleri Lisansı	Sporda Lisans	3	Almanca	-	SS

Tablo 47'de Dortmund Üniversitesi'nde Spor ve Öğretimi Enstitüsü ve Sanat ve Beden Eğitimi Fakültesi bünyesinde, Lisans, Spor Bilimleri, Spor Rehabilitasyon Bilimleri ve Akademik Spor Bilimleri Lisansı derecelerinde üç yıl, "OT", "PE", "SS" ve "HF" spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 48'de Albert Ludwigs Üniversitesi'nde Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Devlet Sınavı, Sanat Lisansı, Lisans ve Spor Terapisi derecelerinde üç ve dört yıl, "PE", "HF" ve "SS" spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 48. Albert Ludwigs Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Albert Ludwigs Üniversitesi					
Şehir	Freiburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	Devlet Sınavı	Gramer Okulları İçin Beden Eğitimi	4	-	20	PE
	Sanat Lisansı	Spor, Fitness ve Sağlık	3	-	180	HF, SS
	Lisans	Spor Bilimleri	4	-	20	SS
	Spor Terapisi	Spor Terapisi	3	Almanca	-	HF

Tablo 49. Leipzig Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Leipzig Üniversitesi					
Şehir	Leipzig					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Fakültesi	Beden Eğitimi Öğretmeni Lisansı	Çok Yönlü Lisans	3	Almanca	-	PE
	Lisans Bilimleri	Spor Yönetimi	3	Almanca	180	MA

Tablo 49’da Leipzig Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde, Beden Eğitimi Öğretmeni Lisansı ve Lisans Bilimleri derecelerinde üç yıl, Almanca diliyle “PE” ve “MA” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 50. Potsdam Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Potsdam Üniversitesi					
Şehir	Potsdam					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Sanat Lisansı	İlköğretim ve Ortaöğretim Okulu Öğretmenlik	3	Almanca	180	PE
	Spor (Öğretmenlik Mesleği)	Spor (Okutmanlık İle İlgili)	3	Almanca	-	PE

Tablo 50’de Potsdam Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Sanat Lisansı ve Spor (Öğretmenlik Mesleği) derecelerinde üç yıl, Almanca dilinde “PE” spor alanında eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 51. İş ve Bilgi Teknolojisi Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	İş ve Bilgi Teknolojisi Üniversitesi					
Şehir	Iserlohn					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Durum Yönetimi Enstitüsü	Spor ve Durum Yönetimi	Spor ve Durum Yönetimi	3	İngilizce, Almanca	-	MA

Tablo 51’de İş ve Bilgi Teknolojisi Üniversitesi’nde Durum Yönetimi Enstitüsü bünyesinde, Spor ve Durum Yönetimi derecesi ve başlığında, üç yıl, “MA” spor alanında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 52. Hannover Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Hannover Üniversitesi					
Şehir	Hannover					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Lisans	Özel Okullar İçin Öğretmen	3	-	180	PE
	Lisans	Disiplinler arası	3	-	180	PE, SS

Tablo 52’de Hannover Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Lisans derecelerinde üç yıl, “PE” ve “SS” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 53. Vechta Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Vechta Üniversitesi					
Şehir	Vechta					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Enstitüsü	Spor Bilimleri Lisansı	Spor Bilimi Lisansı	3	Almanca	180	SS, PE

Tablo 53'te Vechta Üniversitesi'nde Spor Enstitüsü bünyesinde, Spor Bilimleri Lisansı derecesinde ve başlığında üç yıl, Almanca dilinde “SS” ve “PE” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 54. Hildesheim Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Hildesheim Üniversitesi					
Şehir	Hildesheim					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Fakültesi	Spor Lisansı	Spor Lisansı	3	Almanca	180	PE, SS

Tablo 54'de Hildesheim Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde, Spor Lisansı derecesi ve başlığında üç yıl, “PE” ve “SS” spor alanlarında Almanca dilinde eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 55. Carl Von Ossietzky Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Carl von Ossietzky Üniversitesi					
Şehir	Oldenburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
İnsan Toplumu ve Spor Bilimleri Ergonomi Enstitüsü	Sanat Lisansı	Öğretmen	3	-	180	PE
	Sanat Lisansı	Spor Bilimleri	3	Almanca	180	SS

Tablo 55'te Carl Von Ossietzky Üniversitesi'nde İnsan Toplumu ve Spor Bilimleri Ergonomi Enstitüsü bünyesinde, Sanat Lisansı derecelerinde üç yıl, “PE” ve “SS” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 56. Paderborn Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Paderborn Üniversitesi					
Şehir	Paderborn					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor, Sağlık ve Doğa Bilimleri Fakültesi	Sanat Lisansı	Spor Bilimi	3	-	180	HF, LE, SS

Tablo 56’da Paderborn Üniversitesi’nde Spor, Sağlık ve Doğa Bilimleri Fakültesi bünyesinde, Sanat Lisansı derecesinde üç yıl, “HF”, “LE” ve “SS” spor alanlarında eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 57. Osnabrück Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Osnabrück Üniversitesi					
Şehir	Osnabrück					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Eğitim ve Kültür Bilimleri Bölümü	Sanat Lisansı	İlköğretim Okulları İçin Öğretmen	3	-	20	PE
	Sanat Lisansı	Ortaöğretim ve Meslek Okulları İçin Öğretmen	3	Almanca	180	PE
	Sanat Lisansı	Spor Bilimi	3	Almanca	180	SS

Tablo 57’de Osnabrück Üniversitesi’nde Eğitim ve Kültür Bilimleri Bölümü bünyesinde, Sanat Lisansı derecelerinde üç yıl, “PE” ve “SS” spor alanlarında eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 58. Hamburg Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Hamburg Üniversitesi					
Şehir	Hamburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Bölümü	Bilim Lisansı	Spor	3	-	180	OT, SS
	Lisans	İlköğretim ve Ortaöğretim Okulları İçin Öğretmen	3	-	180	PE

Tablo 58’de Hamburg Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Bölümü bünyesinde, Bilim Lisansı ve Lisans derecelerinde üç yıl, “OT”, “SS” ve “PE” spor alanlarında eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 59’da Rostock Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Devlet Sınavı ve Lisans derecelerinde dört ve üç yıl, “PE” spor alanında eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 59. Rostock Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Rostock Üniversitesi					
Şehir	Rostock					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Devlet Sınavı	Bütün Okullar İçin Öğretmen	4	-	20	PE
	Lisans	Öğretmen	3	-	180	PE

Tablo 60. Westfälische Wilhelms Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Westfälische Wilhelms Üniversitesi					
Şehir	Münster					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Sanat Lisansı	Gençler ve Yetişkinler İçin Spor ve Eğitim	3	-	180	PE

Tablo 60'da Westfälische Wilhelms Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Sanat Lisansı derecesinde üç yıl, “PE” spor alanında eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 61. Bundeswehr München Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Bundeswehr München Üniversitesi					
Şehir	Neubiberg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	Lisans	Spor	3	Almanca	20	PE

Tablo 61'de Bundeswehr München Üniversitesi'nde Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Lisans derecesinde üç yıl, “PE” spor alanında Almanca dilinde spor eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 62'de Philipps Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Lisans ve Devlet Sınavı derecelerinde üç ve dört yıl, “SS” ve “PE” spor alanlarında eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 62. Philipps Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Philipps Üniversitesi					
Şehir	Marburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Lisans	Spor Bilimi	3	-	180	SS
	Devlet Sınavı	Grammer Okulları İçin Öğretmen	4	-	20	PE

Tablo 63. Johannes Gutenberg Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Johannes Gutenberg Üniversitesi					
Şehir	Mainz					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bölümü	Lisans	Öğretmen	3	-	180	PE
	Devlet Sınavı	Grammer Okulları İçin Öğretmenlik	4	-	20	PE
	Lisans	Spor Bilimi	3	-	180	SS
	Diploma	Spor Bilimi	4	-	20	CO, LE, MA, OT, SS

Tablo 63’te Johannes Gutenberg Üniversitesi’nde Spor Bölümü bünyesinde, Lisans, Devlet Sınavı ve Diploma derecelerinde üç ve dört yıl, “PE”, “SS”, “CO”, “LE”, “MA” ve “OT” spor alanlarında eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 64. Julius Maximilians Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Julius Maximilians Üniversitesi					
Şehir	Würzburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimi/Spor Merkezi Enstitüsü	Lisans	Spor	3	-	180	OT, SS
	Devlet Sınavı	Öğretmen: İlköğretim, Ortaöğretim Okulları İçin	4	-	20	PE

Tablo 64’te Julius Maximilians Üniversitesi’nde Spor Bilimi/Spor Merkezi Enstitüsü bünyesinde, Lisans ve Devlet Sınavı derecelerinde üç ve dört yıl, “OT”, “SS” ve “PE” spor alanlarında eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 65. Bergische Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Bergische Üniversitesi					
Şehir	Wuppertal					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Bölümü	Sanat Lisansı	Spor Bilimi	3	-	180	PE, SS

Tablo 65’te Bergische Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Bölümü bünyesinde, Sanat Lisansı derecesinde üç yıl, “PE” ve “SS” spor alanlarında eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 66. Eberhard Karls Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Eberhard Karls Üniversitesi					
Şehir	Tübingen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Devlet Sınavı	Öğretmen	3	-	180	PE
	Diploma	Spor Bilimi	4	-	20	HF, LE, SS
	Lisans	Spor Bilimi	3	-	180	HF, MA, OT, SS
	Devlet Sınavı	İlköğretim Okulları İçin Öğretmen	5	-	20	PE

Tablo 66’da Eberhard Karls Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Devlet Sınavı, Diploma ve Lisans derecelerinde üç, dört ve beş yıl, “PE”, “HF”, “LE”, “SS” “MA” ve “OT” spor alanlarında eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 67’de Saarlandes Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Lisans ve Devlet Sınavı derecelerinde üç ve dört yıl, “SS” ve “PE” spor alanlarında eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 67. Saarlandes Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Saarlandes Üniversitesi					
Şehir	Saarbrücken					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Lisans	Spor	3	-	180	SS
	Devlet Sınavı	Bütün Okullar İçin Öğretmen	4	-	20	PE

Tablo 68. Christian Albrechts Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Christian Albrechts Üniversitesi					
Şehir	Kiel					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	Lisans	Spor Öğretmenliği	3	-	180	PE, SS
	Lisans	Spor Bilimi	3	-	180	-

Tablo 68'de Christian Albrechts Üniversitesi'nde Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Lisans derecelerinde üç yıl, "PE" ve "SS" spor alanlarında eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 69. Kassel Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Kassel Üniversitesi					
Şehir	Kassel					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	Lisans	Spor	3	-	180	OT, SS
	Devlet Sınavı	İlköğretim, Ortaöğretim ve Gramer Okulları İçin Öğretmenlik	4	-	20	PE

Tablo 69'da Kassel Üniversitesi'nde Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Lisans ve Devlet Sınavı derecelerinde üç ve dört yıl, "PE" spor alanında eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 70'de Ruprecht Karls Üniversitesi'nde Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Lisans derecesinde üç yıl, "SS" spor alanında eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 70. Ruprecht Karls Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Ruprecht Karls Üniversitesi					
Şehir	Heidelberg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	Lisans	Spor Bilimi	3	-	180	SS

Tablo 71. Lüneburg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Lüneburg Üniversitesi					
Şehir	Lüneburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Kültür Araştırmaları Enstitüsü (Oyun ve Beden Eğitimi)	Sanat Lisansı	Öğretmen: İlköğretim, Ortaöğretim ve Meslek Lisesi İçin	3	-	180	PE

Tablo 71'de Lüneburg Üniversitesi'nde Kültür Araştırmaları Enstitüsü

bünyesinde, Sanat Lisansı derecesinde üç yıl, "PE" spor alanında eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 72. Leipzig Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Leipzig Üniversitesi					
Şehir	Leipzig					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Fakültesi	Bilim Lisansı	Spor Bilimi	2	-	120	OT, SS
	Eğitim Lisansı	Öğretmen	3	-	180	PE
	Sanat Lisansı	Spor Bilimi	3	-	180	CO, HF, SS

Tablo 72'de Leipzig Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde,

Bilim Lisansı, Eğitim Lisansı ve Sanat Lisansı derecelerinde iki ve üç yıl, "OT", "SS", "PE", "CO" ve "HF" spor alanlarında eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 73. Almanya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Spor Bilimleri Enstitüsü	21
	Spor Bilimleri ve Spor Enstitüsü	8
	Spor Bilimleri Bölümü	7
	Spor Bilimleri Fakültesi	6
	Sanat, Müzik ve Spor Bölümü Enstitüsü	2
	Spor Bilimleri/Spor Merkezi Enstitüsü	2
	Spor ve Egzersiz Bilimleri	2
	Diğer Bölümler (Spor Fakültesi, Spor Sanatları Fakültesi, Beden Eğitimi Fakültesi, Sanat ve Beden Eğitimi Fakültesi, Spor, Sağlık ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Spor Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü, Rehabilitasyon ve Engelliler İçin Spor Enstitüsü, Mühendislik Enstitüsü, Antrenman ve Hareket Bilimi Enstitüsü, Spor ve Öğretimi Enstitüsü, İnsan Toplumu ve Spor Bilimleri Ergonomi Enstitüsü, Durum Yönetimi Enstitüsü, Kültür Araştırmaları Enstitüsü, Beden Eğitimi Bölümü, Spor Bilimleri ve Beden Eğitimi Bölümü, Medya, Spor ve Turizm İşletmeciliği Bölümü, Matematik ve Teknoloji, Kültürel Çalışmalar Spor Programı, Beden Eğitimi, Spor Hekimliği, İş ve Yönetim, SPAZ, DSHS, Beden Eğitimi ve Rekreasyon, Spor, Eğlence ve Kültür Yönetimi, Eğitim ve Kültür Bilimleri Bölümü)	1
	Lisans	50
	Sanat Lisansı	28
Derece Adı	Devlet Sınavı	28
	Spor Bilimleri Lisansı	8
	Bilim Lisansı	6
	Diploma	3
	Beden Eğitimi Öğretmenliği	3
	İşletme Yönetimi Diploması	2
	Spor Bilimleri ve Beden Eğitimi	2
	Diğer Dereceler (Spor Mühendisliği, Spor Bilim Adamı ve Egzersiz Performansı, Güzel Sanatlar Akademisi Hareket Lisansı, Rehabilitasyon ve Spor Bilim Adamı Diploması, Spor ve Hareket Kültürü, Sporda Öğretim, Spor Yönetimi, Tıbbi ve Spor Hekimliği Teknolojisi, Spor Rehabilitasyon Bilimleri, Spor Pedagojisi, Akademik Spor Bilimleri Lisansı, Spor Terapisi, Spor ve Durum Yönetimi, Eğitim Lisansı)	1
	Beden Eğitimi Öğretmenliği (İlköğretim, Ortaöğretim, Meslek, Gramer ve Özel Okullar İçin)	47
	Spor Bilimi/Bilimleri	35
Başlık	Spor	10
	Spor Yönetimi	5
	Spor Lisansı	3
	Spor ve Rehabilitasyon	2
	Spor Bilim Adamı	2
	Diğer Başlıklar (Spor Kültürü ve Hareket, Okulda Spor, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri, Önleme, Rehabilitasyon ve Fitnes Spor, Spor Mühendisliği, Sanat Lisansı, Çocukluk Pedagojisi, Çocuk ve Ergenlik Eğitimi, Sağlık ve Yönetim, Spor Ekonomisi, Kombinasyon Spor Lisansı, Spor ve Egzersiz Pedagojisi, Eğitim ve Spor, Hareket ve Dil Gelişimi, Spor, Sağlık ve Eğlence, Spor ve Diğer Konular, Önleme ve Rehabilitasyon Spor Adamı Diploması,	1

	Hareket ve Sağlık, Sağlık Promosyonu, Sporda İletişim, Spor ve Sağlık Teşviki, Spor ve Hareket, Sağlık Teşviki, Tıp Mühendisliği ve Spor Medikal Mühendisliği, Spor Yönetimi ve İletişim, Rekabetçi Sporlar ve Eğitim, Spor, Macera ve Hareket, Sağlık ve Önlem, Lisans ve Öğretmen Diploması, Yetişkinler İçin Spor Bilimi Diploması, Spor Pedagojisi, Spor, Fitness ve Sağlık, Spor Terapisi, Çok Yönlü Lisans, Disiplinlerarası, Spor ve Durum Yönetimi, Spor (Okutmanlık İle İlgili), Gençler ve Yetişkinler İçin Spor ve Eğitim, İnsan Hareket Sanatı Lisansı)	
Süre	3 yıl	100
	4 yıl	39
	5 yıl	3
	2 yıl	3
Dil	Almanca	48
	İngilizce	2
ECTS Kredi Puanı	180	81
	20	31
	240	6
	120	4
	300	1
	Diğer ECTS Kredi Puanları (135 ECTS ve 90 ECTS)	1
Alan	PE	74
	SS	63
	HF	25
	OT	16
	MA	16
	LE	7
	CO	6
	AP	2
	SG	1
	EL	1

Tablo 73’de Almanya’da yükseköğretimde lisans seviyesinde program yapıları genel olarak kavramsallaştırılmıştır. Almanya’da yükseköğretim kurumlarında program yapıları farklılık gösterse de, bölüm yapılarının genelde Spor Bilimleri Enstitüsü (21 bölüm), Spor Bilimleri ve Spor Enstitüsü (8 bölüm) ve Spor Bilimleri Bölümü (7 bölüm) gibi bölümlerden oluştuğu görülmektedir. Program dereceleri genelde Lisans (50 derece), Sanat Lisansı (28 derece) ve Devlet Sınavı (28 derece) şeklinde oluştuğu tespit edilmiştir. Eğitim-öğretim sürelerinin genelde üç yıl (100 başlık) ve dört yıl (39 başlık) olduğu ve eğitim-öğretim dili olarak Almanca (48 başlık)’nın kullanıldığı görülmektedir. Bu programlarda eğitim-öğretim süresince genelde 180 ECTS (81 başlık) ve 20 ECTS Kredi Puanı (31 başlık) aldıkları görülmektedir. Yine bu eğitim

kurumlarında en çok PE, SS, HF, OT ve MA spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

5. 1. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 74. Hamburg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Hamburg Üniversitesi					
Şehir	Hamburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Bölümü	Yüksek Lisans	Spor Bilimi	2	-	60	SS
	Eğitim Yüksek Lisansı	Gramer Okulları İçin Öğretmen	2	-	120	PE
	Eğitim Yüksek Lisansı	İlköğretim ve Ortaokul Öğretmeni	1	-	60	PE

Tablo 74'de Hamburg Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Bölümü bünyesinde, Yüksek Lisans ve Eğitim Yüksek Lisansı derecelerinde bir ve iki yıl, "SS" ve "PE" spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 75. Pädagogische Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Pädagogische Üniversitesi					
Şehir	Karlsruhe					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sanat, Müzik ve Spor Bölümü Enstitüsü	Yüksek Lisans	Spor	2	-	90	PE, SS

Tablo 75'de Pädagogische Üniversitesi'nde Sanat, Müzik ve Spor Bölümü Enstitüsü bünyesinde, Yüksek Lisans derecesinde iki yıl, "PE" ve "SS" spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo76. Pädagogische Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Pädagogische Üniversitesi					
Şehir	Ludwigsburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sanat, Müzik ve Spor Bölümü Enstitüsü	Yüksek Lisans	Öğretmen	2	-	120	PE

Tablo 76’da Pädagogische Üniversitesi’nde Sanat, Müzik ve Spor Bölümü Enstitüsü bünyesinde, Yüksek Lisans derecesinde Öğretmen başlığı adı altında iki yıl, “PE” spor alanında lisansüstü eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 77. Pädagogische Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Pädagogische Üniversitesi					
Şehir	Freiburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü	Yüksek Lisans	Eğitim ve Spor	2	-	90	PE

Tablo 77’de Pädagogische Üniversitesi’nde Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü bünyesinde, Yüksek Lisans derecesinde Eğitim ve Spor başlığı adı altında iki yıl, “PE” spor alanında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 78. Erfurt Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Erfurt Üniversitesi					
Şehir	Erfurt					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Egzersiz Bilimleri Bölümü	Yüksek Lisans	İlköğretim ve Ortaöğretim İçin Beden Eğitimi	1	-	90	PE

Tablo 78’de Erfurt Üniversitesi’nde Spor ve Egzersiz Bilimleri Bölümü bünyesinde, Yüksek Lisans derecesinde bir yıl, “PE” spor alanında lisansüstü spor eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 79. Friedrich Alexander Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Friedrich Alexander Üniversitesi					
Şehir	Erlangen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans	Hareket ve Sağlık	2	-	120	HF

Tablo 79’da Friedrich Alexander Üniversitesi’nde Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Yüksek Lisans derecesinde Hareket ve Sağlık başlığı adı altında iki yıl, “HF” spor alanında lisansüstü eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 80. Erlangen Nurnberg Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Erlangen Nurnberg Üniversitesi					
Şehir	Erlangen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	Öğretmen (İlköğretim, Ortaöğretim ve Meslek Lisesi)	Beden Eğitimi (İngilizce)	5	Almanca	-	PE

Tablo 80’de Erlangen Nurnberg Üniversitesi’nde Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Öğretmen derecesinde Beden Eğitimi başlığı adı altında beş yıl, “PE” spor alanında lisansüstü eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 81. Johann Wolfgang Goethe Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Johann Wolfgang Goethe Üniversitesi					
Şehir	Frankfurt/Main					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans	Spor Bilimi	2	-	90	SS

Tablo 81’de Johann Wolfgang Goethe Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Yüksek Lisans derecesinde Spor Bilimi başlığı adı altında iki yıl, “SS” spor alanında lisansüstü spor eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 82. Albert Ludwigs Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Albert Ludwigs Üniversitesi					
Şehir	Freiburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	Sanat Yüksek Lisansı	Spor, Zindelik ve Sağlık	2	-	120	HF, SS

Tablo 82’de Albert Ludwigs Üniversitesi’nde Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Sanat Yüksek Lisansı derecesinde Spor, Zindelik ve Sağlık başlığı adı altında iki yıl, “HF” ve “SS” spor alanında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 83. Justus Liebig Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Justus Liebig Üniversitesi					
Şehir	Gießen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans	Spor	2	-	90	SS

Tablo 83’de Justus Liebig Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Yüksek Lisans derecesinde Spor başlığı adı altında iki yıl, “SS” spor alanında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 84. Georg August Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Georg August Üniversitesi					
Şehir	Göttingen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans	Rehabilitasyon ve Yönetim	2	-	120	MA, OT
	Eğitim Yüksek Lisansı	Öğretmen	2	-	120	PE

Tablo 84’de Georg August Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Yüksek Lisans ve Eğitim Yüksek Lisansı derecelerinde iki yıl, “MA”, “OT” ve “PE” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 85. Dortmund Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Dortmund Üniversitesi					
Şehir	Dortmund					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Öğretimi Enstitüsü	Sanat Yüksek Lisansı	Spor ve Rehabilitasyon	1	-	60	OT, PE
	Sanat Yüksek Lisansı	Spor	2	-	120	PE

Tablo 85’de Dortmund Üniversitesi’nde Spor ve Öğretimi Enstitüsü bünyesinde, Sanat Yüksek Lisansı derecelerinde bir ve iki yıl, “OT” ve “PE” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 86. Hannover Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Hannover Üniversitesi					
Şehir	Hannover					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Eğitim Yüksek Lisansı	Gramer ve Meslek Okulları İçin Öğretmen	2	-	120	PE

Tablo 86’da Hannover Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Eğitim Yüksek Lisansı derecesinde iki yıl, “PE” spor alanında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 87. Ruprecht Karls Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Ruprecht Karls Üniversitesi					
Şehir	Heidelberg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans	Spor	2	-	120	SS

Tablo 87’de Ruprecht Karls Üniversitesi’nde Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Yüksek Lisans derecesinde Spor başlığı adı altında iki yıl, “SS” spor alanında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 88. Hildesheim Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Hildesheim Üniversitesi					
Şehir	Hildesheim					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Eğitim Yüksek Lisansı	İlköğretim ve Ortaöğretim Okulları için Öğretmenlik	1	-	60	PE

Tablo 88’de Hildesheim Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Eğitim Yüksek Lisansı derecesinde bir yıl, “PE” spor alanında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 89. Tübingen Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Tübingen Üniversitesi					
Şehir	Tübingen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimi	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	Spor Yönetimi	2	Almanca	120	MA, SS

Tablo 89’da Tübingen Üniversitesi’nde Spor Bilimi bünyesinde, Spor Bilimleri Yüksek Lisansı derecesinde, Spor Yönetimi başlığı adı altında iki yıl, “MA” ve “SS” spor alanlarında Almanca dilinde lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 90. Humboldt Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Humboldt Üniversitesi					
Şehir	Berlin					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Eğitim Yüksek Lisansı	Gramer Okulları için Beden Eğitimi	2	-	120	PE
	Eğitim Yüksek Lisansı	İlköğretim ve Ortaöğretim İçin Beden Eğitimi	1	-	60	PE
	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	Beden Eğitimi/Spor Bilimleri	5	Almanca	-	HF, PE, SS

Tablo 90’da Humboldt Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Eğitim Yüksek Lisansı, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Yüksek Lisansı derecelerinde bir, iki ve beş yıl, “PE”, “HF” ve “SS” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 91. Friedrich Schiller Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Friedrich Schiller Üniversitesi					
Şehir	Jena					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans	Spor	2	Almanca	120	OT, SS
	Diploma	Spor Bilim Adamı Hareketi ve Performansı	4	Almanca	240	HF, SS

Tablo 91’de Friedrich Schiller Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Yüksek Lisans ve Diploma derecelerinde iki ve dört yıl, “OT”, “SS” ve “HS” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 92. Friedrich Alexander Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Friedrich Alexander Üniversitesi					
Şehir	Erlangen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans	Uluslararası Beden Aktivitesi ve Sağlık Yüksek Lisansı	2	İngilizce, Almanca	120	AP, EL, HF, SS

Tablo 92’de Friedrich Alexander Üniversitesi’nde Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Yüksek Lisans derecesinde iki yıl, “AP”, “EL”, “HF” ve “SS” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 93. Martin Luther Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Martin Luther Üniversitesi					
Şehir	Halle					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans	Spor ve Beslenme	2	-	90	OT, SS
	Diploma	Spor Bilimleri Öğretmenliği Diploması	4	Almanca	-	SS
	Öğretmen	Beden Eğitimi Öğretmenliği	4	Almanca	-	PE

Tablo 93’de Martin Luther Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Yüksek Lisans, Diploma ve Öğretmen derecelerinde iki ve dört yıl, “OT”, “SS” ve “PE” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 94. Augsburg Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Augsburg Üniversitesi					
Şehir	Augsburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans	Öğretmen Eğitimi	4	Almanca	-	PE, SS

Tablo 94’de Augsburg Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Yüksek Lisans derecesinde dört yıl, “PE” ve “SS” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 95. Flensburg Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Flensburg Üniversitesi					
Şehir	Flensburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	Hareket Eğitimi Yüksek Lisansı	Hareket Eğitimi Yüksek Lisansı	2	Almanca	-	PE
	Öğretmen	Devlet Sınavı	4	Almanca	-	PE

Tablo 95’de Flensburg Üniversitesi’nde Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Hareket Eğitimi Yüksek Lisansı ve Öğretmen derecelerinde iki ve dört yıl, “PE” spor alanında lisansüstü eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 96. Alman Spor Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Alman Spor Üniversitesi					
Şehir	Köln					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Tedavi Rehabilitasyonu ve Önleme	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı	2	-	120	AP, HF, SS

DSHS	Yüksek Lisans	Spor Teknolojisi	2	-	120	OT
	Sanat Yüksek Lisansı	Sağlık Yönetimi ve Rehabilitasyon	2	-	120	HF, SS
	Sanat Yüksek Lisansı	Spor Turizmi ve Rekreasyon Yönetimi	2	-	120	OT, SS
	Sanat Yüksek Lisansı	Spor, Medya ve İletişim Araştırmaları	2	-	120	OT
	Yüksek Lisans	Egzersiz Bilimi ve Koçluk	2	-	120	CO, SS
	Yüksek Lisans	Öğretmen	2	-	120	PE
	Sanat Yüksek Lisansı	Yaşlılar İçin Hareket ve Spor	2	-	120	EL, SS
Spor Ekonomisi ve Spor Yönetimi	Yüksek Lisans	Spor Yönetimi	2	İngilizce	120	OT
Dans ve Hareket Kültürü Enstitüsü	Sanat Yüksek Lisansı	Dans Kültürü	3	Almanca	180	SS
Spor Tarihi Enstitüsü	Sanat Yüksek Lisansı	Olimpik Çalışmalar	2	İngilizce	120	SS

Tablo 96'da Alman Spor Üniversitesi'nde Spor Tedavi Rehabilitasyonu ve

Önleme, DSHS, Spor Ekonomisi ve Spor Yönetimi, Dans ve Hareket Kültürü Enstitüsü ve Spor Tarihi Enstitüsü bünyelerinde Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı, Yüksek Lisans ve Sanat Yüksek Lisansı derecelerinde iki ve üç yıl, “AP”, “HF”, “SS”, “OT”, “CO”, “PE”, “EL” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 97. Kassel Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Kassel Üniversitesi					
Şehir	Kassel					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans	Spor	1	-	90	OT, SS

Tablo 97'de Kassel Üniversitesi'nde Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü

bünyesinde Yüksek Lisans derecesinde bir yıl, “OT” ve “SS” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 98. Bielefeld Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Bielefeld Üniversitesi					
Şehir	Bielefeld					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Bölümü	Eğitim Yüksek Lisansı	Çocuk ve Ergenlik	1	-	60	PE
	Eğitim Yüksek Lisansı	Ergenlik Eğitimi ve Okul	2	-	120	PE
	Yüksek Lisans	Organizasyon Gelişimi ve Yönetimi	2	-	120	MA, OT

Tablo 98'de Bielefeld Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Bölümü bünyesinde

Eğitim Yüksek Lisansı ve Yüksek Lisans derecelerinde bir ve iki yıl, “PE”, “MA” ve “OT” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 99. Ruhr Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Ruhr Üniversitesi					
Şehir	Bochum					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Fakültesi	Yüksek Lisans	Spor Bilimi	2	-	120	SS
	Eğitim Yüksek Lisansı	Okulda Spor	2	-	120	PE

Tablo 99'da Ruhr Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde

Yüksek Lisans ve Eğitim Yüksek Lisansı derecelerinde iki yıl, “SS” ve “PE” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 100. Carolo Wilhelmina Teknik Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Carolo Wilhelmina Teknik Üniversitesi					
Şehir	Braunschweig					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümü	Eğitim Yüksek Lisansı	Gramer Okulları İçin Beden Eğitimi	2	-	120	PE
	Eğitim Yüksek Lisansı	İlköğretim ve Ortaöğretim Okulları İçin Beden Eğitimi	1	-	60	PE
	Sanat Yüksek Lisansı	Teknik ve Bilimsel Dünya Kültürü	2	-	120	OT, SS

Tablo 100’de Carolo Wilhelmina Teknik Üniversitesi’nde Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümü bünyesinde Eğitim Yüksek Lisansı ve Sanat Yüksek Lisansı derecelerinde bir ve iki yıl, “PE”, “OT” ve “SS” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 101. Technische Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Technische Üniversitesi					
Şehir	Darmstadt					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Eğitim Yüksek Lisansı	Meslek Okulları İçin Beden Eğitimi	4	-	60	OT, PE, SS

Tablo 101’de Technische Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Eğitim Yüksek Lisansı derecesinde dört yıl, “OT”, “PE” ve “SS” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 102. Sebastian Testeingabe Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Sebastian Testeingabe Üniversitesi					
Şehir	Köln					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Diploma	Eğlence ve Yaratıcılık	4	-	240	HF, SS

Tablo 102’de Sebastian Testeingabe Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Diploma derecesi ve Eğlence ve Yaratıcılık başlığında dört yıl, “HF” ve “SS” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 103. Regensburg Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Regensburg Üniversitesi					
Şehir	Regensburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimi/Spor Merkezi Enstitüsü	Yüksek Lisans	Spor Bilimi	2	-	120	SS

Tablo 103’de Regensburg Üniversitesi’nde Spor Bilimi/Spor Merkezi Enstitüsü bünyesinde Yüksek Lisans derecesinde, Spor Bilimi başlığında iki yıl, “SS” spor alanında lisansüstü eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 104. Carl Von Ossietzky Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Carl Von Ossietzky Üniversitesi					
Şehir	Oldenburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
İnsan Toplumu ve Spor Bilimleri Ergonomi Enstitüsü	Eğitim Yüksek Lisansı	Öğretmen	2	-	120	PE
	Sanat Yüksek Lisansı	Spor ve Yaşam Tarzı	2	-	120	SS

Tablo 104’de Carl Von Ossietzky Üniversitesi’nde İnsan Toplumu ve Spor Bilimleri Ergonomi Enstitüsü bünyesinde Eğitim Yüksek Lisansı ve Sanat Yüksek Lisansı derecelerinde iki yıl, “PE” ve “SS” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 105. Osnabrück Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Osnabrück Üniversitesi					
Şehir	Osnabrück					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Eğitim ve Kültür Bilimleri Bölümü	Eğitim Yüksek Lisansı	Öğretmen	2	-	120	PE
	Sanat Yüksek Lisansı	Spor ve Yaşam Tarzı	2	-	120	OT, SS
	Eğitim Yüksek Lisansı	İlköğretim ve Ortaöğretim İçin Öğretmenlik	1	-	60	PE
	Eğitim Yüksek Lisansı	Gramer ve Meslek Okulları İçin Öğretmenlik	2	-	120	PE

Tablo 105’de Osnabrück Üniversitesi’nde Eğitim ve Kültür Bilimleri Bölümü bünyesinde Eğitim Yüksek Lisansı ve Sanat Yüksek Lisansı derecelerinde bir ve iki yıl, “PE”, “OT” ve “SS” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 106. Paderborn Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Paderborn Üniversitesi					
Şehir	Paderborn					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor, Sağlık ve Doğa Bilimleri Fakültesi	Sanat Yüksek Lisansı	Spor Bilimi	2	-	120	SS

Tablo 106'da Paderborn Üniversitesi'nde Spor, Sağlık ve Doğa Bilimleri Fakültesi bünyesinde Sanat Yüksek Lisansı derecesinde, Spor Bilimi başlığında iki yıl, "SS" spor alanında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 107. Bundeswehr München Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Bundeswehr München Üniversitesi					
Şehir	Neubiberg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans	Sporda Kalite Yönetimi	2	-	120	MA, SS

Tablo 107'de Bundeswehr München Üniversitesi'nde, Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Yüksek Lisans derecesinde iki yıl, "MA" ve "SS" spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 108. Potsdam Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Potsdam Üniversitesi					
Şehir	Potsdam					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Sanat Yüksek Lisansı	İlköğretim ve Ortaöğretim İçin Öğretmenlik	1	-	90	PE
	Sanat Yüksek Lisansı	Gramer Okulları İçin Öğretmenlik	2	-	120	PE

Tablo 108'de Potsdam Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Sanat Yüksek Lisansı derecelerinde bir ve iki yıl, "PE" spor alanında lisansüstü eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 109. Rostock Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Rostock Üniversitesi					
Şehir	Rostock					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans	Öğretmen	2	-	120	PE

Tablo 109’da Rostock Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Yüksek Lisans derecesinde iki yıl, “PE” spor alanında lisansüstü eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 110. Saarlandes Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Saarlandes Üniversitesi					
Şehir	Saarbrücken					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Sanat Yüksek Lisansı	Spor	2	-	120	SS

Tablo 110’da Saarlandes Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Sanat Yüksek Lisansı derecesinde, Spor başlığında dört yıl, “SS” spor alanında lisansüstü eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 111. Eberhard Karls Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Eberhard Karls Üniversitesi					
Şehir	Tübingen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans	Spor Bilimi	5	-	20	OT, SS
	Yüksek Lisans	Spor Bilimi	2	-	120	HF, MA, OT, SS
	Yüksek Lisans	Öğretmen	2	-	120	PE

Tablo 111’de Eberhard Karls Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Yüksek Lisans derecesinde beş ve iki yıl, “OT”, “SS”, “HF”, “MA” ve “PE” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 112. Bergische Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Bergische Üniversitesi					
Şehir	Wuppertal					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Bölümü	Eğitim Yüksek Lisansı	Gramer, İlköğretim ve Ortaöğretim İçin Öğretmenlik	2	-	120	PE
	Yüksek Lisans	Spor	2	-	120	OT, SS

Tablo 112’de Bergische Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Bölümü bünyesinde Eğitim Yüksek Lisansı ve Yüksek Lisans derecelerinde iki yıl, “PE”, “OT” ve “SS” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 113. Konstanz Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Konstanz Üniversitesi					
Şehir	Konstanz					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri	Sanat Yüksek Lisansı	Spor Bilimi	2	-	120	SS
	Eğitim Yüksek Lisansı	Öğretmenlik	2	-	120	PE

Tablo 113’te Konstanz Üniversitesi’nde Spor Bilimleri bölümü bünyesinde Sanat Yüksek Lisansı ve Eğitim Yüksek Lisansı derecelerinde iki yıl, 120 ECTS Kredi Puanı, “SS” ve “PE” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 114. Christian Albrechts Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Christian Albrechts Üniversitesi					
Şehir	Kiel					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans	Spor Bilimi	1	-	90	SS
	Eğitim Yüksek Lisansı	Öğretmenlik	1	-	90	PE

Tablo 114’te Christian Albrechts Üniversitesi’nde Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Yüksek Lisans ve Eğitim Yüksek Lisansı derecelerinde bir

yıl, 90 ECTS Kredi Puanı, “SS” ve “PE” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 115. Koblenz Landau Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Koblenz Landau Üniversitesi					
Şehir	Koblenz					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans	Öğretmenlik	2	-	120	PE

Tablo 115’te Koblenz Landau Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Yüksek Lisans derecesinde, iki yıl, 120 ECTS Kredi Puanı ve “PE” spor alanında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 116. Westfälische Wilhelms Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Westfälische Wilhelms Üniversitesi					
Şehir	Münster					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans	Öğretmenlik	2	-	90	PE

Tablo 116’da Westfälische Wilhelms Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Yüksek Lisans derecesinde, iki yıl, 90 ECTS Kredi Puanı ve “PE” spor alanında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 117. Leipzig Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Leipzig Üniversitesi					
Şehir	Leipzig					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Fakültesi	Yüksek Lisans	Spor Yönetimi	2	-	120	MA
	Eğitim Yüksek Lisansı	Öğretmen	2	-	120	PE

Tablo 117’de Leipzig Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde Yüksek Lisans ve Eğitim Yüksek Lisansı derecelerinde, iki yıl, 120

ECTS Kredi Puanı, “MA” ve “PE” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 118. Lüneburg Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Lüneburg Üniversitesi					
Şehir	Lüneburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Kültür Araştırmaları Enstitüsü	Yüksek Lisans	Spor	2	-	120	SS

Tablo 118’de Lüneburg Üniversitesi’nde Kültür Araştırmaları Enstitüsü bünyesinde Yüksek Lisans derecesinde, iki yıl, 120 ECTS Kredi Puanı ve “SS” spor alanında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 119. Otto Von Guericke Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Otto Von Guericke Üniversitesi					
Şehir	Magdeburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Sanat Yüksek Lisansı	Spor	2	-	120	SS

Tablo 119’da Otto Von Guericke Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Sanat Yüksek Lisansı derecesinde, iki yıl, 120 ECTS Kredi Puanı ve “SS” spor alanında lisansüstü eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 120. Johannes Gutenberg Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Johannes Gutenberg Üniversitesi					
Şehir	Mainz					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bölümü	Yüksek Lisans	Spor Bilimi	2	-	120	SS
	Yüksek Lisans	Öğretmen	2	-	120	PE

Tablo 120’da Johannes Gutenberg Üniversitesi’nde Spor Bölümü bünyesinde Yüksek Lisans derecelerinde, iki yıl, “SS” ve “PE” spor alanında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 121. Technische Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Technische Üniversitesi					
Şehir	München					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Fakültesi	Yüksek Lisans	Spor, Önleme ve Rehabilitasyon	1	-	90	OT, SS
	Yüksek Lisans	Spor Eğlence ve Profesyonel	1	-	90	CO, LE, SS
	Yüksek Lisans	Spor, Medya ve İletişim	2	-	90	OT, SS

Tablo 121’de Technische Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Fakültesi

bünyesinde Yüksek Lisans derecelerinde, bir ve iki yıl, 90 ECTS Kredi Puanı, “OT”, “SS”, “CO” ve “LE” spor alanlarında lisansüstü eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 122. Almanya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Yüksek Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Spor Bilimleri Enstitüsü	17
	Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	9
	Spor Bilimleri Bölümü	4
	Spor Bilimleri Fakültesi	3
	Sanat, Müzik ve Spor Bölümü Enstitüsü	2
	Spor Bilimleri	2
	Diğer Bölümler (Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü, Spor ve Öğretimi Enstitüsü, Dans ve Hareket Kültürü Enstitüsü, Spor Tarihi Enstitüsü, İnsan Toplumu ve Spor Bilimleri Ergonomi Enstitüsü, Spor Bilimi/Spor Merkezi Enstitüsü, Kültür Araştırmaları Enstitüsü, Spor, Sağlık ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Spor ve Egzersiz Bilimleri Bölümü, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümü, Eğitim ve Kültür Bilimleri Bölümü, Spor Tedavi Rehabilitasyonu ve Önleme, DSHS, Spor Ekonomisi ve Spor Yönetimi)	1
Derece Adı	Yüksek Lisans	39
	Eğitim Yüksek Lisansı	21
	Sanat Yüksek Lisansı	18
	Diploma	3
	Öğretmen	3
	Diğer Dereceler (Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Yüksek Lisansı, Spor Bilimleri Yüksek Lisansı, Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı, Hareket Eğitimi Yüksek Lisansı)	1
Başlık	Beden Eğitimi Öğretmenliği (Gramer, İlköğretim, Ortaöğretim ve Meslek Okulları İçin Öğretmenlik)	31
	Spor Bilimi	11
	Spor	10
	Spor Yönetimi	3

	Spor, Önleme ve Rehabilitasyon	2
	Spor ve Yaşam Tarzı	2
	Diğer Başlıklar (Beden Eğitimi, Rehabilitasyon ve Yönetim, Spor, Zindelik ve Sağlık, Eğitim ve Spor Hareket ve Sağlık, Spor Bilim Adamı Hareketi ve Performansı, Uluslararası Beden Aktivitesi ve Sağlık Yüksek Lisansı, Spor ve Beslenme, Spor Bilimleri Öğretmenliği Diploması, Hareket Eğitimi Yüksek Lisansı, Devlet Sınavı, Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı, Spor, Medya ve İletişim Araştırmaları, Okulda Spor, Egzersiz Bilimi ve Koçluk, Spor Teknolojisi, Sağlık Yönetimi ve Rehabilitasyon Spor Turizmi ve Rekreasyon Yönetimi, Yaşlılar İçin Hareket ve Spor, Dans Kültürü, Olimpik Çalışmalar Çocuk ve Ergenlik, Ergenlik Eğitimi ve Okul, Organizasyon Gelişimi ve Yönetimi, Teknik ve Bilimsel Dünya Kültürü, Eğlence ve Yaratıcılık, Sporda Kalite Yönetimi, Spor Eğlence ve Profesyonel, Spor, Medya ve İletişim)	1
Süre	2 Yıl	62
	1 Yıl	14
	4 Yıl	7
	5 Yıl	3
	3 Yıl	1
Dil	Almanca	12
	İngilizce	3
ECTS Kredi Puanı	120	53
	90	14
	60	9
	240	2
	Diğer ACTS Kredi Puanları (20 ECTS ve 180 ECTS)	1
Alan	SS	44
	PE	41
	OT	18
	HF	9
	MA	6
	CO	2
	AP	2
	EL	2
	LE	1

Tablo 122'de Almanya'da yükseköğretim kurumlarının yüksek lisans

seviyesindeki program yapıları genel olarak kavramsallaştırılmıştır.

Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi program yapıları farklılık gösterse de, bölüm yapılarının çoğunluğu Spor Bilimleri Enstitüsü (17 bölüm), Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü (9 bölüm) ve Spor Bilimleri Bölümü (4 bölüm)'nden oluştuğu görülmektedir. Yüksek Lisans Program dereceleri genelde Yüksek Lisans (39 derece), Eğitim Yüksek Lisansı (21 derece) ve Sanat Yüksek Lisansı (18 derece) derecelerinden oluştuğu tespit edilmiştir. Yüksek Lisans Program başlıkları

genelde Beden Eğitimi Öğretmenliği (31 başlık), Spor Bilimi (11 başlık) ve Spor (10 başlık) başlıklarından oluştuğu tespit edilmiştir. Eğitim-öğretim sürelerinin genelde iki yıl (62 başlık) ve bir yıl (14 başlık) olduğu ve eğitim-öğretim dili olarak genelde Almanca (12 başlık)’nın kullanıldığı görülmektedir. Bu programlarda öğrencilerin eğitim-öğretim süresince genelde 120 ECTS (53 başlık) ve 90 ECTS (14 başlık) Kredi Puanı ile mezun olduğu görülmektedir. Yine en çok SS, PE, OT, HF ve MA spor alanlarında spor eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

5. 1. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 123. Würzburg Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Würzburg Üniversitesi					
Şehir	Würzburg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Eğitim, Diploma ve Yüksek Lisans	Nitelikli Spor Bilim Adamı, Devlet Sınavı	5	Almanca	-	HF, PE, SS

Tablo 123’de Würzburg Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Eğitim, Diploma ve Yüksek Lisans derecesinde, beş yıl, “HF”, “PE” ve “SS” spor alanlarında doktora seviyesinde eğitim verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 124. Christian Albrechts Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Christian Albrechts Üniversitesi					
Şehir	Kiel					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	Beden Eğitimi ve Spor	Beden Eğitimi, Spor Bilimleri (Sağlık ve Eğlence)	5	Almanca	-	LE, PE, SS

Tablo 124’de Christian Albrechts Üniversitesi’nde Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Beden Eğitimi ve Spor derecesinde, beş yıl, “LE”, “PE” ve “SS” spor alanlarında Almanca ile doktora eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 125. Göttingen Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Göttingen Üniversitesi					
Şehir	Göttingen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	-	Spor Bilimlerinde Doktora (Sosyal Bilimler Ağırlıklı)	3	Almanca	180	LE, MA, SS

Tablo 125'de Göttingen Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Enstitüsü

bünyesinde Spor Bilimlerinde Doktora başlığında, üç yıl, "LE", "MA" ve "SS" spor alanlarında Almanca ile doktora eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 126. Almanya'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Doktora Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Spor Bilimleri Enstitüsü	2
	Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	1
Derece Adı	Eğitim, Diploma ve Yüksek Lisans	1
	Beden Eğitimi ve Spor	1
Başlık	Nitelikli Spor Bilim Adamı, Devlet Sınavı	1
	Beden Eğitimi, Spor Bilimleri	1
	Spor Bilimlerinde Doktora	1
Süre	5 yıl	2
	3 yıl	1
Dil	Almanca	3
ECTS	180	1
Alan	SS	3
	LE	2
	PE	2
	MA	1
	HF	1

Tablo 126'da Almanya'da yükseköğretimde doktora seviyesinde program yapıları

genel olarak kavramsallaştırılarak verilmiştir. Yükseköğretim kurumlarının program yapıları, Spor Bilimleri Enstitüsü (2 bölüm) ve Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü (1 bölüm)'nden oluştuğu görülmektedir. Program dereceleri Eğitim, Diploma ve Yüksek Lisans (1 derece), Beden Eğitimi ve Spor (1 derece) şeklinde oluştuğu görülmektedir. Eğitim-öğretim sürelerinin 5 yıl (2 başlık) ve 3 yıl (1 başlık) olduğu ve eğitim-öğretim dili olarak Almanca (3 başlık)'nın kullanıldığı

görülmektedir. Yine bu kurumlarda “SS”, “LE”, “PE”, “MA” ve “HF” spor alanlarında eğitim verildiği tespit edilmiştir.

5. 2. Arnavutluk’ da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Arnavutluk Cumhuriyeti, Balkan Yarımadası’nda yer alan bir ülkedir. Komşuları kuzeyde Karadağ, kuzeydoğusunda Kosova, doğusunda Makedonya ve güneyinde Yunanistan’dır. Ayrıca ülkenin batıda Adriyatik denizi ve güneybatıda İyonya denizine kıyısı vardır. Arnavutluk, parlamenter demokrasiye ve bir geçiş ekonomisine sahiptir. Arnavutluk’un başkenti Tiran ve ülkede konuşulan dil Arnavutçadır. Ülkenin %70’ini müslümanlar, %30’unu ise hristiyanlar oluşturmaktadır (116). Arnavutluk, 2009 yılında Avrupa Birliği’ne aday olmak için başvuruda bulunmuştur.

Arnavutluk’ta eğitim işleri Eğitim ve Kültür Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Üniversiteler, rektörler tarafından yönetilmekte olup üniversitelerde en yüksek yönetim kurulu senatodur. Arnavutluk’ta 5 devlet üniversitesi ve 4 özel üniversite bulunmaktadır (117).

5. 2. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 127. Zagreb Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Zagreb Üniversitesi					
Şehir	Zagreb					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Kinesiyoloji Fakültesi	Kinesiyoloji Lisansı	Kinesiyoloji Lisansı	3	İngilizce	180	CO, HF, LE, MA

Tablo 127’de Zagreb Üniversitesi’nde Kinesiyoloji Fakültesi bünyesinde Kinesiyoloji Lisansı derecesi ve başlığında, üç yıl, “CO”, “HF”, “LE” ve “MA” spor alanlarında İngilizce dilinde eğitim verildiği tespit edilmiştir.

5. 3. Avusturya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Avusturya, tarih boyunca Avrupa’nın önemli ülkelerinden biri olmuş, dünyada bilim ve sanat hayatına önemli katkılar sağlamıştır. Güney Avrupa’nın ortasında yer alan Avusturya, kuzeyde Çekoslovakya, kuzeydoğuda Slovakya, güneyde Slovenya ve İtalya, doğuda Macaristan, batıda Liechtenstein, İsviçre ve Almanya ile komşudur (118, 119). Avusturya’nın başkenti Viyana olup, nüfusu 8.150.835, GSMH 203 milyar dolar, kişi başına düşen milli gelir 25.000 dolar, işsizlik oranı ise % 5,4’tür (32). Avusturya, 1995 yılında Avrupa Birliği’ne üye olmuştur (11).

Avusturya’da yükseköğretimin amaçları Humboldt felsefesine dayanmaktadır. Avrupa’nın yükseköğretiminde çığır açan Humboldt’un aşağıdaki üç temel ilkesi bu felsefenin özünü oluşturmaktadır. Bu ilkeler (120, 121);

- Eğitim ve araştırmanın ayrılmaz birliği,
- Öğrenme ve öğretim serbestliğini kapsayan akademik özgürlük,
- Bir alanda aşırı uzmanlaşmış iyi vatandaşlar yetiştirmek yerine çok yönlü evrensel entelektüeller yetiştirmektir.

1996 yılında çıkarılan yasaya göre üniversite eğitiminin amaçları (122);

- Bilimin geliştirilmesi ve yeni nesil bilim adamlarını yetiştirmek,
- Öğrencilere bilimsel bakış açısı, yöntem bilgisi ve araştırıcılık ruhu kazandırmak,
- Öğrencilerin bilimsel bütünlük içinde kendi alanlarının önemini ve bilimin genel kültür, entelektüel bütünlük, hoşgörü ve sorumluluklarla ilişkisini sağlamaktır.

Avusturya’da yükseköğretim, üniversite öğretimi ve üniversite düzeyinde olmayan yükseköğretim şeklinde örgütlenmiştir. Avusturya’da 6’sı güzel sanatlar yüksekokulu olmak üzere 18 üniversite bulunmaktadır (52).

Uluslararası alanda öğrenim sistemleri arasında uyum sağlanması çerçevesinde (Bologna Süreci) üniversiteler kesintisiz diploma öğrenimi yerine, üç yıl süreli lisans öğrenimi ve ardından devam edilebilecek bir ile iki yıl süreli yüksek lisans öğrenimi de sunabilmektedirler. Lisans öğrenimi bilimsel ya da sanatsal bir meslek eğitimi ve yeteneği kazandırmayı amaçlamaktadır (123). Doktora öğrenimi, üniversite ya da meslek ağırlıklı bir yüksekokulda gerçekleştirilen diploma ya da yüksek lisans öğrenimi sonrasında yapılmakta ve esas olarak bilimsel çalışma yapma yeteneğinin geliştirilmesini amaçlamaktadır. Öğrenim süresi ise iki yada üç yıl sürmektedir (124).

5. 3. 1. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 128. Vienna Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Vienna Üniversitesi					
Şehir	Vienna					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Bölümü	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisans	2	-	120	AP, HF, SS

Tablo 128’de Vienna Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Bölümü bünyesinde Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı derecesinde, 2 yıl, “AP”, “HF” ve “SS” spor alanlarında yüksek lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

5. 4. Belçika’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Belçika, Avrupa’nın batı ucunda 10.000.000 nüfuslu, başkenti Brüksel ve AKÇT’nin kurucularından biridir (59). Belçika’nın, GSMH’ı 259.2 milyar dolar, kişi başına düşen milli gelir 25.300 dolar, işsizlik oranı ise % 8.4’tür (32). Ülkenin üç resmi dili ve her bir topluluk için ayrı eğitim sistemi vardır. Ancak son yıllardaki gelişmeler ve eğilimler sonucunda eğitim sistemleri büyük ölçüde uyumlaşmaya başlamıştır. Eğitim sistemlerinin her birinde dile dayalı farklı programlar uygulayan üç topluluk vardır. Bunlar Fransızca, Felemenkçe ve Almanca konuşan topluluklardır (125).

Belçika’da yükseköğretim, üniversite ve enstitülerde yürütülmektedir. Giriş sınavları sadece mühendislik, mimarlık, diş hekimliği, tıp bilimleri, deniz bilimleri ve güzel sanatlar fakülteleri için geçerlidir. Bu yükseköğretim alanları, üç yıllık eğitim dönemi ya da dört yıllık akademik eğitim dönemini kapsamaktadır. Ancak bunlara ek olarak eğitim programına göre beş, altı veya yedi yıl eğitim veren kurumlar da mevcuttur. Yükseköğretim kurumlarındaki enstitülerde ise sanayi, ticaret, ziraat, sağlık ve rehabilitasyon, sosyal bilimler, öğretmenlik, iletişim ve medya alanında eğitim verilmektedir (126).

Belçika’da üniversite öğretimi üç kademeye ayrılmıştır. İlk iki kademe ön lisans ve lisans, üçüncü kademe ise lisansüstü öğrenim olarak adlandırılmaktadır. İki veya üç yıl süreli üniversite birinci kademe eğitimi, yüksek öğretime geçiş hakkı veren lise diplomalı tüm öğrencilere açıktır. Doktora eğitimi ise orjinal araştırma ve tez yazımı gerektiren yükseköğretim üçüncü kademe programıdır. Lisans derecesi veya uzmanlık eğitimini takiben en az iki yıllık çalışma

gerektirmekte olup, doktora çalışmaları ise ortalama olarak dört veya beş yıl sürmektedir (122).

5. 4. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 129. Louvain Katolik Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Louvain Katolik Üniversitesi					
Şehir	Louvain la Neuve					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Rehabilitasyon Enstitüsü	Lisans	Beden Eğitimi	3	Fransızca	180	CO, EL, HF

Tablo 129'da Louvain Katolik Üniversitesi'nde Beden Eğitimi ve Rehabilitasyon Enstitüsü bünyesinde Lisans derecesinde üç yıl, "CO", "EL" ve "HF" spor alanlarında Fransızca dilinde lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

5. 4. 2. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 130. Gent Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Gent Üniversitesi					
Şehir	Gent					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Hareket ve Spor Bilimleri	Yüksek Lisans	Beden Eğitimi ve Hareket Bilimlerinde Yüksek Lisans	4	Hollandaca	240	CO, HF, MA, PE

Tablo 130'da Gent Üniversitesi'nde Hareket ve Spor Bilimleri bünyesinde Yüksek Lisans derecesinde dört yıl, "CO", "HF", "MA" ve "PE" spor alanlarında Hollandaca dilinde doktora eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

5. 5. Bulgaristan'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Bulgaristan'nın nüfusu 7.537.929, GSMH 50.6 milyar dolar, kişi başına düşen milli gelir 6.600 dolar ve işsizlik oranı ise % 18'dir (32). Bulgaristan

Cumhuriyeti'nin başkenti Sofya'dır. Demokratikleşme yolunda reformlarını büyük ölçüde tamamlayan Bulgaristan, AB'ye 2007 yılında üye olmuştur (127).

Bulgaristan'da yükseköğretimin birinci kademesi lisans eğitimi olup en az dört yıl sürmektedir. Bu düzeydeki eğitim “Bachelor’s Degree” adı verilen derece ile bitirilmektedir. İkinci kademesi ise en az beş yıl ya da lisans derecesinden sonra en az bir yıl süren ve “Master’s Degree” adı verilen yüksek lisans derecesi ile bitirilmektedir. Üçüncü kademe ise yüksek lisans sonrası üç yıl süren ve “PhD” derecesi ile bitirilen doktora eğitimidir (128, 129, 130).

5. 5. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 131. Ulusal Spor Akademisi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Ulusal Spor Akademisi					
Şehir	Sofia					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Antrenörlük Fakültesi	Spor Yöneticisi	Spor Yönetimi	4	Bulgarca	240	MA, OT, PE
	Spor Koçluğu	Spor	4	Bulgarca	240	CO, MA, PE
Fizyoterapi Fakültesi	Fizyoterapist	Fizyoterapi	4	Bulgarca	240	EL, HF, LE
Beden Eğitimi Fakültesi	Beden Eğitimi Öğretmeni	Beden Eğitimi	4	Bulgarca	240	CO, MA, PE

Tablo 131’de Ulusal Spor Akademisi’nde Antrenörlük Fakültesi, Fizyoterapi Fakültesi ve Beden Eğitimi Fakülte’lerinde Spor Yönetimi, Spor, Fizyoterapi ve Beden Eğitimi başlıklarında dört yıl, 240 ECTS Kredi Puanı ve “MA”, “OT”, “PE”, “CO”, “EL”, “HF” ve “LE” spor alanlarında Bulgarca dilinde lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

5. 5. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 132’de Ulusal Spor Akademisi’nde Antrenörlük Fakültesi, Fizyoterapi Fakültesi ve Beden Eğitimi Fakülte’lerinde Spor Yönetimi, Spor,

Uyarlanmış Fiziksel Aktivite ve Spor, Fizyoterapi ve Beden Eğitimi başlıklarında 1 yıl ve “LE”, “MA”, “OT”, “CO”, “EL”, “AP”, “HF” ve “PE” spor alanlarında yüksek lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 132. Ulusal Spor Akademisi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Ulusal Spor Akademisi					
Şehir	Sofia					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Antrenörlük Fakültesi	Spor Yöneticisi	Spor Yönetimi	1	Bulgarca	-	LE, MA, OT
	Spor Koçluğu	Spor	1	Bulgarca	60	CO, LE, MA
Fizyoterapi Fakültesi	Koçluk	Uyarlanmış Fiziksel Aktivite ve Spor	1	Bulgarca	60	AP, CO, LE
	Fizyoterapist	Fizyoterapi	1	Bulgarca	60	EL, HF, LE
Beden Eğitimi Fakültesi	Beden Eğitimi Öğretmeni	Beden Eğitimi	1	Bulgarca	60	LE, MA, PE

5. 6. Çek Cumhuriyeti’nde Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Çek Cumhuriyeti, Orta Avrupa’da bir ülkedir. Kuzeyinde Polonya, batı ve kuzeybatısında Almanya, güneyinde Avusturya ve doğusunda Slovakya ile komşudur. Çek Cumhuriyeti 2004 yılında AB’ye üye olmuştur. Çek Cumhuriyeti nüfusunun % 94,2’si Çek, küçük azınlıklar olarak da Slovak (%1,9) ve Almanlardan (%0,4) oluşmaktadır (131). Çek Cumhuriyet’inin başkenti Prag, nüfusu 10.264.212, GSMH’ı 132.4 milyar dolar, kişi başına düşen milli gelir 12.900 dolar ve işsizlik oranı ise % 8,7’dir (32).

Çek Cumhuriyeti’nde yükseköğretimin amacı, öğrencilerin araştırma, gelişimsel, sanatsal ve diğer yaratıcı etkinlikler yönünde başarılı olmalarını sağlamaktır (132). Devlet yükseköğretim kurumları, ilgili bakanlıklar tarafından

kurulur ve yönetim bakımından özerktirler. Ancak askeri ve polis eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının özerklikleri sınırlıdır (133).

Yükseköğretim kurumlarında lisans düzeyindeki dersleri başarıyla tamamlayanlar lisans ünvanı, lisans düzeyinden bir sonraki seviyedeki dersleri başarıyla tamamlayanlar ise yüksek lisans ünvanı almaktadır. Doktora çalışmaları ise bir doktora yeterlilik sınavı ve doktor ünvanı ile sona ermektedir (134).

5. 6. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 133. Masaryk Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Masaryk Üniversitesi					
Şehir	Brno					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Fakültesi	Beden Eğitimi ve Spor	Beden Eğitimi ve Spor	3	Çekçe	180	CO, HF, PE

Tablo 133’de Masaryk Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde Beden Eğitimi ve Spor derecesinde ve başlığında üç yıl, “CO”, “HF” ve “PE” spor alanlarında Çekçe dilinde lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 134. Palacky Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Palacky Üniversitesi					
Şehir	Olomouc					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi Fakültesi	Beden Eğitimi ve Spor	Uyarlanmış Fiziksel Aktiviteler	3	Çekçe	180	AP, PE
	Beden Eğitimi ve Spor	Beden Eğitimi ve Spor	3	Çekçe	180	CO, PE

Tablo 134’de Palacky Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde Beden Eğitimi ve Spor derecelerinde üç yıl, “AP”, “PE” ve “CO” spor alanlarında Çekçe ile lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 135’de Charles Üniversitesi’nde Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi bünyesinde Koçluk Okulu, Beden Eğitimi ve Spor derecelerinde iki ve üç yıl, “CO” spor alanında lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 135. Charles Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Charles Üniversitesi					
Şehir	Prague					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	Koçluk Okulu	Koçluk Okulu	2	-	-	CO
	Beden Eğitimi ve Spor	Beden Eğitimi ve Spor	3	Çekçe	-	CO

Tablo 136. Çek Cumhuriyeti’nde Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Spor Bilimleri Fakültesi	1
	Beden Eğitimi Fakültesi	1
	Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	1
Derece Adı	Beden Eğitimi ve Spor	4
	Koçluk Okulu	1
Başlık	Beden Eğitimi ve Spor	3
	Uyarlanmış Fiziksel Aktiviteler	1
	Koçluk Okulu	1
Süre	3 Yıl	4
	2 Yıl	1
Dil	Çekçe	4
ECTS	180	3
Alan	CO	4
	PE	3
	AP	1
	HF	1

Tablo 136’da Çek Cumhuriyeti’nin yükseköğretimde lisans seviyesinde program yapıları bütün olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölüm yapıları incelendiğinde, Spor Bilimleri Fakültesi (1 bölüm), Beden Eğitimi Fakültesi (1 bölüm) ve Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi (1 bölüm)’nden oluştuğu görülmektedir. Lisans derecelerinin Beden Eğitimi ve Spor (4 derece) ve Koçluk Okulu (1 derece) şeklinde oluştuğu tespit edilmiştir. Program başlıkları, Beden Eğitimi ve Spor (3 başlık), Uyarlanmış Fiziksel

Aktiviteler (1 başlık) ve Koçluk Okulu (1 başlık) şeklinde oluştuğu görülmektedir. Eğitim-öğretim sürelerinin üç yıl (4 başlık) ve iki yıl (1 başlık) olduğu, eğitim-öğretim dilinde Çekçe (4 başlık)’nın kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu programlarda eğitim-öğretim süresince 180 ECTS Kredi Puanı (3 başlık) kredi puanı aldıkları görülmektedir. Yine en çok CO, PE, AP ve HF spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

5. 6. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 137. Jan Evangelista Purkyne Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Jan Evangelista Purkyne Üniversitesi					
Şehir	Usti Nad Labem					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi Bölümü	Spor Eğitimi Öğretmeni	Lisans Uzmanı	5	Çekçe	-	PE

Tablo 137’de Jan Evangelista Purkyne Üniversitesi’nde Beden Eğitimi Bölümü bünyesinde, Spor Eğitimi Öğretmeni derecesinde 5 yıl, “PE” spor alanında Çekçe dilinde yüksek lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 138. Palacky Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Palacky Üniversitesi					
Şehir	Olomouc					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi Fakültesi	Beden Eğitimi ve Spor	Beden Eğitimi ve Spor	2	Çekçe	120	CO, PE

Tablo 138’de Palacky Üniversitesi’nde Beden Eğitimi Fakültesi bünyesinde, Beden Eğitimi ve Spor derecesi ve başlığında 2 yıl, “CO” ve “PE” spor alanlarında Çekçe dilinde 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 139. Charles Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Charles Üniversitesi					
Şehir	Prague					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	Beden Eğitimi ve Spor	4	Çekçe	300	CO
	Beden Eğitimi Öğretmeni	Yüksek Lisans	5	Çekçe	-	PE
	Fizyoterapi	Fizyoterapi	3	Çekçe	180	OT
	Beden Eğitimi ve Spor	Beden Eğitimi ve Spor	4	Çekçe	-	CO

Tablo 139’da Charles Üniversitesi’nde Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi bünyesinde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni, Beden Eğitimi Öğretmeni, Fizyoterapi ve Beden Eğitimi ve Spor derecelerinde 3, 4 ve 5 yıl, “CO”, “PE” ve “OT” spor alanlarında Çekçe dilinde yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 140. Çek Cumhuriyeti’nde Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Yüksek Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	1
	Beden Eğitimi Fakültesi	1
	Beden Eğitimi Bölümü	1
Derece Adı	Beden Eğitimi ve Spor	2
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	2
	Fizyoterapi	1
	Spor Eğitimi Öğretmeni	1
Başlık	Beden Eğitimi ve Spor	3
	Lisans Uzmanı	1
	Yüksek Lisans	1
	Fizyoterapi	1
Süre	5 Yıl	2
	4 Yıl	2
	3 Yıl	1
	2 Yıl	1
Dil	Çekçe	6
ECTS	120	1
	180	1
	300	1
Alan	PE	3
	CO	3
	OT	1

Tablo 140’da Çek Cumhuriyeti’nde yükseköğretimde yüksek lisans seviyesindeki program yapıları bütün olarak kavramsallaştırılmıştır.

Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölüm yapıları incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi (1 bölüm), Beden Eğitimi Fakültesi (1 bölüm) ve Beden Eğitimi Bölümü (1 bölüm)’nden oluştuğu tespit edilmiştir. Yüksek Lisans derecelerinin Beden Eğitimi ve Spor (2 derece), Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni (2 derece), Fizyoterapi (1 derece) ve Spor Eğitimi Öğretmeni (1 derece) şeklinde oluştuğu görülmektedir. Yüksek Lisans programı başlıklarının Beden Eğitimi ve Spor (3 başlık), Lisans Uzmanı (1 başlık), Yüksek Lisans (1 başlık) ve Fizyoterapi (1 başlık) şeklinde oluştuğu görülmektedir. Eğitim-öğretim sürelerinin genelde beş yıl (2 başlık) yada dört yıl (2 başlık) olduğu ve eğitim-öğretim dili olarak ise Çekçe (6 başlık)’nin kullanıldığı görülmektedir. Bu programlarda öğrencilerin eğitim-öğretim süresince 120 ECTS (1 başlık), 180 ECTS (1 başlık) ve 300 ECTS Kredi Puanı (1 başlık) ile mezun oldukları görülmektedir. Yine “PE”, “CO” ve “OT” spor alanlarında yüksek lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

5. 6. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 141. Charles Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Charles Üniversitesi					
Şehir	Prague					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	Beden Eğitimi/Spor Yönetimi	Beden Eğitimi, Spor Yönetimi	4	Çekçe	-	SS

Tablo 141’de Charles Üniversitesi’nde Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi

bünyesinde Beden Eğitimi/Spor Yönetimi derecesinde 4 yıl, “SS” spor alanında Çekçe dilinde doktora eğitimi verildiği görülmektedir.

5. 7. Danimarka’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Danimarka, Baltık Denizi ve Kuzey Denizi arasında yer alan yaklaşık 43.000 km²’lik yüzölçümüne sahip bir ülkedir. Ülke, bir yarımada olan Jylland ve

406 adadan oluşmaktadır. Ülkenin başkenti aynı zamanda en büyük şehir olan Kopenhag'tır (114). Danimarka'nın nüfusu 5.352.815, GSMH 136.2 milyar dolar, kişi başına düşen milli gelir 25.500 dolar, enflasyon oranı % 2,9 ve işsizlik oranı % 5,3'tür (32).

Danimarka'da yükseköğretim programları, mesleki yeterlilikler sağlamakta olup programlar genelde sürelerine bağlı olarak ayrılmaktadır. Bunlar kısa dönemli yükseköğretim programları, mesleki uzmanlık programları, diğer orta dönemli yükseköğretim programları ve üniversitelerdeki uzmanlık ve adaylık programlarıdır. Bunların ilerisinde lisansüstü programlar bulunmaktadır (135).

2003 yılında yürürlüğe giren yeni üniversite yasası, Danimarka'daki 12 üniversitenin yapı ve yönetim şekillerini değiştirmiştir. Bu yasa ile üniversiteler kendilerini yöneten kurumlar haline dönüşmüştür. Ülkede lisans eğitimi genellikle üç yıl sürmekte, ardından iki yıl yüksek lisans eğitimi verilmektedir (136). Doktora derecesi, Candidatus derecesinden sonra üç yıllık çalışma ve araştırmayı gerektirmektedir (114).

5. 7. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 142. Copenhagen Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Copenhagen Üniversitesi					
Şehir	Copenhagen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Egzersiz ve Spor Bilimleri Enstitüsü	Doğal ve Spor Bilimleri Lisansı	Doğal ve Spor Bilimleri Lisansı	3	Danca	180	HF, OT, PE, SS

Tablo 142'de Copenhagen Üniversitesi'nde Egzersiz ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Doğal ve Spor Bilimleri Lisansı derecesi ve başlığında üç yıl, "HF", "OT", "PE" ve "SS" spor alanlarında, 180 ECTS Kredi Puanı ile lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 143. Southern Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Southern Üniversitesi					
Şehir	Odense					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri ve Klinik Biyomekanik Enstitüsü	Akademi Elit Koçluğu	Akademi Elit Koçluğu	1	Danca	60	CO
	Lisans	Spor ve Sağlık	3	Danca	180	CO, HF, PE

Tablo 143’de Southern Üniversitesi’nde Spor Bilimleri ve Klinik Biyomekanik Enstitüsü bünyesinde, Akademi Elit Koçluğu ve Lisans derecelerinde bir ve üç yıl, “CO”, “HF” ve “PE” spor alanlarında Danca dilinde lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

5. 7. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 144. Southern Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Southern Üniversitesi					
Şehir	Odense					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri ve Klinik Biyomekanik Enstitüsü	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı	2	Danca	120	AP, HF
	Yüksek Lisans	Spor Bilimleri	2	Danca, İngilizce	120	HF, SS

Tablo 144’de Southern Üniversitesi’nde Spor Bilimleri ve Klinik Biyomekanik Enstitüsü bünyesinde Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı ve Yüksek Lisans derecelerinde iki yıl, “AP”, “HF” ve “SS” spor alanlarında yüksek lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 145. Copenhagen Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Copenhagen Üniversitesi					
Şehir	Copenhagen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Egzersiz ve Spor Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans	Doğa ve Spor Bilimleri	2	Danca	120	CO, EL, HF, SS

Tablo 145’de Copenhagen Üniversitesi’nde Egzersiz ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Yüksek Lisans derecesinde ve Doğa ve Spor Bilimleri başlığında iki yıl, “CO”, “EL”, “HF” ve “SS” spor alanlarında Danca dilinde yüksek lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

5. 7. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 146. Copenhagen Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Copenhagen Üniversitesi					
Şehir	Copenhagen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Egzersiz ve Spor Bilimleri Enstitüsü	Doğa ve Spor Bilimleri	Doğa ve Spor Bilimleri	3	Danca	-	HF, OT, PE, SS

Tablo 146’da Copenhagen Üniversitesi’nde Egzersiz ve Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Doğa ve Spor Bilimleri derecesi ve başlığında üç yıl, “HF”, “OT”, “PE” ve “SS” spor alanlarında doktora eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 147. Southern Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Southern Üniversitesi					
Şehir	Odense					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri ve Klinik Biyomekanik Enstitüsü	Spor ve Sağlık	Spor ve Sağlık	4	Danca	210	PE

Tablo 147’de Southern Üniversitesi’nde Spor Bilimleri ve Klinik Biyomekanik Enstitüsü bünyesinde Spor ve Sağlık derecesi ve başlığında dört yıl, “PE” spor alanında, Danca diliyle doktora eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

5. 8. Estonya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Estonya, 1991 yılında Sovyetler Birliği’nin dağılması ile birlikte bağımsızlığını kazanmış ve 2004 yılında Avrupa Birliği’ne üye olmuştur. Ülke

idari bölüm olarak 15 il, 194 kırsal belediye ve 39 şehirden oluşmaktadır (137). Estonya'nın başkenti Talinn, nüfusu 1.423.316, GSMH'ı 14.7 milyar dolar, kişi başına düşen milli geliri 10.000 dolar ve işsizlik oranı % 11,7'dir (32).

Estonya'nın, yükseköğretim yapısı incelendiğinde, üniversitelerdeki eğitim etkinliklerinin amacı, uluslararası düzeyde temel ve uygulamalı araştırma becerisi kazandırmaktır. Üniversiteler, rektör tarafından yönetilmekte olup üniversitelerde üniversite konseyi ve enstitü heyeti gibi danışma birimleri bulunmaktadır. Üniversite yönetim kurulu rektör, öğretim başkanı, öğretim üyeleri ve öğrenci konseyi temsilcileri ve diğer üyelerden oluşmaktadır (132).

Estonya'da yükseköğretim sistemi akademik ve mesleki eğitim veren üniversiteler ile mesleki yükseköğretim programları veren meslek yüksek okullarından oluşmaktadır. 2005 yılı verilerine göre Estonya'da 24 pratik yükseköğretim kurumu, 12 üniversite (6 devlet, 6 özel) ve 6 meslek yüksekokulu olmak üzere toplam 42 yükseköğretim faaliyet göstermektedir (138). Yükseköğretimde, lisans öncesi, lisans, master, bakalorya ve doktora düzeyinde eğitim verilmektedir.

5. 8. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 148. Tartu Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Tartu Üniversitesi					
Şehir	Tartu					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puam	Alan
Egzersiz ve Spor Bilimleri Fakültesi	Fizyoterapi Lisansı	Fizyoterapi Lisansı	3	Estonyaca	180	AP, HF
	Fiziksel Aktivite ve Spor Lisansı	Fiziksel Aktivite Lisansı	3	Estonyaca	180	CO, PE, SS
	Öğretmen Sertifikası	Jimnastik Beden Eğitimi Öğretmeni	1	Estonyaca	60	PE
	Diploma	Koçluk ve Spor Yöneticiliği	3	Estonyaca	180	CO, MA

Tablo 148’de Tartu Üniversitesi’nde Egzersiz ve Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde Fizyoterapi Lisansı, Fiziksel Aktivite ve Spor Lisansı, Öğretmen Sertifikası ve Diploma derecelerinde bir ve üç yıl, “AP”, “HF”, “CO”, “PE”, “SS” ve “MA” spor alanlarında Estonyaca dilinde lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

5. 8. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 149. Tartu Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Tartu Üniversitesi					
Şehir	Tartu					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Egzersiz ve Spor Bilimleri Fakültesi	Fiziksel Aktivite ve Spor Yüksek Lisansı	Fiziksel Aktivite ve Spor Yüksek Lisansı	2	Estonyaca	120	CO, PE, SS
	Fizyoterapi Yüksek Lisansı	Fizyoterapi Yüksek Lisansı	2	Estonyaca	120	AP, HF
	Yüksek Lisans	Egzersiz ve Spor Bilimleri	2	Estonyaca	120	SS

Tablo 149’da Tartu Üniversitesi’nde Egzersiz ve Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde Fiziksel Aktivite ve Spor Yüksek Lisansı, Fizyoterapi Yüksek Lisansı ve Yüksek Lisans derecelerinde iki yıl, “CO”, “PE”, “SS”, “AP” ve “HF” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

5. 8. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 150. Tartu Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Tartu Üniversitesi					
Şehir	Tartu					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Egzersiz ve Spor Bilimleri Fakültesi	Fiziksel Aktivite ve Spor Doktorası	Fiziksel Aktivite ve Spor Doktorası	4	Estonyaca	240	CO, PE, SS
	Fizyoterapi Doktorası	Fizyoterapi Doktorası	4	Estonyaca	240	AP, HF
	Doktora	Egzersiz ve Spor Bilimleri	4	Estonyaca	240	SS

Tablo 150’de Tartu Üniversitesi’nde Egzersiz ve Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde Fiziksel Aktivite ve Spor Doktorası, Fizyoterapi Doktorası ve Doktora derecelerinde dört yıl, “CO”, “PE”, “SS”, “AP” ve “HF” spor alanlarında 240 ECTS Kredi Puanı ile doktora eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

5. 9. Finlandiya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Finlandiya, 338.145 km²’lik yüzölçümü ile Avrupa’nın kuzey batısında bulunan ve dünyanın en kuzeyinde yer alan ülkelerdendir. Ülkenin nüfusu 5.200.000 ve nüfus yoğunluğu 17 kişi/ km²’dir. Başkenti Helsinki, diğer önemli şehirleri ise Tampere ve Turku’dur. Finlandiya’nın batısında İsveç, doğusunda Rusya, kuzeyinde Norveç ve güneyinde Estonya yer almaktadır. Güney ve güney batısında 30.000 ada bulunmaktadır. Ülkede yaklaşık 200.000 göl vardır. Ülkede konuşulan iki resmi dili olup bunlar Fince ve İsveççe dillerdir. Bunlara ek olarak yaklaşık 2000 kişi Sami dili konuşmaktadır (114). Finlandiya’da, GSMH 118.3 milyar dolar, kişi başına düşen milli gelir 22.900 dolar ve işsizlik oranı % 9,8’dir (32). Finlandiya, Avrupa Birliği’ne 1995 yılında üye olmuştur (59).

Finlandiya’da yükseköğretimin amaçları incelendiğinde, üniversiteler araştırmayı temel alan üst düzeyde öğretimi sağlamayı, bilim ve sanat eğitimi ile bağımsız amaçları geliştirmeyi hedeflemektedir. Üniversiteler bilimsel uygulamaların ve etik ilkelerin yerine getirilmesi, eğitim ve öğretimde üst düzeyde uluslararası standartlarda başarılı olabilmek için çalışmaları planlamaktadır (139). Finlandiya’da yükseköğretim, üniversiteler ve teknik okullarda verilmektedir. On yıllık zorunlu eğitim tamamlandıktan ve lise veya meslek okulunu bitirdikten sonra, öğrenciler bir üniversite ya da teknik okula kabul edilmek için başvuru yapmaktadır (6). Finlandiya’da 20 üniversite

bulunmaktadır. Bu üniversitelerden 10'u geleneksel çok disiplinli okullar, diğer 10'u uzmanlık okullarıdır (52). Üniversitelerdeki derece sistemine göre düşük ya da daha yüksek seviyede akademik derece almak mümkündür. Daha düşük seviyede ya da lisans seviyesindeki derece üç yılda, yüksek ya da yüksek lisans derecesi beş/altı 6 yılda tamamlanmaktadır. Buna ek olarak, üniversiteler bilimsel lisansüstü derecesi olan licentiate ve doktora dereceleri de vermektedir (134).

5. 9. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 151. Jyväskylä Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Jyväskylä Üniversitesi					
Şehir	Jyväskylä					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Fiziksel Aktivite Biyoloji Bölümü	Spor Koçluğu ve Fitness Testi Lisansı	Spor ve Fitness Testi Bilimi	3	Fince	180	CO, SS
İşletme Yönetimi Fakültesi	İşletme Yönetimi Okulu	İşletme Yönetimi Lisansı	4	İngilizce, Fince	-	OT
	-	Spor Pazarlaması Uzmanlık Çalışmaları	1	Fince	-	MA

Tablo 151'de Jyväskylä Üniversitesi'nde Fiziksel Aktivite Biyoloji

Bölümü ve İşletmeYönetimi Fakültesi bünyelerinde, bir, üç ve dört yıl, “CO”, “SS”, “OT” ve “MA” spor alanlarında lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 152. Haaga Politeknik Enstitüsü'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Haaga Politeknik Enstitüsü					
Şehir	Vierumäki					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Enstitüsü	Spor ve Boş Zaman Yönetimi Lisansı	Spor Eğitimi	3	Fince	240	CO
	Lisans	Spor ve Boş Zaman Yönetimi Lisansı	4	İngilizce	210	CO

Tablo 152'de Haaga Politeknik Enstitüsü'nde Spor Enstitüsü bünyesinde

Spor ve Boş Zaman Yönetimi Lisansı ve Lisans derecelerinde üç ve dört yıl,

“CO” spor alanında Fince ve İngilizce dilinde lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

5. 9. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 153. Rovaniemi Uygulamalı Bilimler Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Rovaniemi Uygulamalı Bilimler Üniversitesi					
Şehir	Rovaniemi					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Rekreasyon Yüksekokulu	Spor Çalışmaları	Spor Çalışmaları	4	Fince	210	CO, HF, LE, SS

Tablo 153’de Rovaniemi Uygulamalı Bilimler Üniversitesi’nde Spor Rekreasyon Yüksekokulu bünyesinde, Spor Çalışmaları derecesi ve başlığında 4 yıl, “CO”, “HF”, “LE” ve “SS” spor alanlarında 210 ECTS Kredi Puanı ve Fince dilinde yüksek lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 154. Jyväskylä Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Jyväskylä Üniversitesi					
Şehir	Jyväskylä					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Fiziksel Aktivite Biyoloji Bölümü	Spor Antrenörlüğü ve Spor Testi Yüksek Lisansı	Spor Antrenörlüğü Bilimleri ve Zindelik Testi	2	İngilizce, Fince	120	CO, SS
Sağlık Bilimleri Bölümü	Spor ve Egzersiz Tıbbi Yüksek Lisansı	Spor ve Egzersiz Tıbbi Yüksek Lisansı	3	Fince	185	HF
	Sağlık Bilimleri Yüksek Lisansı	Yaşlılık Bilimi ve Halk Sağlığı	3	Fince	-	EL
	Beden Eğitimi Öğretmeni	Beden Eğitimi Yüksek Lisansı	5	Fince	300	PE
	Yüksek Lisans	Sosyal Bilimlerde Spor	5	Fince	-	MA

Tablo 154’de Jyväskylä Üniversitesi’nde Fiziksel Aktivite Biyoloji Bölümü ve Spor Bilimleri Bölümü bünyelerinde iki yıl, üç yıl ve beş yıl, İngilizce ve Fince ile “CO”, “SS”, “HF”, “EL”, “PE” ve “MA” spor alanlarında yüksek lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

5. 9. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 155. Jyväskylä Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Jyväskylä Üniversitesi					
Şehir	Jyväskylä					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Fiziksel Aktivite Biyoloji Bölümü	Spor Koçluğu ve Zindelik Testi Doktora	Spor Koçluğu ve Zindelik Testi Bilimi	4	İngilizce, Fince	70	CO, SS
Sağlık Bilimleri Bölümü	Spor ve Egzersiz Tıbbi Master Doktora Programı	Spor ve Egzersiz Tıbbi Master Doktora Programı	3	Fince	180	AP, EL, HF

Tablo 155'de Jyväskylä Üniversitesi'nde Fiziksel Aktivite Biyoloji Bölümü ve Sağlık Bilimleri Bölümü bünyelerinde Spor Koçluğu ve Zindelik Testi Doktora, Spor ve Egzersiz Tıbbi Master Doktora Programı derecelerinde dört ve üç yıl, "CO", "SS", "AP", "EL" ve "HF" spor alanlarında 70 ve 180 ECTS Kredi Puanı ile Fince ve İngilizce dilinde doktora eğitimi verildiği görülmektedir.

5. 10. Fransa'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Fransa, Avrupa'nın batı ucunda, başkenti Paris, 58.000.000 nüfuslu ve AKÇT'nin kurucularından biridir (59). Fransa'nın GSMH 1.448 trilyon dolar, kişi başına düşen milli gelir, 24.400 dolar ve işsizlik oranı % 9.7' dir (32).

Fransa'da yükseköğretimin görevleri, hazırlık eğitimi ve kesintisiz eğitimi sağlamak, bilimsel ve teknolojik araştırmaların yapılması ve sonuçlarının değerlendirilmesi, kültürel yayılma, bilimsel ve teknik bilgilerin yayılması ve uluslararası işbirliği sağlamaktır (52). Fransa'da yükseköğretim, merkeziyetçi yapılanmayı benimseyen Napolyoncu model ile özdeşleşmiştir (140). Fransa'da yükseköğretim kurumları değişik bakanlıklara bağlıdır (sanayi, savunma, ziraat, eğitim bakanlıkları). Fransa'da üniversiteler ve politeknikler, yönetim konseyi, bilim konseyi, eğitim ve üniversite işleri konseyi tarafından yönetilmektedir (82).

Fransa’da üniversitelerden ayrı olarak “Ecole Polytechnique”, “Grandes Ecoles” gibi yükseköğretim kurumları bulunmakta, ancak bunlar mühendislik, ziraat, gıda teknolojisi, veterinerlik, iktisat, işletmecilik, siyaset bilimi, kamu yönetimi, mimarlık, güzel sanatlar, beden eğitimi gibi alanlarda mesleki eğitim-öğretim ve araştırma yapan kurumlar olup, İngiltere, ABD ve Almanya’daki meslek yüksekokullarından daha üst düzeyde, eğitim veren kurumlardır (141).

Fransa’da 1999 yılında Bolonya’da üniversite eğitim sürelerini ve kredileri belirlemek için bir toplantı düzenlenmiş ve aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır (110);

- 3 yıllık lisans eğitimi,
- 2 yıllık yüksek lisans eğitimi,
- 3 yıllık doktora eğitimi,
- ECTS Kredi Puanı sistemi yeniden düzenlenmiştir.

Fransa’da uzun süreli (3 yıllık) lisans düzeyinde eğitim veren üniversitelerden mezun olan öğrenciler bac+3 diplomasını almaktadır. Bu kurumlarda iki tür eğitim verilmektedir. Genel ve mesleki lisans eğitiminin ardından, iki yıl süreli yüksek lisans eğitimine katılarak öğrenciler bac+5 diplomasına sahip olmaktadır. İki tür yüksek lisans eğitimi verilmektedir. Doktora düzeyi ise üç yıl sürelidir ve mezun olan öğrenciler bac+8 diplomasına sahip olmaktadır (142).

Fransa’da lisansüstü öğretiminin amaçları, farklı disiplinleri bir araya getirmek, bilimsel soruları çok disiplinli bir yaklaşımla çözmek ve öğrencilere bilim kültürünü aktarmak, öğrencilere bilgi ve deneyimlerini paylaşabilecekleri

bir ortam hazırlamak, öğrencileri çalışma ve mesleki yaşamlarına hazırlamak ve uluslararası hareketliliği canlandırmaktır (143).

5. 10. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 156. Blaise Pascal Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Blaise Pascal Üniversitesi					
Şehir	Aubiere					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
İnsan Hareketi, Spor Bilimleri ve Beden Eğitimi Fakültesi	Spor Yönetimi Lisansı	Beden eğitimi ve Spor Yönetimi	3	Fransızca	180	MA, SG
	Hareket Eğitimi Lisansı	Beden Eğitimi ve İnsan Hareketi	3	Fransızca	180	OT, PE
	Spor Eğitimi Lisansı	Beden Eğitimi Sporları Antrenörlüğü	3	Fransızca	180	CO, HF, SS

Tablo 156'da Blaise Pascal Üniversitesi'nde İnsan Hareketi, Spor Bilimleri ve Beden Eğitimi Fakültesi bünyesinde Spor Yönetimi Lisansı, Hareket Eğitimi Lisansı, ve Spor Eğitimi Lisansı derecelerinde üç yıl, "MA", "SG", "OT", "PE", "CO", "HF" ve "SS" spor alanlarında 180 ECTS Kredi Puanı ve Fransızca dilinde lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 157. Beden Eğitimi ve Spor Bölge Merkezi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Beden Eğitimi ve Spor Bölge Merkezi					
Şehir	Aix en Provence					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Eğitim	2. Düzey Spor Eğitmenliği	2. Düzey Devlet Diploması	1	Fransızca	-	CO

Tablo 157'de Beden Eğitimi ve Spor Bölge Merkezi'nde Eğitim bölümü bünyesinde 2. Düzey Spor Eğitmenliği derecesinde bir yıl, "CO" spor alanında Fransızca dilinde lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 158'de Ulusal Yelken Okulu'nda Yönetim bölümü bünyesinde Yelken Koçluğu derecesinde bir yıl, "CO" spor alanında 60 ECTS Kredi Puanı ile lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 158. Ulusal Yelken Okulu'nda Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Ulusal Yelken Okulu					
Şehir	Saint Pierre Quiberon					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Yönetim	Yelken Koçluğu	2. Derece Yelken Devlet Diploması	1	Fransızca	60	CO

Tablo 159. Claude Bernard Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Claude Bernard Üniversitesi					
Şehir	Villeurbanne Cedex					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Fakültesi	-	Topluluk Faaliyetleri	2	Fransızca	120	LE

Tablo 159'da Claude Bernard Üniversitesi'nde Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde Topluluk Faaliyetleri başlığında iki yıl, "LE" spor alanında 120 ECTS Kredi Puanı ve Fransızca dilinde lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 160. Fransa'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	İnsan Hareketi, Spor Bilimleri ve Beden Eğitimi Fakültesi	1
	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Fakültesi	1
	Yönetim	1
	Eğitim	1
Derece Adı	Spor Yönetimi Lisansı	1
	Hareket Eğitimi Lisansı	1
	Spor Eğitimi Lisansı	1
	2. Düzey Spor Eğitmenliği	1
	Yelken Koçluğu	1
Başlık	Beden Eğitimi ve Spor Yönetimi	1
	Beden Eğitimi ve İnsan Hareketi	1
	Beden Eğitimi Sporları Antrenörlüğü	1
	2. Düzey Devlet Diploması	1
	2. Derece Yelken Devlet Diploması	1
	Topluluk Faaliyetleri	1
Süre	3 Yıl	3

	1 Yıl	2
	2 Yıl	1
Dil	Fransızca	6
ECTS	180	3
	120	1
	60	1
Alan	CO	3
	MA	1
	SG	1
	PE	1
	OT	1
	HF	1
	SS	1
	LE	1

Tablo 160’da Fransa’da yükseköğretim kurumlarında lisans seviyesinde program yapıları genel olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölüm yapıları, İnsan Hareketi, Spor Bilimleri ve Beden Eğitimi Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Fakültesi, Yönetim ve Eğitim bünyelerinde olduğu görülmektedir. Lisans Programı derecelerinin Spor Yönetimi Lisansı, Hareket Eğitimi Lisansı, Spor Eğitimi Lisansı, 2. Düzey Spor Eğitmenliği ve Yelken Koçluğu şeklinde olduğu tespit edilmiştir. Eğitim-öğretim sürelerinin üç yıl (3 başlık), bir yıl (2 başlık) ve iki yıl (1 başlık) olduğu eğitim-öğretimde Fransızca (6 başlık) dilinin kullanıldığı görülmektedir. Bu programlarda eğitim-öğretim süresince 180 ECTS (3 başlık), 120 ECTS (1 başlık) ve 60 ECTS (1 başlık) Kredi Puanı aldıkları görülmektedir. Yine CO, MA, SG, PE, OT, HF, SS ve LE spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

5. 10. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Montpellier Üniversitesi’nde (Tablo 161), Mühendislik ve Fiziksel Aktiviteler Ergonomi Yüksek Lisansı derecesi ve başlığında iki yıl, “AP”, “CO”, “EL”, “HF” ve “SS” spor alanlarında yüksek lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 161. Montpellier Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Montpellier Üniversitesi					
Şehir	Montpellier					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
-	Mühendislik ve Fiziksel Aktiviteler Ergonomi Yüksek Lisansı	Mühendislik ve Fiziksel Aktiviteler Ergonomi Yüksek Lisansı	2	Fransızca	-	AP, CO, EL, HF, SS

Tablo 162. Jean Monnet Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Jean Monnet Üniversitesi					
Şehir	Saint Etienne					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bölümü	Spor Ergonomi Mühendisliği ve Yüksek Lisansı	Spor Ergonomi Mühendisliği ve Yüksek Lisansı	2	Fransızca	-	HF, SG, SS

Tablo 162'de Jean Monnet Üniversitesi'nde Spor Bölümü bünyesinde Spor Ergonomi Mühendisliği ve Yüksek Lisansı derecesi ve başlığında iki yıl, “HF”, “SG” ve “SS” spor alanlarında yüksek lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 163. Paul Sabatier Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Paul Sabatier Üniversitesi					
Şehir	Toulouse					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
-	Uyarlanmış Fiziksel Aktiviteleri Önleme ve Sağlık Yüksek Lisansı	Uyarlanmış Fiziksel Aktiviteleri Önleme ve Sağlık Yüksek Lisansı	2	Fransızca	120	AP, EL, HF

Tablo 163'de Paul Sabatier Üniversitesi'nde Uyarlanmış Fiziksel Aktiviteleri Önleme ve Sağlık Yüksek Lisansı derecesinde iki yıl, “AP”, “EL” ve “HF” spor alanlarında Fransızca dilinde yüksek lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 164. Blaise Pascal Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Blaise Pascal Üniversitesi					
Şehir	Aubiere					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
İnsan Hareketi, Spor Bilimleri ve Beden Eğitimi Fakültesi	Ulusal Devlet Sınavı, Beden Eğitimi	Ulusal Devlet Sınavı, Beden Eğitimi	1	Fransızca	30	PE
	Profesyonel Dans Antropolojisi Yüksek Lisansı	Dans Antropolojisi Yüksek Lisansı	2	İngilizce, Fransızca	120	LE, OT
	Yüksek Strateji, İnovasyon, Spor Mühendisliği Projesi	Spor Projesi Strateji ve Yenilikçilik Eylemleri	2	Fransızca	120	LE, MA, SG
	Profesyonel Spor Yüksek Lisansı	Spor ve Hareket Yüksek Lisansı	2	Fransızca	120	CO, HF, SS
	Bilim Egzersiz, Spor, Sağlık ve Özürlüler Yüksek Lisansı	Egzersiz, Spor, Sağlık ve Engellilik Yüksek Lisansı	2	Fransızca	120	AP, HF, SS
	Bedensel Uygulamalar ve Antropoloji Yüksek Lisansı	Bedensel Uygulamalar ve Antropoloji Yüksek Lisansı	2	Fransızca	120	OT, PE

Tablo 164'de Blaise Pascal Üniversitesi'nde İnsan Hareketi, Spor Bilimleri ve Beden Eğitimi Fakültesi bünyesinde bir ve iki yıl, "PE", "LE", "OT", "LE", "MA", "SG", "CO", "HF", "SS", "AP" ve "HF" spor alanlarında Fransızca ve İngilizce dillerinde yüksek lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 165. Grenoble Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Grenoble Üniversitesi					
Şehir	Grenoble					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Ufraps	Yüksek Lisans	Sağlık, Kinesiyoterapi ve Spor	2	İngilizce	120	HF
Staps	Yüksek Lisans	Rehabilitasyon ve Egzersiz Eğitimi	2	Fransızca	-	HF

Tablo 165'de Grenoble Üniversitesi'nde Ufraps ve Staps bölümlerinde Yüksek Lisans derecelerinde iki yıl, "HF" spor alanında Fransızca ve İngilizce ile yüksek lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 166. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü					
Şehir	Paris					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Eğitim	Spor Yönetimi Diploması	Spor Yönetimi Devlet Diploması	3	Fransızca	-	MA

Tablo 166’da Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü bünyesinde, Spor Yönetimi Diploması derecesi ve başlığında üç yıl, “MA” spor alanında yüksek lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 167. Henri Poincaré Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Henri Poincaré Üniversitesi					
Şehir	Villers Les Nancy					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Fakültesi	-	Spor Yönetimi	3	Fransızca	180	MA

Tablo 167’de Henri Poincaré Üniversitesi’nde Spor Fakültesi bünyesinde Spor Yönetimi başlığında üç yıl, “MA” spor alanında 180 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 168. Fransa’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Yüksek Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	İnsan Hareketi, Spor Bilimleri ve Beden Eğitimi Fakültesi	1
	Spor Fakültesi	1
	Staps	1
	Ufraps	1
	Spor ve Egzersiz Bilimleri	1
	Diğer Bölümler (Eğitim ve Spor Bölümü)	1
Derece Adı	Yüksek Lisans	2
	Mühendislik ve Fiziksel Aktiviteler Ergonomi Yüksek Lisansı	1
	Spor Ergonomi Mühendisliği ve Yüksek Lisansı	1
	Uyarlanmış Fiziksel Aktiviteleri Önleme ve Sağlık Yüksek Lisansı	1
	Ulusal Devlet Sınavı, Beden Eğitimi	1
	Diğer Dereceler (Profesyonel Dans Antropolojisi Yüksek Lisansı, Yüksek Strateji, İnovasyon, Spor Mühendisliği Projesi, Profesyonel Spor Yüksek	1

	Lisansı, Bilim Egzersiz, Spor, Sağlık ve Özürlüler Yüksek Lisansı, Bedensel Uygulamalar ve Antropoloji Yüksek Lisansı ve Spor Yönetimi Diploması)	
Başlık	Spor Yönetimi	2
	Mühendislik ve Fiziksel Aktiviteler Ergonomi Yüksek Lisansı	1
	Spor Ergonomi Mühendisliği ve Yüksek Lisansı	1
	Uyarlanmış Fiziksel Aktiviteleri Önleme ve Sağlık Yüksek Lisansı	1
	Ulusal Devlet Sınavı, Beden Eğitimi	1
	Diğer Başlıklar (Dans Antropolojisi Yüksek Lisansı, Spor Projesi Strateji ve Yenilikçilik Eylemleri, Spor ve Hareket Yüksek Lisansı, Egzersiz, Spor, Sağlık ve Engellilik Yüksek Lisansı, Bedensel Uygulamalar ve Antropoloji Yüksek Lisansı, Sağlık, Kinesiyoterapi ve Spor, Rehabilitasyon ve Egzersiz Eğitimi)	1
Süre	2 Yıl	10
	3 Yıl	2
	1 Yıl	1
Dil	Fransızca	12
	İngilizce	2
ECTS	120	7
	180	1
	30	1
Alan	HF	7
	SS	4
	MA	3
	AP	3
	OT	2
	LE	2
	CO	2
	PE	2
	EL	2
	SG	2

Tablo 168’de Fransa’da yükseköğretimde lisans seviyesinde program yapıları genel olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölüm yapıları İnsan Hareketi, Spor Bilimleri ve Beden Eğitimi Fakültesi, Spor Fakültesi, Staps, Ufraps, Spor ve Egzersiz Bilimleri ve diğer bölümlerden oluştuğu görülmektedir. Eğitim-öğretim sürelerinin iki yıl (10 başlık), üç yıl (2 başlık) ve bir yıl (1 başlık) olduğu ve eğitim-öğretim dilinde Fransızca (12 başlık) ve İngilizce (2 başlık)’nin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu programlarda eğitim-öğretim süresince 120 ECTS (7 başlık), 180 ECTS (1 başlık) ve 30 ECTS (1

başlık) Kredi Puanı aldıkları görülmektedir. Yine HF, MA, SS, AP, OT, LE, CO, PE, EL, SG ve SS spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

5. 10. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 169. Picardie Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Picardie Üniversitesi					
Şehir	Amiens Cedex					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Fakültesi	Spor Bilimleri ve Rehabilitasyon Doktorası	Spor Bilimleri ve Rehabilitasyon Doktorası	4	Fransızca	-	HF, SS

Tablo 169'da Picardie Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde Spor Bilimleri ve Rehabilitasyon Doktorası derecesi ve başlığında dört yıl, "HF" ve "SS" spor alanlarında doktora eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 170. Bedfordshire Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Bedfordshire Üniversitesi					
Şehir	Luton					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Egzersiz Bilimleri	Spor ve Egzersiz Doktorası	Spor ve Egzersiz Doktorası	3	-	499	CO, MA, PE, SS

Tablo 170'de Bedfordshire Üniversitesi'nde Spor ve Egzersiz Bilimleri bünyesinde Spor ve Egzersiz Doktorası derecesi ve başlığında üç yıl, "CO", "MA", "PE" ve "SS" spor alanlarında 499 ECTS Kredi Puanı ile doktora eğitimi verildiği görülmektedir.

5. 11. Hırvatistan'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Hırvatistan, güneydoğu Avrupa'da, Balkan Yarımadası'nın kuzeybatısında yer alan bir ülkedir. Kuzeyinde Slovenya, kuzeydoğusunda Macaristan, doğusunda Sırbistan, güneydoğusunda Bosna Hersek ve güneyinde Karadağ bulunmaktadır. 2005 yılı verilerine göre nüfusu 4.551.000'dir. GSMH'ı 69.834

milyar dolar, kişi başına düşen gelir 15.550 dolar'dır. Nüfusun çoğunluğu Hırvat olup nüfus içindeki azınlıklar genellikle eski Yugoslavya devletlerinden gelenlerden oluşmaktadır. Ülke genelinde Hırvatça konuşulmaktadır (144).

Hırvatistan'da eğitim, Bilim, Eğitim ve Spor Bakanlığı tarafından yönetilmektedir. Yükseköğretimin çoğu devlet üniversitelerinde verilmektedir (145). Hırvatistan'da Bologna Süreci'nden bugüne yükseköğretimdeki uzmanlık alanları, Bilim ve Sanat Lisansı, Bilim ve Sanat Yüksek Lisansı, Bilim ve Sanat Doktorası'ndan oluşmaktadır. Hırvatistan'da üniversiteler bağımsız fakültelerden oluşmakta ve her fakültenin kendine ait yönetimi bulunmaktadır (146).

5. 11. 1. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 171. Zagreb Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Zagreb Üniversitesi					
Şehir	Zagreb					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Kinesiyoloji Fakültesi	Eğitim ve Kinesiyoloji Yüksek Lisansı	Kinesiyoloji Üniversite Eğitimi	5	İngilizce, Almanca	300	CO, PE, SS

Tablo 171'de Zagreb Üniversitesi'nde Kinesiyoloji Fakültesi bünyesinde Eğitim ve Kinesiyoloji Yüksek Lisansı derecesinde beş yıl, "CO", "PE" ve "SS" spor alanlarında 300 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

5. 11. 2. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 172. Zagreb Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Zagreb Üniversitesi					
Şehir	Zagreb					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Kinesiyoloji Fakültesi	Sosyal Bilimler, Kinesiyoloji Alanında Doktora	Eğitim Kinesiyoloji Doktorası	3	İngilizce, Almanca	180	SS

Tablo 172’de Zagreb Üniversitesi’nde Kinesiyoloji Fakültesi bünyesinde Eğitim Kinesiyoloji Doktorası başlığında üç yıl, “SS” spor alanında 180 ECTS Kredi Puanı ile doktora eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

5. 12. Hollanda’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Hollanda, Batı Avrupa’da Kuzey Denizi kıyısında 15.000.000 nüfuslu ve AKÇT’nin 1951 yılındaki kurucu ülkelerindendir (59). Hollanda’nın başkenti Amsterdam olup yüzölçümü ise 41.000 km²’dir (147). GSMH 388,4 milyar dolar, kişi başına düşen milli gelir 24.400 dolar, işsizlik oranı % 2,6’dır (32).

Hollanda’da yükseköğretim kurumları, üniversite öğretimi, üniversite düzeyinde olmayan mesleki yükseköğretim ve açık üniversiteden oluşmaktadır (52). Hollanda’da üniversiteler dört ile altı yıl arası değişen bir sürede eğitim vermektedir (6). Profesyonel yükseköğretimde lisans ya da yüksek lisans derecesi, yüksek meslek eğitimi lisans ya da lisansüstü nihai sınavını geçen öğrencilere verilmektedir (148).

Hollanda’da lisansüstü öğretimin amacı, ulusal ekonomi açısından şu anda ya da gelecekte önemli olan alanlara yönelik nitelikli insan gücü gereksinimini karşılama, ülkenin bilim ve teknoloji politikalarına yönelik programlar geliştirme, sanayi ve iş ortamına yeni teknolojileri aktarabilecek araştırmalara önem vermek olarak gösterilmektedir (149).

5. 12. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 173. Alfa Koleji’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Alfa Koleji					
Şehir	Groningen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Egzersiz	Antrenör/Koç Koordinatörlüğü	Spor Koçluğu	4	Hollandaca	-	CO

Tablo 173’de Alfa Koleji’nde Spor ve Egzersiz bölümü bünyesinde Spor Koçluğu başlığında dört yıl, “CO” spor alanında lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 174. Haagse Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Haagse Üniversitesi					
Şehir	Den Haag					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Spor Eğitimi Bölümü	Beden Eğitimi ve Spor/Spor Yönetimi	Spor Lisansı (Spor Yönetimi)	4	Hollandaca	240	MA

Tablo 174’de Haagse Üniversitesi’nde Spor ve Spor Eğitimi Bölümü bünyesinde Spor Lisansı başlığında dört yıl, “MA” spor alanında 240 ECTS Kredi Puanı ile Hollandaca ile lisans seviyesinde spor eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 175. Hanze Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Hanze Üniversitesi					
Şehir	Groningen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Çalışmaları Enstitüsü	Beden Aktiviteleri ve Sağlık	Spor Çalışmaları Lisansı	4	Hollandaca	240	HF, MA
	Beden Eğitimi	Spor Çalışmaları Lisansı	4	Hollandaca, İngilizce	240	CO, PE
	Spor Yönetimi Lisansı	Spor Yönetimi	4	Hollandaca, İngilizce	240	LE, MA, SG

Tablo 175’de Hanze Üniversitesi’nde Spor Çalışmaları Enstitüsü bünyesinde Beden Aktiviteleri ve Sağlık, Beden Eğitimi ve Spor Yönetimi Lisansı derecelerinde dört yıl, “HF”, “MA”, “CO”, “PE”, “LE” ve “SG” spor alanlarında 240 ECTS Kredi Puanı ile Hollandaca ve İngilizce dillerinde lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 176. Uygulamalı Bilimler Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Uygulamalı Bilimler Üniversitesi					
Şehir	Amsterdam					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi Bölümü	Beden Eğitimi ve Spor Lisansı	Beden Eğitimi	4	Hollandaca	240	PE

Tablo 176’da Uygulamalı Bilimler Üniversitesi’nde Beden Eğitimi Bölümü bünyesinde Beden Eğitimi ve Spor Lisansı derecesinde dört yıl, “PE” spor alanında 240 ECTS Kredi Puanı ile Hollandaca ile lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 177. Hollanda’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Spor Çalışmaları Enstitüsü	1
	Beden Eğitimi Bölümü	1
	Spor ve Spor Eğitimi Bölümü	1
	Spor ve Egzersiz	1
Derece Adı	Antrenör/Koç Koordinatörlüğü	1
	Beden Eğitimi ve Spor/Spor Yönetimi	1
	Beden Aktiviteleri ve Sağlık	1
	Beden Eğitimi	1
	Spor Yönetimi Lisansı	1
	Beden Eğitimi ve Spor Lisansı	1
	Spor Çalışmaları Lisansı	3
Başlık	Spor Koçluğu	1
	Spor Yönetimi	1
	Beden Eğitimi	1
	Spor Çalışmaları Lisansı	3
Süre	4 Yıl	5
Dil	Hollandaca	6
	İngilizce	2
ECTS	240	5
Alan	MA	3
	CO	2
	PE	2
	HF	1
	LE	1
	SG	1

Tablo 177’de Hollanda’da yükseköğretimde lisans seviyesinde program yapıları genel olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölüm yapılarının Spor Çalışmaları Enstitüsü, Beden Eğitimi Bölümü,

Spor ve Spor Eğitimi Bölümü, Spor ve Egzersiz bölümlerinden oluştuğu tespit edilmiştir. Spor eğitimi kurumlarında, Spor Çalışmaları Lisansı, Spor Koçluğu, Spor Yönetimi ve Beden Eğitimi başlıklarında eğitim verdikleri tespit edilmiştir. Eğitim-öğretim sürelerinin dört yıl olduğu ve eğitim-öğretim dilinin Hollandaca ve İngilizce olduğu tespit edilmiştir. Bu programlarda, eğitim-öğretim süresince 240 ECTS Kredi Puanı aldıkları görülmektedir. Yine MA, CO, PE, HF, LE ve SG spor alanlarında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

5. 12. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 178. Utrecht Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Utrecht Üniversitesi					
Şehir	Utrecht					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Fizik Tedavi	Fizik Tedavi Bilimlerinde Yüksek Lisans	Fizik Tedavi Bilimlerinde Yüksek Lisans	2	Hollandaca	-	HF

Tablo 178'de Utrecht Üniversitesi'nde Fizik Tedavi bölümünde Fizik Tedavi Bilimlerinde Yüksek Lisans derecesi ve başlığında iki yıl, "HF" spor alanında Hollandaca ile yüksek lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 179. Hanze Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Hanze Üniversitesi					
Şehir	Groningen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Çalışmaları Enstitüsü	Profesyonel Spor Yönetimi Yüksek Lisansı	Yüksek Lisans	2	Hollandaca	60	LE, MA, SG

Tablo 179'da Hanze Üniversitesi'nde Spor Çalışmaları Enstitüsü bünyesinde Yüksek Lisans başlığında iki yıl, "LE", "MA" ve "SG" spor alanlarında Hollandaca ile yüksek lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

5. 12. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 180. Groningen Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Groningen Üniversitesi					
Şehir	Groningen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
İnsan Hareketi Bilimleri	Lisans ve Yüksek Lisans Derecesi	İnsan Hareketi Bilimleri	5	Hollandaca İngilizce	300	AP, EL, SS

Tablo 180'de Groningen Üniversitesi'nde İnsan Hareketi Bilimleri

bölümünde İnsan Hareketi Bilimleri başlığında beş yıl, “AP”, “EL” ve “SS” spor alanlarında Hollandaca ve İngilizce ile doktora eğitimi verildiği görülmektedir.

5. 13. İngiltere'de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

İngiltere'nin başkenti Londra, nüfusu 59.647.790, GSMH 1.36 trilyon dolar, kişi başına düşen milli gelir 22.800 dolar ve işsizlik oranı % 5,5'tir (32). Birleşik Krallık (İngiltere), Avrupa Birliği'ne 1973 yılında üye olmuştur (59). Birleşik Krallık dört ülkenin (İngiltere, Galler, İskoçya ve Kuzey İrlanda) birleşmesinden oluştuğu için her ülkenin ayrı yasa ve yönetmelikleri vardır.

Büyük Britanya (İngiltere, Galler, İskoçya) ve Kuzey İrlanda'dan oluşan Birleşik Krallık, eğitim programlarında çeşitliliğin yaşandığı, merkezi bir Eğitim Bakanlığı'nın bulunmaması nedeniyle eğitimin kontrolünün yerel birimlerin elinde olduğu bir eğitim sistemine sahiptir (150).

Birleşik Krallık'taki yükseköğretim, üniversitelerde ve Tarım, Sanat ve İlahiyat Kolejlere gibi uzmanlaşmış kurumları içeren diğer yükseköğretim kurumlarında verilmektedir. Yükseköğretimle ilgili tek bir yapı yoktur. Fakat 1992 yılında çıkan “İleri Eğitim ve Yükseköğretim Yasası” ile çok sayıda reform başlamıştır. Bu yasanın uygulanmasından sonra İngiltere ve Galler'de tüm diğer

yükseköğretim kurumları bir sektörde toplanmıştır (52). İngiltere’de üniversitelerin tamamı özel sektör tarafından idare edilmektedir (82).

Yükseköğretim sistemi, ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora şeklinde ayrılmaktadır. Lisans eğitimi normal olarak üç yıl, yüksek lisans eğitimi genellikle bir yıl ve doktora eğitimi ise en az üç yıl sürmektedir. İngiltere’de lisansüstü öğretim dereceleme sistemi çok çeşitli olup, bunlar sertifika, diploma, yüksek lisans derecesi, araştırma derecesi ve lisansüstü öğretim diplomalarıdır. Ayrıca doktora çalışmaları tam zamanlı yada yarı zamanlı olarak yürütülebilmektedir. Normal olarak, tam zamanlı öğrenciler üç/dört yılda, yarı zamanlı öğrenciler beş/altı yılda doktora çalışmalarını tamamlayabilmektedir (114).

5. 13. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 181. Anglia Ruskin Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Anglia Ruskin Üniversitesi					
Şehir	Cambridge					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Yaşam Bilimleri Bölümü	Spor Antrenörlüğü	Spor Antrenörlüğü	5	İngilizce	320	CO

Tablo 181’de Anglia Ruskin Üniversitesi’nde Yaşam Bilimleri Bölümü bünyesinde Spor Antrenörlüğü derecesinde ve başlığında beş yıl, “CO” spor alanında İngilizce ile lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 182. North East Wales Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	North East Wales Üniversitesi					
Şehir	Wrexham					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Egzersiz Bilimleri ve Spor Fakültesi	Spor ve Egzersiz Bilimleri Lisansı	Spor ve Egzersiz Bilimleri Lisansı	3	-	499	OT, SS

Tablo 182’de North East Wales Üniversitesi’nde Egzersiz Bilimleri ve Spor Fakültesi bünyesinde Spor ve Egzersiz Bilimleri Lisansı derecesi ve başlığında üç yıl, “OT” ve “SS” spor alanlarında lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 183. Gloucestershire Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Gloucestershire Üniversitesi					
Şehir	Gloucester					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor, Sağlık ve Sosyal Bilimler Fakültesi	Spor ve Egzersiz Bilimleri Lisansı	Spor ve Egzersiz Bilimleri Lisansı	3	-	180	EL
	Spor Geliştirme Lisansı	Spor Geliştirme Lisansı	3	İngilizce	180	AP, CO, HF, MA, PE

Tablo 183’de Gloucestershire Üniversitesi’nde Spor, Sağlık ve Sosyal Bilimler Fakültesi bünyesinde Spor ve Egzersiz Bilimleri Lisansı ve Spor Geliştirme Lisansı derecesi ve başlıklarında üç yıl, “AP”, “EL”, “CO”, “HF”, “MA” ve “PE” spor alanlarında İngilizce dilinde lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 184. Bedfordshire Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Bedfordshire Üniversitesi					
Şehir	Luton					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Egzersiz Bilimleri	Spor ve Egzersiz Bilimleri Lisansı	Spor Egzersiz Bilimleri Lisansı	3	İngilizce	499	CO, MA, PE, SS

Tablo 184’de Bedfordshire Üniversitesi’nde Spor ve Egzersiz Bilimleri bölümünde üç yıl, “CO”, “MA”, “PE” ve “SS” spor alanlarında İngilizce dilinde lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 185. John Moores Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	John Moores Üniversitesi					
Şehir	Liverpool					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Rises	Spor Bilimleri Lisansı	Spor Bilimleri Lisansı	3	İngilizce	-	AP, SS

Tablo 185'de John Moores Üniversitesi'nde Rises bölümünde Spor Bilimleri Lisansı derecesinde ve başlığında üç yıl, “AP” ve “SS” spor alanında İngilizce dilinde lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 186. Exeter Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Exeter Üniversitesi					
Şehir	Exeter					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Sağlık Bilimleri Okulu	Lisans	Spor ve Egzersiz Bilimleri	3	İngilizce	180	SS

Tablo 186'da Exeter Üniversitesi Spor ve Sağlık Bilimleri Okulu'nda Lisans derecesinde üç yıl, “SS” spor alanında İngilizce ile lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 187. Trinity Koleji'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Trinity Koleji					
Şehir	Carmarthen					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri	Lisans	Sağlık ve Egzersiz	3	İngilizce	-	HF, PE, SS

Tablo 187'de Trinity Koleji'nde Spor Bilimleri bölümünde lisans derecesinde üç yıl, “HF”, “PE” ve “SS” spor alanlarında İngilizce ile lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 188'de Sunderland Üniversitesi'nde Sağlık ve Doğal Sosyal Bilimler bölümünde Spor ve Egzersiz Bilimleri başlığında üç yıl, “HF”, “MA” ve “SS” spor alanında İngilizce ile lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 188. Sunderland Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Sunderland Üniversitesi					
Şehir	Sunderland					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sağlık, Doğal ve Sosyal Bilimler	Lisans	Spor ve Egzersiz Bilimleri	3	İngilizce	-	HF, MA, SS

Tablo 189. İngiltere'de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Egzersiz Bilimleri ve Spor Fakültesi	1
	Spor, Sağlık ve Sosyal Bilimler Fakültesi	1
	Yaşam Bilimleri Bölümü	1
	Sağlık, Doğal ve Sosyal Bilimler	1
	Spor ve Egzersiz Bilimleri	1
	Spor ve Sağlık Bilimleri	1
	Diğer Bölümler (Spor Bilimleri ve Rises)	1
Derece Adı	Spor Bilimleri Lisansı	4
	Spor ve Egzersiz Bilimleri Lisansı	3
	Spor Antrenörlüğü	1
	Spor Geliştirme Lisansı	1
Başlık	Spor Egzersiz Bilimleri Lisansı	6
	Spor Bilimleri Lisansı	1
	Spor Antrenörlüğü	1
	Spor Geliştirme Lisansı	1
Süre	3 Yıl	8
	5 Yıl	1
Dil	İngilizce	7
ECTS	180	3
	499	2
	320	1
Alan	SS	5
	HF	3
	CO	3
	MA	3
	PE	3
	AP	2
	EL	1
	OT	1

Tablo 189'da İngiltere'de yükseköğretimde lisans seviyesinde program yapıları genel olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölümlerinin, Egzersiz Bilimleri ve Spor Fakültesi, Spor, Sağlık ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Yaşam Bilimleri Bölümü, Sağlık, Doğal ve Sosyal Bilimler,

Spor ve Egzersiz Bilimleri, Spor ve Sağlık Bilimleri, Spor Bilimleri ve Rises bölümlerinden oluştuğu görülmektedir. Eğitim-öğretim sürelerinin üç yıl (8 başlık) ve beş yıl (1 başlık) olduğu ve eğitim-öğretim dilinin ise İngilizce olduğu tespit edilmiştir. Bu programlarda eğitim-öğretim süresince 180 ECTS (3 başlık), 499 ECTS (2 başlık) ve 320 ECTS (1 başlık) Kredi Puanı aldıkları görülmektedir. Yine “SS”, “HF”, “CO”, “MA”, “PE”, “AP”, “EL” ve “OT” spor alanlarında eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

5. 13. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 190. Gloucestershire Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Gloucestershire Üniversitesi					
Şehir	Gloucester					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor, Sağlık ve Sosyal Bilimler Fakültesi	Spor ve Egzersiz Bilimleri Yüksek Lisansı	Spor ve Egzersiz Bilimleri Yüksek Lisansı	2	-	120	EL
	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	2	-	120	SS
	Spor Gelişimi Yüksek Lisansı	Spor Gelişimi Yüksek Lisansı	2	-	120	AP, CO, HF, MA, PE

Tablo 190’da Gloucestershire Üniversitesi’nde Spor, Sağlık ve Sosyal Bilimler Fakültesi bünyesinde Spor ve Egzersiz Bilimleri Yüksek Lisansı, Spor Bilimleri Yüksek Lisansı ve Spor Gelişimi Yüksek Lisansı derecesi ve başlıklarında iki yıl, “EL”, “SS”, “AP”, “CO”, “HF”, “MA” ve “PE” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 191’de Metropolitan Üniversitesi’nde Aktivite ve Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde Koruyucu ve Uyarlanmış Beden Aktivitesinde Avrupa

Yüksek Lisansı derecesinde ve başlığında iki yıl, “AP” spor alanında yüksek lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 191. Metropolitan Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Metropolitan Üniversitesi					
Şehir	Leeds					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Aktivite ve Spor Bilimleri Fakültesi	Koruyucu ve Uyarlanmış Beden Aktivitesinde Avrupa Yüksek Lisansı	Koruyucu ve Uyarlanmış Beden Aktivitesinde Avrupa Yüksek Lisansı	2	-	120	AP

Tablo 192. Glasgow Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Glasgow Üniversitesi					
Şehir	Glasgow					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
İnsan Beslenmesi ve Tıp Gelişimi Anabilim Dalı	Tıp Bilimi ve İnsan Beslenmesi Yüksek Lisansı	Tıp Bilimi ve İnsan Beslenmesi Yüksek Lisansı	1	İngilizce	-	HF, SS

Tablo 192’de Glasgow Üniversitesi’nde İnsan Beslenmesi ve Tıp Gelişimi Anabilim Dalı bünyesinde bir yıl, “HF” ve “SS” spor alanlarında İngilizce olarak yüksek lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 193. Bedfordshire Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Bedfordshire Üniversitesi					
Şehir	Luton					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Egzersiz Bilimleri	Spor ve Egzersiz Yüksek Lisansı	Spor ve Egzersiz Yüksek Lisansı	1	İngilizce	499	CO, MA, PE, SS

Tablo 193’de Bedfordshire Üniversitesi’nde Spor ve Egzersiz Bilimleri bölümü bünyesinde Spor ve Egzersiz Yüksek Lisansı derecesi ve başlığında bir

yıl, “CO”, “MA”, “PE” ve “SS” spor alanlarında İngilizce ile yüksek lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 194. John Moores Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	John Moores Üniversitesi					
Şehir	Liverpool					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Rises	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	1	-	499	AP, SS

Tablo 194’de John Moores Üniversitesi’nde Rises bölümü bünyesinde

Spor Bilimleri Yüksek Lisansı derecesi ve başlığında bir yıl, “AP” ve “SS” spor alanlarında yüksek lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 195. İngiltere’de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Yüksek Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Aktivite ve Spor Bilimleri Fakültesi	1
	Spor, Sağlık ve Sosyal Bilimler Fakültesi	1
	İnsan Beslenmesi ve Tıp Gelişimi Anabilim Dalı	1
	Spor ve Egzersiz Bilimleri	1
	Rises	1
Derece Adı	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	2
	Spor ve Egzersiz Bilimleri Yüksek Lisansı	2
	Tıp Bilimi ve İnsan Beslenmesi Yüksek Lisansı	1
	Koruyucu ve Uyarlanmış Beden Aktivitesinde Avrupa Yüksek Lisansı	1
	Spor Gelişimi Yüksek Lisansı	1
Başlık	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	2
	Spor ve Egzersiz Bilimleri Yüksek Lisansı	2
	Spor Gelişimi Yüksek Lisansı	1
	Koruyucu ve Uyarlanmış Beden Aktivitesinde Avrupa Yüksek Lisansı	1
	Tıp Bilimi ve İnsan Beslenmesi Yüksek Lisansı	1
Süre	2 Yıl	4
	1 Yıl	3
Dil	İngilizce	2
ECTS	120	4
	499	2
Alan	SS	4
	AP	3
	CO	2
	PE	2
	HF	2
	MA	2
	EL	1

Tablo 195’de İngiltere’de yükseköğretim kurumlarında yüksek lisans seviyesindeki program yapıları bütün olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölüm yapılarının Aktivite ve Spor Bilimleri Fakültesi, Spor, Sağlık ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İnsan Beslenmesi ve Tıp Gelişimi Anabilim Dalı, Spor ve Egzersiz Bilimleri ve Rises bölümlerinden oluştuğu görülmektedir. Eğitim-öğretim sürelerinin iki yıl (4 başlık), bir yıl (3 başlık) ve eğitim-öğretim dilinin İngilizce (2 başlık) olduğu görülmektedir. Bu programlarda eğitim-öğretim süresince 120 ECTS (4 başlık) ve 499 ECTS (2 başlık) Kredi Puanı aldıkları görülmektedir. Yine “SS”, “AP”, “CO”, “PE”, “HF”, “MA” ve “EL” spor alanlarında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

5. 13. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 196. Gloucestershire Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Gloucestershire Üniversitesi					
Şehir	Gloucester					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor, Sağlık ve Sosyal Bilimler Fakültesi	Spor ve Egzersiz Bilimi Doktorası	Spor ve Egzersiz Bilimi Doktorası	3	-	120	EL
	Spor Bilimleri Doktorası	Spor Bilimleri Doktorası	3	-	180	SS

Tablo 196’da Gloucestershire Üniversitesi’nde Spor, Sağlık ve Sosyal Bilimler Fakültesi bünyesinde Spor ve Egzersiz Bilimi Doktorası ve Spor Bilimleri Doktorası derecesi ve başlıklarında üç yıl, “EL” ve “SS” spor alanlarında doktora eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 197’de Glasgow Üniversitesi’nde İnsan Beslenmesi ve Tıp Gelişimi Anabilim Dalı bünyesinde Tıp Bilimi ve İnsan Beslenmesi Doktorası derecesi ve başlığında üç yıl, “HF” ve “SS” spor alanlarında doktora eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 197. Glasgow Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Glasgow Üniversitesi					
Şehir	Glasgow					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
İnsan Beslenmesi ve Tıp Gelişimi Anabilim Dalı	Tıp Bilimi ve İnsan Beslenmesi Doktorası	Tıp Bilimi ve İnsan Beslenmesi Doktorası	3	İngilizce	499	HF, SS

Tablo 198. Bedfordshire Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Bedfordshire Üniversitesi					
Şehir	Luton					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Egzersiz Bilimleri	Spor ve Egzersiz Doktorası	Spor ve Egzersiz Doktorası	3	-	499	CO, MA, PE, SS

Tablo 198'de Bedfordshire Üniversitesi'nde Spor ve Egzersiz Bilimleri bünyesinde Spor ve Egzersiz Doktorası derecesi ve başlığında üç yıl, "CO", "MA", "PE" ve "SS" spor alanlarında, 499 ECTS Kredi Puanı ile doktora eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 199. John Moores Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	John Moores Üniversitesi					
Şehir	Liverpool					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Rises	Spor Bilimleri Doktorası	Spor Bilimleri Doktorası	2	-	499	AP, SS

Tablo 199'da John Moores Üniversitesi'nde Rises bölümü bünyesinde Spor Bilimleri Doktorası derecesi ve başlığında iki yıl, "AP" ve "SS" spor alanlarında doktora eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 200. İngiltere’de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Doktora Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Spor, Sağlık ve Sosyal Bilimler Fakültesi	1
	İnsan Beslenmesi ve Tıp Gelişimi Anabilim Dalı	1
	Spor ve Egzersiz Bilimleri	1
	Rises	1
Derece Adı	Spor Bilimleri Doktorası	2
	Spor ve Egzersiz Bilimi Doktorası	2
	Tıp Bilimi ve İnsan Beslenmesi Doktorası	1
	Spor Bilimleri Doktorası	2
Başlık	Spor ve Egzersiz Doktorası	2
	Tıp Bilimi ve İnsan Beslenmesi Doktorası	1
	Spor Bilimleri Doktorası	2
Süre	3 Yıl	4
	2 Yıl	1
Dil	İngilizce	1
ECTS	499	3
	180	1
	120	1
Alan	SS	4
	PE	1
	HF	1
	CO	1
	MA	1
	AP	1
	EL	1

Tablo 200’de İngiltere’de doktora seviyesinde program yapıları bütünü olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi başlıklarının Spor Bilimleri Doktorası (2 başlık), Spor ve Egzersiz Bilimi Doktorası (2 başlık), Tıp Bilimi ve İnsan Beslenmesi Doktorası (1 başlık)’dan oluştuğu görülmektedir. Eğitim-öğretim sürelerinin üç yıl (4 başlık) ve iki yıl (1 başlık), eğitim-öğretim dilinin ise İngilizce (1 başlık) olduğu tespit edilmiştir. Bu programlarda eğitim-öğretim süresince 499 ECTS (3 başlık), 180 ECTS (1 başlık) ve 120 ECTS (1 başlık) Kredi Puanı aldıkları görülmektedir. Yine SS, PE, HF, CO, MA, AP ve EL spor alanlarında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

5. 14. İrlanda’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

İrlanda, kuzeybatı Avrupa’da bulunan bir ülkedir. Kuzey doğusunda, Birleşik Krallık’a bağlı olan Kuzey İrlanda, batısında Atlas Okyanusu, doğusunda

İrlanda Denizi, güneydoğusunda St George's Kanalı ve güneyinde ise Kelt Denizi ile komşudur. İrlanda, parlamenter demokrasi ve anayasal cumhuriyet ile yönetilmektedir. İrlanda, 1973 yılından beri Avrupa Birliği'ne üyedir (151). İrlanda'nın başkenti Dublin, nüfusu 3.840.838, GSMH 81.9 milyar dolar, kişi başına düşen milli gelir 21.600 dolar ve işsizlik oranı % 4,1'dir (32).

İrlanda'da yükseköğretim kurumları üniversite, teknik/teknolojik olan kolejler ve eğitim kolejlerinden oluşmaktadır. Buna ek olarak son yıllarda çok sayıda özel bağımsız kolejler ortaya çıkmıştır (52). Yükseköğretimde lisans eğitimi, programların niteliğine bağlı olarak değişmekte genellikle üç veya dört yıl sürmektedir (152).

5. 14. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 201. Tralee Teknoloji Enstitüsü'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Tralee Teknoloji Enstitüsü					
Şehir	Co Kerry					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Rekreasyon Çalışmaları Bölümü	Sağlık ve Rekreasyon Çalışmaları Lisansı	Sağlık ve Rekreasyon Çalışmaları Lisansı	3	İngilizce	180	CO, HF, LE
	Sağlık Spor ve Rekreasyon Çalışmaları Lisansı	Sağlık Spor ve Rekreasyon Çalışmaları Lisansı	4	İngilizce	-	HF, LE

Tablo 201'de Tralee Teknoloji Enstitüsü'nde Spor ve Rekreasyon Çalışmaları Bölümü bünyesinde Sağlık ve Rekreasyon Çalışmaları Lisansı ve Sağlık Spor ve Rekreasyon Çalışmaları Lisansı dereceleri ve başlıklarında üç ve dört yıl, "CO", "HF" ve "LE" spor alanlarında lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 202'de Waterford Teknoloji Enstitüsü'nde Sağlık, Spor ve Egzersiz Bilimleri bölümü bünyesinde Lisans derecelerinde üç ve dört yıl, "HF", "LE",

“MA”, “OT”, “AP” ve “SS” spor alanlarında İngilizce ile lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 202. Waterford Teknoloji Enstitüsü’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Waterford Teknoloji Enstitüsü					
Şehir	Waterford					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sağlık, Spor ve Egzersiz Bilimleri	Lisans	Rekreasyon ve Boş Zaman Yönetimi	3	İngilizce	180	HF, LE, MA
	Lisans	Sağlık Teşviki	4	İngilizce	240	OT
	Lisans	Egzersiz ve Sağlık Çalışmaları	4	İngilizce	240	AP, HF, SS

5. 14. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 203. Tralee Teknoloji Enstitüsü’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Tralee Teknoloji Enstitüsü					
Şehir	Co Kerry					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sağlık ve Dinlenme Çalışmaları	Sağlık Bilimi ve Dinlenme Çalışmaları	Sağlık Bilimi ve Dinlenme Çalışmaları	3	İngilizce	-	EL, HF, MA
	Sağlık Bilimi ve Dinlenme Çalışmaları	Sağlık Bilimi	1	İngilizce	120	AP, HF, PE

Tablo 203’de Tralee Teknoloji Enstitüsü’nde Sağlık ve Dinlenme Çalışmaları bölümü bünyesinde Sağlık Bilimi ve Dinlenme Çalışmaları derecesinde üç ve bir yıl, “EL”, “HF”, “MA”, “AP” ve “PE” spor alanlarında yüksek lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 204’de Waterford Teknoloji Enstitüsü’nde, Sağlık, Spor ve Egzersiz Bilimleri bölümü bünyesinde Yüksek Lisans derecesinde, Spor Psikolojisi başlığında bir yıl, “SS” spor alanında yüksek lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 204. Waterford Teknoloji Enstitüsü'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Waterford Teknoloji Enstitüsü					
Şehir	Waterford					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sağlık, Spor ve Egzersiz Bilimleri	Yüksek Lisans	Spor Psikolojisi	1	İngilizce	90	SS

5. 15. İspanya'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

İspanya, Avrupa'nın batı ucunda Fransa ve Portekiz ile komşu ve 40.000.000 nüfusa sahip bir ülkedir. İspanya, Avrupa Birliği'ne 1986 yılında üye olmuştur (59). İspanya'nın başkenti Madrid, GSMH 720.8 milyar dolar, kişi başına düşen milli gelir 18.000 dolar ve işsizlik oranı % 14'tür (32).

İspanya'da yükseköğretim, üniversite ve üniversiteye eşdeğer bir nitelikte sunulan fakat özel doğası nedeniyle üniversitelerde verilmeyen eğitim (sanat ve askerlik eğitimi), üst düzeyde mesleki eğitim ve üniversite sistemine eklenme eğiliminde olan mesleki derslerden oluşan bir dizi özel çalışmalardan oluşmaktadır (52). Üniversitelerde, verilen programların özelliği doğrultusunda 3 ya da 4 yıllık lisans eğitimi verilmektedir. Lisans eğitimi, birinci basamak üniversite eğitimi, yüksek lisans ikinci basamak üniversite eğitimi ve doktora da üçüncü basamak üniversite eğitimi olarak adlandırılmaktadır (153). İspanya'da 70 adet üniversite bulunmakta olup, özel üniversitelerden bazıları ise katolik kilisesine bağlı eğitim hizmeti vermektedir.

5. 15. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Granada Üniversitesi'nde (Tablo 205) Beden Eğitimi ve Spor bölümü bünyesinde Beden Eğitimi Öğretmenliği derecesinde üç yıl, "PE" spor alanında 180 ECTS Kredi Puanı ile lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 205. Granada Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Granada Üniversitesi					
Şehir	Ceuta					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor	Beden Eğitimi Öğretmenliği	Beden Eğitimi Öğretmeni	3	İspanyolca	180	PE

5. 15. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı**Tablo 206. Politécnica Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı**

Üniversite	Politécnica Üniversitesi					
Şehir	Madrid					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	Spor Bilimleri	4	İngilizce, İspanyolca	240	AP, CO, EL, HF, LE, MA, PE, SS

Tablo 206’da Politécnica Üniversitesi’nde Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi bünyesinde Spor Bilimleri Yüksek Lisansı derecesinde dört yıl, “AP”, “CO”, “EL”, “HF”, “LE”, “MA”, “PE” ve “SS” spor alanlarında 240 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

5. 16. İsveç’te Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

İsveç, Finlandiya ile Norveç arasında yer alan bir Avrupa ülkesidir. Başkenti Stockholm, yüzölçümü 449.964 km²’dir. İsveç’te Fransızca, Almanca, İngilizce ve Fince eğitim dili olarak kullanılmaktadır. İsveç’in toplam nüfusu 9.248.805 olup nüfusun çoğunluğu Germen asıllıdır (114). İsveç’in GSMH 197 milyar dolar, kişi başına düşen milli gelir 22.200 dolar, işsizlik oranı % 6’dır (32). 1995 yılında Avrupa Birliği’ne üye olmuştur (59). İsveç’te yükseköğretim genel olarak, Eğitim Kültür ve Araştırma Bakanlığı’nın sorumluluğu altındadır (114).

İsveç'te yükseköğretim, lisans öncesi programlar, lisans programları ve lisansüstü programlardan oluşmaktadır. 13 devlet üniversitesi ve 23 devlete bağlı fakülte bulunmaktadır (52). İsveç'te iki tür lisans derecesi mevcuttur. Bunlardan biri, genel dereceler olup ve kendi arasında diploma (2 yıllık eğitim), lisans derecesi (3 yıllık eğitim) ve yüksek lisans derecesi (4 yıllık eğitim) olarak üçe ayrılmaktadır. Diğerleri ise profesyonel derecelerdir. Bu grubun belli mesleklere göre süre uzunluğu 2 yıldan 5,5 yıla kadar değişebilmektedir (154). İsveç 2007 yılından itibaren yükseköğretim sistemi ECTS kredilerini temel alan, AB sistemine tamamen uyum sağlamıştır. İsveç'te eğitim süreleri, yıl bazında değil, toplam kredi miktarına göre düzenlenmiştir. Bir öğretim yılı, normalde 40 krediden oluşmakta ve iki yarıyla bölünmektedir. Bir kredi AB ülkelerinde uygulanan ECTS kredilerinden 1,5 krediye denk gelmektedir (114).

5. 16. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 207. Malmö Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Malmö Üniversitesi					
Şehir	Malmö					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri	Spor Bilimi, Odaklama Yönetimi Lisansı	Spor Bilimleri Lisans Yönetimi	2	İsveççe	180	MA, SG
	Spor Bilimi, Toplumla Uzmanlık Lisansı	Spor Bilimleri	3	İsveççe	180	LE, OT, SS, CO, HF, MA

Tablo 207'de Malmö Üniversitesi'nde Spor Bilimleri bölümü bünyesinde

Spor Bilimleri Lisans Yönetimi ve Spor Bilimleri başlıklarında iki ve üç yıl, “MA”, “SG”, “LE”, “OT”, “SS”, “CO” ve “HF” spor alanlarında 180 ECTS Kredi Puanı ile lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 208. Göteborg Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Göteborg Üniversitesi					
Şehir	Göteborg					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Okulu	Spor Bilimleri	Spor Bilimleri	4	İsveççe	240	CO, HF, PE

Tablo 208'de Göteborg Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Okulu bünyesinde Spor Bilimleri derecesi ve başlığında dört yıl, "CO", "HF" ve "PE" spor alanlarında 240 ECTS Kredi Puanı ile lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 209. Stockholm Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Stockholm Üniversitesi					
Şehir	Stockholm					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	Beden Eğitimi Hedefleyen Sağlık Lisansı	Spor Bilimleri ve Sağlık Alanında Lisans Derecesi	3	İsveççe	180	HF, SS
	Beden Eğitimi Öğretim Derecesi	Eğitim Lisansı	4	İsveççe	270	PE
	Antrenörlük	Antrenörlük	3	İsveççe	180	CO
	Sağlık Bilimleri Lisansı	Sağlık Teşviki	3	İsveççe	180	HF

Tablo 209'da Stockholm Üniversitesi'nde Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu bünyesinde üç ve dört yıl, "HF", "SS", "PE" ve "CO" spor alanlarında İsveççe dilinde lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 210. Spor ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Spor ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü					
Şehir	Stockholm					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Sağlık Bilimleri Anabilim Dalı	Beden Eğitimi Öğretmeni	Eğitim Lisansı	5	İsveççe	270	HF, PE

Tablo 210’da Spor ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü’nde, Spor ve Sağlık Bilimleri Anabilim Dalı bünyesinde Eğitim Lisansı başlığında beş yıl, “HF” ve “PE” spor alanlarında 270 ECTS Kredi Puanı ile lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 211. İsveç’de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Spor Bilimleri	2
	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	1
	Spor ve Sağlık Bilimleri Anabilim Dalı	1
Derece Adı	Sağlık Bilimleri Lisansı	2
	Spor Bilimi, Odaklama Yönetimi Lisansı	1
	Spor Bilimi, Toplumla Uzmanlık Lisansı	1
	Beden Eğitimi Hedefleyen Sağlık Lisansı	1
	Beden Eğitimi Öğretim Derecesi	1
	Diğer Dereceler (Antrenörlük, Beden Eğitimi Öğretmeni)	1
Başlık	Spor Bilimleri	2
	Eğitim Lisansı	2
	Spor Bilimleri ve Sağlık Alanında Lisans Derecesi	1
	Spor Bilimleri Lisans Yönetimi	1
	Antrenörlük	1
	Sağlık Teşviki	1
Süre	3 Yıl	4
	4 Yıl	2
	2 Yıl	1
	5 Yıl	1
Dil	İsveççe	8
ECTS	180	5
	270	2
	240	1
Alan	HF	5
	PE	3
	CO	3
	MA	2
	SS	2
	SG	1
	LE	1
	OT	1

Tablo 211’de İsveç’te lisans seviyesinde program yapıları genel olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölümlerinin Spor Bilimleri (2 başlık), Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu (1 başlık), Spor ve Sağlık Bilimleri Anabilim Dalı (1 başlık)’ndan oluştuğu tespit edilmiştir.

Eğitim-öğretim sürelerinin üç yıl (4 başlık), dört yıl (2 başlık), iki yıl (1 başlık) ve beş yıl (1 başlık) olduğu ve eğitim-öğretim dilinde İsveççe (8 başlık)’nin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu programlarda eğitim-öğretim süresince 180 ECTS (5 başlık), 270 ECTS (2 başlık) ve 240 ECTS (1 başlık) Kredi Puanı aldıkları görülmektedir. Yine “HF”, “PE”, “CO”, “MA”, “SS”, “SG”, “LE” ve “OT” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

5. 16. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 212. Malmö Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Malmö Üniversitesi					
Şehir	Malmö					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	Birinci Yıl Yüksek Lisans Derecesi	1	İsveççe	90	CO, EL, HF, LE, MA, OT, SS
	Beden Eğitimi ve Spor	Beden Eğitimi Öğretmenliği Sertifikası	5	İsveççe	270	AP, HF, LE, PE, SS

Tablo 212’de Malmö Üniversitesi’nde Spor Bilimleri bünyesinde Spor Bilimleri Yüksek Lisansı, Beden Eğitimi ve Spor derecelerinde bir ve beş yıl, “CO”, “EL”, “HF”, “LE”, “MA”, “OT”, “SS”, “AP” ve “PE” spor alanlarında 90 ve 270 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

5. 16. 3. Doktora Sistemlerinin Yapısı

Malmö Üniversitesi’nde (Tablo 213) Spor Bilimleri bünyesinde Spor Bilimleri derecesinde iki yıl, “PE”, “CO”, “EL”, “HF”, “LE”, “MA”, “OT” ve “SS” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile İsveççe dilinde doktora eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 213. Malmö Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Malmö Üniversitesi					
Şehir	Malmö					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri	Spor Bilimleri	Eğitim Bilimleri İle Sporda Uzmanlık	2	İsveç ce	120	PE
		Spor Bilimleri	2	İsveçce	120	CO, EL, HF, LE, MA, OT, SS

Tablo 214. Karolinska Hastanesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Karolinska Hastanesi					
Şehir	Stockholm					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Klinik Farmakoloji Anabilim Dalı	Farmakoloji Doping Doktorası	Farmakoloji Doping Doktorası	4	İngilizce	-	OT, SS

Tablo 214’de Karolinska Hastanesi’nde Klinik Farmakoloji Anabilim Dalı bölümünde, Farmakoloji Doping Doktorası derecesinde dört yıl, “OT” ve “SS” spor alanlarında İngilizce ile doktora eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

5. 17. İsviçre’de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

İsviçre, Almanya, İtalya, Fransa ve Avusturya ile komşudur. 41.285 km²’lik yüzölçümü, 7.096.800 nüfusu ve başkenti Bern’dir. Nüfusun % 74’ünü Almanlar, % 20’sini Fransızlar, % 4’ünü İtalyanlar ve % 2’sini de Roman’lar ve diğerleri oluşturmaktadır. İsviçre’de dört dil yaygın olarak kullanılmakta olup bunlar Almanca, Fransızca, İtalyanca ve Romanca’dır (155). İsviçre, federal bir devlet olup yapı itibariyle on dokuz kanton ve altı yarı kantonun bağlı olduğu konfederasyon tarafından yönetilmektedir. Her kantonun eğitim anlayışı birbirinden farklılık göstermektedir (110).

İsviçre’de üniversite bünyesinde, çeşitli fakülte ve yüksekokullar bulunmaktadır. Üniversiteler Bern’de bulunan Federal Eğitim ve Bilim Kurulu tarafından desteklenmektedir (156). İsviçre’de 10 kantonal üniversite ve iki federal teknoloji enstitüsü olmak üzere toplam 12 yükseköğretim kurumu faaliyet göstermektedir. İsviçre’de eğitimdeki gelişmeler, Bologna Deklerasyonu ile bağlantılıdır. İsviçre’de lisans eğitimi üç yıl, yüksek lisans eğitimi beş yıl, doktora eğitimi ise üç ya da dört yıl sürmektedir (157).

5. 17. 1. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 215. Uluslararası Spor Bilimleri ve Teknoloji Akademisi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Uluslararası Spor Bilimleri ve Teknoloji Akademisi					
Şehir	Lausanne					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
-	Spor Yönetimi ve Teknoloji Yüksek Lisansı	Spor Yönetimi ve Teknoloji Yüksek Lisansı	1	İngilizce	-	MA, SS

Tablo 215’de Uluslararası Spor Bilimleri ve Teknoloji Akademisi’nde

Spor Yönetimi ve Teknoloji Yüksek Lisansı derecesi ve başlığında 1 yıl, “MA” ve “SS” spor alanlarında İngilizce dilinde yüksek lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

5. 18. İtalya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

İtalya’nın başkenti Roma olup doğu, batı ve güneyden Ligure Denizi, Tiren Denizi, İyonya Denizi ve Adriyatik Denizi ile yaklaşık 7.400 km’lik sahil şeridi ile çevrilmiştir (114). İtalya AKÇT’yi kuran altı ülkeden biridir.

İtalya’nın yüzölçümü 301.377 km², 2005 yılı, verilerine göre nüfusu 58.462.375’dir. Parlamenter Cumhuriyet ile yönetilen İtalya’da, bazı bölgelere (Friuli-Venezia-Giulia Özerk Bölgesi, Vatikan gibi) özerklik verilmiş ve bu

bölgeler özel statülü bölge adıyla tanınmaktadır (158). İtalya'nın resmi dili olan İtalyanca ülkenin tamamına yakınında konuşulmaktadır (159). İtalya'nın kişi başına GSMH'ı 25.960 dolardır (160).

İtalya'da yükseköğretim, üniversite öğretimi ve üniversite düzeyinde olmayan yükseköğretim (Güzel Sanatlar Akademisi) şeklinde bir ayrıma gidilmiştir. Üniversite öğretimi, özel ve devlet kurumları tarafından verilmektedir. Devlet üniversiteleri, devlet politeknik okulları, üniversiteler, yüksekokullar ve kamu sektörüne ait yabancı okullardan oluşmaktadır. Üniversite düzeyinde olmayan yükseköğretim ise eğitim, yönetim ve genel işlevleri diğer okullardan farklı olan güzel sanatlar eğitiminin verildiği kurumlardan oluşmaktadır (52).

İtalya'da özellikle Bologna Bildirgesi'nin imzalanmasının ardından ülkede yükseköğretim iki temel sistem üzerine oturtulmuştur. Üç yıllık eğitim veren Laurea isimli sistem ve ardından iki yıl daha alınan (3+2) Laurea Specialistica sistemleridir. Üniversite dışı yükseköğretim ise sanat, müzik ve teknik eğitimi kapsamaktadır (161). 3+2 olarak isimlendirilen son değişiklik üniversite eğitimi üç düzeyli bir sistem şeklinde planlanmıştır. Dottorato üçüncü düzeyde en yüksek derece olup bu derecenin araştırma programı olduğu görülmektedir (114).

5. 18. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 216. Padua Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Padua Üniversitesi					
Şehir	Padova					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Eğitim Bilimleri Bölümü	Hareket Bilimleri Lisansı	İnsan Hareket Bilimleri Lisansı	3	-	180	EL, HF, LE, SS

Tablo 216’da Padua Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü’nde Hareket Bilimleri Lisansı derecesiyle üç yıl, “EL”, “HF”, “LE” ve “SS” spor alanlarında lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 217. Vienna Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Vienna Üniversitesi					
Şehir	Verona					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Egzersiz ve Hareket Bilimleri Fakültesi	Spor Bilimleri ve Hareket Lisansı	İnsan Hareket Bilimi Lisansı	3	-	180	CO, EL, HF, SS

Tablo 217’de Vienna Üniversitesi Egzersiz ve Hareket Bilimleri Fakültesi bünyesinde Spor Bilimleri ve Hareket Lisansı derecesiyle üç yıl, “CO”, “EL”, “HF” ve “SS” spor alanlarında 180 ECTS Kredi Puanı ile lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 218. Milan Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Milan Üniversitesi					
Şehir	Milan					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Egzersiz Bilimleri Fakültesi	Beden Eğitimi ve Spor	Egzersiz Bilimleri ve Spor Lisansı	3	İtalyanca	0	SS

Tablo 218’de Milan Üniversitesi Egzersiz Bilimleri Fakültesi bünyesinde Beden Eğitimi ve Spor derecesiyle üç yıl, “SS” spor alanında İtalyanca dilinde lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 219. Spor Bilimleri Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Spor Bilimleri Üniversitesi					
Şehir	Rome					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Hareket Bilimleri Fakültesi	Lisans	Spor ve Hareket Bilimleri	3	İtalyanca	180	CO, HF, SS

Tablo 219’da Spor Bilimleri Üniversitesi’nde Hareket Bilimleri Fakültesi bünyesinde Lisans derecesiyle üç yıl, “CO”, “HF” ve “SS” spor alanlarında İtalyanca dilinde lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 220. CONI Servizi’ nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	CONI Servizi					
Şehir	Roma					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Okul Sporu	4. Düzey Eğiticilerin Eğitim Kursu	Koçluk Eğitimi Programı	1	İtalyanca	200	CO

Tablo 220’de CONI Servizi’nde Okul Sporu bölümünde Koçluk Eğitim Programı başlığında bir yıl, “CO” spor alanında İtalyanca dilinde lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 221. İtalya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Egzersiz ve Hareket Bilimleri Fakültesi	3
	Eğitim Bilimleri Bölümü	1
	Okul Sporu	1
Derece Adı	Spor Bilimleri ve Hareket Lisansı	1
	Hareket Bilimleri Lisansı	1
	Beden Eğitimi ve Spor	1
	Lisans	1
	4. Düzey Eğiticilerin Eğitim Kursu	1
Başlık	İnsan Hareket Bilimleri Lisansı	2
	Egzersiz Bilimleri ve Spor Lisansı	1
	Spor ve Hareket Bilimleri	1
	Koçluk Eğitimi Programı	1
Süre	3 Yıl	4
	1 Yıl	1
Dil	İtalyanca	3
ECTS	180	3
	200	1
Alan	SS	4
	HF	3
	CO	3
	EL	2
	LE	1

Tablo 221’de İtalya’da yükseköğretim kurumlarında lisans seviyesinin program yapıları genel olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim

kurumlarında spor eğitimi bölüm yapıları Egzersiz ve Hareket Bilimleri Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü ve Okul Sporü bölümlerinden oluştuğu görölmektedir. Eğitim-öğretim sürelerinin üç yıl (4 başlık) ve bir yıl (1 başlık) olduğu ve eğitim-öğretimde İtalyanca (3 başlık)’nın kullanıldığı görölmektedir. Bu programlarda eğitim-öğretim süresince 180 ECTS (3 başlık) ve 200 ECTS (1 başlık) Kredi Puanı aldıkları görölmektedir. Yine “SS”, “HF”, “CO”, “EL” ve “LE” spor alanlarında eğitimin verildiğı tespit edilmiştir.

5. 18. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 222. Padua Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Padua Üniversitesi					
Şehir	Padova					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Eğitim Bilimleri Bölümü	Uzmanlık Okulu	Ortaokul Öğretmenlik	2	-	120	PE
	Apa Derecesi	Fiziksek Aktivitelerin Uyarlanması Yüksek Lisansı	2	-	120	AP

Tablo 222’de Padua Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü bünyesinde Uzmanlık Okulu ve Apa Derecesi’nde iki yıl, “PE” ve “AP” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiğı görölmektedir.

Tablo 223. Cattalania Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Cattalania Üniversitesi					
Şehir	Milano					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Psikoloji	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	2	-	499	SS

Tablo 223’de Cattalania Üniversitesi Psikoloji bölümü bünyesinde Spor Bilimleri Yüksek Lisansı derecesi ve başlığında iki yıl, “SS” spor alanında, 499 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiğı görölmektedir.

Tablo 224. Technogym Kurumu’nda Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Technogym Kurumu					
Şehir	Gambettola					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Bilimsel Bölüm	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı	2	İngilizce	120	HF, SS

Tablo 224’de Technogym Kurumu’nda, Bilimsel Bölüm bünyesinde iki yıl, “HF” ve “SS” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 225. Vienna Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Vienna Üniversitesi					
Şehir	Verona					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Egzersiz ve Hareket Bilimleri Fakültesi	Fiziksel Aktivitelerin Uyarlanması Derecesi	Fiziksel Aktivitelerin Uyarlanması Yüksek Lisans Derecesi	2	İtalyanca	-	AP

Tablo 225’de Vienna Üniversitesi, Egzersiz ve Hareket Bilimleri Fakültesi bünyesinde iki yıl, “AP” spor alanında yüksek lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 226. Sacro Cuore Katolik Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Sacro Cuore Katolik Üniversitesi					
Şehir	Milano					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Psikoloji	Eğitim Metodolojisi Yüksek Lisansı	Eğitim Metodolojisi Yüksek Lisansı	2	İtalyanca	120	CO, SS

Tablo 226’da Sacro Cuore Katolik Üniversitesi Psikoloji bölümü bünyesinde Eğitim Metodolojisi Yüksek Lisansı derecesi ve başlığında iki yıl,

“CO” ve “SS” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile İtalyanca dilinde yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 227. Hareket Bilimleri Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Hareket Bilimleri Üniversitesi					
Şehir	Rome					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Hareket Bilimleri Fakültesi	Koruyucu ve Uyarlanmış Hareket Etkinliği Yüksek Lisansı	2. Seviye Derecesi	2	İtalyanca	120	AP, EL, HF
	Uzmanlık Derecesi	Pazarlama ve Yönetim	2	İtalyanca	120	MA, SS

Tablo 227’de Hareket Bilimleri Üniversitesi, Hareket Bilimleri Fakültesi

2. Seviye Derecesi, Pazarlama ve Yönetim başlıklarında iki yıl, “AP”, “EL”, “HF”, “MA” ve “SS” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile İtalyanca dilinde yüksek lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 228. İtalya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Yüksek Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Egzersiz ve Hareket Bilimleri Fakültesi	2
	Psikoloji	2
	Eğitim Bilimleri Bölümü	1
	Bilimsel Bölüm	1
Derece Adı	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı	2
	Eğitim Metodolojisi Yüksek Lisansı	1
	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	1
	Uzmanlık Derecesi	1
	Apa Derecesi	1
	Uzmanlık Okulu	1
Başlık	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı	3
	Eğitim Metodolojisi Yüksek Lisansı	1
	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	1
	2. Seviye Derecesi	1
	Pazarlama ve Yönetim	1
	Ortaokul Öğretmenlik	1
Süre	2 Yıl	8
Dil	İtalyanca	4

	İngilizce	1
ECTS	120	6
	499	1
Alan	SS	4
	AP	3
	HF	2
	PE	1
	CO	1
	EL	1
	MA	1

Tablo 228’de İtalya’da yükseköğretim kurumlarında yüksek lisans seviyesindeki program yapıları genel olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölüm yapılarının Egzersiz ve Hareket Bilimleri Fakültesi (2 bölüm), Psikoloji (2 bölüm), Eğitim Bilimleri Bölümü (1 bölüm) ve Bilimsel Bölüm (1 bölüm)’den oluştuğu tespit edilmiştir. Eğitim-öğretim sürelerinin iki yıl (8 başlık) olduğu ve eğitim-öğretim dili olarak İtalyanca (4 başlık) ve İngilizce (1 başlık)’nin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu programlarda eğitim-öğretim süresince 120 ECTS (6 başlık) ve 499 ECTS (1 başlık) Kredi Puanı aldıkları görülmektedir. Yine “SS”, “AP”, “HF”, “PE”, “CO”, “EL” ve “MA” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

5. 18. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 229. Milano Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Milano Üniversitesi					
Şehir	Milano					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
İnsan Morfolojisi Anabilim Dalı	Morfolojik Bilimler Doktorası	Morfolojik Bilimler Doktorası	3	İtalyanca	-	SS

Tablo 229’da Milano Üniversitesi İnsan Morfolojisi Anabilim Dalı bünyesinde, Morfolojik Bilimler Doktorası derecesi ve başlığında üç yıl, “SS” spor alanında İtalyanca dilinde doktora eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 230’da Bologna Üniversitesi Egzersiz ve Spor Bölümü bünyesinde dört yıl, “SS” spor alanında İtalyanca dilinde doktora eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 230. Bologna Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Bologna Üniversitesi					
Şehir	Bologna					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Egzersiz ve Spor Bölümü	Spor Biyomekaniği Doktorası	Spor Biyomekaniği Doktorası	4	İtalyanca	-	SS

Tablo 231. Padua Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Padua Üniversitesi					
Şehir	Padova					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Eğitim Bilimleri Bölümü	İnsan Hareketi Bilimleri Doktorası	İnsan Hareketi Bilimleri Doktorası	3	İtalyanca	180	EL, HF, LE, SS

Tablo 231’de Padua Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü bünyesinde İnsan Hareketi Bilimleri Doktorası derecesi ve başlığında üç yıl, “EL”, “HF”, “LE” ve “SS” spor alanlarında İtalyanca dilinde doktora eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 232. Chieti Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Chieti Üniversitesi					
Şehir	Chieti					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
İnsan Hareketi Bilimleri	Spor Bilimleri Doktorası	Spor Bilimleri Doktorası	4	İtalyanca	-	AP, SS

Tablo 232’de Chieti Üniversitesi İnsan Hareketi Bilimleri bölümünde Spor Bilimleri Doktorası derecesi ve başlığında dört yıl, “AP” ve “SS” alanlarında İtalyanca dilinde doktora spor eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 233. İtalya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Doktora Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	İnsan Morfolojisi Anabilim Dalı	1
	Egzersiz ve Spor Bölümü	1
	Eğitim Bilimleri Bölümü	1
	İnsan Hareketi Bilimleri	1
Derece Adı	Morfolojik Bilimler Doktorası	1
	Spor Biyomekanikliği Doktorası	1
	İnsan Hareketi Bilimleri Doktorası	1
	Spor Bilimleri Doktorası	1
Başlık	Morfolojik Bilimler Doktorası	1
	Spor Biyomekanikliği Doktorası	1
	İnsan Hareketi Bilimleri Doktorası	1
	Spor Bilimleri Doktorası	1
Süre	3 Yıl	2
	4 Yıl	2
Dil	İtalyanca	4
ECTS	180	1
Alan	SS	4
	EL	1
	HF	1
	LE	1
	AP	1

Tablo 233’de İngiltere’de yükseköğretim kurumlarında doktora seviyesindeki program yapıları genel olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölüm yapıları, İnsan Morfolojisi Anabilim Dalı, Egzersiz ve Spor Bölümü, Eğitim Bilimleri Bölümü ve İnsan Hareketi Bilimleri bölümlerinden oluştuğu görülmektedir. Eğitim-öğretim sürelerinin üç yıl (2 başlık) ve dört yıl (2 başlık) olduğu ve eğitim-öğretim dilinin İtalyanca (4 başlık) olduğu tespit edilmiştir. Bu programlarda eğitim-öğretim süresince 180 ECTS (1 başlık) Kredi Puanı aldıkları görülmektedir. Yine “SS”, “EL”, “HF”, “LE” ve “AP” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

5. 19. İzlanda’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

İzlanda, Mas Okyanusu’nun kuzeyinde, Grönland’ın güneydoğusu ile Norveç ve Britanya Adaları’nın arasında yer alan bir ada ülkesidir. Resmi dili

İzlandaca, başkenti ise Reykjavik'tir. Yüz ölçümü 103.000 km² olup, nüfusu 2006 verilerine göre 304.334 ve nüfus artış oranı % 0.54'tür (162).

İzlanda'da yükseköğretimin tarihi, 1911 yılında İzlanda Üniversitesi'nin kuruluşuna dayanmaktadır. Ülkede toplam 8 üniversite (4 devlet, 4 özel üniversite) bulunmakta ve bu üniversiteler 1997 yılında yürürlüğe girmiş olan "Yükseköğretim Yasası" çerçevesinde eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdürmektedir (163). İzlanda'da üniversiteler üç aşamalı programlar uygulamakta olup bunlar sırasıyla lisans (3-4 yıl), yüksek lisans (1-2 yıl) ve doktora (4-5 yıl) programlarıdır (164).

5. 19. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 234. Reykjavik Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Reykjavik Üniversitesi					
Şehir	Reykjavik					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sağlık ve Eğitim Okulu	Spor Lisansı	Spor Bilimleri	3	İngilizce, İzlandaca	180	CO, HF, PE, SS

Tablo 234'de Reykjavik Üniversitesi'nde, Sağlık ve Eğitim Okulu bölümünde, Spor Bilimleri başlığında 3 yıl, "CO", "HF", "PE" ve "SS" spor alanlarında 180 ECTS Kredi Puanı ile İngilizce ve İzlandaca dillerinde lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

5. 20. Kıbrıs'ta Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Kıbrıs, güneybatı Asya'da olup, Akdeniz'in üçüncü büyük adasıdır. Kuzeyinde 65 km mesafe ile Türkiye, doğusunda 112 km mesafe ile Suriye, 267 km ile İsrail, 162 km ile Lübnan, güneyinde 418 km ile Mısır, kuzeybatısında ise 965 km ile Yunanistan yer almaktadır. En büyük şehri Lefkoşa'dır. 2004 yılında adanın Rumlar tarafından yönetilen güney kesimi adanın tamamını temsilen,

“Kıbrıs Cumhuriyeti” adıyla Avrupa Birliği’ne üye olmuştur (165). Adanın iki tarafını birleştirmek için yapılan çalışmaların sonuncusu Annan Planı’nı, Kıbrıslı Türkler tarafından referandumda kabul etmesine rağmen, Kıbrıs Rum halkı referandumda reddedince adanın birleşmesi gerçekleşmemiştir. Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışında bütün ülkeler, bu ülkenin resmi adını Kıbrıs Cumhuriyeti olarak kabul etmişlerdir. Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ise Birleşmiş Milletler nezdinde tanınan Kıbrıs Cumhuriyeti’nin adanın tamamı üzerindeki egemenlik iddiasını reddetmektedir (166). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Doğu Akdeniz’de büyük bir jeostratejik ve jeopolitik bir öneme sahip olup, 210 bin nüfusa ve 3,4 bin km²’lik yüzölçümüne sahiptir. Resmi dili Türkçe, başkenti Lefkoşa’dır. Kişi başına düşen yıllık ortalama gelir ise 5.000 dolardır (167).

Güney Kıbrıs Rum Kesimi, yükseköğretim kurumları açısından incelendiğinde, yükseköğretimin amacı araştırma ve öğretim yoluyla eğitim ve bilimi desteklemek ve Kıbrıs’ın kültürel, sosyal, ekonomik yönden gelişmesini güçlendirmektir. Üniversitelerin yönetiminden üniversite konseyi, senato ve rektör sorumludur. Üniversite konseyi, rektör, rektör yardımcısı, iki akademik personel temsilcisi, bir yönetim personeli temsilcisi, bir öğrenci temsilcisi, yönetim ve finansman müdürü olmak üzere yedi üyeden oluşmaktadır. Konseyin başkan ve başkan yardımcısı, Cumhurbaşkanı tarafından atanmaktadır. Rektör ve rektör yardımcıları, bütün akademik çalışanlar, öğrenci temsilcileri ve yönetim personeli tarafından seçilmektedir ve fakültelerin başında dekan bulunmaktadır (132). Rum kesiminde lisans seviyesi 4 yıl, master 1-2 yıl, doktora 3-8 yıl arası sürmektedir. Kamuya ait üç, özele ait dört üniversite faaliyet göstermektedir

(168). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde ise 5 yükseköğretim kurumu bulunmaktadır. Türkiye Yüksek Öğretim Kurulu’nca tanınan bu üniversiteler uzaktan eğitimde yapmakta olup yükseköğretimde genelde öğretim dili İngilizce’dir (114). KKTC’de lisans eğitiminin dört yıl, yüksek lisans eğitiminin iki yıl ve doktora eğitimi ise dört yıl sürmektedir.

5. 20. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 235. Yakın Doğu Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Yakın Doğu Üniversitesi					
Şehir	Lefkoşa					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	Beden Eğitimi ve Öğretim Lisansı	Beden Eğitimi ve Öğretim Lisansı	3	İngilizce, Türkçe	499	PE, SS
	Spor Yönetimi Lisansı	Spor Yönetimi Lisansı	3	İngilizce, Türkçe	-	MA

Tablo 235’de Yakın Doğu Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu bünyesinde, Beden Eğitimi ve Öğretim Lisansı ve Spor Yönetimi Lisansı derecesi ve başlıklarında 3 yıl, “PE”, “SS” ve “MA” spor alanlarında 499 ECTS Kredi Puanı ile İngilizce ve Türkçe dillerinde lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

5. 20. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 236. Yakın Doğu Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Yakın Doğu Üniversitesi					
Şehir	Lefkoşa					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	2	İngilizce, Türkçe	-	MA

Tablo 236’da Yakın Doğu Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu bünyesinde, Spor Bilimleri Yüksek Lisansı derecesi ve başlığında 2 yıl,

“MA” spor alanında İngilizce ve Türkçe dillerinde yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

5. 21. Letonya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Letonya, Kuzey Avrupa’da yer alan bir ülke olup kuzeyde Estonya, güneyde Litvanya, doğuda ise Rusya ve Belarus ile komşudur. 2004 yılında Avrupa Birliği’ne üye olmuştur. Yüzölçümü 64.589 km², resmi dili Letonca’dır (169). Letonya’nın başkenti Riga, nüfusu 2.385.231, GSMH 17,3 milyar dolar, kişi başına düşen milli gelir 7.200 dolar, işsizlik oranı ise % 7,8’dir (32).

Letonya’daki yükseköğretim kurumları incelendiğinde, yükseköğretimin amacı, öğrencileri bağımsız bilimsel araştırma etkinliklerine hazırlamak ve öğrencilerin kuramsal bilgi ve araştırma becerilerini kazanmalarını sağlamaktır. Letonya’da yükseköğretim kurumlarına önemli ölçüde yönetsel özerklik verilmiştir (133). Letonya’da yükseköğretim üniversite ve yükseköğretim enstitülerinde verilmektedir. Üniversiteler, rektör ve senato tarafından yönetilmektedir. Letonya’da 13 üniversite, 17 enstitü ve 10 kadar da özel enstitü faaliyet göstermektedir (132, 6). Letonya’da üç tane yükseköğretim seviyesi olup bunlar lisans, yüksek lisans ve doktora’dır (170).

5. 21. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 237. Letonya Spor Eğitimi Akademisi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Letonya Spor Eğitimi Akademisi					
Şehir	Riga					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Pedagoji	Spor Lisansı	Spor Bilimleri Eğitimi Lisansı	3	Letonca	180	CO, PE, SS

Tablo 237’de Letonya Spor Eğitimi Akademisi, Pedagoji bölümü bünyesinde, Spor Lisansı derecesinde üç yıl, “CO”, “PE” ve “SS” spor alanlarında

180 ECTS Kredi Puanı ile Letonca dilinde lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

5. 21. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 238. Milli Savunma Akademisi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Milli Savunma Akademisi					
Şehir	Riga					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Liderlik ve Siyaset Bilimi	Profesyonel Askeri Eğitim	Profesyonel Askeri Eğitim	1	Letonca	-	HF, PE, SS

Tablo 238’de Milli Savunma Akademisi Liderlik ve Siyaset Bilimi bölümü

bünyesinde, Profesyonel Askeri Eğitim derecesi ve başlığıyla bir yıl, “HF”, “PE” ve “SS” spor alanlarında Letonca dilinde yüksek lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 239. Letonya Spor Eğitimi Akademisi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Letonya Spor Eğitimi Akademisi					
Şehir	Riga					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Pedagoji	Spor Yüksek Lisansı	Spor Bilimleri Pedagojisi Yüksek Lisansı	2	Letonca	120	SS

Tablo 239’da Letonya Spor Eğitimi Akademisi’nde Pedagoji bölümü

bünyesinde Spor Yüksek Lisansı derecesiyle iki yıl, “SS” spor alanında 120 ECTS Kredi Puanı ile Letonca dilinde yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

5. 21. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 240. Letonya Spor Eğitimi Akademisi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Letonya Spor Eğitimi Akademisi					
Şehir	Riga					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Pedagoji	Spor Bilimi Pedagoji Doktorası	Spor Bilimleri Doktorası	6	Letonca	210	SS

Tablo 240’da Letyonya Spor Eğitimi Akademisi Pedagoji bölümü bünyesinde, Spor Bilimi Pedagoji Doktorası derecesinde altı yıl, “SS” spor alanında 210 ECTS Kredi Puanı ile Letonca dilinde doktora eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

5. 22. Litvanya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Litvanya, kuzeyde Letonya, güneydoğuda Belarus ve Polonya, batıda Rusya egemenliğindeki Kaliningrad ile komşudur. Litvanya, Avrupa Birliği’ne 2004 yılında üye olmuştur. Ülkede oldukça fazla azınlıklar olup bunlar Lehler, Ruslar ve Belarussular’dır (171). Litvanya’nın başkenti Vilnius, nüfusu 3.610.535, GSMH 26.4 milyar dolar, kişi başına düşen milli gelir 7.300 dolar ve işsizlik oranı ise % 10,8’dir (32).

Litvanya’da yükseköğretim düzeyi incelendiğinde, üniversite ve yüksekokullarda eğitim verildiği görülmektedir (172). Yükseköğretim kurumları, özerk bir yapıya sahiptir (133). Litvanya’da yükseköğretim düzeyinde üç derece olup bunlar lisans (4 yıl), yüksek lisans (2 yıl) ve doktora (4 yıl)’dır (173).

5. 22. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 241. Litvanya Beden Eğitimi Akademisi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Litvanya Beden Eğitimi Akademisi					
Şehir	Kaunas					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Eğitimi Fakültesi	Spor Yönetimi ve İşletme Müdürlüğü Lisansı	Turizm ve Spor Yönetimi	4	Litvanyaca	240	MA
	Koçluk ve Spor Lisansı	Spor Koçluğu	4	İngilizce, Litvanyaca	240	CO
Spor Pedagojisi ve Psikolojisi	Sosyal Pedagogluk	Eğitim Bilimleri Lisansı	4	Litvanyaca	240	OT

Tablo 241’de Litvanya Beden Eğitimi Akademisi, Spor Eğitimi Fakültesi ve Spor Pedagojisi ve Psikolojisi bölümü bünyesinde dört yıl, “MA”, “CO” ve “OT” spor alanlarında 240 ECTS Kredi Puanı ile Litvanyaca ve İngilizce dillerinde lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

5. 22. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 242. Litvanya Beden Eğitimi Akademisi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Litvanya Beden Eğitimi Akademisi					
Şehir	Kaunas					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Eğitimi Fakültesi	Yönetim ve İşletme Yüksek Lisansı	Turizm ve Spor Yönetimi	2	Litvanyaca	120	MA
	Spor Yüksek Lisansı	Spor Koçluğu	2	İngilizce, Litvanyaca	120	CO
Spor Psikolojisi	Spor Yüksek Lisansı	Spor Psikolojisi	2	Litvanyaca	120	SS

Tablo 242’de Litvanya Beden Eğitimi Akademisi, Spor Eğitimi Fakültesi ve Spor Psikolojisi bölümü bünyelerinde iki yıl, “MA”, “CO” ve “SS” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile Litvanyaca ve İngilizce dillerinde yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

5. 22. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 243. Litvanya Beden Eğitimi Akademisi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Litvanya Beden Eğitimi Akademisi					
Şehir	Kaunas					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi	Spor ve Öğretmen Lisansı	Beden Eğitimi	4	Litvanyaca	-	PE

Tablo 243’de Litvanya Beden Eğitimi Akademisi Beden Eğitimi bölümünde, Spor ve Öğretmen Lisansı derecesinde dört yıl, “PE” spor alanında Litvanyaca dilinde doktora eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

5. 23. Macaristan'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Macaristan'ın batısında Avusturya ve Slovenya, kuzeyinde Slovakya, doğuda Romanya ve Ukrayna, güneyinde ise Sırbistan ve Hırvatistan yer almaktadır. Ülkenin resmi dili Macarca'dır (174). Macaristan'ın başkenti Budapeşte, nüfusu 10.106.017, GSMH 113.9 milyar dolar, kişi başına düşen milli gelir 11.200 dolar, büyüme hızı % 5,5 ve işsizlik oranı % 10,4'tür (32).

Macaristan'da yükseköğretimin amacı, öğrencilerin programların gerektirdiği nitelikte yetişmelerini sağlamaktır. Üniversiteler, örgütlenme ve yönetim bakımından özerk yapıda faaliyetlerini sürdürmektedir (132, 133). Macaristan'da yükseköğretim kurumları devlet tarafından akredite edilmiş ve resmen tanınmış olan kamu üniversiteleri, özel/dini üniversiteler ve kolejlerden oluşmaktadır (148). Üniversitelerin yönetiminden rektör ve rektör yardımcısı, müdür ve müdür yardımcısı, dekan ve dekan yardımcısı, finans müdürü gibi kişiler sorumludur (132). Macaristan'da üniversite eğitimi, üç/dört yıl sürmekte olup sonunda lisans diploması alınmaktadır. Macaristan 1999 yılından bugüne Bologna Süreci'ne dahil olmuştur. Bu sürece bağlı lisans ve yüksek lisans uygulaması 2006 yılından beri devam etmektedir (175).

5. 23. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 244. Semmelweis Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Semmelweis Üniversitesi					
Şehir	Budapest					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECT S Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Fakültesi	Spor Yönetimi Bilimleri Lisansı	Spor Yönetimi Bilimleri Lisansı	3	-	499	MA
	Beden Eğitimi ve Antrenörlük	Beden Eğitimi ve Antrenörlük Lisansı	3	-	499	CO, PE

	Lisansı					
	İnsan Kinesiyolojisi Bilimleri Lisansı	İnsan Kinesiyolojisi Bilimleri Lisansı	3	İngilizce, Macarca	-	HF
	Rekreasyon Bilimi Lisansı	Rekreasyon Bilimi Lisansı	3	İngilizce, Macarca	-	LE, OT

Tablo 244’de Semmelweis Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri

Fakültesi bünyesinde üç yıl, “MA”, “CO”, “PE”, “HF”, “LE” ve “OT” spor alanlarında lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

5. 23. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 245. Semmelweis Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Semmelweis Üniversitesi					
Şehir	Budapest					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Fakültesi	Beden Eğitimi Bilimleri Yüksek Lisansı	Beden Eğitimi Bilimleri Yüksek Lisansı	2	-	120	PE
	İnsan Kinesiyolojisi Bilimleri Yüksek Lisansı	İnsan Kinesiyolojisi Bilimleri Yüksek Lisansı	2	-	499	HF

Tablo 245’de Semmelweis Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri

Fakültesi bünyesinde, Beden Eğitimi Bilimleri Yüksek Lisansı ve İnsan Kinesiyolojisi Bilimleri Yüksek Lisansı dereceleri ve başlığında iki yıl, “PE” ve “HF” spor alanlarında yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

5. 23. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 246. Semmelweis Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Semmelweis Üniversitesi					
Şehir	Budapest					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Fakültesi	Sosyal Bilimler Doktorası	Sosyal Bilimleri Doktorası	3	-	499	AP, SS
	Spor Psikolojisi	Spor Psikolojisi	2	Macarca	120	OT

Tablo 246’da Semmelweis Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde Sosyal Bilimleri Doktorası ve Spor Psikolojisi derecesi ve başlıklarında üç ve iki yıl, “AP”, “SS” ve “OT” spor alanlarında Macarca dilinde doktora eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

5. 24. Malta’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Malta, Güney Avrupa’da ve Orta Akdeniz’de yer alan, Sicilya’nın güneyinde bulunan bir adalar devletidir. 2004 yılında AB’ye üye olmuştur (176). Malta’nın başkenti La Valetta, nüfusu 394.538, GSMH 5,6 milyar dolar, kişi başına düşen milli gelir 14.300 dolar, işsizlik oranı ise % 4,5’tir (32).

Yükseköğretim kurumları açısından incelendiğinde, yükseköğretimin amacı, öğrencilerin kendi alanlarında bilgi edinmelerini ve araştırma yapma becerilerinin gelişmesini sağlamaktadır (132). Üniversiteler, özerk bir yapıya sahip olup üniversitelerin başında rektör bulunmaktadır. Fakültenin başında ise dekan yer almaktadır (133).

5. 24. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 247. Future Focus Kurumu’nda Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Future Focus Kurumu					
Şehir	Floriana					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sağlık ve Zindelik	Sağlık ve Zindelik Dersi Diploması	Sağlık ve Zindelik Eğitimi	-	İngilizce	-	HF

Tablo 247’de Future Focus Kurumu’nda, Sağlık ve Zindelik bölümü bünyesinde Sağlık ve Zindelik Dersi Diploması derecesinde bir yıl, “HF” spor alanında lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 248. Malta Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Malta Üniversitesi					
Şehir	Msida					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü	Beden Eğitimi	Beden Eğitimi	4	İngilizce	240	PE

Tablo 248'de Malta Üniversitesi'nde Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü bünyesinde, Beden Eğitimi derecesinde ve başlığında dört yıl, "PE" spor alanında İngilizce dilinde lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

5. 25. Norveç'te Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Norveç, Kuzey Avrupa'da bulunan İskandinav Yarımadası'nın batısında yer alan bir ülkedir. Anayasal monarşi ile yönetilen ülkenin başkenti Oslo'dur. Resmi dili Norveççe olup nüfusu 2006 yılı verilerine göre 4.641.500'dür. 385.252 km²'lik yüzölçümüne sahip Norveç, Avrupa ortalamasının üstünde yaşam standartına ve ekonomik gelişmişliğe sahip olduğu için Avrupa Birliği'ne girmemiştir. Ancak EFTA'ya üyedir (177).

Norveç'te kalite reformu ile yükseköğretimin yapısı değiştirilmiştir. Bu değişiklikler, not verme sistemini, yurt dışı eğitim imkanlarını, ders içeriklerini ve ders seviyelerini kapsamaktadır (178). Üniversiteler büyük oranda akademik konular sunmaktadır. Bununla birlikte özellikle üniversite enstitüleri lisans, master ve doktora eğitim derecesinde olan temel öğrenim üzerinde özel sorumluluk taşımaktadır. Lisans eğitim süresi üç yıl, yüksek lisans eğitim süresi ise iki yılı kapsamaktadır (110).

5. 25. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Nord Trøndelag Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü bünyesinde (Tablo 249) Beden Eğitimi ve Spor Lisansı derecesi ve başlığında üç yıl, "AP",

“CO”, “HF”, “LE”, “MA”, “OT”, “PE” ve “SS” spor alanlarında Norveççe ile lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 249. Nord Trndelag Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Nord Trndelag Üniversitesi					
Şehir	Levanger					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	Beden Eğitimi ve Spor Lisansı	Beden Eğitimi ve Spor Lisansı	3	Norveççe	-	AP, CO, HF, LE, MA, OT, PE, SS

Tablo 250. Norveç Beden Eğitimi ve Spor Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Norveç Beden Eğitimi ve Spor Üniversitesi					
Şehir	Oslo					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Kültürel ve Sosyal Bilimler Bölümü	Spor Yöneticiliği Lisans Programı	Spor Bilimleri	3	İngilizce, Norveççe	180	MA
	Spor Bilimleri Lisansı	Spor Bilimleri	3	İngilizce, Norveççe	180	SS, HF, LE, PE, OT
	Koçluk Uzmanlaşması ile Spor Bilimleri Lisansı	Spor Bilimleri	3	İngilizce, Norveççe	180	CO
	Spor Adamı Uzmanlığı ile Spor Bilimleri Lisansı	Spor Bilimleri	3	İngilizce, Norveççe	180	MA, SS

Tablo 250’de Norveç Beden Eğitimi ve Spor Üniversitesi Kültürel ve Sosyal Bilimler Bölümü bünyesinde Spor Bilimleri başlıklarında üç yıl, “MA”, “SS”, “HF”, “LE”, “PE”, “OT” ve “CO” spor alanlarında İngilizce ve Norveççe dilinde lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

5. 25. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 251. Nord Trndelag Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Nord Trndelag Üniversitesi					
Şehir	Levanger					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı	2	-	120	AP, CO, HF, LE, MA, OT, PE, SS

Tablo 251'de Nord Trndelag Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü bünyesinde Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı derecesi ve başlığında iki yıl, “AP”, “CO”, “HF”, “LE”, “MA”, “OT”, “PE” ve “SS” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 252. Norveç Beden Eğitimi ve Spor Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Norveç Beden Eğitimi ve Spor Üniversitesi					
Şehir	Oslo					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Kültürel ve Sosyal Bilimler Bölümü	Spor Bilimleri ve Spor Yönetimi Yüksek Lisansı	Spor Bilimleri	5	İngilizce, Norveççe	300	MA
Spor Hekimliği Bölümü	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı	2	Norveççe	120	AP, HF

Tablo 252'de Norveç Beden Eğitimi ve Spor Üniversitesi, Kültürel ve Sosyal Bilimler Bölümü ve Spor Hekimliği Bölümü bünyelerinde Spor Bilimleri, Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı başlıklarında beş ve iki yıl, “MA”, “AP” ve “HF” spor alanlarında 300 ECTS ve 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

5. 25. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 253. Norveç Beden Eğitimi ve Spor Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Norveç Beden Eğitimi ve Spor Üniversitesi					
Şehir	Oslo					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Kültürel ve Sosyal Bilimler Bölümü	Doktora	Spor Bilimleri	8	-	480	CO, HF, MA

Tablo 253'de Norveç Beden Eğitimi ve Spor Üniversitesi Kültürel ve Sosyal Bilimler Bölümü bünyesinde, Doktora derecesi ve Spor Bilimleri başlığında sekiz yıl, "CO", "HF" ve "MA" spor alanlarında 480 ECTS Kredi Puanı ile doktora eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

5. 26. Polonya'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Polonya'nın başkenti Varşova, nüfusu 38.633.912, GSMH 327.5 milyar dolar, kişi başına düşen milli gelir 8.500 dolar, işsizlik oranı ise % 12'dir (32). Uzun yıllar komünizm ile yönetilen Polonya, 1989 yılında radikal dönüşüm yaparak ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda hızlı reformlar gerçekleştirmiştir. Gerçekleştirilen reformların özünde Avrupa Birliği'ne ve batı dünyasına uyum sağlama çabası olduğu için bu değişim hareketlerinde eğitim hizmetinin sunum şekli de değişmiştir (122).

Polonya, 1990 yılında çıkarılan yasa ile yükseköğretim kurumlarında akademik özgürlük garanti altına alınmış, idari ve mali özerklik verilmiştir. Katolik üniversitelerin dışında, kar amacı gütmeyen vakıf üniversiteleri kurulmuş ve özel üniversite sayısında da artış olmuştur (82). Polonya'da yükseköğretim sistemi, üniversiteler, yüksekokullar, teknik üniversiteler ve akademilerden oluşmaktadır.

Yükseköğretim, Bilim ve Yükseköğretim Bakanlığı'nın denetimindedir. Üniversitelerin yönetiminden rektör, rektör yardımcıları, fakülte dekanları, dekan yardımcıları sorumludur (132). Polonya'da üniversitelerin en az bir birimi (örneğin fakülte), doktora derecesi veren yükseköğretim kurumları olarak faaliyet göstermektedir. Diğer yükseköğretim kurumları ise lisans ve master programları açısından üniversitelerle aynı eğitimi vermektedir. Ancak bu kurumlarının doktora programı açma yetkisi bulunmamaktadır. Bu kurumlar yalnızca lisans derecesi veren yüksek meslek okulları olarak faaliyet vermektedir (179).

5. 26. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 254. Beden Eğitimi Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Beden Eğitimi Üniversitesi					
Şehir	Wrocław					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi	Beden Eğitimi Lisansı	Beden Eğitimi Lisansı	3	İngilizce, Polonyaca	180	CO, MA, PE, SS

Tablo 254'de Beden Eğitimi Üniversitesi Beden Eğitimi bölümü bünyesinde, Beden Eğitimi Lisansı derecesi ve başlığında üç yıl, "CO", "MA", "PE" ve "SS" spor alanlarında 180 ECTS Kredi Puanı ile lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 255'de Jozef Pilsudski Beden Eğitimi Akademisi, Fizyoterapi ve Beden Eğitimi bölümü bünyelerinde, Lisans derecelerinde üç yıl, "AP", "HF", "LE", "MA", "OT" ve "PE" spor alanlarında 180 ECTS Kredi Puanı ile lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 255. Jozef Pilsudski Beden Eğitimi Akademisi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Jozef Pilsudski Beden Eğitimi Akademisi					
Şehir	Warsaw					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Fizyoterapi	Lisans	FizyoTerapi Günlük Çalışmaları	3	Polonyaca	180	AP, HF
Beden Eğitimi	Lisans	Turizm ve Rekreasyon Ders Dışı Çalışmaları	3	Polonyaca	180	HF, LE, MA, OT
	Lisans	Beden Eğitimi Ders Dışı Çalışmaları	3	Polonyaca	180	PE

5. 26. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı**Tablo 256. Beden Eğitimi Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı**

Üniversite	Beden Eğitimi Üniversitesi					
Şehir	Wroclaw					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi Bölümü	Beden Eğitimi ve Öğretimi Yüksek Lisansı	Beden Eğitimi ve Öğretimi Yüksek Lisansı	2	İngilizce, Polonyaca	120	AP, CO, LE, MA, PE

Tablo 256'da Beden Eğitimi Üniversitesi, Beden Eğitimi Bölümü bünyesinde Beden Eğitimi ve Öğretimi Yüksek Lisans derecesi ve başlığında iki yıl, "AP", "CO", "LE", "MA" ve "PE" spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 257. Beden Eğitimi Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Beden Eğitimi Üniversitesi					
Şehir	Poznan					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü	Beden Eğitimi Öğretmenliği	Beden Eğitimi Yüksek Lisansı	5	-	300	CO, PE, SS

Tablo 257’de Beden Eğitimi Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü bünyesinde beş yıl, “CO”, “PE” ve “SS” spor alanlarında 300 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 258. Jozef Pilsudski Beden Eğitimi Akademisi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Jozef Pilsudski Beden Eğitimi Akademisi					
Şehir	Warsaw					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi Bölümü	Yüksek Lisans	Fizyoterapi Günlük ve Akşam Çalışmaları	2	Polonyaca	120	AP, HF
		Beden Eğitimi Yüksek Lisansı	2	Polonyaca	120	CO, MA, PE
	Turizm ve Rekreasyon Yüksek Lisansı	Turizm ve Rekreasyon Ders Dışı Çalışmaları	2	Polonyaca	120	HF, LE, MA

Tablo 258’de Jozef Pilsudski Beden Eğitimi Akademisi Beden Eğitimi Bölümü bünyesinde, Yüksek Lisans, Turizm ve Rekreasyon Yüksek Lisansı derecelerinde iki yıl, “AP”, “HF”, “CO”, “MA”, “PE” ve “LE” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 259. Polonya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Yüksek Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Beden Eğitimi Bölümü	2
	Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü	1
Derece Adı	Beden Eğitimi ve Öğretimi Yüksek Lisansı	1
	Beden Eğitimi Öğretmenliği	1
	Yüksek Lisans	1
	Turizm ve Rekreasyon Yüksek Lisansı	1
Başlık	Beden Eğitimi Yüksek Lisansı	2
	Beden Eğitimi ve Öğretimi Yüksek Lisansı	1
	Fizyoterapi Günlük ve Akşam Çalışmaları	1
	Turizm ve Rekreasyon Ders Dışı Çalışmaları	1
Süre	2 Yıl	4
	5 Yıl	1
Dil	Polonyaca	4

	İngilizce	1
ECTS	120	4
	300	1
Alan	PE	3
	CO	3
	MA	3
	LE	2
	AP	2
	HF	2
	SS	1

Tablo 259’da Polonya’da yükseköğretim kurumlarında yüksek lisans seviyesinde program yapıları bütün olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölüm yapıları Beden Eğitimi Bölümü (2 bölüm) ve Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü (1 bölüm) şeklinde oluştuğu tespit edilmiştir. Eğitim-öğretim sürelerinin iki yıl (4 başlık) ve beş yıl (1 başlık) olduğu ve eğitim-öğretim de Polonyaca (4 başlık) ve İngilizce (1 başlık)’nin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu programlarda eğitim-öğretim süresince 120 ECTS (4 başlık), 300 ECTS (1 başlık) Kredi Puanı aldıkları tespit edilmiştir. Yine “PE”, “CO”, “MA”, “LE”, “AP”, “HF” ve “SS” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

5. 26. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 260. Beden Eğitimi Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Beden Eğitimi Üniversitesi					
Şehir	Wroclaw					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi	Beden Eğitimi Doktorası	Beden Eğitimi Doktorası	4	İngilizce, Polonyaca	240	CO, MA, PE, SS

Tablo 260’da Beden Eğitimi Üniversitesi, Beden Eğitimi bölümü bünyesinde, Beden Eğitimi Doktorası derecesi ve başlığında dört yıl, “CO”, “MA”, “PE” ve “SS” spor alanlarında 240 ECTS Kredi Puanı ile doktora eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 261. Jozef Pilsudski Beden Eğitimi Akademisi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Jozef Pilsudski Beden Eğitimi Akademisi					
Şehir	Warsaw					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi Bölümü	Koçluk	Antrenörlük Lisans Çalışmaları	1	Polonyaca	-	CO
	Öğretmenlik	Beden ve Sağlık Eğitimi Çalışmaları	2	Polonyaca	-	OT, PE
	Spor Yöneticisi	Spor Yönetimi ve Organizasyonda Lisansüstü Çalışmaları	1	Polonyaca	-	MA
	Doktora	Ders Dışı Çalışmalarda Doktora	4	Polonyaca	240	AP, PE, SS
	Doktora	Doktora Çalışmaları	3	Polonyaca	180	AP, PE, SS

Tablo 261'de Jozef Pilsudski Beden Eğitimi Akademisi, Beden Eğitimi Bölümü bünyesinde Koçluk ve Spor Yönetici bir yıl, Öğretmenlik iki yıl, doktora dört yıl ve üç yıl, "CO", "OT", "PE", "MA", "AP" ve "SS" spor alanlarında Polonyaca dilinde doktora eğitiminin verildiği görülmektedir.

5. 27. Portekiz'de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Avrupa'nın güneybatı ucunda 10 milyon nüfuslu Portekiz'in başkenti Lizbon'dur (59). Portekiz'in GSMH'ı 159 milyar dolar, kişi başına düşen milli gelir 15 800 dolar, işsizlik oranı % 4,3'tür (32).

Portekiz'de yükseköğretim kurumlarının, amaçları; öğrencilerin mesleki ve kültürel etkinlikleri yürütebilmeleri; anlama, kavrama, yorumlama becerileri ile yenilikleri ve eleştirel düşünme yeterliklerini geliştirebilmeleri için gerekli olan kapsamlı bilimsel ve kültürel bilgi temelini oluşturulmasını ve bir meslek alanında uzmanlaşmayı amaçlamaktadır (180). Portekiz'de yükseköğretim kurumları, üniversiteler ve politeknik okullarından oluşmaktadır. Üniversitelerde

akademik eğitim, politeknik okullarda ise mesleki eğitim verilmektedir (181). Üniversite (lisans) eğitiminin (4-6 yıl arasında değişmekte) üzerine akademik çalışmalarını sürdüren öğrenciler, yüksek lisans ve doktora yapma hakkını da sahip olmaktadır (110).

5. 27. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 262. Technical Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Technical Üniversitesi					
Şehir	Lizbon					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
İnsan Kinetiği Fakültesi	Egzersiz Fizyolojisi Lisansı	Egzersiz Fizyolojisi Lisansı	4	-	499	EL, HF
	Beden Eğitimi ve Öğretimi Lisansı	Beden Eğitimi ve Öğretimi Lisansı	5	-	499	PE
	Spor Koçluğu Lisansı	Spor Koçluğu Lisansı	4	-	499	AP, CO
	Spor Yönetimi Lisansı	Spor Yönetimi Lisansı	4	Portekizce	180	MA
	Dans Lisansı	Dans Lisansı	3	-	180	CO, HF, SS
	Ergonomi Lisansı	Ergonomi Lisansı	2	-	180	AP, HF, LE, OT, SS
	Psikomotor Rehabilitasyonu	Psikomotor Rehabilitasyonu	3	-	180	CO, HF, PE, SS
	Spor Bilimleri Lisansı	Spor Bilimleri Lisansı	3	Portekizce	180	HF, SS

Tablo 262'de Technical Üniversitesi'nde, İnsan Kinetiği Fakültesi

bünyesinde, Egzersiz Fizyolojisi Lisansı, Beden Eğitimi ve Öğretimi Lisansı, Spor Koçluğu Lisansı, Spor Yönetimi Lisansı, Dans Lisansı, Ergonomi Lisansı, Psikomotor Rehabilitasyonu ve Spor Bilimleri Lisansı derecelerinde ve başlıklarında iki, üç, dört ve beş yıl, “EL”, “HF”, “PE”, “AP”, “CO”, “SS”, “LE” ve “OT” spor alanlarında lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 263. Desporto Okulu’nda Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Desporto Okulu					
Şehir	Rio Maior					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sağlık ve Zindelik Bölümü	Fiziksel Durum, Spor Diploması	Sağlık ve Zindelik	4	Portekizce	240	HF
Spor Koçluğu Bölümü	Spor Eğitimi, Spor Diploması	Spor ve Koçluk	4	Portekizce	240	CO
Spor, Rekreasyon ve Eğlence Bölümü	Spor Diploması, Spor ve Doğa Turizmi	Doğa Sporları ve Turizm Aktiviteleri	4	Portekizce	240	LE
Sporda Sosyal Bilimler ve Psikoloji Bölümü	Spor Diploması, Spor ve Egzersiz Psikolojisi	Spor ve Egzersiz Psikolojisi	5	Portekizce	300	SS
	Spor Diploması, Spor Organizasyonları Diploması	Spor Yönetimi	4	Portekizce	240	MA

Tablo 263’de Desporto Okulu’nda Sağlık ve Zindelik Bölümü, Spor Koçluğu Bölümü, Spor, Rekreasyon ve Eğlence Bölümü ve Sporda Sosyal Bilimler ve Psikoloji Bölümü bünyelerinde dört ve beş yıl, “HF”, “CO”, “LE”, “SS” ve “MA” spor alanlarında Portekizce dilinde lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 264’de Lizbon Teknik Üniversitesi’nde, İnsan Kinetiği Okulu bölümü bünyesinde, Mezuniyet Altı Kursu derecesinde dört ve beş yıl, “HF”, “PE”, “SS”, “CO” ve “MA” spor alanlarında lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 264. Lizbon Teknik Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Lizbon Teknik Üniversitesi					
Şehir	Lizbon					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
İnsan Kinetiği Okulu	Mezuniyet Altı Kurs	Spor Bilimleri, Beden Eğitimi ve Spor Okulu	5	Portekizce	-	HF, PE, SS
	Mezuniyet Altı Kurs	Spor Bilimleri, Egzersiz ve Sağlık	4	Portekizce	-	HF, SS
	Mezuniyet Altı Kurs	Spor Bilimleri, Koçluk	4	Portekizce	-	CO, SS
	Mezuniyet Altı Kurs	Spor Yönetimi	4	Portekizce	-	MA

Tablo 265. Trastos Montese Alto Douro Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Trastos Montese Alto Douro Üniversitesi					
Şehir	Vila Real					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bölümü	Mezuniyet	Lisans	5	Portekizce	-	SS

Tablo 265’de Trastos Montese Alto Douro Üniversitesi’nde, Spor Bölümü

bünyesinde Mezuniyet derecesinde beş yıl, “SS” spor alanında Portekizce dilinde lisans spor eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 266. Viseu Politeknik Enstitüsü’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Viseu Politeknik Enstitüsü					
Şehir	Viseu					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Eğitim Fakültesi	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümü	Fiziksel Aktivite ve Spor	3	-	180	CO, HF, SS

Tablo 266’da Viseu Politeknik Enstitüsü, Eğitim Fakültesi bünyesinde üç

yıl, Fiziksel Aktivite ve Spor başlığında “CO”, “HF” ve “SS” spor alanlarında lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 267. Braganca Politeknik Enstitüsü’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Braganca Politeknik Enstitüsü					
Şehir	Braganca					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Enstitüsü	Spor Bilimleri Lisansı	Spor Bilimleri Lisansı	3	Portekizce	-	HF, LE, MA, PE, SS

Tablo 267’de Braganca Politeknik Enstitüsü, Spor Bilimleri Enstitüsü bünyesinde üç yıl, “HF”, “LE”, “MA”, “PE” ve “SS” spor alanlarında Portekizce dilinde lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 268. Porto Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Porto Üniversitesi					
Şehir	Porto					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Fakültesi	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Lisansı	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Lisansı	5	Portekizce	-	AP, CO, EL, HF, LE, MA, PE, SS
	Lisans Derecesi	Lisans Derecesi	3	-	180	CO, PE, SS

Tablo 268’de Porto Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi bünyesinde beş ve üç yıl, “AP”, “CO”, “EL”, “HF”, “LE”, “MA”, “PE” ve “SS” spor alanlarında lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 269. Portekiz’de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	İnsan Kinetiği Fakültesi	2
	Spor Bilimleri Fakültesi	1
	Spor Bilimleri Enstitüsü	1
	Diğer Bölümler (Eğitim Fakültesi, Spor Bölümü, Sporda Sosyal Bilimler ve Psikoloji Bölümü, Spor, Rekreasyon ve Eğlence Bölümü, Spor Koçluğu Bölümü, Sağlık ve Zindelik Bölümü, İnsan Kinetiği Okulu)	1

Derece Adı	Mezuniyet Altı Kurs	5
	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Lisansı	3
	Spor Yönetimi Lisansı	2
	Diğer Dereceler (Spor ve Doğa Turizmi Diploması, Spor Eğitimi Diploması, Spor ve Egzersiz Psikolojisi Diploması, Psikomotor Rehabilitasyonu, Beden Eğitimi ve Öğretimi Lisansı, Spor Koçluğu Lisansı, Ergonomi Lisansı, Egzersiz Fizyolojisi Lisansı, Dans Lisansı, Spor Bilimleri Lisansı, Fiziksel Durum, Spor Diploması, Lisans Derecesi)	1
Başlık	Spor Yönetimi Lisansı	4
	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Lisansı	4
	Spor ve Koçluk	3
	Diğer Başlıklar (Beden Eğitimi ve Öğretimi Lisansı, Fiziksel Aktivite ve Spor, Psikomotor Rehabilitasyonu, Ergonomi Lisansı, Egzersiz Fizyolojisi Lisansı, Spor ve Egzersiz Psikolojisi, Egzersiz ve Sağlık, Doğa Sporları ve Turizm Aktiviteleri, Sağlık ve Zindelik, Dans Lisansı)	1
Süre	4 Yıl	10
	3 Yıl	7
	5 Yıl	5
	2 Yıl	1
Dil	Portekizce	14
ECTS	180	7
	240	4
	499	3
	300	1
Alan	SS	13
	HF	11
	CO	8
	MA	6
	PE	6
	LE	4
	AP	3
	EL	2
	OT	1

Tablo 269'da Portekiz'de yükseköğretim kurumlarında lisans seviyesinde

program yapıları genel olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölüm yapıları incelendiğinde, İnsan Kinetiği Fakültesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Bilimleri Enstitüsü ve diğer bölümlerden oluştuğu tespit edilmiştir. Eğitim-öğretim sürelerinin 4 yıl (10 başlık), 3 yıl (7 başlık), 5 yıl (5 başlık) ve 2 yıl (1 başlık) olduğu ve eğitim-öğretim dilinin Portekizce (14 başlık) ile olduğu tespit edilmiştir. Bu programlarda öğrencilerin eğitim-öğretim süresince 180 ECTS (7 başlık), 240 ECTS (4 başlık), 499 ECTS (3 başlık) ve 300

ECTS (1 başlık) Kredi Puanı aldıkları tespit edilmiştir. Yine “SS”, “HF”, “CO”, “MA”, “PE”, “LE”, “AP”, “EL” ve “OT” spor alanlarında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

5. 27. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 270. Porto Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Porto Üniversitesi					
Şehir	Porto					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Fakültesi	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	2	Portekizce	-	CO, PE, SS
	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	2	-	499	AP, CO, EL, HF, LE, MA, PE, SS

Tablo 270’de Porto Üniversitesi’nde Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde 2 yıl, “CO”, “PE”, “SS”, “AP”, “EL”, “HF”, “LE” ve “MA” spor alanlarında yüksek lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 271. Technical Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Technical Üniversitesi					
Şehir	Lizbon					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
İnsan Kinetiği Fakültesi	Spor Yönetimi Yüksek Lisansı	Spor Yönetimi Yüksek Lisansı	2	-	120	MA
	Ergonomi Yüksek Lisansı	Ergonomi Yüksek Lisansı	2	-	120	AP, HF, LE, SS
	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	2	-	120	CO, HF, SS
	Psikomotor ve Rehabilitasyon Yüksek Lisansı	Psikomotor ve Rehabilitasyon Yüksek Lisansı	2	-	120	CO, EL, HF, PE, SS

Tablo 271’de Technical Üniversitesi, İnsan Kinetiği Fakültesi bünyesinde, Spor Yönetimi Yüksek Lisansı, Ergonomi Yüksek Lisansı, Spor Bilimleri Yüksek Lisansı, Psikomotor ve Rehabilitasyon Yüksek Lisansı derecelerinde 2 yıl, 120 ECTS Kredi Puanı ile “MA”, “AP”, “HF”, “LE”, “SS”, “CO” ve “EL” spor alanlarında yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 272. Trason Montese Alto Douro Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Trason Montese Alto Douro Üniversitesi					
Şehir	Rio Maior					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Okulu	Spor ve Egzersiz Psikolojisi Yüksek Lisansı	Spor ve Egzersiz Psikolojisi	2	İngilizce, Portekizce	-	SS

Tablo 272’de Trason Montese Alto Douro Üniversitesi Spor Okulu bünyesinde Spor ve Egzersiz Psikolojisi Yüksek Lisansı derecesinde iki yıl, “SS” spor alanında İngilizce ve Portekizce ile yüksek lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 273. Portekiz’de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Yüksek Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	İnsan Kinetiği Fakültesi	1
	Spor Bilimleri Fakültesi	1
	Spor Okulu	1
Derece Adı	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	2
	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	1
	Spor ve Egzersiz Psikolojisi Yüksek Lisansı	1
	Psikomotor ve Rehabilitasyon Yüksek Lisansı	1
	Diğer Dereceler (Spor Yönetimi Yüksek Lisansı, Ergonomi Yüksek Lisansı)	1
Başlık	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	2
	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	1
	Psikomotor ve Rehabilitasyon Yüksek Lisansı	1
	Spor Yönetimi Yüksek Lisansı	1
	Diğer Başlıklar (Ergonomi Yüksek Lisansı, Spor ve Egzersiz Psikolojisi)	1
Süre	2 Yıl	7

Dil	Portekizce	2
	İngilizce	1
ECTS	120	4
	499	1
Alan	SS	4
	HF	3
	CO	3
	PE	2
	AP	2
	MA	2
	LE	2
	EL	1

Tablo 273’de Portekiz’de yükseköğretim kurumlarında yüksek lisans seviyesinde program yapıları genel olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölüm yapıları incelendiğinde, İnsan Kinetiği Fakültesi, Spor Bilimleri Fakültesi ve Spor Okulu’ndan oluştuğu tespit edilmiştir. Eğitim-öğretim sürelerinin 2 yıl (7 başlık) olduğu ve eğitim-öğretim dilinde Portekizce (2 başlık) ve İngilizce (1 başlık)’nin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu programlarda öğrencilerin eğitim-öğretim süresince 120 ECTS (4 başlık), 499 ECTS (1 başlık) Kredi Puanı aldıkları görülmektedir. Yine “SS”, “HF”, “CO”, “PE”, “AP”, “MA”, “LE” ve “EL” spor alanlarında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

5. 27. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 274. Porto Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Porto Üniversitesi					
Şehir	Porto					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Fakültesi	Spor Bilimleri Doktorası	Spor Bilimleri Doktorası	3	-	180	CO, PE, SS
	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Doktorası	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Doktorası	4	-	499	AP, CO, EL, HF, LE, MA, PE, SS

Tablo 274’de Porto Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi bünyesinde Spor Bilimleri Doktorası üç yıl, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Doktorası derecesi

dört yıl, “CO”, “PE”, “SS”, “AP”, “EL”, “HF”, “LE” ve “MA” spor alanlarında doktora eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 275. Lizbon Teknik Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Lizbon Teknik Üniversitesi					
Şehir	Lizbon					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
İnsan Kinetiği Fakültesi	Spor Yönetimi Doktorası	Spor Yönetimi Doktorası	3	-	180	MA
	Rehabilitasyon ve Psikomotor Doktorası	Rehabilitasyon ve Psikomotor Doktorası	3	-	180	AP, EL, HF, PE, SS
	Ergonomi Doktorası	Ergonomi Doktorası	3	-	180	EL, HF, LE, SS
	Dans Doktorası	Dans Doktorası	3	-	180	CO, HF, LE, SS
	Spor Bilimleri Doktorası	Spor Bilimleri Doktorası	3	-	180	CO, HF, SS

Tablo 275’de Lizbon Teknik Üniversitesi, İnsan Kinetiği Fakültesi bünyesinde, Spor Yönetimi Doktorası, Rehabilitasyon ve Psikomotor Doktorası, Ergonomi Doktorası, Dans Doktorası ve Spor Bilimleri Doktorası derecesi ve başlıklarında üç yıl, “MA”, “AP”, “EL”, “HF”, “PE”, “SS” ve “LE” spor alanlarında doktora eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 276. Rio Maior Spor Yüksek Okulu’nda Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Rio Maior Spor Yüksek Okulu					
Şehir	Rio Maior					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
-	Spor Bilimleri Doktorası	Spor Bilimleri	3	Portekizce, İspanyolca	180	SS

Tablo 276’da Rio Maior Spor Yüksek Okulu bünyesinde, Spor Bilimleri Doktorası derecesinde, Spor Bilimleri başlığı ile üç yıl, “SS” spor alanında Portekizce ve İspanyolca dillerinde doktora eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 277. Portekiz’de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Doktora Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Spor Bilimleri Fakültesi	1
	İnsan Kinetiği Fakültesi	1
Derece Adı	Spor Bilimleri Doktorası	3
	Rehabilitasyon ve Psikomotor Doktorası	1
	Ergonomi Doktorası	1
	Spor Yönetimi Doktorası	1
	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Doktorası	1
	Dans Doktorası	1
Başlık	Spor Bilimleri Doktorası	3
	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Doktorası	1
	Spor Yönetimi Doktorası	1
	Rehabilitasyon ve Psikomotor Doktorası	1
	Dans Doktorası	1
	Ergonomi Doktorası	1
Süre	3 Yıl	7
	4 Yıl	1
Dil	Portekizce	1
	İspanyolca	1
ECTS	180	7
	499	1
Alan	HF	5
	CO	4
	PE	3
	EL	3
	LE	3
	AP	2
	MA	2

Tablo 277’de Portekiz’de yükseköğretim kurumlarında doktora seviyesinde program yapıları genel olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölüm yapıları incelendiğinde, Spor Bilimleri Fakültesi ve İnsan Kinetiği Fakültesi’nden oluştuğu görülmektedir. Eğitim-öğretim sürelerinin üç yıl (7 başlık) ve dört yıl (1 başlık) olduğu ve eğitim-öğretim dilinde Portekizce (1 başlık) ve İspanyolca (1 başlık)’nin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu programlarda öğrencilerin eğitim-öğretim süresince 180 ECTS (7 başlık) ve 499

ECTS (1 başlık) Kredi Puanı aldıkları görülmektedir. Yine “HF”, “CO”, “PE”, “EL”, “LE”, “AP” ve “MA” spor alanlarında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

5. 28. Romanya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Romanya, Orta Avrupa’nın güney doğusunda ve Balkan Yarımadası’nın kuzeyinde yer alan bir ülkedir. Ülke kuzeyde ve kuzeydoğuda Ukrayna ve Moldova, kuzeybatıda Macaristan, güneybatıda Sırbistan, güneyde Bulgaristan ile komşudur. Romanya, Avrupa Birliği üyesi olup, resmi dili Romence’dir (182). Romanya’nın başkenti Bükreş, nüfusu 22.221.839, GSMH’ı 166 milyar dolar, kişi başına düşen milli geliri 7.400 dolar (satın alma gücü paritesi) ve işsizlik oranı % 8,3’tür (32).

Romanya’da yükseköğretim, kolejlerde verilen kısa süreli eğitimi (2 yıldan 3 yıla kadar) ve enstitüler veya akademilerde verilen uzun süreli eğitimi (4 yıldan 6 yıla kadar) kapsamaktadır. Romanya’da lisans derecesi, alanına ve uzmanlık konusuna bağlı olarak üç/dört yıl, master derecesi, bir/iki yıl arasında bir zaman sürmekte ve doktora derecesi, Bologna Süreci’nin bir parçası olarak yeniden yapılandırılmış ve üç yıl sürmektedir (148).

5. 28. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 278. Bacau Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Bacau Üniversitesi					
Şehir	Bacau					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor, Sağlık ve Hareket Bilimleri Fakültesi	Beden Eğitimi ve Spor Lisansı	Beden Eğitimi ve Spor Lisansı	3	Romence	-	CO, LE, PE, SS

Tablo 278’de Bacau Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Lisansı derecesinde ve başlığında üç yıl, “CO”, “LE”, “PE” ve “SS” spor alanlarında Romence dilinde lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 279. Craiova Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Craiova Üniversitesi					
Şehir	Craiova					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Fakültesi	Beden Eğitimi Lisansı	Beden Eğitimi Lisansı	3	-	499	MA, OT, PE, SS

Tablo 279’da Craiova Üniversitesi’nde Spor Fakültesi bünyesinde, Beden Eğitimi Lisansı derecesi ve başlığında üç yıl, “MA”, “OT”, “PE” ve “SS” spor alanlarında lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 280. Valahia Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Valahia Üniversitesi					
Şehir	Targoviste					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor	Fiziksel Kültür ve Spor	Beden Eğitimi ve Spor Lisansı	3	Romence	180	PE

Tablo 280’de Valahia Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü’nde Fiziksel Kültür ve Spor derecesinde üç yıl, “PE” spor alanında Romence dilinde 180 ECTS Kredi Puanı ile lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 281’de Romanya’da yükseköğretim kurumlarında lisans seviyesindeki program yapıları genel olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölüm yapıları incelendiğinde, Spor, Sağlık ve Hareket Bilimleri Fakültesi, Spor Fakültesi ve Beden Eğitimi ve Spor Bölümü’nden oluştuğu tespit edilmiştir. Eğitim-öğretim sürelerinin üç yıl (3 başlık) ve eğitim-öğretim dilinin Romence (2 başlık) dilinde olduğu tespit edilmiştir. Bu programlarda öğrencilerin eğitim-öğretim süresince 180 ECTS (1 başlık) ve 499 ECTS (1 başlık) Kredi Puanı aldıkları görülmektedir. Yine “PE”, “SS”, “CO”, “LE”, “MA” ve “OT” spor alanlarında lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 281. Romanya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Spor, Sağlık ve Hareket Bilimleri Fakültesi	1
	Spor Fakültesi	1
	Beden Eğitimi ve Spor	1
Derece Adı	Beden Eğitimi ve Spor Lisansı	1
	Beden Eğitimi Lisansı	1
	Fiziksel Kültür ve Spor	1
Başlık	Beden Eğitimi ve Spor Lisansı	2
	Beden Eğitimi Lisansı	1
Süre	3 Yıl	3
Dil	Romence	2
ECTS	180	1
	499	1
Alan	PE	3
	SS	2
	CO	1
	LE	1
	MA	1
	OT	1

5. 28. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 282. Ulusal Antrenör Yetiştirme Merkezi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Ulusal Antrenör Yetiştirme Merkezi					
Şehir	Bucarest					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Koçluk Eğitimi	Koçluk	Profesyonel Koç Hazırlığı	2	Romence	-	CO

Tablo 282’de Ulusal Antrenör Yetiştirme Merkezi, Koçluk Merkezi bölümü bünyesinde, iki yıl, “CO” spor alanında yüksek lisans seviyesinde eğitimin verildiği görülmektedir.

Tablo 283. Bacau Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Bacau Üniversitesi					
Şehir	Bacau					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor, Sağlık ve Hareket Bilimleri Fakültesi	Spor ve Turizm Yüksek Lisansı	Spor ve Turizm Yüksek Lisansı	2	-	499	CO, HF, PE, SS

Tablo 283’de Bacau Üniversitesi Spor, Sağlık ve Hareket Bilimleri Fakültesi bünyesinde, Spor ve Turizm Yüksek Lisansı derecesi ve başlığında iki yıl, “CO”, “HF”, “PE” ve “SS” spor alanlarında yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 284. Pitesti Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Pitesti Üniversitesi					
Şehir	Pitesti					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	Spor, Turizm ve Boş Zaman Çalışmaları Yüksek Lisansı	Spor, Turizm ve Boş Zaman Çalışmaları Yüksek Lisansı	2	-	499	CO, HF, MA, PE, SS

Tablo 284’de Pitesti Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü’nde, “CO”, “HF”, “MA”, “PE” ve “SS” spor alanlarında yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 285. Craiova Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Craiova Üniversitesi					
Şehir	Craiova					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Fakültesi	Kinesiyoterapi Yüksek Lisansı	Kinesiyoterapi Yüksek Lisansı	2	-	499	MA, OT, PE, SS

Tablo 285’de Craiova Üniversitesi, Spor Fakültesi bünyesinde, iki yıl, “MA”, “OT”, “PE” ve “SS” spor alanlarında yüksek lisans seviyesinde eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 286. Medical Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Medical Üniversitesi					
Şehir	Craiova					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Travmatoloji ve Ortopedi	Psikoterapi Yüksek Lisansı	Psikoterapi Yüksek Lisansı	1	-	499	HF

Tablo 286’da Medical Üniversitesi, Travmatoloji ve Ortopedi bölümünde, Psikoterapi Yüksek Lisansı derecesi ve başlığında bir yıl, “HF” spor alanında yüksek lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 287. Alexandru Ioan Cuza Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Alexandru Ioan Cuza Üniversitesi					
Şehir	Lasi					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	Yönetici	Spor Pazarlaması ve Yönetici Müdürü	1	İngilizce	60	MA
	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı	Beden Eğitimi ve Sporun Yeniden Yapılandırılması	4	İngilizce, Romence	240	CO, HF, PE

Tablo 287’de Alexandru Ioan Cuza Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi bünyesinde, Yönetici, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı derecesi ve başlığında bir ve dört yıl, “MA”, “CO”, “HF” ve “PE” spor alanlarında yüksek lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 288. Romanya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Yüksek Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Spor, Sağlık ve Hareket Bilimleri Fakültesi	1
	Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	1
	Spor Fakültesi	1
	Travmatoloji ve Ortopedi	1
	Diğer Bölümler (Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Koçluk Eğitimi)	1
Derece Adı	Spor ve Turizm Yüksek Lisansı	1
	Koçluk	1
	Spor, Turizm ve Boş Zaman Çalışmaları Yüksek Lisansı	1
	Kinesyoterapi Yüksek Lisansı	1
	Diğer Dereceler (Psikoterapi Yüksek Lisansı, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı, Yönetici)	1
Başlık	Profesyonel Koç Hazırlığı	1
	Spor ve Turizm Yüksek Lisansı	1
	Spor, Turizm ve Boş Zaman Çalışmaları Yüksek Lisansı	1
	Kinesiyoterapi Yüksek Lisansı	1
	Psikoterapi Yüksek Lisansı	1

	Diğer Başlıklar (Spor Pazarlaması ve Yönetici Müdürü, Beden Eğitimi ve Sporun Yeniden Yapılandırılması)	1
Süre	2 Yıl	4
	1 Yıl	1
	4 Yıl	1
Dil	Romence	2
	İngilizce	2
ECTS	499	4
	240	1
	60	1
Alan	CO	4
	PE	4
	HF	4
	MA	3
	SS	3
	OT	1

Tablo 288’de Romanya’da yükseköğretim kurumlarında yüksek lisans seviyesinde program yapıları bütün olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölüm yapıları incelendiğinde, Spor, Sağlık ve Hareket Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi, Spor Fakültesi, Travmatoloji ve Ortopedi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü ve Koçluk Eğitimi bölümlerinden oluştuğu görülmektedir. Eğitim-öğretim sürelerinin iki yıl (4 başlık), bir yıl (1 başlık) ve dört yıl (1 başlık) olduğu ve eğitim-öğretim dilinde ise Romence (2 başlık) ve İngilizce (2 başlık)’nin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu programlarda öğrencilerin eğitim-öğretim süresince 499 ECTS (4 başlık), 240 ECTS (1 başlık) ve 60 ECTS (1 başlık) Kredi Puanı aldıkları görülmektedir. Yine “CO”, “PE”, “HF”, “MA”, “SS” ve “OT” spor alanlarında yüksek lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

5. 28. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Bacau Üniversitesi, Spor, Sağlık ve Hareket Bilimleri Fakültesi bünyesinde (Tablo 289) Spor Doktorası derecesi ve başlığında iki yıl, “CO”, “HF”, “PE” ve “SS” spor alanlarında doktora eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 289. Bacau Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Bacau Üniversitesi					
Şehir	Bacau					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor, Sağlık ve Hareket Bilimleri Fakültesi	Spor Doktorası	Spor Doktorası	2	-	499	CO, HF, PE, SS

Tablo 290. Pitesti Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Pitesti Üniversitesi					
Şehir	Pitesti					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	Spor, Turizm ve Boş Zaman Çalışmaları Doktorası	Spor, Turizm ve Boş Zaman Çalışmaları Doktorası	2	-	499	CO, HF, MA, PE, SS

Tablo 290'da Pitesti Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü

bünyesinde, iki yıl, "CO", "HF", "MA", "PE" ve "SS" spor alanlarında doktora spor eğitiminin verildiği görülmektedir.

5. 29. Sırbistan-Karadağ'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Sırbistan-Karadağ, Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti'nin son parçaları olan Sırbistan ve Karadağ devletleri arasında kurulan devlet birliğidir. 2006 yılında Karadağ'da yapılan bağımsızlık referandumunda Karadağ halkının % 55,5'lik kısmı bağımsızlık isteyerek Sırbistan ve Karadağ olarak resmen ikiye bölünmüştür. 3 Haziran 2006 tarihinde Karadağ resmen Sırbistan-Karadağ'dan ayrılıp bağımsız bir devlet olmuştur. Sırbistan hükümeti ise Sırbistan-Karadağ'ın hukuki ve siyasi halefi olduğunu ilan etmiştir. Örneğin, Sırbistan-Karadağ'ın üyesi olduğu uluslararası teşkilatlardaki üyelik statüsünü Sırbistan devam ettirirken, Karadağ yeni bir devlet olarak üye olmaya başlamıştır.

Ayrıca, Sırbistan-Karadağ’ın tüm siyasi ve hukuki sorumluluklarını da Sırbistan devam ettirmektedir (183).

Sırbistan-Karadağ’da, 2003 yılından beri (Bologna Süreci) yükseköğretim ile ilgili reformlar uygulanmaktadır (184). Yükseköğretim kurumları ikiye ayrılmıştır. Bunlar, Kolejler ve Sanat Akademileri olup dört ile altı yıl arası sürmektedir. Daha yüksek okullar iki ile dört yıl arası (Yüksek Lisans, Doktora) sürmektedir (185).

5. 29. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 291. Sırbistan Metropolitan Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Sırbistan Metropolitan Üniversitesi					
Şehir	Novi Sad					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Turizm Fakültesi	Biyomedikal Bilimleri Bölümü, Beden Eğitimi ve Spor Lisansı	Beden Eğitimi ve Spor Lisansı	3	Sırpça	180	PE

Tablo 291’de Sırbistan Metropolitan Üniversitesi, Spor ve Turizm Fakültesi bünyesinde, Beden Eğitimi ve Spor Lisansı başlığında üç yıl, “PE” spor alanında Sırpça dilinde lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

5. 29. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 292. Sırbistan Metropolitan Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Sırbistan Metropolitan Üniversitesi					
Şehir	Novi Sad					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Turizm Fakültesi	Biyomedikal Bilimleri Bölümü, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı	2	Sırpça	120	PE

Tablo 292’de Sırbistan Metropolitan Üniversitesi, Spor ve Turizm Fakültesi bünyesinde, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı başlığında iki yıl, “PE” spor alanında Sırpça dilinde ve 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

5. 29. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 293. Sırbistan Metropolitan Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Sırbistan Metropolitan Üniversitesi					
Şehir	Novi Sad					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor ve Turizm Fakültesi	Beden Eğitimi, Spor ve Kinesyoterapi Bilimleri Doktorası	Beden Eğitimi, Spor ve Kinesyoterapi Bilimleri Doktorası	3	Sırpça	180	HF, PE, SS

Tablo 293’de Sırbistan Metropolitan Üniversitesi, Spor ve Turizm Fakültesi bünyesinde, Beden Eğitimi, Spor ve Kinesyoterapi Bilimleri Doktorası derecesi ve başlığında üç yıl, “HF”, “PE” ve “SS” spor alanlarında doktora eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

5. 30. Slovakya’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Slovakya, Orta Avrupa’da, Polonya’nın güneyinde yer alan bir ülke olup eski Çekoslovakya’nın bir parçasıdır. 48.845 km²’lik yüzölçümüne sahiptir (186). Slovakya’nın başkenti Bratislava, nüfusu 5.414.937, GSMH 55,3 milyar dolar, kişi başına düşen milli gelir 10.200 dolar, işsizlik oranı ise % 17’dir (32).

Slovak eğitim sisteminde yükseköğretim, devlet üniversitelerinde ve özel üniversitelerde yürütülmekte olup, Slovakya’da 27 üniversite bulunmaktadır. Yükseköğretimde eğitim alanları ise Eğitim ve Öğretim, Sosyal Bilimler ve Sanat, Sosyal, İktisadi ve Hukuki Bilimler, Doğa Bilimleri, İnşaat, Teknoloji ve İletişim,

Ziraat ve Veterinerlik, Sağlık ve Sosyal Hizmetler, Bilgi İletişim Teknolojileri şeklindedir (6).

Slovakya’da yükseköğretimin amacı; öğrencilerin, kuramsal ve uygulamalı bilgi edinimini, uyumlu bir kişilik, bilgi, erdem ve yaratıcılık açısından gelişimini desteklemek şeklinde ifade edilmiştir (132). Yükseköğretim kurumları, Eğitim Bakanlığı’na bağlıdır. Ancak üniversite yönetimlerine ve yükseköğretim kuruluna finansman ve yükseköğretim ile ilgili çeşitli konularda yetki verilmiştir (133). Üniversitelerin yönetiminden rektör, rektör yardımcıları, dekan, dekan yardımcıları ve akademik senato sorumludur (132).

5. 30. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 294. Comenius Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Comenius Üniversitesi					
Şehir	Bratislava					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	Spor Bilimleri Lisansı	Spor Bilimleri Lisansı	3	İngilizce, Slovakça	-	AP, CO, HF, PE, SS

Tablo 294’de Comenius Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi bünyesinde, Spor Bilimleri Lisansı derecesi ve başlığında üç yıl, “AP”, “CO”, “HF”, “PE” ve “SS” spor alanlarında İngilizce ve Slovakça ile eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

5. 30. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 295. Prešov Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Prešov Üniversitesi					
Şehir	Prešov					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Fakültesi	Beden Eğitimi Öğretmenliği ve Koçluk	Spor Koçluğu Öğretimi Sanatı ve Eğitim Konuları	5	İngilizce	300	CO, PE

Tablo 295’de Prešov Üniversitesi, Spor Fakültesi bünyesinde, Beden Eğitimi Öğretmenliği ve Koçluk derecesinde beş yıl, “CO” ve “PE” spor alanlarında İngilizce ile yüksek lisans eğitimi verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 296. Comenius Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Comenius Üniversitesi					
Şehir	Bratislava					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	2	-	499	AP, CO, HF, PE, SS
	Spor Yönetimi	Spor Yönetimi	5	Slovakça	300	MA, SS
	Ortaokul Öğretmenliği Yüksek Lisansı	Beden Eğitimi	5	Slovakça	300	PE
Atletizm	Beden Eğitimi Öğretmenliği	Beden Eğitimi	5	Slovakça	300	PE
Beden Eğitimi ve Sporda Pedagoji ve Didaktik	Lisans ve Yüksek Lisans	Sağlık ve Spor	5	Slovakça	300	AP, HF
	Lisans ve Yüksek Lisans Çalışmaları	Sağlık ve Fitness	5	Slovakça	300	AP, HF, MA
	Spor ve Sağlık Alanında Lisans ve Yüksek Lisans	Spor ve Sağlık	5	Slovakça	300	HF
Spor Tesisi ve Sahası	Spor Koçluğu	Spor Koçluğu	5	-	300	CO, SS
	Beden Eğitimi Öğretmenliği	Okulda Beden Eğitimi	5	Slovakça	300	PE
Açık Alan Sporları, Kayak ve Turizm Bölümü	Spor Yönetimi Yüksek Lisansı	Spor ve Yönetim	5	Slovakça	300	MA

Tablo 296’da Comenius Üniversitesi bünyesinde, “AP”, “CO”, “HF”, “PE”, “SS” ve “MA” spor alanlarında Slovakça ile 300 ECTS ve 499 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

5. 30. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 297. Comenius Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Comenius Üniversitesi					
Şehir	Bratislava					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	Spor Bilimleri Doktorası	Spor Bilimleri Doktorası	3	-	499	AP, CO, HF, PE, SS

Tablo 297'de Comenius Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi bünyesinde, Spor Bilimleri Doktorası derecesi va başlığında üç yıl, “AP”, “CO”, “HF”, “PE” ve “SS” spor alanlarında doktora eğitiminin verildiği görülmektedir.

5. 31. Ukrayna'da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Ukrayna, Doğu Avrupa'da yer alan ülkelerden biridir. Doğusunda Rusya, kuzeyinde Beyaz Rusya, batısında Polonya, Slovakya ve Macaristan, güneybatısında Romanya ve Moldova, güneyinde Karadeniz ve Azak Denizi yer almaktadır. Ukrayna'nın başkenti Kiev olup, resmi dili Ukraynaca'dır (187).

Ukrayna'da yeni eğitim yasaları ve devlet politikaları, yükseköğretim kurumlarına özerklik vermektedir. Ukrayna yükseköğretiminde, lisans eğitimi ortalama olarak dört yıl sürmektedir. Yüksek lisans eğitimi hazırlıkla beraber üç yıl, doktora programı ise üç/beş yıl arası sürmektedir. Üniversitelerde 20 bilim dalı ve 366 uzmanlık alanında eğitim verilmektedir. (188).

5. 31. 1. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Tablo 298. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Üniversitesi					
Şehir	Kiev					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Araştırma Enstitüsü	Beden Eğitimi ve Spor Doktorası	Beden Eğitimi ve Spor Doktorası	3	Rusça	-	CO

Tablo 298’de Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Üniversitesi, Araştırma Enstitüsü bünyesinde, Beden Eğitimi ve Spor Doktorası derecesi ve başlığında üç yıl, “CO” spor alanında, Rusça dilinde doktora eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

5. 32. Yunanistan’da Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Avrupa’nın güneydoğu ucunda bir Akdeniz ülkesi olan Yunanistan, Avrupa Birliği’ne 1981 yılında üye olmuştur (59). Yunanistan’ın başkenti Atina, nüfusu 10.623.835, GSMH 181,9 milyar dolar, kişi başına düşen milli gelir 17.200 dolar, işsizlik oranı % 11,3’tür (32). Yunanistan’ın yüzölçümü 131.940 km² olup, birçok ada ve yarımadadan oluşmaktadır (114).

Yunanistan’da yükseköğretimin genel amacı, akademik ve bilimsel çalışmalarla gelecek için çok yönlü yetişmenin sağlanması ve üst düzey kurumsal bilgi düzeyinin elde edilmesi amaçlanmaktadır. Üniversite programları, bilimsel ve teknolojik bilginin transfer edilmesini, gelişmesini ve araştırmaların yapılmasını sağlamaktadır (189). Yunanistan’da yükseköğretim sistemi üniversiteler ve teknoloji sektörü olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Bu kurumların yanı sıra üniversite sektörü kategorisinde sayılan yüksek askeri eğitim enstitüleri, üniversite dışı yükseköğretim olarak kabul edilen dini okullar, dans ve drama okulları, turizm okulları ve polis akademileri bulunmaktadır (190). Ülke genelinde 19 üniversite bulunmakta olup bir de açıköğretim üniversitesi faaliyet göstermektedir (52). Yunanistan’da 2001 yılında eğitim reformunun ardından yükseköğretim, üniversitelere (üniversiteler, teknik okullar ve Atina Sanat Okulu) ve teknolojik sektörlere ayrılmıştır (191). Yunanistan’da yükseköğrenim süreleri,

lisans seviyesi dört/altı yıl, yüksek lisans seviyesi iki yıl ve doktora seviyesi ise dört/altı yıl olarak belirlenmiştir (114).

5. 32. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 299. Hellenic Army Akademisi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Hellenic Army Akademisi					
Şehir	Athens					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden ve Kültür Eğitimi Bölümü	Askeri Beden Eğitimi Lisansı	Askeri Beden Eğitimi Lisansı	4	Yunanca	-	HF, OT, SS

Tablo 299’da Hellenic Army Akademisi, Beden ve Kültür Eğitimi Bölümü

bünyesinde, Askeri Beden Eğitimi Lisansı derecesi ve başlığında dört yıl, “HF”, “OT” ve “SS” spor alanlarında Yunanca dilinde lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 300. Atina Ethniko Kai Kapodistriako Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Atina Ethniko Kai Kapodistriako Üniversitesi					
Şehir	Athens					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Diploması	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Lisansı	4	Yunanca	-	MA, HF, PE, SS

Tablo 300’de Atina Ethniko Kai Kapodistriako Üniversitesi, Beden

Eğitimi ve Spor Bilimleri bölümü bünyesinde, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Diploması derecesinde dört yıl, “MA”, “HF”, “PE” ve “SS” spor alanlarında lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

5. 32. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Thessaly Üniversitesi (Tablo 301), Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri bünyesinde, Egzersiz ve Sağlık Yüksek Lisansı derecesi ve başlığında bir yıl,

“HF” spor alanında İngilizce ve Yunanca ile yüksek lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 301. Thessaly Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Thessaly Üniversitesi					
Şehir	Trikala					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri	Egzersiz ve Sağlık Yüksek Lisansı	Egzersiz ve Sağlık Yüksek Lisansı	1	İngilizce, Yunanca	-	HF

5. 33. Türkiye’de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Eğitimi Sistemlerinin Yapısı

Türkiye, 814.578 km²’lik yüzölçümüne sahip olup % 3’lük bölümünün yer aldığı Avrupa’daki topraklarına “Trakya”, yüzölçümünün % 97’lik bölümün oluşturan asyadaki topraklarına ise “Anadolu” denilmektedir. Türkiye’nin kara sınırlarının uzunluğu 2.875 km, deniz sınırlarının uzunluğu da 8.333 km’dir (122). Türkiye’nin başkenti Ankara, resmi dili Türkçe ve nüfusu ise 75.000.000’ dur.

Türkiye’de 2547 sayılı kanunla belirlenen yükseköğretimin amaçları aşağıdaki şekilde açıklanmıştır (122);

- Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini taşıyan, Türk olmanın şeref ve mutluluğunu duyan,
- Üniversite öğrencileri Atatürk inkılapları ve ilkeleri doğrultusunda Atatürk milliyetçiliğine bağlı,
- Toplum yararını kişisel çıkarının üstünde tutan, aile, ülke ve millet sevgisi ile dolu,
- Türkiye Cumhuriyeti devletine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getiren,

- Hür ve bilimsel düşünce gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı,
- Beden, zihin, ruh, ahlak ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş,
- İlgi ve yetenekleri yönünde yurt kalkınmasına ve ihtiyaçlarına cevap verecek, aynı zamanda kendi geçim ve mutluluğunu sağlayacak bir mesleğin bilgi, beceri, davranış ve genel kültürüne sahip vatandaşlar olarak yetiştirmekle yükümlüdür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 3. maddesine göre üniversite; *“bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan fakülte, enstitü, yüksekokul, benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumu”* olarak tanımlanmıştır. Üniversitelere bağlı çeşitli birimler ve programlar mevcuttur. Bunlar aşağıdaki şekilde tanımlanmaktadır (110);

- *Fakülte*; Yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan ve kendisine birimler bağlanabilen bir yükseköğretim kurumudur,
- *Enstitü*; Üniversitelerde ve fakültelerde birden fazla benzer ve ilgili bilim dallarında lisansüstü eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve uygulama yapan bir yükseköğretim kurumudur,
- *Yüksekokul*; Belirli bir mesleğe yönelik eğitim öğretime ağırlık veren bir yükseköğretim kurumudur,
- *Konservatuar*; Müzik ve sahne sanatlarında sanatçı yetiştiren bir yükseköğretim kurumudur,

- *Meslek Yüksekokulu;* Belirli mesleklere yönelik ara insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan iki yıllık eğitim öğretim sürdüren bir yükseköğretim kurumudur,
- *Uygulama ve Araştırma Merkezi;* Yükseköğretim kurumlarında eğitim öğretimin desteklenmesi amacıyla çeşitli alanların uygulama ihtiyacı ve bazı meslek dallarının hazırlık ve destek faaliyetleri için eğitim-öğretim sağlayan uygulama birimidir.

Ayrıca yükseköğretimdeki çeşitli birimlerin ortak derslerini vermek üzere rektörlüğe bağlı bölümler de kurulabilmektedir. Türkiye’de yükseköğretim dört aşamadan oluşmaktadır. Önlisans eğitimi, ortaöğretime dayalı en az iki yıllık bir eğitim-öğretim sürecidir. Lisans eğitimi, dört yıl süren üniversite öğrenimi olarak tanımlanmakta olup fakültelerde veya dört yıllık yüksekokullarda verilmektedir. Lisansüstü eğitim ise ilgi duyulan bir bilim dalında yüksek lisans ya da doktora eğitimi yaparak, uzmanlaşma olanağı sağlamak üzere düzenlenen eğitim şekillerinden oluşmaktadır.

Üniversite ve fakültelerde kurulan enstitüler, birden fazla benzer ve ilgili bilim dallarında lisansüstü öğretim bilimsel araştırma ve uygulama yapan birimlerdir. Enstitüler, anabilim dallarından oluşmakta olup, üniversite ve fakültelerde lisansüstü eğitim bu amaçla kurulan anabilim dallarında yürütülmektedir (114). Ayrıca enstitülere bağlı anabilim dalı başkanlıklarında üç türlü lisansüstü eğitim verilmekte olup bunlar tezli yüksek lisans, tezsiz yüksek lisans ve doktora eğitimidir.

5. 33. 1. Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 302. Hacettepe Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Hacettepe Üniversitesi					
Şehir	Ankara					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu	Spor ve Rekreasyon	Spor ve Rekreasyon	4	Türkçe	240	LE
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	4	Türkçe	240	PE
	Spor Bilimleri ve Antrenörlük	Spor Bilimleri ve Antrenörlük	4	Türkçe	240	CO, SS

Tablo 302'de Hacettepe Üniversitesi, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu bünyesinde, Spor ve Rekreasyon, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ve Spor Bilimleri ve Antrenörlük derecelerinde dört yıl, "LE", "PE", "CO" ve "SS" spor alanlarında lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 303. Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Abant İzzet Baysal Üniversitesi					
Şehir	Bolu					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	Antrenörlük Eğitimi	Antrenörlük Eğitimi	4	Türkçe	240	CO
	Spor Yöneticiliği	Spor Yöneticiliği	4	Türkçe	240	MA
	Beden Eğitimi Öğretmenliği	Beden Eğitimi Öğretmenliği	4	Türkçe	-	PE

Tablo 303'de Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu bünyesinde, Antrenörlük Eğitimi, Spor Yöneticiliği ve Beden Eğitimi Öğretmenliği dereceleri ve başlıklarında dört yıl, "CO", "MA" ve "PE" spor alanlarında lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 304'de Muğla Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu bünyesinde, Antrenörlük Eğitimi, Beden Eğitimi Öğretmenliği ve Spor

Yöneticiliği dereceleri ve başlıklarında dört yıl, “CO”, “PE” ve “MA” spor alanlarında Türkçe ile lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 304. Muğla Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Muğla Üniversitesi					
Şehir	Muğla					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	Antrenörlük Eğitimi	Antrenörlük Eğitimi	4	Türkçe	243	CO
	Beden Eğitimi Öğretmenliği	Beden Eğitimi Öğretmenliği	4	Türkçe	240	PE
	Spor Yöneticiliği	Spor Yöneticiliği	4	Türkçe	240	MA

Tablo 305. Kocaeli Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Kocaeli Üniversitesi					
Şehir	Kocaeli					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	Antrenörlük Eğitimi	Antrenörlük Eğitimi	4	Türkçe	-	CO
	Rekreasyon Eğitimi	Rekreasyon Eğitimi	4	Türkçe	-	LE
	Beden Eğitimi Öğretmenliği	Beden Eğitimi Öğretmenliği	4	Türkçe	-	PE
	Spor Yöneticiliği	Spor Yöneticiliği	4	Türkçe	296	MA

Tablo 305’de Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu bünyesinde, Antrenörlük Eğitimi, Rekreasyon Eğitimi, Beden Eğitimi Öğretmenliği ve Spor Yöneticiliği derecesi ve başlıklarında dört yıl, “CO”, “LE”, “PE” ve “MA” spor alanlarında Türkçe ile lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 306’da Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu bünyesinde, Antrenörlük Eğitimi, Spor Yöneticiliği ve Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği derecesi ve başlıklarında dört yıl, “CO”, “MA” ve “PE” spor alanlarında Türkçe ile lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 306. Marmara Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Marmara Üniversitesi					
Şehir	İstanbul					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	Antrenörlük Eğitimi	Antrenörlük Eğitimi	4	Türkçe	240	CO
	Spor Yöneticiliği	Spor Yöneticiliği	4	Türkçe	240	MA
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	4	Türkçe	240	PE

Tablo 307. Trakya Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Trakya Üniversitesi					
Şehir	Edirne					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	4	Türkçe	-	PE

Tablo 307'de Trakya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu bünyesinde, dört yıl, "PE" spor alanında Türkçe ile lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 308. Akdeniz Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Akdeniz Üniversitesi					
Şehir	Antalya					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	Rekreasyon	Rekreasyon	4	Türkçe	240	AP, EL, LE, MA
	Spor Yöneticiliği	Spor Yöneticiliği	4	Türkçe	240	AP, MA
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	4	Türkçe	240	AP, PE
	Antrenörlük Eğitimi	Antrenörlük Eğitimi	4	Türkçe	240	AP, CO, HF, SS

Tablo 308’de Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu bünyesinde, Rekreasyon, Spor Yöneticiliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ve Antrenörlük Eğitimi derecesi ve başlıklarında dört yıl, “AP”, “EL”, “LE”, “MA”, “CO”, “HF”, “SS” ve “PE” spor alanlarında Türkçe ile 240 ECTS Kredi Puanı ile lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 309. Gazi Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Gazi Üniversitesi					
Şehir	Ankara					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	4	Türkçe	240	PE
	Spor Yöneticiliği	Spor Yöneticiliği	4	Türkçe	240	MA
	Antrenörlük Eğitimi	Antrenörlük Eğitimi	4	Türkçe	240	CO

Tablo 309’da Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu bünyesinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Spor Yöneticiliği ve Antrenörlük Eğitimi derecesi ve başlıklarında dört yıl, “PE”, “MA” ve “CO” spor alanlarında 240 ECTS Kredi Puanı ile lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 310. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi					
Şehir	Çanakkale					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	Spor Yöneticiliği	Spor Yöneticiliği	4	Türkçe	240	MA, SG

Tablo 310’da Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu bünyesinde Spor Yöneticiliği derecesi ve başlığında dört yıl, “MA” ve “SG” spor alanlarında Türkçe ile 240 ECTS kredi puanı ile lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 311. Pamukkale Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Pamukkale Üniversitesi					
Şehir	Denizli					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu	Antrenörlük Eğitimi	Antrenörlük Eğitimi	4	Türkçe	240	CO
	Rekreasyon	Rekreasyon	4	Türkçe	240	LE
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	4	Türkçe	240	PE

Tablo 311'de Pamukkale Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu bünyesinde, Antrenörlük Eğitimi, Rekreasyon, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği dereceleri ve başlıklarında dört yıl, “LE” ve “CO” spor alanlarında 240 ECTS Kredi Puanı ile lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 312. Fırat Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Fırat Üniversitesi					
Şehir	Elazığ					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	Beden Eğitimi Öğretmenliği	Beden Eğitimi Öğretmenliği	4	Türkçe	-	PE
	Spor Yöneticiliği	Spor Yöneticiliği	4	Türkçe	120	PE, MA

Tablo 312'de Fırat Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu bünyesinde, Beden Eğitimi Öğretmenliği ve Spor Yöneticiliği derecesi ve başlıklarında dört yıl, “PE” ve “MA” spor alanlarında lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 313. Ege Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Ege Üniversitesi					
Şehir	İzmir					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	Spor Yöneticiliği	Spor Yöneticiliği	4	-	240	MA
	Antrenörlük Eğitimi	Antrenörlük Eğitimi	4	-	240	CO

Tablo 313’de Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu bünyesinde, Spor Yöneticiliği ve Antrenörlük Eğitimi derecesi ve başlıklarında dört yıl, “MA” ve “CO” alanlarında 240 ECTS Kredi Puanı ile lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 314. Türkiye’de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	10
	Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu	2
Derece Adı	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	10
	Spor Yöneticiliği	9
	Antrenörlük Eğitimi	9
	Rekreasyon	4
Başlık	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	10
	Antrenörlük Eğitimi	10
	Spor Yöneticiliği	9
	Rekreasyon Eğitimi	4
Süre	4 Yıl	32
Dil	Türkçe	30
ECTS	240	23
	120	1
	296	1
	243	1
Alan	PE	11
	MA	10
	CO	9
	LE	4
	AP	4
	SS	2
	EL	1
	HF	1
	SG	1

Tablo 314’de Türkiye’de yükseköğretim kurumlarında lisans seviyesinde program yapıları genel olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölüm yapıları incelendiğinde Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (10 başlık) ve Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu (2 başlık)’ndan oluştuğu tespit edilmiştir. Eğitim-öğretim sürelerinin dört yıl (32 başlık) ve eğitim-öğretim dilinin Türkçe olduğu tespit edilmiştir. Bu programlarda öğrencilerin eğitim-öğretim süresince 240 ECTS (23 başlık), 120 ECTS (1 başlık),

296 ECTS (1 başlık) ve 243 ECTS Kredi Puanı (1 başlık) aldıkları tespit edilmiştir. Yine “PE”, “MA”, “CO”, “LE”, “AP”, “SS”, “EL”, “HF” ve “SG” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

5. 33. 2. Yüksek Lisans Seviyelerinin Yapısı

Tablo 315. Abant İzzet Baysal Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Abant İzzet Baysal Üniversitesi					
Şehir	Bolu					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sosyal Bilimler Enstitüsü/Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı	Spor Yöneticiliği Yüksek Lisansı	Spor Yöneticiliği Yüksek Lisans	2	Türkçe	120	MA
	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisans	2	Türkçe	120	PE
	Antrenörlük Eğitimi	Antrenörlük Eğitimi Yüksek Lisans	2	Türkçe	120	CO

Tablo 315’de Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü / Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı bünyesinde, Spor Yöneticiliği Yüksek Lisansı, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı ve Antrenörlük Eğitimi derecesi ve başlıklarında iki yıl, “MA”, “PE” ve “CO” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 316. Marmara Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Marmara Üniversitesi					
Şehir	İstanbul					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sağlık Bilimleri Enstitüsü/Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı	Hareket ve Antrenman Bilimleri	Hareket ve Antrenman Bilimleri	2	Türkçe	120	CO, SS
	Spor, Sağlık Bilimleri	Spor, Sağlık Bilimleri	2	Türkçe	120	CO, HF, SS, PE
	Hareket ve Antrenman Bilimleri	Hareket ve Antrenman Bilimleri	2	Türkçe	120	CO, SS

	Spor Yönetimi Bilimleri	Spor Yönetim Bilimleri	2	Türkçe	120	LE, MA, SG
	Tezsiz Spor Yönetimi Bilimleri	Tezsiz Spor Yönetimi Bilimleri	2	Türkçe	120	LE, MA, SG
	Tezsiz Hareket ve Antrenman Bilimleri	Tezsiz Hareket ve Antrenman Bilimleri	2	Türkçe	120	CO, SS

Tablo 316’da Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü/Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı bünyesinde, Hareket ve Antrenman Bilimleri, Spor, Sağlık Bilimleri, Hareket ve Antrenman Bilimleri, Spor Yönetimi Bilimleri, Tezsiz Spor Yönetimi Bilimleri, Tezsiz Hareket ve Antrenman Bilimleri derecesi ve başlıklarında iki yıl, “CO”, “SS”, “HF”, “SG”, “PE”, “LE” ve “MA” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 317. Gazi Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Gazi Üniversitesi					
Şehir	Ankara					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Beden Eğitimi ve Spor	Beden Eğitimi ve Spor	2	Türkçe	120	PE
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	Beden Eğitimi ve Spor	Beden Eğitimi ve Spor	2	Türkçe	120	SS

Tablo 317’de Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü bünyelerinde, Beden Eğitimi ve Spor derecesi ve başlıklarında iki yıl, “PE” ve “SS” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 318’de Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, iki yıl, “CO”, “HF” ve “SS” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 318. Hacettepe Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Hacettepe Üniversitesi					
Şehir	Ankara					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	Antrenman ve Hareket Bilimleri	Spor Bilimleri Teknoloji Yüksek Lisansı	2	Türkçe	120	CO, HF, SS

Tablo 319. Muğla Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Muğla Üniversitesi					
Şehir	Muğla					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sosyal Bilimleri Enstitüsü	Rekreasyon	Rekreasyon Derecesi Yüksek Lisansı	2	Türkçe	120	LE
	Beden Eğitimi ve Spor	Beden Eğitimi ve Spor Derecesi Yüksek Lisansı	2	Türkçe	120	HF, PE, SS

Tablo 319'da Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde, Rekreasyon, Beden Eğitimi ve Spor derecelerinde iki yıl, “LE”, “HF”, “PE” ve “SS” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 320. Kocaeli Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Kocaeli Üniversitesi					
Şehir	Kocaeli					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sağlık Bilimleri Enstitüsü/Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı	Beden Eğitimi ve Spor	Beden Eğitimi ve Spor	2	Türkçe	120	HF, LE, PE

Tablo 320'de Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü/Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı bünyesinde, Beden Eğitimi ve Spor derecesi ve başlığında iki yıl, “HF”, “LE” ve “PE” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 321. Trakya Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Trakya Üniversitesi					
Şehir	Edirne					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sağlık Bilimleri Enstitüsü/Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı	Beden Eğitimi ve Spor	Beden Eğitimi ve Spor	2	Türkçe	120	PE

Tablo 321'de Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü/Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı bünyesinde, Beden Eğitimi ve Spor derecesi ve başlığında iki yıl, "PE" spor alanında 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 322. Akdeniz Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Akdeniz Üniversitesi					
Şehir	Antalya					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Hareket ve Eğitim Bilimleri Yüksek Lisansı	Hareket ve Antrenman Bilimleri Lisansüstü Programı	Hareket ve Antrenman Bilimleri Lisansüstü Programı	2	-	120	AP, CO, EL, HF, SS
Spor Yönetimi Bilimleri Yüksek Lisansı	Spor Yönetimi	Spor Yönetimi	2	Türkçe	120	MA

Tablo 322'de Akdeniz Üniversitesi Hareket ve Eğitim Bilimleri Yüksek Lisansı ve Spor Yönetimi Bilimleri Yüksek Lisansı bölümlerinde iki yıl, "AP", "CO", "EL", "HF", "SS" ve "MA" spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 323'de Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Spor Yönetimi Bilimleri, Hareket ve Antrenman Bilimleri, Beden Eğitimi ve Spor derecesi ve başlıklarında iki yıl, "MA", "CO" ve "PE" spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 323. Ege Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Ege Üniversitesi					
Şehir	İzmir					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	Spor Yönetimi Bilimleri	Spor Yönetimi Bilimleri	2	Türkçe	120	MA
	Hareket ve Antrenman Bilimleri	Hareket ve Antrenman Bilimleri	2	Türkçe	120	CO
	Beden Eğitimi ve Spor	Beden Eğitimi ve Spor	2	Türkçe	120	PE

Tablo 324. Pamukkale Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Pamukkale Üniversitesi					
Şehir	Denizli					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	Hareket ve Antrenman Bilimleri	Hareket ve Antrenman Bilimleri	2	Türkçe	120	CO, SS
	Beden Eğitimi ve Spor	Beden Eğitimi ve Spor	2	Türkçe	120	AP, PE

Tablo 324’de Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

bünyesinde, Hareket ve Antrenman Bilimleri, Beden Eğitimi ve Spor dereceleri ve başlıklarında iki yıl, “CO”, “SS”, “AP” ve “PE” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile yüksek lisans eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 325. Türkiye’de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Yüksek Lisans Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Sağlık Bilimleri Enstitüsü	7
	Sosyal Bilimler Enstitüsü	2
	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	1
	Diğer Bölümler (Hareket ve Eğitim Bilimleri Yüksek Lisansı, Spor Yönetimi Bilimleri Yüksek Lisansı)	1
Derece Adı	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı	8
	Hareket ve Antrenman Bilimleri	5
	Spor Yönetimi Bilimleri	4
	Antrenman ve Hareket Bilimleri	2
	Diğer Dereceler (Spor, Sağlık Bilimleri, Rekreasyon, Tezsiz Hareket ve Antrenman	1

	Bilimleri, Tezsiz Spor Yönetimi Bilimleri)	
Başlık	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı	8
	Hareket ve Antrenman Bilimleri	5
	Spor Yönetim Bilimleri	4
	Diğer Başlıklar (Antrenörlük Eğitimi Yüksek Lisansı, Spor, Sağlık Bilimleri, Spor Bilimleri Teknoloji Yüksek Lisansı, Rekreasyon Derecesi Yüksek Lisansı, Tezsiz Spor Yönetimi Bilimleri, Tezsiz Hareket ve Antrenman Bilimleri)	1
Süre	2 Yıl	23
Dil	Türkçe	22
ECTS	120	23
Alan	CO	9
	SS	9
	PE	8
	HF	5
	MA	5
	LE	4
	AP	2
	SG	2
	EL	1

Tablo 325’de Türkiye’de yükseköğretim kurumlarında yüksek lisans

seviyesinde program yapıları genel olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölüm yapılarının Sağlık Bilimleri Enstitüsü (7 bölüm), Sosyal Bilimler Enstitüsü (2 bölüm), Eğitim Bilimleri Enstitüsü (1 bölüm), Hareket ve Eğitim Bilimleri Yüksek Lisansı (1 bölüm) ve Spor Yönetimi Bilimleri Yüksek Lisansı (1 bölüm)’ndan oluştuğu görülmektedir. Eğitim-öğretim sürelerinin iki yıl (23 başlık) ve eğitim-öğretim dilinin Türkçe olduğu tespit edilmiştir. Bu programlarda öğrencilerin eğitim-öğretim süresince 120 ECTS Kredi Puanı (23 başlık) aldıkları tespit edilmiştir. Yine “CO”, “SS”, “PE”, “HF”, “MA”, “LE”, “AP”, “SG”, “EL” ve “PE” spor alanlarında eğitimin verildiği görülmektedir.

5. 33. 3. Doktora Seviyelerinin Yapısı

Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Doktora Programı bünyesinde (Tablo 326), Spor Bilimleri derecesinde dört yıl, “AP”, “CO”, “EL”, “HF” ve “SS” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile doktora eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 326. Akdeniz Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Akdeniz Üniversitesi					
Şehir	Antalya					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Spor Bilimleri Doktora Programı	Spor Bilimleri	Spor Bilimleri Doktora Programı	4	-	120	AP, CO, EL, HF, SS

Tablo 327. Ege Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Ege Üniversitesi					
Şehir	İzmir					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	Spor Bilimleri	Spor Bilimleri	3	Türkçe	180	SS

Tablo 327'de Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Spor Bilimleri derecesi ve başlığında üç yıl, “SS” spor alanında 180 ECTS Kredi Puanı ile doktora eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 328. Gazi Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Gazi Üniversitesi					
Şehir	Ankara					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	Beden Eğitimi ve Spor	Beden Eğitimi ve Spor	-	Türkçe	120	SS

Tablo 328'de Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Beden Eğitimi ve Spor derecesi ve başlığında, “SS” spor alanında 180 ECTS Kredi Puanı ile doktora eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 329. Hacettepe Üniversitesi'nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Hacettepe Üniversitesi					
Şehir	Ankara					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	Antrenman ve Hareket Bilimleri Doktora Programı	Spor Bilimleri ve Teknolojisi Doktora Programı	4	Türkçe	240	CO, HF, SS

Tablo 329’da Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Doktora Programı başlığında dört yıl, “CO”, “HF” ve “SS” spor alanlarında 240 ECTS Kredi Puanı ile doktora eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 330. Kocaeli Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Kocaeli Üniversitesi					
Şehir	Kocaeli					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı	Beden Eğitimi ve Spor	Beden Eğitimi ve Spor	-	Türkçe	120	HF, LE, PE

Tablo 330’da Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Beden Eğitimi ve Spor derecesi ve başlığında, “HF”, “LE” ve “PE” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile doktora eğitiminin verildiği görülmektedir.

Tablo 331. Marmara Üniversitesi’nde Spor Eğitimi Programının Yapısı

Üniversite	Marmara Üniversitesi					
Şehir	İstanbul					
Bölüm	Derece Adı	Başlık	Süre	Dil	ECTS Kredi Puanı	Alan
Sosyal Bilimler Enstitüsü/Spor Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı	Spor Eğitimi Bilimleri	Spor Eğitimi Bilimleri	-	Türkçe	120	PE
	Spor Yönetimi Bilimleri	Spor Yönetimi Bilimleri	-	Türkçe	120	LE, MA, SG
	Spor ve Sağlık Bilimleri	Spor ve Sağlık Bilimleri	-	Türkçe	120	SS

Tablo 331’de Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Spor Eğitimi Bilimleri, Spor Yönetimi Bilimleri, Spor ve Sağlık Bilimleri dereceleri ve başlığında, “PE”, “LE”, “MA”, “SG” ve “SS” spor alanlarında 120 ECTS Kredi Puanı ile doktora eğitiminin verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 332. Türkiye’de Yükseköğretim Kurumlarında Spor Alanına İlişkin Doktora Sistemlerinin Genel Yapısı

Spor Eğitimi Sistemleri	Spor Eğitimi İçerikleri	Sayı (n)
Bölüm	Sağlık Bilimleri Enstitüsü	4
	Sosyal Bilimler Enstitüsü	1
	Spor Bilimleri Doktora Programı	1
Derece Adı	Spor Bilimleri	2
	Beden Eğitimi ve Spor	2
	Diğer Dereceler (Antrenman ve Hareket Bilimleri Doktora Programı, Spor Eğitim Bilimleri, Spor ve Sağlık Bilimleri, Spor Yönetimi Bilimleri)	1
Başlık	Spor Bilimleri	2
	Beden Eğitimi ve Spor	2
	Diğer Başlıklar (Spor Bilimleri ve Teknolojisi Doktora Programı, Spor Eğitimi Bilimleri, Spor Yönetimi Bilimleri, Spor ve Sağlık Bilimleri)	1
	4 Yıl	2
Dil	Türkçe	7
ECTS	120	6
	180	1
	240	1
Alan	SS	5
	HF	3
	LE	2
	CO	2
	PE	2
	AP	1
	MA	1
	SG	1
	EL	1

Tablo 332’de Türkiye’de yükseköğretim kurumlarında doktora seviyesinde program yapıları genel olarak kavramsallaştırılmıştır. Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi bölüm yapılarının, Sağlık Bilimleri Enstitüsü (4 başlık), Sosyal Bilimler Enstitüsü (1 başlık) ve Spor Bilimleri Doktora Programı (1 başlık)’ndan oluştuğu görülmektedir. Eğitim-öğretim sürelerinin dört yıl (2 başlık) ve eğitim-öğretim dilinin ise Türkçe olduğu görülmektedir. Bu programlarda öğrencilerin eğitim-öğretim süresince 120 ECTS (6 başlık), 180 ECTS (1 başlık) ve 240 ECTS Kredi Puanı (1 başlık) aldıkları tespit edilmiştir. Yine “SS”, “HF”, “LE”, “CO”, “PE”, “AP”, “MA”, “SG” ve “EL” spor alanlarında eğitimin verildiği tespit edilmiştir.

6. TARTIŞMA

Ülkelerin ekonomik ve sosyal refahının artırılmasında beşeri sermaye olarak bilinen yetişmiş insan gücü büyük rol oynamakta ve artan getiriye sahip olan bilgi, toplam faktör verimliliği çerçevesinde büyümenin sürükleyici gücü olmaktadır. Bu çerçevede gelişmiş ülkeler ile her alanda rekabet edebilmek için iyi donanımlı ve yetişmiş insan gücünün önemi anlaşılmış, dolayısıyla bireylerin gerekli bilgi, beceri ve yeterliliklerle donatılmasında en etkili araç olan eğitimin özellikle de yükseköğretimin önemi artmaya başlamıştır (190).

Avrupa Birliği'nde eğitim politikası incelendiğinde amacı, üye ülkeler arasındaki işbirliğini ve dayanışmayı sağlamak, karşılıklı anlayışı özendirmek, Avrupa Birliği'nin yapısı, işleyişi ve Avrupalılık bilincinin kazandırılması için öğrenci ve öğretmenleri eğitmek, onların tüm araştırma ve geliştirme alanlarına etkin katılımlarını sağlamayı amaçlamaktadır. AB'de ülkelerin kendi ulusal özelliklerine göre biçimlenen eğitim politikalarının, karşılıklı görüş alış verişiyle uyumuna çalışılmaktadır (192).

Avrupa Birliği'nde, ülkeleri kültürel, ekonomik ve sosyal nedenlerden kaynaklanan farklı eğitim sistemlerine sahiptir. Her üye ülke kendi sosyo-ekonomik yapısına uygun sistemi uygulamakta özgürdür. Ancak ulusal sistemler içinde yer alması gereken kimi toplumsal ölçütler de vardır (5). Bu ölçütler ile uluslararası yakınlığın gerçekleşmesi ve uluslararası daha iyi yaşam ve çalışma koşulları sağlanması amaçlanmaktadır (11). Bu bağlamda, yöntem, içerik ve yapı açısından tek tip bir eğitim yerine, üye ülkelerin kendi ulusal özelliklerine göre biçimlenen eğitim politikalarını, AB eğitim politikası ile bütünleştirmek, karşılıklı görüş alışverişi ile uyumlaştırılması hedeflenmektedir (193). Çünkü hem ulusal boyutta hem de uluslararası müfredat uyumu, dil eğitimi ve çok amaçlı

projelerin gelişimiyle, hem kültürel hem de akademik alanda uyum ve işbirliği gelişebilecektir (5).

Dünyada ve Türkiye’de yaşanan gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda, Türk sporunun bir çok alanda yeniden yapılandırılma ihtiyacı ortaya çıkmaktadır (194). Türkiye, özellikle yükseköğretim düzeyinde spor eğitim sistemlerini, küresel eğilimler doğrultusunda yapılandırmak durumundadır.

Türkiye, spor eğitiminde gelişmiş ülkelerin seviyesinin üzerine çıkması için uzun hedefli bir strateji belirlemelidir. Bunun için çalışmalarını artırmalı, özellikle spor eğitimi kurumları, kendi aralarında işbirliğine giderek uluslararası standartlarda spor eğitimi verme yoluna gitmeli, spor eğitim hizmetleri toplam kalite olgusunda göz ardı etmemelidir.

Yukarıdaki açıklamalar ışığında, AEHESIS Tematik Ağı Projesi kapsamında yer alan sonuçlar ve öneriler dikkate alınarak, aşağıda Türkiye’nin bu projeye uyumu tartışılmış ve sonucunda bir dizi öneriler sunulmuştur.

6. 1. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’nin Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Sistemlerinin Karşılaştırılması ve Türkiye’nin Bu Spor Eğitimi Sistemlerine Uyumu

Bu bölümde, AEHESIS Tematik Ağı Projesi verileri doğrultusunda, AB ülkeleri ve Türkiye’nin yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi sistemleri ve programları, lisans, yüksek lisans ve doktora seviyelerine göre alt boyutlara ayrılarak; “*Bölüm*”, “*Derece Adı*”, “*Başlık*”, “*Süre*”, “*Dil*”, “*ECTS Kredi Puanı*” ve “*Alan*” değişkenlerine göre karşılaştırılması yapılarak tartışılmıştır.

Tablo 333. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Lisans, Yüksek Lisans, Doktora Seviyelerine Göre Karşılaştırılması

Ülkeler	Lisans (n)	Yüksek Lisans (n)	Doktora (n)
Almanya	66	47	3
Arnavutluk	1	-	-
Avusturya	-	1	-
Belçika	1	-	1
Bulgaristan	1	1	-
Çek Cumhuriyeti	3	3	1
Danimarka	2	2	2
Estonya	1	1	1
Finlandiya	3	2	1
Fransa	4	7	2
Hırvatistan	-	1	1
Hollanda	4	2	1
İngiltere	8	5	4
İrlanda	2	2	-
İspanya	1	1	-
İsveç	4	1	2
İsviçre	-	1	-
İtalya	5	6	4
İzlanda	1	-	-
Kıbrıs	1	1	-
Letonya	1	2	1
Litvanya	1	1	1
Macaristan	1	1	1
Malta	2	-	-
Norveç	2	2	1
Polonya	2	3	2
Portekiz	7	3	3
Romanya	3	6	2
Sırbistan-Karadağ	1	1	1
Slovakya	1	2	1
Ukrayna	-	-	1
Yunanistan	2	1	-
Türkiye	12	10	6
Toplam	143	116	43

Tablo 333’de, Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi kurumlarında verilen eğitimin “*Lisans*”, “*Yüksek Lisans*”, “*Doktora*” seviyelerine göre dağılımı verilmiştir. AEHESIS Tematik Ağı Projesi kapsamında, en çok program detayı olan ülkelerin Almanya (*Lisans: 66, Yüksek Lisans: 47 ve Doktora: 3*), Türkiye (*Lisans: 12, Yüksek Lisans: 10 ve Doktora: 6*)

ve İngiltere (*Lisans: 8, Yüksek Lisans: 5 ve Doktora: 4*) olduğu görülmektedir. En az program detayı olan ülkelerin ise Arnavutluk (*Lisans: 1*), Avusturya (*Yüksek Lisans: 1*), İzlanda (*Lisans: 1*) ve Ukrayna (*Doktora: 1*) olduğu görülmektedir. Ülkelerin eğitim seviyelerinin genel toplamı incelendiğinde, Lisans seviyesinde 143 programın, Yüksek Lisans seviyesinde 116 program ve Doktora seviyesinde 43 programın olduğu görülmektedir. Burada bazı ülkelerin düşük seviyede katılım gösterdikleri görülmekte olup bunun nedeninin ülkelerde faaliyet gösteren spor eğitimi kurumlarının AEHESIS Tematik Ağ Projesi hakkında bilgilerinin olmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

6. 1. 1. Lisans Seviyesine Göre Spor Eğitimi Sistemlerinin Karşılaştırılması ve Türkiye'nin Bu Sistemlere Uyum

Tablo 334. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Lisans Seviyesine Göre Bölümlerin Karşılaştırılması

Ülkeler	Bölümler	Sayı (n)
Almanya	Spor Bilimleri Enstitüsü	21
	Spor Bilimleri ve Spor Enstitüsü	8
	Spor Bilimleri Bölümü	7
	Spor Bilimleri Fakültesi	6
Arnavutluk	Kinesiyoloji Fakültesi	1
Avusturya	-	-
Belçika	Beden Eğitimi ve Rehabilitasyon Enstitüsü	1
Bulgaristan	Antrenörlük Fakültesi	1
	Fizyoterapi Fakültesi	1
	Beden Eğitimi Fakültesi	1
Çek Cumhuriyeti	Spor Bilimleri Fakültesi	1
	Beden Eğitimi Fakültesi	1
	Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	1
Danimarka	Egzersiz ve Spor Bilimleri Enstitüsü	1
	Spor Bilimleri ve Klinik Biyomekanik Enstitüsü	1
Estonya	Egzersiz ve Spor Bilimleri Fakültesi	1
Finlandiya	İşletme Yönetimi Fakültesi	1
	Spor Enstitüsü	1
	Fiziksel Aktivite Biyoloji Bölümü	1
Fransa	İnsan Hareketi, Spor Bilimleri ve Beden Eğitimi Fakültesi	1
	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Fakültesi	1
	Eğitim	1

	Yönetim	1
Hırvatistan	-	-
Hollanda	Spor Çalışmaları Enstitüsü	1
	Beden Eğitimi Bölümü	1
	Spor ve Spor Eğitimi Bölümü	1
	Spor ve Egzersiz	1
İngiltere	Egzersiz Bilimleri ve Spor Fakültesi	1
	Spor, Sağlık ve Sosyal Bilimler Fakültesi	1
	Yaşam Bilimleri Bölümü	1
	Sağlık ve Doğal Sosyal Bilimler	1
	Spor ve Egzersiz Bilimleri	1
İrlanda	Spor ve Rekreasyon Çalışmaları Bölümü	1
	Sağlık, Spor ve Egzersiz Bilimleri	1
İspanya	Beden Eğitimi ve Spor	1
İsveç	Spor Bilimleri	2
	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	1
	Spor ve Sağlık Bilimleri Anabilim Dalı	1
İsviçre	-	-
İtalya	Egzersiz ve Hareket Bilimleri Fakültesi	3
	Eğitim Bilimleri Bölümü	1
	Okul Spor	1
İzlanda	Sağlık ve Eğitim Okulu	1
Kıbrıs	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	1
Letonya	Pedagoji	1
Litvanya	Spor Eğitimi Fakültesi	1
	Spor Pedagojisi ve Psikolojisi	1
Macaristan	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Fakültesi	1
Malta	Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü	1
	Sağlık ve Zindelik	1
Norveç	Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	1
	Kültürel ve Sosyal Bilimler Bölümü	1
Polonya	-	-
Portekiz	İnsan Kinetiği Fakültesi	2
	Spor Bilimleri Fakültesi	1
	Spor Bilimleri Enstitüsü	1
	Eğitim Fakültesi	1
	Spor Bölümü	1
Romanya	Spor, Sağlık ve Hareket Bilimleri Fakültesi	1
	Spor Fakültesi	1
	Beden Eğitimi ve Spor	1
Sırbistan-Karadağ	Spor ve Turizm Fakültesi	1
Slovakya	Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	1
Ukrayna	-	-
Yunanistan	Beden ve Kültür Eğitimi Bölümü	1
	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri	1
Türkiye	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	10
	Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu	2

Türkiye’de yükseköğretim sistemlerinin yapılanması incelendiğinde, ilk kez Gazi Eğitim Enstitüsü bünyesinde 1932 yılında Beden Eğitimi Bölümü açılmıştır. Bundan sonra çeşitli Eğitim Enstitü’lerinde Beden Eğitimi ve Spor

bölümleri açılmıştır. Gençlik ve Spor Akademileri 1739 sayılı Milli Eğitim kanununa göre, Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı olarak 1974-1975 öğretim yılında, Ankara'da 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademi'leri, 1975-1976 öğretim yılında, İstanbul'da ve Manisa'da açılmıştır. 1982 yılında YÖK ile birlikte Eğitim Enstitü'leri, Gençlik ve Spor Akademileri ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları'nın hepsi birleştirilerek üniversite çatısı altında fakültelere bağlı Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerine ve 1992 yılında ise 4 yıllık Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'na dönüştürülmüştür (195). Bu doğrultuda, Tablo 334'te, günümüzde Avrupa ülkeleri ve Türkiye'de spor eğitimi kurumlarında lisans seviyesine göre bölümlerin karşılaştırılması verilmiştir. Avrupa ülkelerindeki yükseköğretim kurumlarında daha çok “Fakülte”, “Enstitü” ve “Bölüm” olarak örgütlendiği, Türkiye'de ise “Yüksekokul” olarak örgütlendiği görülmektedir. Türkiye'de bölümler değerlendirildiğinde, tam anlamıyla kurumsallaşmadığı ve spor eğitimi konusunda kendine kendine bir hedef koyamadığı görülmektedir. Türkiye, AB'ye girmeyi hedeflediğinden dolayı, bu alanda kendini dünyaya ve gelişmiş ülkelere entegre olması bağlamında bir yol haritası çizmek durumundadır. Yukarıdaki lisans programı yapıları incelendiğinde, Türkiye'nin yapısına uyan en uygun modelin “Spor Bilimleri Fakültesi” olduğu düşünülmektedir. Çünkü, 2012 yılı verileri incelendiğinde, Türkiye'de akademik birim yapılanmasının çok dağınık (Tablo: 341) durumda olduğu görülmektedir (*“Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu”, “Eğitim Fakültesi”, “Sağlık Bilimleri Fakültesi”, Sağlık Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu”, Spor Bilimleri Fakültesi” ve “Spor Bilimleri Teknolojisi Yüksekokulu”*). Ancak Türkiye'de yasal mevzuatlardan dolayı fakülte olma kriterleri, öğretim üyelerinin nicel olarak az

olması, fiziki olanaklar vb nedenlerden dolayı “*Spor Bilimleri Fakültesi*” şeklinde örgütlenmesi kolay ulaşılabilir bir hedef gözükmemektedir. Ancak Türkiye’de belli spor eğitimi kurumlarının (Gazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Marmara Üniversitesi gibi) bu kriterlere uyarak Spor Bilimleri Fakültesi olma kriterlerini yakaladığı görülmektedir. Ancak Yükseköğretim Kurulu bu konuda hedef ortaya koyarak aşamalı olarak belli spor eğitimi kurumlarından başlayarak fakülteleşme yolunda hedefe yönelik çalışmalar yapmalıdır. Çünkü spor eğitimi kurumlarının fakülte haline dönüşmesi ile bölümler bünyesinde daha kaliteli eğitim verileceği, spor eğitimi kurumları, ilgili yerlerde dekan olarak temsil edileceği ve spor eğitimi kurumlarının fakülte olması ile birlikte her akademik personelin kendi uzmanlık alanıyla ilgili dersleri vereceği düşünülmektedir.

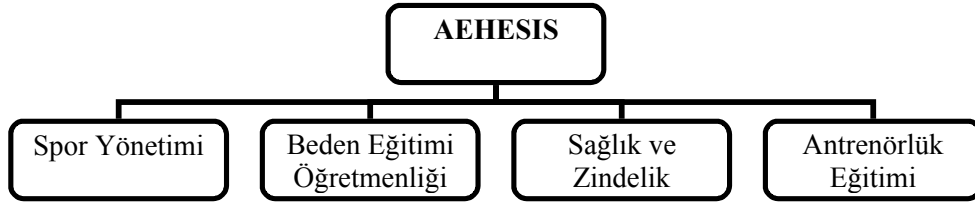
Tablo 335. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Lisans Seviyesine Göre Derecelerin Karşılaştırılması

Ülkeler	Derece Adı	Sayı (n)
Almanya	Lisans	50
	Sanat Lisansı	28
	Devlet Sınavı	28
	Spor Bilimleri Lisansı	8
Arnavutluk	Kinesiyoloji Lisansı	1
Avusturya	-	-
Belçika	Lisans	1
Bulgaristan	Spor Yöneticisi	1
	Spor Koçluğu	1
	Fizyoterapi	1
	Beden Eğitimi	1
Çek Cumhuriyeti	Beden Eğitimi ve Spor	4
	Koçluk Okulu	1
Danimarka	Doğal ve Spor Bilimleri Lisansı	1
	Akademi ve Elit Koçluğu	1
	Lisans	1
Estonya	Fizyoterapi Lisansı	1
	Fiziksel Aktivite ve Spor Lisansı	1
	Öğretmen Sertifikası	1
	Diploma	1
Finlandiya	Spor Koçluğu ve Fitnes Testi Lisansı	1
	İşletme Yönetimi Okulu	1
	Spor ve Boş Zaman Lisansı	1
	Lisans	1
Fransa	Spor Yönetimi Lisansı	1

	Hareket Eğitimi Lisansı	1
	Spor Eğitimi Lisansı	1
	2. Düzey Spor Eğitmenliği	1
	Yelken Koçluğu	1
Hırvatistan	-	-
Hollanda	Antrenör/Koç Koordinatörlüğü	1
	Beden Eğitimi ve Spor / Spor Yönetimi	1
	Beden Aktiviteleri ve Sağlık	1
	Beden Eğitimi	1
	Spor Yönetimi	1
İngiltere	Spor Bilimleri Lisansı	4
	Spor ve Egzersiz Bilimleri Lisansı	3
	Spor Antrenörlüğü	1
	Spor Geliştirme Lisansı	1
İrlanda	Lisans	3
	Sağlık ve Rekreasyon Çalışmaları Lisansı	1
	Sağlık Spor ve Rekreasyon Çalışmaları Lisansı	1
	Lisans	1
İspanya	Beden Eğitimi Öğretmenliği	1
İsveç	Sağlık Bilimleri Lisansı	2
	Spor Bilimi, Odaklama Yönetimi Lisansı	1
	Spor Bilimi, Toplumla Uzmanlık Lisansı	1
	Beden Eğitimi Hedefleyen Sağlık Lisansı	1
	Beden Eğitimi Öğretim Derecesi	1
İsviçre	-	-
İtalya	Spor Bilimleri ve Hareket Lisansı	1
	Hareket Bilimleri Lisansı	1
	Beden Eğitimi ve Spor	1
	Lisans	1
	4. Düzey Eğiticilerin Eğitim Kursu	1
İzlanda	Spor Lisansı	1
Kıbrıs	Beden Eğitimi ve Öğretim Lisansı	1
	Spor Yönetimi Lisansı	1
Letonya	Spor Lisansı	1
Litvanya	Spor Yönetimi ve İşletme Müdürlüğü Lisansı	1
	Koçluk ve Spor Lisansı	1
	Sosyal Pedagogluk	1
Macaristan	Spor Yönetimi Bilimleri Lisansı	1
	Beden Eğitimi ve Antrenörlük Lisansı	1
	İnsan Kinesiyolojisi Bilimleri Lisansı	1
	Rekreasyon Bilimi Lisansı	1
Malta	Sağlık ve Zindelik Dersi Diploması	1
	Beden Eğitimi	1
Norveç	Beden Eğitimi ve Spor Lisansı	1
	Spor Yöneticiliği Lisans Programı	1
	Spor Bilimleri Lisansı	1
	Koçluk Uzmanlaşması ile Spor Bilimleri Lisansı	1
	Spor Adamı Uzmanlığı ile Spor Bilimleri Lisansı	1
Polonya	-	-
Portekiz	Mezuniyet Altı Kurs	5

	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Lisansı	3
	Spor Yönetimi Lisansı	2
	Spor ve Doğa Turizmi Diploması	1
	Spor Eğitimi Diploması	1
Romanya	Beden Eğitimi ve Spor Lisansı	1
	Beden Eğitimi Lisansı	1
	Fiziksel Kültür ve Spor	1
Sırbistan-Karadağ	Biyomedikal Bilimleri Bölümü, Beden Eğitimi ve Spor Lisansı	1
Slovakya	Spor Bilimleri Lisansı	1
Ukrayna	-	-
Yunanistan	Askeri Beden Eğitimi Lisansı	1
	Beden Eğitimi ve spor Bilimleri Diploması	1
Türkiye	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	10
	Spor Yöneticiliği	9
	Antrenörlük Eğitimi	9
	Rekreasyon	4

Tablo 335’de Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de spor eğitimi kurumlarında lisans seviyelerine göre derecelerin karşılaştırılması verilmiştir. Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de, lisans seviyesinde derecelerin çok dağınık bir yapıda olduğu görülmektedir. Bu çeşitlilik yükseköğretime girişteki farklılıklar, yükseköğretimdeki yapısal farklılıklar, bazı ülkelerdeki yükseköğretimlerin iki veya üç aşamalı bir yapıda olması, kullanılan terminolojideki farklılıklar, ülkelerin yükseköğretim sistemindeki farklılıklar gibi nedenlerden kaynaklandığı söylenebilir. Yukarıda da belirtildiği gibi AB bu çeşitliliği en aza indirmek için Bologna Süreci doğrultusunda, AEHESIS Tematik Ağ Projesi’ni hayata geçirmiş ve Avrupa yükseköğretiminde spor alanlarını dört başlıkta tanımlamıştır (Şekil: 3). Ancak, ülkelerdeki bu çeşitliliği en aza indirmenin kolay olmadığı da bir gerçektir. Bu bağlamda, Türkiye Bologna Süreci kapsamında AEHESIS Tematik Ağ Projesi referans gösterilerek YÖK tarafından bu alanla ilgili gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Şekil 3. Avrupa Yükseköğretimi'nde Spor Alanları

Tablo 336. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye'de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Lisans Seviyesine Göre Başlıkların Karşılaştırılması

Ülkeler	Başlık	Sayı (n)
Almanya	Beden Eğitimi Öğretmenliği	47
	Spor Bilimi/Bilimleri	35
	Spor	10
	Spor Yönetimi	5
Arnavutluk	Kinesiyoloji Lisansı	1
Avusturya	-	-
Belçika	Beden Eğitimi	1
Bulgaristan	Spor Yönetimi	1
	Spor	1
	Fizyoterapi	1
	Beden Eğitimi	1
	Beden Eğitimi ve Spor	3
Çek Cumhuriyeti	Uygulanmış Fiziksel Aktiviteler	1
	Koçluk Okulu	1
	Doğal ve Spor Bilimleri Lisansı	1
Danimarka	Akademi ve Elit Koçluğu	1
	Spor ve Sağlık	1
	Fizyoterapi Lisansı	1
Estonya	Fiziksel Aktivite Lisansı	1
	Jimnastik Beden Eğitimi Öğretmeni	1
	Koçluk ve Spor Yöneticiliği	1
	Spor ve Zindelik Testi Bilimi	1
Finlandiya	İşletme Yönetimi Lisansı	1
	Spor Pazarlaması Uzmanlık Çalışmaları	1
	Spor Eğitimi	1
	Spor ve Boş Zaman Yönetimi Lisansı	1
	Beden Eğitimi ve Spor Yönetimi	1
Fransa	Beden Eğitimi ve İnsan Hareketi	1
	Beden Eğitimi Sporları Antrenörlüğü	1
	2. Düzey Devlet Diploması	1
	2. Derece Yelken Devlet Diploması	1
	-	-
Hırvatistan	Spor Çalışmaları Lisansı	3
	Spor Koçluğu	1
	Spor Yönetimi	1
	Beden Eğitimi	1
İngiltere	Spor Egzersiz Bilimleri Lisansı	6
	Spor Bilimleri Lisansı	1
	Spor Antrenörlüğü	1

	Spor Geliştirme Lisansı	1
İrlanda	Sağlık ve Rekreasyon Çalışmaları Lisansı	1
	Sağlık Spor ve Rekreasyon Çalışmaları Lisansı	1
	Rekreasyon ve Boş Zaman Yönetimi	1
	Sağlık Teşviki	1
	Egzersiz ve Sağlık Çalışmaları	1
İspanya	Beden Eğitimi Öğretmeni	1
İsveç	Spor Bilimleri	2
	Eğitim Lisansı	2
	Spor Bilimleri ve Sağlık Alanında Lisans Derecesi	1
	Spor Bilimleri Lisans Yönetimi	1
	Antrenörlük	1
İsviçre	-	-
İtalya	İnsan Hareket Bilimleri Lisansı	2
	Egzersiz Bilimleri ve Spor Lisansı	1
	Spor ve Hareket Bilimleri	1
	Koçluk Eğitimi Programı	1
İzlanda	Spor Bilimleri	1
Kıbrıs	Beden Eğitimi ve Öğretim Lisansı	1
	Spor Yönetimi Lisansı	1
Letonya	Spor Bilimleri Eğitimi Lisansı	1
Litvanya	Turizm ve Spor Yönetimi	1
	Spor Koçluğu	1
	Eğitim Bilimleri Lisansı	1
Macaristan	Spor Yönetimi Bilimleri Lisansı	1
	Beden Eğitimi ve Antrenörlük Lisansı	1
	İnsan Kinesyolojisi Bilimleri Lisansı	1
	Rekreasyon Bilimi Lisansı	1
Malta	Sağlık ve Zindelik Eğitimi	1
	Beden Eğitimi	1
Norveç	Spor Bilimleri	4
	Beden Eğitimi ve Spor Lisansı	1
Polonya	-	-
Portekiz	Spor Yönetimi Lisansı	4
	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Lisansı	4
	Spor ve Koçluk	3
	Beden Eğitimi ve Öğretimi Lisansı	1
	Fiziksel Aktivite ve Spor	1
Romanya	Beden Eğitimi ve Spor Lisansı	2
	Beden Eğitimi Lisansı	1
Sırbistan-Karadağ	Beden Eğitimi ve Spor Lisansı	1
Slovakya	Spor Bilimleri Lisansı	1
Ukrayna	-	-
Yunanistan	Askeri Beden Eğitimi Lisansı	1
	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Diploması	1
Türkiye	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	10
	Antrenörlük Eğitimi	10
	Spor Yöneticiliği	9
	Rekreasyon Eğitimi	4

Tablo 336’da Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de spor eğitimi kurumlarında lisans seviyesine göre başlıkların karşılaştırılması verilmiştir. Türkiye’nin AEHESIS Tematik Ağ Projesi kapsamında lisans seviyesinde derece yapılarını uyumlaştırdıktan sonra bu spor alanlarında diplomalar vermesi, Dünya ve Avrupa ülkeleri ile entegrasyon açısından önem arz etmektedir.

Tablo 337. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Lisans Seviyesine Göre Sürelerin Karşılaştırılması

Ülkeler	Süre	Sayı (n)
Almanya	3 Yıl	100
	4 Yıl	39
	5 Yıl	3
	2 Yıl	3
Arnavutluk	3 Yıl	1
Avusturya	-	-
Belçika	3 Yıl	1
Bulgaristan	4 Yıl	4
Çek Cumhuriyeti	3 Yıl	4
	2 Yıl	1
Danimarka	3 Yıl	2
	1 Yıl	1
Estonya	3 Yıl	3
	1 Yıl	1
Finlandiya	3 Yıl	2
	4 Yıl	2
	1 Yıl	1
Fransa	3 Yıl	3
	1 Yıl	2
	2 Yıl	1
Hırvatistan	-	-
Hollanda	4 Yıl	5
İngiltere	3 Yıl	8
	5 Yıl	1
İrlanda	4 Yıl	3
	3 Yıl	2
İspanya	3 Yıl	1
İsveç	3 Yıl	4
	4 Yıl	2
	2 Yıl	1
	5 Yıl	1
İsviçre	-	-
İtalya	3 Yıl	4
	1 Yıl	1
İzlanda	3 Yıl	1
Kıbrıs	3 Yıl	2
Letonya	3 Yıl	3

Litvanya	4 Yıl	3
Macaristan	3 Yıl	4
Malta	-	-
	4 Yıl	1
Norveç	3 Yıl	5
Polonya	-	-
	4 Yıl	10
Portekiz	3 Yıl	7
	5 Yıl	5
	2 Yıl	1
Romanya	3 Yıl	1
Sırbistan-Karadağ	3 Yıl	1
Slovakya	3 Yıl	1
Ukrayna	-	-
Yunanistan	4 Yıl	2
Türkiye	4 Yıl	32
Toplam		287

Tablo 337’de Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de spor eğitimi kurumlarında lisans seviyesinde sürelerin karşılaştırılması verilmiştir. Avrupa ülkelerinde lisans sürelerinin çok dağınık bir yapıda olduğu görülmektedir. Bu farklılığın ülkelerdeki ortaöğretimin süresi, kapsamı, akademik takvimler, derslerin nitelikleri ve değerlendirme kriterleri, yükseköğretimin iki veya 3 yapıli olması, ulusal yükseköğretim sistemindeki farklılıklar gibi faktörlerden kaynaklandığı söylenebilir. Türkiye’deki lisans süresinin 4 yıl olduğu, bunun ulusal yükseköğretim sistemindeki yasa ve yönetmeliklerden kaynaklandığı ve Bologna Deklarasyonu ruhuna uygun olduğu düşünülmektedir.

Tablo 338. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Lisans Seviyesine Göre Kullanılan Dillerin Karşılaştırılması

Ülkeler	Dil	Sayı (n)
Almanya	Almanca	48
	İngilizce	2
Arnavutluk	İngilizce	1
Avusturya	-	-
Belçika	Fransızca	1
Bulgaristan	Bulgarca	4
Çek Cumhuriyeti	Çekce	4
Danimarka	Danca	3
Estonya	Estonyaca	4
Finlandiya	Fince	4

	İngilizce	2
Fransa	Fransızca	6
Hırvatistan	-	-
Hollanda	Hollandaca	6
	İngilizce	2
İngiltere	İngilizce	7
İrlanda	İngilizce	5
İspanya	İspanyolca	1
İsveç	İsveççe	8
İsviçre	-	-
İtalya	İtalyanca	3
İzlanda	İngilizce	1
	İzlandaca	1
Kıbrıs	İngilizce	2
	Türkçe	2
Letonya	Letonca	1
Litvanya	Litvanyaca	3
	İngilizce	1
Macaristan	İngilizce	1
	Macarca	1
Malta	İngilizce	2
Norveç	Norveççe	5
	İngilizce	4
Polonya	-	-
Portekiz	Portekizce	14
Romanya	Romence	2
Sırbistan-Karadağ	Sırpça	1
Slovakya	İngilizce	1
	Slovakça	1
Ukrayna	-	-
Yunanistan	Yunanca	2
Türkiye	Türkçe	30
Toplam		186

Tablo 338’de Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de spor eğitimi kurumlarında

lisans seviyesinde kullanılan dillerin karşılaştırılması verilmiştir. AB ülkeleri ve Türkiye’de lisans seviyesinde kullanılan dillerin ulusal diller olduğu ve bazı Avrupa ülkelerinin ise dünya dili olarak kabul gören İngilizce’yi eğitim-öğretim dili olarak kullandıkları görülmektedir. Türkiye’nin uluslararası ve spor eğitimi alanında öğrenci hareketliliği gibi projelere uyumu için Türkçe’nin yanında İngilizce dilinde eğitim yapması (Almanya, Finlandiya, İzlanda, Kıbrıs, Litvanya, Macaristan, Norveç ve Slovakya ülkeleri gibi 2. bir dil) Avrupa ülkeleri ve dünyaya dünyaya uyumu açısından önem arz etmektedir. Bu doğrultuda,

Türkiye’de bu konuda ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından altyapı çalışmaları yapılmalı ve spor eğitimi kurumlarında uygulamaya geçilmelidir.

Tablo 339. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Lisans Seviyesine Göre ECTS Kredi Puanlarının Karşılaştırılması

Ülkeler	ECTS Kredi Puanı	Sayı (n)
Almanya	180	81
	20	31
	240	6
	120	4
Arnavutluk	180	1
Avusturya	-	-
Belçika	180	1
Bulgaristan	240	4
Çek Cumhuriyeti	180	3
Danimarka	180	2
	60	1
Estonya	180	3
	60	1
Finlandiya	180	1
	210	1
	240	1
Fransa	180	3
	120	1
	60	1
Hırvatistan	-	-
Hollanda	240	5
İngiltere	180	3
	499	2
	320	1
İrlanda	180	2
	240	2
İspanya	180	1
İsveç	180	5
	270	2
	240	1
İsviçre	-	-
İtalya	180	3
	200	1
İzlanda	180	1
Kıbrıs	499	1
Letonya	180	1
Litvanya	240	3
Macaristan	499	2
Malta	240	1
Norveç	180	4
Polonya	-	-
Portekiz	180	7
	240	4

	499	3
	300	1
Romanya	180	1
	499	1
Sırbistan-Karadağ	180	1
Slovakya	-	-
Ukrayna	-	-
Yunanistan	-	-
Türkiye	240	23
	120	1
	296	1
	243	1
Toplam		231

Tablo 339’da Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de spor eğitimi kurumlarında lisans seviyesinde ECTS Kredi Puanı uygulamalarının karşılaştırılması verilmiştir. Bazı ülkelerin Bologna Süreci kapsamında gerçekleştirilen ECTS Kredi Puanı uygulamasının amacını algılayamadıkları veya yükseköğretim sistemlerindeki farklılıklardan kaynaklandığı düşünülmektedir. Ancak Bologna Süreci’nde bir yarıyıllık eğitim boyunca 30 ECTS Kredi Puanı’nın tamamlanması gerektiği, bir yıllık eğitim programlarında 60 ECTS Kredi Puanı, üç yıllık eğitim programlarında 180 ECTS Kredi Puanı, dört yıllık eğitim programlarında ise 240 ECTS Kredi Puanı’na karşılık gelmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Böylece ECTS Kredi Puanı ile öğrenci hareketliliği sayesinde öğrencilerin yurtdışındaki eğitimlerini tanıma ve istekleri doğrultusunda eğitim programlarını gittikleri eğitim kurumlarında tamamlama imkanı sağlayacaktır (196). Türkiye’de ise bu ECTS Kredi Puanı uygulamasının spor eğitimi kurumları tarafından iyi bir şekilde uygulanmakta olduğu görülmektedir. Bu nedenle Bologna Süreci’ne uyum sağlayan ülkelerle uyum açısından bir problem görülmemektedir. Ancak spor eğitimi alanlarındaki derslerin içerikleri, değerlendirme yöntemleri gibi problemleri ve uyumuda en aza indirmek gerektiği unutulmamalıdır.

Tablo 340. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Lisans Seviyesine Göre Spor Eğitimi Alanlarının Karşılaştırılması

Ülkeler	Spor Eğitimi Alanları									
	AP	CO	EL	HF	LE	MA	OT	PE	SG	SS
Almanya	2	6	1	25	7	16	16	74	1	-
Arnavutluk	-	1	-	1	1	1	-	-	-	-
Avusturya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Belçika	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Bulgaristan	-	2	1	1	1	3	1	3	-	-
Çek Cumhuriyeti	1	4	-	1	-	-	-	3	-	-
Danimarka	-	2	-	2	-	-	1	2	-	1
Estonya	1	2	-	1	-	1	-	2	-	1
Finlandiya	-	3	-	-	-	1	-	-	-	1
Fransa	-	3	-	1	1	1	1	1	1	1
Hırvatistan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hollanda	-	2	-	1	1	3	-	2	1	-
İngiltere	2	3	1	3	-	3	1	3	-	5
İrlanda	1	1	-	4	3	1	1	-	-	1
İspanya	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
İsveç	-	3	-	5	1	2	1	3	1	2
İsviçre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
İtalya	-	3	2	3	1	-	-	-	-	4
İzlanda	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1
Kıbrıs	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1
Letonya	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1
Litvanya	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-
Macaristan	-	1	-	1	1	1	1	1	-	-
Malta	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
Norveç	1	2	-	2	2	3	2	2	-	3
Polonya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Portekiz	3	8	2	11	4	6	1	6	-	13
Romanya	-	1	-	-	1	1	1	3	-	2
Sırbistan-Karadağ	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Slovakya	1	1	-	1	-	-	-	1	-	1
Ukrayna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yunanistan	-	-	-	2	-	1	1	1	-	2
Türkiye	4	9	1	1	4	10	-	11	1	2
Toplam	16	61	9	69	28	56	29	124	5	42

Tablo 340’da Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de spor eğitimi kurumlarında

lisans seviyesinde kullanılan spor eğitimi alanlarının karşılaştırılması verilmiştir.

Avrupa ülkelerinin spor eğitim kurumlarında vermiş oldukları spor alanlarına ilişkin eğitim-öğretim başlıklarının, en çok PE (124 başlık), HF (69 başlık) ve CO (61 başlık) olduğu, en az ise SG (5 başlık), EL (9 başlık) ve AP (16 başlık)

olduğu görülmektedir. Türkiye’de, AEHESIS Tematik Ağ Projesi kapsamında 4 spor alanına ilişkin yapı çerçevesinde bu spor alanı başlıkları yeniden gözden geçirilmeli ve müfredat programı içerikleri ve kazanımları gerekli hedeflerle ilişkilendirilmelidir.

Tablo 341. Türkiye’de Yükseköğretim Kurumlarında Lisans Düzeyinde Spor Eğitimi Programlarının Genel Görünümü

Akademik Birim	Sayı (n)	Bölümler					
		Beden Eğitimi Öğretmenliği	Antrenörlük Eğitimi	Spor Yöneticiliği	Rekreasyon	Spor Bilimleri	Engellilerde Egzersiz ve Spor Eğitimi
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	46	42	39	25	11	-	1
Eğitim Fakültesi	8	8	-	-	-	-	-
Spor Bilimleri Teknolojisi Yüksekokulu	3	3	1	1	2	1	-
Sağlık Bilimleri Fakültesi	2	-	-	-	-	2	-
Spor Bilimleri Fakültesi	1	1	-	-	-	-	-
Toplam	60	54	40	26	13	3	1

Kaynak: Bu tablo araştırmacı tarafından, ÖSYM 2012 yılı verileri doğrultusunda derlenmiştir.

Türkiye’de yükseköğretim kurumlarında akademik birimlere göre bölümlerin mevcut durumu Tablo 341’de verilmiştir. Türkiye’de 5 adet akademik birimin olduğu bunların “Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (n=46), “Eğitim Fakültesi (n=8)”, “Spor Bilimleri Teknolojisi Yüksekokulu (n=3), “Sağlık Bilimleri Fakültesi (n=2)” ve “Spor Bilimleri Fakültesi (n=1)” şeklinde örgütlendiği görülmektedir. Bu akademik birimlerin bünyesinde, “Beden Eğitimi Öğretmenliği (n=54)”, “Antrenörlük Eğitimi (n=40)”, “Spor Yöneticiliği (n=26)”, “Rekreasyon (n=13)”, “Spor Bilimleri (n=3)” ve “Engellilerde Egzersiz ve Spor Eğitimi (n=1)” bölümlerinin eğitim-öğretim hizmeti verdikleri görülmektedir (ÖSYM’nin merkezi sınavla aldığı bölümler Tablo 341’e eklenmemiştir). Yukarı

da belirtildiği üzere Türkiye'nin ortaya koyacağı hedefler doğrultusunda, Spor Bilimleri Fakültesi olma yolunda adımlarını atması gerekmektedir. Çünkü uluslararası düzeyde yükseköğretim kurumlarıyla rekabet edebilme konusunda bu adımlar zorunluluk arz etmektedir.

6. 1. 2. Yüksek Lisans Seviyesine Göre Spor Eğitimi Sistemlerinin Karşılaştırılması ve Türkiye'nin Bu Sistemlere Uyumu

Tablo 342. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye'de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Yüksek Lisans Seviyesine Göre Bölümlerin Karşılaştırılması

Ülkeler	Bölümler	Sayı (n)
Almanya	Spor Bilimleri Enstitüsü	17
	Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	9
	Spor Bilimleri Bölümü	4
	Spor Bilimleri Fakültesi	3
Arnavutluk	-	-
Avusturya	Spor Bilimleri Bölümü	1
Belçika	-	-
Bulgaristan	Antrenörlük Fakültesi	1
	Fizyoterapi Fakültesi	1
	Beden Eğitimi Fakültesi	1
Çek Cumhuriyeti	Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	1
	Beden Eğitimi Fakültesi	1
	Beden Eğitimi Bölümü	1
Danimarka	Spor Bilimleri ve Klinik Biyomekanik Enstitüsü	1
	Egzersiz ve Spor Bilimleri Enstitüsü	1
Estonya	Egzersiz ve Spor Bilimleri Fakültesi	1
Finlandiya	Spor ve Rekreasyon Yüksekokulu	1
	Fiziksel Aktivite Biyoloji Bölümü	1
	Sağlık Bilimleri Bölümü	1
	Spor Bilimleri Bölümü	1
Fransa	İnsan Hareketi, Spor Bilimleri ve Beden Eğitimi Fakültesi	1
	Spor Fakültesi	1
	Staps	1
	Ufraps	1
	Spor ve Egzersiz Bilimleri	1
Hırvatistan	Kinesiyoloji Fakültesi	1
Hollanda	Fizik Tedavi	1
	Spor Çalışmaları Enstitüsü	1
İngiltere	Aktivite ve Spor Bilimleri Fakültesi	1
	Spor, Sağlık ve Sosyal Bilimler Fakültesi	1
	İnsan Beslenmesi ve Tıp Gelişimi Anabilim Dalı	1
	Spor ve Egzersiz Bilimleri	1
	Rises	1
	Sağlık ve Dinlenme Çalışmaları	1
İrlanda	Sağlık, Spor ve Egzersiz Bilimleri	1
		1

İspanya	Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	1
İsveç	Spor Bilimleri	1
İsviçre	-	-
İtalya	Egzersiz ve Hareket Bilimleri Fakültesi	2
	Psikoloji	2
	Eğitim Bilimleri Bölümü	1
	Bilimsel Bölüm	1
İzlanda	-	-
Kıbrıs	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	1
Letonya	Liderlik ve Siyaset Bilimi	1
	Pedagoji	1
Litvanya	Spor Eğitimi Fakültesi	1
	Spor Psikolojisi	1
Macaristan	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Fakültesi	1
Malta	-	-
Norveç	Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	1
	Kültürel ve Sosyal Bilimler Bölümü	1
	Spor Hekimliği Bölümü	1
Polonya	Beden Eğitimi Bölümü	2
	Beden Eğitimi ve Spor Enstitüsü	1
Portekiz	İnsan Kinetiği Fakültesi	1
	Spor Bilimleri Fakültesi	1
	Spor Okulu	1
Romanya	Spor, Sağlık ve Hareket Bilimleri Fakültesi	1
	Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	1
	Spor Fakültesi	1
	Travmatoloji ve Ortopedi	1
	Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	1
Sırbistan-Karadağ	Spor ve Turizm Fakültesi	1
Slovakya	Spor Fakültesi	1
	Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	1
	Atletizm	1
	Beden Eğitimi ve Sporda Pedagoji ve Didaktik	1
	Spor Tesisi ve Sahası	1
Ukrayna	-	-
Yunanistan	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri	1
Türkiye	Sağlık Bilimleri Enstitüsü	7
	Sosyal Bilimler Enstitüsü	2
	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	1
	Hareket ve Eğitim Bilimleri Yüksek Lisansı	1

Tablo 342’de Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de spor eğitimi kurumlarında

yüksek lisans seviyesine göre bölümlerin karşılaştırılması verilmiştir. Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de yüksek lisans seviyesinde program yapılarının çok dağınık olduğu görülmektedir. Yüksek lisans yapılanmasının genelde enstitü şeklinde örgütlendiği görülmektedir. Türkiye’de de enstitü bünyesinde örgütlendiği, ancak Türkiye’de yüksek lisans eğitiminin (Tablo: 349) Sağlık Bilimleri Enstitüsü,

Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyelerinde verildiği görülmektedir. Türkiye'nin lisansüstü yapılanmasında, spor alanına yönelik bağımsız bir enstitünün olmadığı görülmektedir. Türkiye, spor eğitimi alanında, dünyaya ve gelişmiş ülkelere entegre olma bağlamında hedef koymak mecburiyetindedir. Bu nedenle, Türkiye'de kurumsallaşma doğrultusunda en uygun modelin “*Spor Bilimleri Enstitüsü*” olduğu düşünülmektedir. Türkiye’de yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi kurumları incelendiğinde, bazı spor eğitimi kurumlarının lisansüstü düzeyinde enstitü olma kriterlerine uyduğu görülmektedir. Yine Yükseköğretim Kurulu bu konuda hedeflerini ortaya koyarak, hedefe yönelik programlar oluşturmalıdır.

Tablo 343. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Yüksek Lisans Seviyesine Göre Derecelerin Karşılaştırılması

Ülkeler	Derece Adı	Sayı (n)
Almanya	Yüksek Lisans	39
	Eğitim Yüksek Lisansı	21
	Sanat Yüksek Lisansı	18
	Diploma	3
Arnavutluk	-	-
Avusturya	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış	1
Belçika	-	-
Bulgaristan	Spor Yöneticisi	1
	Spor Koçluğu	1
	Koçluk	1
	Fizyoterapist	1
	Beden Eğitimi Öğretmeni	1
Çek Cumhuriyeti	Beden Eğitimi ve Spor	2
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	2
	Fizyoterapi	1
	Spor Eğitimi Öğretmeni	1
Danimarka	Yüksek Lisans	2
	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı	1
Estonya	Fiziksel Aktivite ve Spor Yüksek Lisansı	1
	Fizyoterapi Yüksek Lisansı	1
	Yüksek Lisans	1
Finlandiya	Spor Çalışmaları	1
	Spor Antrenörlüğü ve Spor Testi Yüksek Lisansı	1

	Spor ve Egzersiz Tıbbi Yüksek Lisansı	1
	Sağlık Bilimleri Yüksek Lisansı	1
	Beden Eğitimi Öğretmeni	1
Fransa	Yüksek Lisans	2
	Mühendislik ve Fiziksel Aktiviteler Ergonomi Yüksek Lisansı	1
	Spor Ergonomi Mühendisliği ve Yüksek Lisansı	1
	Uyarlanmış Fiziksel Aktiviteler Önleme ve Sağlık Yüksek Lisansı	1
	Ulusal Devlet Sınavı, Beden Eğitimi	1
	Eğitim ve Kinesiyoloji Yüksek Lisansı	1
Hırvatistan	Eğitim ve Kinesiyoloji Yüksek Lisansı	1
Hollanda	Fizik Tedavi Bilimlerinde Yüksek Lisans	1
	Profesyonel Spor Yönetimi Yüksek Lisansı	1
İngiltere	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	2
	Spor ve Egzersiz Bilimleri Yüksek Lisansı	2
	Tıp Bilimi ve İnsan Beslenmesi Yüksek Lisansı	1
	Koruyucu ve Uyarlanmış Beden Aktivitesinde Avrupa Yüksek Lisansı	1
	Spor Gelişimi Yüksek Lisansı	1
İrlanda	Sağlık Bilimi ve Dinlenme Çalışmaları	2
	Yüksek Lisans	1
İspanya	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	1
İsveç	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	1
	Beden Eğitimi ve Spor	1
İsviçre	Spor Yönetimi ve Teknoloji Yüksek Lisansı	1
İtalya	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı	2
	Eğitim Metodolojisi Yüksek Lisansı	1
	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	1
	Uzmanlık Derecesi	1
	Apa Derecesi	1
İzlanda	-	-
Kıbrıs	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	1
Letonya	Profesyonel Askeri Eğitim	1
	Spor Yüksek Lisansı	1
Litvanya	Spor Yüksek Lisansı	2
	Yönetim ve İşletme Yüksek Lisansı	1
Macaristan	Beden Eğitimi Bilimleri Yüksek Lisansı	1
	İnsan Kinesiyolojisi Bilimleri Yüksek Lisansı	1
Malta	-	-
Norveç	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı	1
	Spor Bilimleri ve Spor Yönetimi Yüksek Lisansı	1
	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı	1
Polonya	Beden Eğitimi ve Öğretimi Yüksek Lisansı	1
	Beden Eğitimi Öğretmenliği	1
	Yüksek Lisans	1
	Turizm ve Rekreasyon Yüksek Lisansı	1
Portekiz	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	2
	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	1

	Spor ve Egzersiz Psikolojisi Yüksek Lisansı	1
	Psikomotor ve Rehabilitasyon Yüksek Lisansı	1
	Spor Yönetimi Yüksek Lisansı	1
Romanya	Spor ve Turizm Yüksek Lisansı	1
	Koçluk	1
	Spor, Turizm ve Boş Zaman Çalışmaları Yüksek Lisansı	1
	Kinesyoterapi Yüksek Lisansı	1
	Psikoterapi Yüksek Lisansı	1
Sırbistan-Karadağ	Biyomedikal Bilimleri Bölümü, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı	1
Slovakya	Beden Eğitimi Öğretmenliği	3
	Spor Yönetimi	2
	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	1
	Ortaokul Öğretmenliği Yüksek Lisansı	1
	Lisans ve Yüksek Lisans	1
Ukrayna	-	-
Yunanistan	Egzersiz ve Sağlık Yüksek Lisansı	1
Türkiye	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı	8
	Hareket ve Antrenman Bilimleri	5
	Spor Yönetimi Bilimleri	4
	Antrenman ve Hareket Bilimleri	2
	Spor	1

Tablo 343'de Avrupa ülkeleri ve Türkiye'de spor eğitimi kurumlarında

yüksek lisans seviyesine göre derecelerin karşılaştırılması verilmiştir. Avrupa ülkeleri ve Türkiye'de yüksek lisans seviyesinde derece yapılarının çok dağınık bir yapıda olduğu (Tablo: 343) görülmektedir. Türkiye, dünya ve Avrupa ülkelerine uyum anlamında, üniversitelerin yasaları ve mevzuatları doğrultusunda gerekli çalışmaları başlatmalıdır. Spor eğitimi alanlarında yüksek lisans derecesinde farklı anabilim dallarının yapılanmasına (Spor Yönetimi, Spor Turizmi, Spor Ekonomisi gibi) gitmelidir.

Tablo 344. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye'de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Yüksek Lisans Seviyesine Göre Başlıkların Karşılaştırılması

Ülkeler	Başlık	Sayı (n)
Almanya	Beden Eğitimi Öğretmenliği	31
	Spor Bilimi	11
	Spor	10
	Spor Yönetimi	3
Arnavutluk	-	-
Avusturya	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış	1
Belçika	-	-

Bulgaristan	Spor Yönetimi	1
	Spor	1
	Uyarlanmış Fiziksel Aktivite ve Spor	1
	Fizyoterapi	1
	Beden Eğitimi	1
Çek Cumhuriyeti	Beden Eğitimi ve Spor	3
	Lisans Uzmanı	1
	Yüksek Lisans	1
	Fizyoterapi	1
Danimarka	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı	1
	Spor Bilimleri	1
	Doğa ve Spor Bilimleri	1
Estonya	Fiziksel Aktivite ve Spor Yüksek Lisansı	1
	Fizyoterapi Yüksek Lisansı	1
	Egzersiz ve Spor Bilimleri	1
Finlandiya	Spor Çalışmaları	1
	Spor Antrenörlüğü Bilimleri ve Zindelik Testi	1
	Spor ve Egzersiz Tıbbi Yüksek Lisansı	1
	Yaşlılık Bilimi ve Halk Sağlığı	1
	Beden Eğitimi Yüksek Lisansı	1
Fransa	Spor Yönetimi	2
	Mühendislik ve Fiziksel Aktiviteler Ergonomi Yüksek Lisansı	1
	Spor Ergonomi Mühendisliği ve Yüksek Lisansı	1
	Uyarlanmış Fiziksel Aktiviteleri Önleme ve Sağlık Yüksek Lisansı	1
	Ulusal Devlet Sınavı, Beden Eğitimi	1
Hırvatistan	Kinesiyoloji Üniversite Eğitimi	1
Hollanda	Fizik Tedavi Bilimlerinde Yüksek Lisans	1
	Yüksek Lisans	1
İngiltere	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	2
	Spor ve Egzersiz Bilimleri Yüksek Lisansı	2
	Spor Gelişimi Yüksek Lisansı	1
	Koruyucu ve Uyarlanmış Beden Aktivitesinde Avrupa Yüksek Lisansı	1
	Tıp Bilimi ve İnsan Beslenmesi Yüksek Lisansı	1
İrlanda	Sağlık Bilimi ve Dinlenme Çalışmaları	2
	Spor Psikolojisi	1
İspanya	Spor Bilimleri	1
İsveç	1. Yıl Yüksek Lisans Derecesi	1
	Beden Eğitimi Öğretmenliği Sertifikası	1
İsviçre	Spor Yönetimi ve Teknoloji Yüksek Lisansı	1
İtalya	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı	3
	Eğitim Metodolojisi Yüksek Lisansı	1
	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	1
	2. Seviye Derecesi	1
	Pazarlama ve Yönetim	1
İzlanda	-	-
Kıbrıs	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	1
Letonya	Profesyonel Askeri Eğitim	1
	Spor Bilimleri Pedagojisi Yüksek Lisansı	1

Litvanya	Turizm ve Spor Yönetimi	1
	Spor Koçluğu	1
	Spor Psikolojisi	1
Macaristan	Beden Eğitimi Bilimleri Yüksek Lisansı	1
	İnsan Kinesyolojisi Bilimleri Yüksek Lisansı	1
Malta	-	-
Norveç	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı	1
	Spor Bilimleri	1
	Avrupa Koruyucu ve Uyarlanmış Fiziksel Aktivite Yüksek Lisansı	1
Polonya	Beden Eğitimi Yüksek Lisansı	2
	Beden Eğitimi ve Öğretimi Yüksek Lisansı	1
	Fizyoterapi Günlük ve Akşam Çalışmaları	1
	Turizm ve Rekreasyon Ders Dışı Çalışmaları	1
Portekiz	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	2
	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	1
	Psikomotor ve Rehabilitasyon Yüksek Lisansı	1
	Spor Yönetimi Yüksek Lisansı	1
	Ergonomi Yüksek Lisansı	1
Romanya	Profesyonel Koç Hazırlığı	1
	Spor ve Turizm Yüksek Lisansı	1
	Spor, Turizm ve Boş Zaman Çalışmaları Yüksek Lisansı	1
	Kinesiyoterapi Yüksek Lisansı	1
	Psikoterapi Yüksek Lisansı	1
Sırbistan-Karadağ	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı	1
Slovakya	Beden Eğitimi	2
	Spor Yönetimi	2
	Spor ve Sağlık	2
	Spor Koçluğu Öğretimi Sanatı ve Eğitim Konuları	1
	Spor Bilimleri Yüksek Lisansı	1
Ukrayna	-	-
Yunanistan	Egzersiz ve Sağlık Yüksek Lisansı	1
Türkiye	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisansı	8
	Hareket ve Antrenman Bilimleri	5
	Spor Yönetim Bilimleri	4
	Antrenörlük Eğitimi Yüksek Lisansı	1
	Spor	1

Tablo 344’de Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de spor eğitimi kurumlarında yüksek lisans seviyesine göre başlıkların karşılaştırılması verilmiştir. Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de yüksek lisans seviyesinde program başlıklarının dağınık bir yapıda olduğu görülmektedir. Türkiye’de oluşturulacak olan Spor Bilimleri Enstitü’leri farklı Anabilim Dalları olarak örgütlendikten sonra ilgili anabilim dalında yüksek lisans derecesinde diplomalar vermesi Dünya ve Avrupa ülkeleri ile uyum bağlamında uygun görülmektedir.

Tablo 345. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Yüksek Lisans Seviyesine Göre Sürelerin Karşılaştırılması

Ülkeler	Süre	Sayı (n)
Almanya	2 Yıl	62
	1 Yıl	14
	4 Yıl	7
	5 Yıl	3
Arnavutluk	-	-
Avusturya	2 Yıl	1
Belçika	-	-
Bulgaristan	1 Yıl	5
Çek Cumhuriyeti	5 Yıl	2
	4 Yıl	2
	3 Yıl	1
	2 Yıl	1
Danimarka	2 Yıl	3
Estonya	2 Yıl	3
Finlandiya	3 Yıl	2
	5 Yıl	2
	2 Yıl	1
	4 Yıl	1
Fransa	2 Yıl	10
	3 Yıl	2
	1 Yıl	1
Hırvatistan	5 Yıl	1
Hollanda	2 Yıl	2
İngiltere	2 Yıl	4
	1 Yıl	3
İrlanda	1 Yıl	2
	3 Yıl	1
İspanya	4 Yıl	1
İsveç	1 Yıl	1
	5 Yıl	1
İsviçre	1 Yıl	1
İtalya	2 Yıl	8
İzlanda	-	-
Kıbrıs	2 Yıl	1
Letonya	1 Yıl	1
	2 Yıl	1
Litvanya	2 Yıl	3
Macaristan	2 Yıl	2
Malta	-	-
Norveç	2 Yıl	2
	5 Yıl	1
Polonya	2 Yıl	4
	5 Yıl	1
Portekiz	2 Yıl	7
Romanya	2 Yıl	4
	1 Yıl	1
	4 Yıl	1
Sırbistan-Karadağ	2 Yıl	1

Slovakya	5 Yıl	10
	2 Yıl	1
Ukrayna	-	-
Yunanistan	1 Yıl	1
Türkiye	2 Yıl	23
Toplam		213

Tablo 345’de Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de spor eğitimi kurumlarında yüksek lisans seviyesi eğitim sürelerinin karşılaştırılması verilmiştir. Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de yüksek lisans seviyesindeki sürelerin genel olarak 2 yıl olduğu görülmektedir. Diğer Avrupa ülkelerindeki eğitim sürelerindeki farklılıkların ise akademik takvimler, derslerin nitelikleri ve değerlendirme kriterleri, yükseköğretimin iki veya üç yapıli olması, ulusal yükseköğretim sistemindeki farklılıklar gibi faktörlerden kaynaklandığı düşünülmektedir. Türkiye’deki yüksek lisans süresinin 2 yıl olduğu bunun ulusal yükseköğretim sistemindeki yasa ve yönetmeliklerden kaynaklandığı ve Bologna Süreci’nin ruhuna uygun olduğu söylenebilir.

Tablo 346. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Yüksek Lisans Seviyesine Göre Kullanılan Dillerin Karşılaştırılması

Ülkeler	Dil	Sayı (n)
Almanya	Almanca	12
	İngilizce	3
Arnavutluk	-	-
Avusturya	-	-
Belçika	-	-
Bulgaristan	Bulgarca	5
Çek Cumhuriyeti	Çekce	6
Danimarka	Danca	3
	İngilizce	1
Estonya	Estonyaca	3
Finlandiya	Fince	6
	İngilizce	1
Fransa	Fransızca	12
	İngilizce	2
Hırvatistan	İngilizce	1
	Almanca	1
Hollanda	Hollandaca	2
İngiltere	İngilizce	2

İrlanda	İngilizce	3
İspanya	İngilizce	1
	İspanyolca	1
İsveç	İsveççe	2
İsviçre	İngilizce	1
İtalya	İtalyanca	4
	İngilizce	1
İzlanda	-	-
Kıbrıs	İngilizce	1
	Türkçe	1
Letonya	Letonca	2
Litvanya	Litvanyaca	3
	İngilizce	1
Macaristan	-	-
Malta	-	-
Norveç	Norveççe	2
	İngilizce	1
Polonya	Polonyaca	4
	İngilizce	1
Portekiz	Portekizce	2
	İngilizce	1
Romanya	Romence	2
	İngilizce	2
Sırbistan-Karadağ	Sırpça	1
Slovakya	Slovakça	8
	İngilizce	1
Ukrayna	-	-
Yunanistan	İngilizce	1
	Yunanca	1
Türkiye	Türkçe	22
Toplam		130

Tablo 346’da Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de spor eğitimi kurumlarında yüksek lisans seviyesinde kullanılan eğitim dillerinin karşılaştırılması verilmiştir. Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de yüksek lisans seviyesinde kullanılan dillerin ulusal diller olduğu ve bazı ülkelerin ise dünya dili olarak kabul gören İngilizce’yi eğitim dili olarak kullandıkları görülmektedir. Türkiye’nin uluslararası alanda Türkçe’nin yanında İngilizce’yi de eğitim-öğretim dili yapması (Almanya, Finlandiya, Danimarka, Fransa, Hırvatistan vb. ülkeler gibi ikinci bir dil) dünyaya entegre olma anlamında uygun görülmektedir.

Tablo 347. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Yüksek Lisans Seviyesine Göre ECTS Kredi Puanlarının Karşılaştırılması

Ülkeler	ECTS Kredi Puanı	Sayı (n)
Almanya	120	53
	90	14
	60	9
	240	2
Arnavutluk	-	-
Avusturya	120	1
Belçika	-	-
Bulgaristan	60	4
Çek Cumhuriyeti	120	1
	180	1
	300	1
Danimarka	120	3
Estonya	120	3
Finlandiya	120	1
	185	1
	210	1
	300	1
Fransa	120	7
	180	1
	30	1
Hırvatistan	300	1
Hollanda	60	1
İngiltere	120	4
	499	2
İrlanda	120	2
	90	1
İspanya	240	1
İsveç	90	1
	270	1
İsviçre	-	-
İtalya	120	6
	499	1
İzlanda	-	-
Kıbrıs	-	-
Letonya	120	1
Litvanya	120	3
Macaristan	120	1
	499	1
Malta	-	-
Norveç	120	2
	300	1
Polonya	120	4
	300	1
Portekiz	120	4
	499	1
Romanya	499	4
	240	1

	60	1
Sırbistan-Karadağ	120	1
Slovakya	300	10
	499	1
Ukrayna	-	-
Yunanistan	-	-
Türkiye	120	23
Toplam		186

Tablo 347’de Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de spor eğitimi kurumlarında yüksek lisans seviyesinde ECTS Kredi Puanı uygulamalarının karşılaştırılması verilmiştir. Bazı Avrupa ülkelerinin ECTS Kredi Puanı uygulamasının lisans seviyesindeki gibi amacını algılayamadıkları veya yükseköğretim sistemlerindeki farklılıklardan kaynaklandığı düşünülmektedir. Türkiye’de ise bu uygulamanın iyi bir şekilde algılandığı görülmektedir. Çünkü Bologna Süreci’nde yüksek lisans eğitiminde 90 ile 120 ECTS Kredi Puanı arası olması gerektiği vurgulanmaktadır. Türkiye’nin, Bologna Süreci’ne katılan ülkelere uyumu açısından bir problem gözükmemektedir. Ancak, yüksek lisans eğitimi süresince derslerin içerikleri, değerlendirme yöntemleri gibi problemleri de AB’ye uyum açısından en aza indirmek durumundadır.

Tablo 348. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Yüksek Lisans Seviyesine Göre Spor Eğitimi Alanlarının Karşılaştırılması

Ülkeler	Spor Eğitimi Alanları									
	AP	CO	EL	HF	LE	MA	OT	PE	SG	SS
Almanya	2	2	2	9	1	6	18	41	-	44
Arnavutluk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avusturya	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Belçika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bulgaristan	1	2	1	1	5	3	1	1	-	-
Çek Cumhuriyeti	-	3	-	-	-	-	1	3	-	-
Danimarka	1	1	1	3	-	-	-	-	-	2
Estonya	1	1	-	1	-	-	-	1	-	2
Finlandiya	-	2	1	2	1	1	-	1	-	2
Fransa	3	2	2	7	2	3	2	2	2	4
Hırvatistan	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1
Hollanda	-	-	-	1	1	1	-	-	1	-
İngiltere	3	2	1	2	-	2	-	2	-	4

İrlanda	1	-	1	2	-	1	-	1	-	1
İspanya	1	1	1	1	1	1	-	1	-	1
İsveç	1	1	1	2	2	1	1	1	-	2
İsviçre	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
İtalya	3	1	1	2	-	1	-	1	-	4
İzlanda	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kıbrıs	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Letonya	-	-	-	1	-	-	-	1	-	2
Litvanya	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1
Macaristan	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
Malta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Norveç	2	1	-	2	1	2	1	1	-	1
Polonya	2	3	-	2	2	3	-	3	-	1
Portekiz	2	3	1	3	2	2	-	2	-	4
Romanya	-	4	-	4	-	3	1	4	-	3
Sırbistan-Karadağ	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Slovakya	3	3	-	4	-	3	-	5	-	3
Ukrayna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yunanistan	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Türkiye	2	9	1	5	4	5	-	8	2	9
Toplam	29	43	14	57	22	41	25	82	5	93

Tablo 348’de Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de spor eğitimi kurumlarında yüksek lisans seviyesindeki spor eğitimi alanlarının karşılaştırılması verilmiştir. Avrupa ülkelerinin spor eğitim kurumlarında spor alanlarına ilişkin vermiş oldukları eğitim-öğretim başlıklarının, en çok SS (93 başlık), PE (82 başlık) ve HF (57 başlık) spor alanlarında, en az ise SG (5 başlık), EL (14 başlık) ve LE (22 başlık) spor alanı başlıklarında olduğu görülmektedir. Türkiye’de, AEHESIS Tematik Ağ Projesi kapsamında 4 spor alanına ilişkin bu başlıklar yeniden gözden geçirilmeli ve müfredat programı içerikleri ve kazanımlar hedeflerle ilişkilendirilmelidir.

Türkiye’de yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi kurumlarının yüksek lisans seviyesindeki mevcut durumu Tablo 349’da verilmiştir. Türkiye’de yüksek lisans eğitiminin üç enstitü (Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü) bünyesinde gerçekleştiği görülmektedir. Bu enstitülerde lisansüstü eğitim alanlarının ise “Antrenörlük Eğitimi”, “Beden

Eğitimi ve Spor”, “Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi”, “Hareket ve Antrenman Bilimleri”, “Spor Bilimleri ve Teknolojisi”, “Spor Eğitimi Bilimleri”, “Spor Sağlık Bilimleri”, “Sporda Psiko-sosyal Alanlar”, “Spor Yöneticiliği” ve “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği” olduğu görülmektedir. Yukarıda da belirtildiği üzere, Türkiye’nin ortaya koyacağı hedefler doğrultusunda alt yapı çalışmalarını tamamlayıp “*Spor Bilimleri Enstitüsü*” bünyesinde kurumsallaşması gerekmektedir. Çünkü, uluslararası düzeyde yükseköğretim kurumlarıyla rekabet edebilme anlamında büyük önem arz etmektedir. Ayrıca, Türkiye oluşturulacak bu enstitü bünyesinde lisansüstü alanlarını geliştirmelidir (Spor Turizmi, Spor Ekonomisi gibi).

Tablo 349. Türkiye’de Yükseköğretim Kurumlarında Yüksek Lisans Düzeyinde Spor Eğitimi Programlarının Mevcut Durumu

Lisansüstü Alanlar	Enstitü		
	Sağlık Bilimleri Enstitüsü	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Antrenörlük Eğitimi	*	-	-
Beden Eğitimi ve Spor	*	*	-
Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi	*	-	-
Hareket ve Antrenman Bilimleri	*	-	-
Spor Bilimleri ve Teknolojisi	*	-	-
Spor Eğitimi Bilimleri	*	-	-
Spor Sağlık Bilimleri	*	-	-
Sporda Psiko-sosyal Alanlar	*	-	-
Spor Yöneticiliği	-	*	-
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	-	-	*

Kaynak: Bu tablo araştırmacı tarafından, 10-12 Kasım 2010 tarihleri arasında Antalya’da düzenlenen 11. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi’nde Prof. Dr. Caner Açıkada’nın sunumundan alınarak derlenmiştir.

6. 1. 3. Doktora Seviyesine Göre Spor Eğitimi Sistemlerinin Karşılaştırılması ve Türkiye'nin Bu Sistemlere Uyumu

Tablo 350. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Doktora Seviyesine Göre Bölümlerin Karşılaştırılması

Ülkeler	Bölümler	Sayı (n)
Almanya	Spor Bilimleri Enstitüsü	2
	Spor ve Spor Bilimleri Enstitüsü	1
Arnavutluk	-	-
Avusturya	-	-
Belçika	Hareket ve Spor Bilimleri	1
Bulgaristan	-	-
Çek Cumhuriyeti	Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	1
Danimarka	Egzersiz ve Spor Bilimleri Enstitüsü	1
	Spor Bilimleri ve Klinik Biyomekanik Enstitüsü	1
Estonya	Egzersiz ve Spor Bilimleri Fakültesi	1
Finlandiya	Fiziksel Aktivite Biyoloji Bölümü	1
	Sağlık Bilimleri Bölümü	1
Fransa	Spor Bilimleri Fakültesi	1
	Spor ve Egzersiz Bilimleri	1
Hırvatistan	Kinesiyoloji Fakültesi	1
Hollanda	İnsan Hareketi Bilimleri	1
İngiltere	Spor, Sağlık ve Sosyal Bilimler Fakültesi	1
	İnsan Beslenmesi ve Tıp Gelişimi Anabilim Dalı	1
	Spor ve Egzersiz Bilimleri	1
	Rises	1
İrlanda	-	-
İspanya	-	-
İsveç	Spor Bilimleri	1
	Klinik Farmakoloji Anabilim Dalı	1
İsviçre	-	-
İtalya	İnsan Morfolojisi Anabilim Dalı	1
	Egzersiz ve Spor Bölümü	1
	Eğitim Bilimleri Bölümü	1
	İnsan Hareketi Bilimleri	1
İzlanda	-	-
Kıbrıs	-	-
Letonya	Pedagoji	1
Litvanya	Beden Eğitimi	1
Macaristan	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Fakültesi	1
Malta	-	-
Norveç	Kültürel ve Sosyal Bilimler Bölümü	1
Polonya	Beden Eğitimi	2
Portekiz	Spor Bilimleri Fakültesi	1
	İnsan Kinetiği Fakültesi	1
Romanya	Spor, Sağlık ve Hareket Bilimleri Fakültesi	1
	Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	1
Sırbistan-Karadağ	Spor ve Turizm Fakültesi	1
Slovakya	Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	1
Ukrayna	Araştırma Enstitüsü	1

Yunanistan	-	-
Türkiye	Sağlık Bilimleri Enstitüsü	4
	Sosyal Bilimler Enstitüsü	1
	Spor Bilimleri Doktora Programı	1

Tablo 350’de Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de spor eğitimi kurumlarında doktora seviyesine göre bölümlerin karşılaştırılması verilmiştir. Avrupa ülkeleri ile Türkiye’de doktora seviyesinde program yapılarının genelde enstitü bünyesinde örgütlendiği görülmektedir. Yukarıda Avrupa ülkelerinin doktora bölümleri incelendiğinde, Türkiye’ye uyan modelin “*Spor Bilimleri Enstitüsü*” olması gerektiği düşünülmektedir. Türkiye’de, yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi kurumları incelendiğinde, bazı spor eğitimi kurumlarının “*Spor Bilimleri Enstitüsü*” olma kriterlerini yakaladıkları görülmektedir. Bu doğrultuda, Yükseköğretim Kurulu hedeflerini ortaya koyarak bu hedeflere yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Tablo 351. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Doktora Seviyesine Göre Derecelerin Karşılaştırılması

Ülkeler	Derece Adı	Sayı (n)
Almanya	Eğitim, Diploma ve Yüksek Lisans	1
	Beden Eğitimi ve Spor	1
Arnavutluk	-	-
Avusturya	-	-
Belçika	Yüksek Lisans	1
Bulgaristan	-	-
Çek Cumhuriyeti	Beden Eğitimi/Spor Yönetimi	1
Danimarka	Doğa ve Spor Bilimleri	1
	Spor ve Sağlık	1
Estonya	Fiziksel Aktivite ve Spor Doktorası	1
	Fizyoterapi Doktorası	1
	Doktora	1
Finlandiya	Spor Koçluğu ve Zindelik Testi Doktorası	1
	Spor ve Egzersiz Tıbbi Master Doktora Programı	1
Fransa	Spor Bilimleri ve Rehabilitasyon Doktorası	1
	Spor ve Egzersiz Doktorası	1
Hırvatistan	Sosyal Bilimler, Kinesiyoloji Alanında Doktora	1
Hollanda	Lisans ve Yüksek Lisans Derecesi	1
İngiltere	Spor ve Egzersiz Bilimi Doktorası	2

	Spor Bilimleri Doktorası	2
	Tıp Bilimi ve İnsan Beslenmesi Doktorası	1
İrlanda	-	-
İspanya	-	-
İsveç	Spor Bilimleri	1
	Farmakoloji Doping Doktorası	1
İsviçre	-	-
İtalya	Morfolojik Bilimler Doktorası	1
	Spor Biyomekaniği Doktorası	1
	İnsan Hareketi Bilimleri Doktorası	1
	Spor Bilimleri Doktorası	1
İzlanda	-	-
Kıbrıs	-	-
Letonya	Spor Bilimi Pedagoji Doktorası	1
Litvanya	Spor ve Öğretmen Lisansı	1
Macaristan	Sosyal Bilimleri Doktorası	1
	Spor Psikolojisi	1
Malta	-	-
Norveç	Doktora	1
Polonya	Doktora	3
	Koçluk	1
	Öğretmenlik	1
	Spor Yöneticisi	1
Portekiz	Spor Bilimleri Doktorası	3
	Rehabilitasyon ve Psikomotor Doktorası	1
	Ergonomi Doktorası	1
	Spor Yönetimi Doktorası	1
	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Doktorası	1
Romanya	Spor Doktorası	1
	Spor, Turizm ve Boş Zaman Çalışmaları Doktorası	1
Sırbistan-Karadağ	Beden Eğitimi, Spor ve Kinesyoterapi Bilimleri Doktorası	1
Slovakya	Spor Bilimleri Doktorası	1
Ukrayna	Beden Eğitimi ve Spor Doktorası	1
Yunanistan	-	-
Türkiye	Spor Bilimleri	2
	Beden Eğitimi ve Spor	2
	Antrenman ve Hareket Bilimleri Doktorası	1
	Spor Eğitim Bilimleri	1
	Spor Yönetim Bilimleri	1

Tablo 351’de Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de spor eğitimi kurumlarında doktora seviyesine göre derecelerin karşılaştırılması verilmiştir. Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de doktora seviyesinde derece yapılarının çok dağınık bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. Türkiye, Dünya ve Avrupa ülkelerine uyumu açısından çalışmalar yapılarak, doktora derecesinde farklı anabilim dalı yapılanmalarına (Spor Ekonomisi, Spor Yönetimi gibi) yönelmelidir.

Tablo 352. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Doktora Seviyesine Göre Başlıkların Karşılaştırılması

Ülkeler	Başlık	Sayı (n)
Almanya	Nitelikli Spor Bilim Adamı/Devlet Sınavı	1
	Beden Eğitimi, Spor Bilimleri	1
	Spor Bilimlerinde Doktora	1
Arnavutluk	-	-
Avusturya	-	-
Belçika	Beden Eğitimi ve Hareket Bilimlerinde Yüksek Lisans	1
Bulgaristan	-	-
Çek Cumhuriyeti	Beden Eğitimi, Spor Yönetimi	1
Danimarka	Doğa ve Spor Bilimleri	1
	Spor ve Sağlık	1
Estonya	Fiziksel Aktivite ve Spor Doktorası	1
	Fizyoterapi Doktorası	1
	Egzersiz ve Spor Bilimleri	1
Finlandiya	Spor Koçluğu ve Zindelik Testi Bilimi	1
	Spor ve Egzersiz Tıbbi Master Doktora Programı	1
Fransa	Spor Bilimleri ve Rehabilitasyon Doktorası	1
	Spor ve Egzersiz Doktorası	1
Hırvatistan	Eğitim Kinesiyoloji Doktorası	1
Hollanda	İnsan Hareketi Bilimleri	1
İngiltere	Spor Bilimleri Doktorası	2
	Spor ve Egzersiz Doktorası	2
	Tıp Bilimi ve İnsan Beslenmesi Doktorası	1
İrlanda	-	-
İspanya	-	-
İsveç	Eğitim Bilimleri ile Sporda Uzmanlık	1
	Spor Bilimleri	1
	Farmakoloji Doping Doktorası	1
İsviçre	-	-
İtalya	Morfolojik Bilimler Doktorası	1
	Spor Biyomekaniği Doktorası	1
	İnsan Hareketi Bilimleri Doktorası	1
	Spor Bilimleri Doktorası	1
İzlanda	-	-
Kıbrıs	-	-
Letonya	Spor Bilimleri Doktorası	1
Litvanya	Beden Eğitimi	1
Macaristan	Sosyal Bilimler Doktorası	1
	Spor Psikolojisi	1
Malta	-	-
Norveç	Spor Bilimleri	1
Polonya	Doktora Çalışmaları	3
	Antrenörlük Lisans Çalışmaları	1
	Beden ve Sağlık Eğitimi Çalışmaları	1
	Spor Yönetimi ve Organizasyonunda Lisansüstü Çalışmaları	1
Portekiz	Spor Bilimleri Doktorası	3

	Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Doktorası	1
	Spor Yönetimi Doktorası	1
	Rehabilitasyon ve Psikomotor Doktorası	1
	Dans Doktorası	1
Romanya	Spor Doktorası	1
	Spor, Turizm ve Boş Zaman Çalışmaları Doktorası	1
Sırbistan-Karadağ	Beden Eğitimi, Spor ve Kinesyoterapi Bilimleri Doktorası	1
Slovakya	Spor Bilimleri Doktorası	1
Ukrayna	Beden Eğitimi ve Spor Doktorası	1
Yunanistan	-	-
Türkiye	Spor Bilimleri	2
	Beden Eğitimi ve Spor	2
	Spor Bilimleri ve Teknolojisi Doktora Programı	1
	Spor Eğitim Bilimleri	1
	Spor Yönetimi Bilimleri	1

Tablo 352’de Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de spor eğitimi kurumlarında doktora seviyesine göre başlıkların karşılaştırılması verilmiştir. Avrupa ülkeleri ile Türkiye’nin doktora seviyesinde program başlıklarının dağınık bir yapıda olduğu söylenebilir. Türkiye, Spor Bilimleri Enstitüsü ve anabilim dallarında örgütlenmesini tamamladıktan sonra ilgili anabilim dalında doktora derecesinde diplomalar vermesi dünya ve Avrupa ülkeleri ile uyum açısından önem arz etmektedir.

Tablo 353. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Doktora Seviyesine Göre Sürelerin Karşılaştırılması

Ülkeler	Süre	Sayı (n)
Almanya	5 Yıl	2
	3 Yıl	1
Arnavutluk	-	-
Avusturya	-	-
Belçika	4 Yıl	1
Bulgaristan	-	-
Çek Cumhuriyeti	4 Yıl	1
Danimarka	3 Yıl	1
	4 Yıl	1
Estonya	4 Yıl	3
Finlandiya	3 Yıl	1
	4 Yıl	1
Fransa	4 Yıl	1
	3 Yıl	1
Hırvatistan	3 Yıl	1

Hollanda	5 Yıl	1
İngiltere	3 Yıl	4
	2 Yıl	1
İrlanda	-	-
İspanya	-	-
İsveç	2 Yıl	2
	4 Yıl	1
İsviçre	-	-
İtalya	3 Yıl	2
	4 Yıl	2
İzlanda	-	-
Kıbrıs	-	-
Letonya	6 Yıl	1
Litvanya	4 Yıl	1
Macaristan	3 Yıl	1
	2 Yıl	1
Malta	-	-
Norveç	8 Yıl	1
Polonya	1 Yıl	2
	4 Yıl	2
	2 Yıl	1
	3 Yıl	1
Portekiz	3 Yıl	7
	4 Yıl	1
Romanya	2 Yıl	2
Sırbistan-Karadağ	3 Yıl	1
Slovakya	3 Yıl	1
Ukrayna	3 Yıl	1
Yunanistan	-	-
	4 Yıl	2
Toplam		60

Tablo 353’de Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de spor eğitimi kurumlarında doktora seviyesi eğitim sürelerinin karşılaştırılması verilmiştir. Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de doktora sürelerinin dört yıl olduğu görülmektedir. Diğer Avrupa ülkelerindeki farklılıkların ise yükseköğretimin iki veya üç yapıli olması, ulusal yükseköğretim sistemindeki farklılıklar gibi faktörlerden kaynaklandığı düşünülmektedir. Türkiye Bologna Süreci kapsamında gerekli düzenlemeleri yaparak dünyaya ve Avrupa ülkelerine uyumu sağlanmalıdır.

Tablo 354. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Doktora Seviyesine Göre Kullanılan Dillerin Karşılaştırılması

Ülkeler	Dil	Sayı (n)
Almanya	Almanca	3
Arnavutluk	-	-
Avusturya	-	-
Belçika	Hollandaca	1
Bulgaristan	-	-
Çek Cumhuriyeti	Çekce	1
Danimarka	Danca	2
Estonya	Estonyaca	3
Finlandiya	Fince	2
	İngilizce	1
Fransa	Fransızca	1
Hırvatistan	İngilizce	1
	Almanca	1
Hollanda	Hollandaca	1
	İngilizce	1
İngiltere	İngilizce	1
İrlanda	-	-
İspanya	-	-
İsveç	İsveççe	2
	İngilizce	1
İsviçre	-	-
İtalya	İtalyanca	4
İzlanda	-	-
Kıbrıs	-	-
Letonya	Letonca	1
Litvanya	Litvanyaca	1
Macaristan	Macarca	1
Malta	-	-
Norveç	-	-
Polonya	Polonyaca	6
	İngilizce	1
Portekiz	Portekizce	1
	İspanyolca	1
Romanya	-	-
Sırbistan-Karadağ	Sırpça	1
Slovakya	-	-
Ukrayna	Rusça	1
Yunanistan	-	-
Türkiye	Türkçe	7
Toplam		47

Tablo 354’de Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de spor eğitimi veren kurumlarda doktora seviyesinde kullanılan dillerin karşılaştırılması verilmiştir. Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de doktora seviyesinde kullanılan dillerin ulusal diller

olduğu ve bazı ülkelerin ise dünya dili olarak kabul edilen İngilizce'yi eğitim-öğretim dili olarak kullandıkları görülmektedir. Türkiye'nin uluslararası alanda, Türkçe'nin yanında İngilizce ile de eğitim vermesi (Hollanda, Hırvatistan, Finlandiya' daki gibi ikinci bir dil) önem arz etmektedir. Bu konuda altyapı çalışmaları yapılarak alt yapısını tamamlayacak spor eğitimi kurumlarında ikinci dil uygulamasına geçilmelidir.

Tablo 355. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Doktora Seviyesine Göre ECTS Kredi Puanlarının Karşılaştırılması

Ülkeler	ECTS Kredi Puanı	Sayı (n)
Almanya	180	1
Arnavutluk	-	-
Avusturya	-	-
Belçika	240	1
Bulgaristan	-	-
Çek Cumhuriyeti	-	-
Danimarka	210	1
Estonya	240	3
Finlandiya	70	1
	180	1
Fransa	499	1
Hırvatistan	180	1
Hollanda	300	1
İngiltere	499	3
	180	1
	120	1
İrlanda	-	-
İspanya	-	-
İsveç	120	2
İsviçre	-	-
İtalya	180	1
İzlanda	-	-
Kıbrıs	-	-
Letonya	210	1
Litvanya	-	-
Macaristan	499	1
	120	1
Malta	-	-
Norveç	480	1
Polonya	240	2
	180	1
Portekiz	180	7
	499	1

Romanya	499	2
Sırbistan-Karadağ	180	1
Slovakya	499	1
Ukrayna	-	-
Yunanistan	-	-
Türkiye	120	6
	180	1
	240	1
Toplam		46

Tablo 355’de Avrupa ülkeleri ve Türkiye’de spor eğitimi kurumlarında doktora seviyesinde ECTS Kredi Puanı uygulamalarının karşılaştırılması verilmiştir. Türkiye’de Bologna Süreci kapsamında her yıl için 60 ECTS Kredi Puanı alması gerektiği göz ardı edilmemeli, yine Bologna Süreci Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi bağlamında gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Tablo 356. Avrupa Ülkeleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Spor Eğitimi Kurumlarında Doktora Seviyesine Göre Spor Eğitimi Alanlarının Karşılaştırılması

[illegible]

Norveç	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-
Polonya	2	2				2	1	4		3
Portekiz	2	4	3	5	3	2	-	3	-	-
Romanya	-	2	-	2	-	1	-	2	-	2
Sırbistan-Karadağ	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1
Slovakya	1	1	-	1	-	-	-	1	-	1
Ukrayna	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Yunanistan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Türkiye	1	2	1	3	2	1	-	2	1	5
Toplam	12	19	9	21	9	12	5	23	1	35

Tablo 356'da Avrupa ülkeleri ve Türkiye'de spor eğitimi kurumlarında

doktora seviyesinde kullanılan spor eğitimi alanlarının karşılaştırılması verilmiştir. Avrupa ülkelerinin spor eğitim kurumlarında vermiş oldukları spor alanlarına ilişkin eğitim-öğretim başlıklarının en çok SS (35 başlık), PE (23 başlık) ve HF (21 başlık) spor eğitimi alanlarında, en az ise SG (1 başlık), OT (5 başlık), LE (9 başlık) ve EL (9 başlık) spor eğitimi alanlarında olduğu görülmektedir. Türkiye'de, AEHESIS Tematik Ağ Projesi kapsamında 4 spor alanına ilişkin yapı çerçevesinde, bu spor eğitimi alanı başlıkları yeniden gözden geçirilmeli, doktora müfredat programı içeriklerine ve kazanımlara göre hedeflerle ilişkilendirilmelidir.

Türkiye'de yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi kurumlarının doktora seviyesindeki mevcut durumu Tablo 357'de verilmiştir. Türkiye'de lisansüstü alanlarının Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde eğitim hizmeti verdiği görülmektedir. Bu enstitülerde lisansüstü alanların “Antrenörlük Eğitimi”, “Beden Eğitimi ve Spor”, “Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri”, “Spor Bilimleri ve Teknolojisi”, “Spor Bilimleri”, “Sporda Psiko-sosyal Alanlar” ve “Spor Yöneticiliği” olduğu tespit edilmiştir. Yukarıda da açıklandığı üzere Türkiye'nin bir hedef doğrultusunda alt

yapı çalışmalarını tamamlayıp “*Spor Bilimleri Enstitüsü*” olma yolunda gerekli düzenlemeleri yapması gerekmektedir.

Tablo 357. Türkiye’de Yükseköğretim Kurumlarında Doktora Düzeyinde Spor Eğitimi Programlarının Mevcut Durumu

Lisansüstü Alanlar	Enstitü		
	Sağlık Bilimleri Enstitüsü	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Antrenörlük Eğitimi	*	-	-
Beden Eğitimi ve Spor	*	-	-
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri	*	-	-
Spor Bilimleri ve Teknolojisi	*	-	-
Spor Bilimleri	*	-	-
Sporda Psiko-sosyal Alanlar	*	-	-
Spor Yöneticiliği	-	*	-

Kaynak: Bu tablo, araştırmacı tarafından 10-12 Kasım 2010 tarihleri arasında Antalya’da düzenlenen 11. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi’nde Prof. Dr. Caner Açıkada’nın sunumundan alınarak derlenmiştir.

6. 2. Avrupa Birliği Spor Eğitimi Politikaları ve Bu Politikalara Türkiye’deki Spor Eğitimi Alanlarının Uyumu

Bu bölümde, AEHESIS Tematik Ağ Projesi kapsamında spor eğitimi alanlarının (*Spor Yönetimi, Beden Eğitimi Öğretmenliği, Sağlık ve Zindelik, Antrenörlük Eğitimi*) sonuçları ve referans noktaları açıklanarak, Türkiye’de spor eğitimi kurumlarındaki spor eğitimi alanlarının, bu proje sonuçlarına ve referanslarına uyumu tartışılmıştır.

6. 2. 1. Spor Yönetimi Alanlarının Uyumu

AEHESIS Tematik Ağ Projesi’nde spor yönetimi alanında görev yapan grubun ana hedefi; performansın uygunluğu, sistematik ve karşılaştırılabilir müfredat geliştirme çalışmalarının matris uygunluğu, önemi ve araştırma bulgularını değişik üniversite ve kurumların programlarıyla birleştirmek, hatta

yeni spor yönetim programları oluşturmak olmuştur (197). Tematik Ağ Projesi kapsamında Spor Yönetimi alanında 4 farklı standart meslek tanımı verilmiş olup bu standart meslekler aşağıdaki gibidir;

- Bir Şehir veya Belediyede Yerel Spor Müdürü / Müdür,
- Ulusal Spor Federasyonu Başkanı / Yöneticisi,
- Spor Kulübü Müdürü / Müdür,
- Spor Kulübü Yöneticisi,

Çalışma grubu tarafından, Spor Yönetimi alanında (lisans seviyesinde) müfredat modelinin dönemlere göre derslerin (modüllerin) ve ECTS Kredi Puanları aşağıdaki şekilde, referans olarak verilmiştir (Tablo: 358). Spor Yönetimi çalışma grubu lisans seviyesinde; lisans süresinin 3 yıl, 180 ECTS Kredi Puanı, dönem başına 30 ECTS Kredi Puanı, her modül için normal olarak 6 ECTS Kredi Puanı, ilk 60 ECTS Kredi Puanı (iki yarıyıl) genel eğitim sınıfları için, bir sonraki 90 ECTS Kredi Puanı (üç yarıyıl) spor yönetimi sınıfları için ve son 30 ECTS Kredi Puanı ise öğrencinin uzmanlaşabileceği (örneğin 4 alanda) veya öğrenci değişim programları ile yurt dışına gidebileceği ve orada çalışabileceği konusunda görüş belirtmişler (103).

Tablo 358. Spor Yönetimi'nde Önerilen Müfredat Modeli (Lisans Düzeyi)

Dönem	Dersler	ECTS Kredi Puanı
1. Dönem	Spor Yöneticiliği Temelleri	6
	Spor Pazarlaması Temelleri	6
	Spor Ekonomisi Temelleri	6
	Spor Organizasyonlarında İnsan Kaynakları	6
	Etkinlik Yönetimi	6
	-	30
2. Dönem	Örgüt Kuramları	6
	Uluslararası Spor	6
	Spor İş	6
	Sosyoloji ve Sporda Etik	6
	Tesis Yönetimi	6

	-	30
3. Dönem	Bir vurgulanan (ağırlıklı) alanda veya seçmeli 30 saat kredi seçimi (beş sınıf). 5x6=30	30
4. Dönem	Tez (3x6=18)	18
	Staj (Staj: 2x6=12)	12
	-	30
Burada her 4 özel alan için 30 ECTS Kredi Puanı örneği görülmektedir:		
Özel Kulüplerde Spor Yönetimi	Profesyonel Spor	6
	Sponsorluk	6
	Özel Kulüpleri Yönetme	6
	Ticari Spor Ekonomisi	6
	Spor ve Hukuk	6
	-	30
Federasyonlarda Spor Yönetimi	Spor Federasyonları Yapısı	6
	Spor Federasyonları Yasal Sistemleri	6
	Pazarlama ve Reklamcılık	6
	Uluslararası Örgütlerde Felsefe	6
	Spor Federasyonları Finansmanı	6
	-	30
Belediyelerde Spor Yönetimi	Herkes İçin Spor	6
	Rekreasyon Yönetimi	6
	Toplum ve Spor	6
	Belediye Hizmetlerinde Yönetim	6
	Fon Yaratma	6
	-	30
Zindelik Spor Yönetimi	Spor Eğilimleri	6
	Psikoloji ve Egzersiz	6
	Satış Teknikleri	6
	Spor İçin Düzenleme Etkinlikleri	6
	Spor Merkezleri İçin Pazarlama Planları	6
	-	30

Kaynak: Bu tablo araştırmacı tarafından AEHESIS Tematik Ağ Projesi 3. yıl raporundan (sayfa: 196-197) derlenmiştir.

Tablo 359’da Spor Yönetimi çalışma grubu tarafından spor yönetimi alanında yüksek lisans seviyesinde müfredat modelinin dönemlere göre dersler ve ECTS Kredi Puanlarının dağılımı verilmiştir.

Spor Yönetimi çalışma grubu, yüksek lisans seviyesinde; Spor Yönetimi Yüksek Lisans süresinin 1/2 yıllık programı kapsayacağı, dönem başına 30 ECTS Kredi Puanı, her modül için normal olarak 6 ECTS Kredi Puanı olacağı ve 60 ECTS Kredi Puanı (iki yarıyıl) spor yönetimi sınıfları için, bir sonraki 30 ECTS Kredi Puanı’nın 4 alandan birinde uzmanlaşabileceği ve yurtdışına gidilebileceği, öğrencilerin son dönemde ise tez yazması gerektiği ve yüksek lisans tezi için ise

30 ECTS Kredi Puanı alması gerektiği şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencinin yüksek lisans seviyesinde 120 ECTS Kredi Puanı ile mezun olacağı ifade edilmiştir (103).

Tablo 359. Spor Yönetimi’nde Önerilen Müfredat Modeli (Yüksek Lisans Seviyesi)

Dönem	Dersler	ECTS Kredi Puanı
1. Dönem	Araştırma Yöntemleri	6
	Gelişmiş Spor Yönetimi	6
	Gelişmiş Spor Pazarlaması	6
	Gelişmiş Spor Ekonomisi	6
	Spor ve Hukuk	6
	-	30
2. Dönem	İstatistikler	6
	Spor Yönetimi	6
	Medya ve Spor	6
	Finansman ve Fon Yaratma	6
	Çağdaş Toplum ve Etik	6
	-	30
3. Dönem	Vurgulanan alanda beş sınıf: 30	30
4. Dönem	Yüksek Lisans Tezi	30
Bu sunulabilir farklı uzmanlık dersleri için öneriler bulunmaktadır:		
Özel Kulüplerde Spor Yönetimi	Örgüt Kuramları	6
	Gösteri Hizmetleri	6
	İletişim ve Halkla İlişkiler	6
	Ticari Spor Ekonomisi	6
	Spor Turizmi	6
	-	30
Federasyonlarda Spor Yönetimi	Mega Etkinlikler	6
	Spor Federasyonları ve Hukuk	6
	İletişim ve Medya	6
	Sporda Küreselleşme	6
	Spor Federasyonlarında İktisat	6
	-	30
Belediyelerde Spor Yönetimi	Boş Zaman ve Eğlence	6
	Programlama Rekreasyon Faaliyetleri	6
	Spor Turizmi Geliştirme	6
	Belediye Hizmetleri Yönetimi	6
	Spor Gönüllüleri	6
	-	30
Zindelik Spor Yönetimi	Çağdaş Toplumda Spor Endüstrisi	6
	Egzersiz ve Motivasyon	6
	Rekreasyon Yönetimi	6
	Zindelik Merkezleri için Bütçe	6
	Zindelik Merkezleri Pazarlama	6
	-	30

Kaynak: Bu tablo, araştırmacı tarafından, AEHESIS Tematik Ağ Projesi 3. yıl raporundan (Sayfa: 198-199) derlenmiştir.

2007 yılında AEHESIS Tematik Ağ Projesi sonuçlandıktan sonra bazı Avrupa ülkelerindeki spor eğitimi kurumları projenin sonuçları ve referansları doğrultusunda, müfredatların uyumu ile ilgili düzenlemelere yönelmişlerdir. Bu düzenlemelerden bazıları aşağıda açıklanmıştır.

Finlandiya’da, spor yönetimi alanının güncellenmesi ve ulusal çekirdek müfredat yenileme süreci 2008 yılında başlamıştır. Finlandiya Haaga-Helia Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi 2008 yılında Spor Yönetimi alanında, tamamen yeni bir yüksek lisans programı başlatmıştır. Bu program, Spor Yönetimi alanındaki referanslar doğrultusunda, müfredat programının içeriği; spor yönetimi, liderlik, pazarlama, finans ve medya ile ilgili konular olmuştur. Çalışmaların yapısı (Tablo: 360), ortak çalışmalar, derinlemesine çalışmalar, isteğe bağlı çalışmalar ve saha çalışmaları/proje çalışmaları şeklinde gerçekleşmiştir (197);

Tablo 360. Finlandiya Haaga-Helia Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi’nde Uygulanan Yeni Spor Yönetimi Müfredatı

Ortak Çalışmalar (20 ECTS)	Kişisel Beceri ve Yetkinlikleri (10 ECTS)	• Tarama • Bireyselleşme (müfredat) • İletişim becerileri • Bilgi yönetimi ve teknoloji • Öğrenme topluluklarının oluşturulması
	Metodolojik Yetkinlikler (10 ECTS)	• Araştırma (planlama, veri toplama, analiz, tartışma, yorumlama ve etik) • Proje çalışmaları alanında yeni araştırma verileri, eleştirel değerlendirme ve yorumlama
Derinlemesine Çalışmalar (30 ECTS)	Finans ve Yönetim (15 ECTS)	• Stratejik yönetim • Proje yönetimi • Üretim ve refah hizmetlerinin yönetimi • HRM • Ekonomi ve spor finansmanı • Sağlık hizmetleri
	Pazarlama ve İletişim (15 ECTS)	• Pazarlama planlaması • Spor pazarlaması • Spor ve modern sponsorluk yoluyla Pazarlama • Etkinlik pazarlama • Sporcu, markalaşma ve marka yönetimi • Spor gibi bir medya ürünü, spor etkinlik iletişimi ve kriz iletişimi

		• Uluslararası spor pazarlama ve pazarlama geleceği
İsteğe Bağlı Çalışmalar (10 ECTS)	İsteğe bağlı çalışmalar kişisel yetkinlikler ve saha çalışmasının gelişimi ile yakından ilgilidir.	
Saha Çalışması (30 ECTS)	Saha çalışması, iş ile ilgili bir geliştirme sürecidir. Bu alandaki çalışmaların planlanması öğretmenler, profesyoneller ve işverenlerin rehberliğinde ivedilikle başlar. Çalışmalar sonunda, saha çalışmaları atölyelerde halka sunulur. Öğrenciler, organizasyonun gerçek etkinliklere ve seminerlere katılır ve bireysel derslerde bulunurlar. İlgili bilgilerin toplanması ve düzenli rapor tutumu çalışmanın bir parçasıdır. Eğitmen, organizasyonu ziyaret ederek ve bu örgütün işveren toplantısına katılarak çalışmalarda yer alır.	

Norveç'te, Spor Bilimleri Okulu'nda Spor Yönetimi çalışmaları için

Tematik Ağ Projesi ile bağlantılı yeni plan 2009 yılında başlamıştır. Tüm konular 10 ECTS Kredi Puanı'nı içermekte, AEHESIS Tematik Ağ Projesi kapsamındaki konular büyük birimleri grupta da etkili olmuştur. Farklı sınav formları oluşturularak eski program revize edilmiştir. Yenilenen programın amacı, diğer üniversiteler ile öğrenci değişimini teşvik etmektedir. Yenilenen programın içeriği aşağıda Tablo: 361'de verilmiştir (197);

Tablo 361. Norveç Spor Bilimleri Okulu'nda Spor Yöneticiliği Derslerin Dağılımı

Dönemler		Konular	Konular	Konular
2009 Yılı Spor Yöneticiliği (2. Yıl)	Bahar	Politika, organizasyon ve toplum (10 ECTS)	Ekonomi (10 ECTS)	Bilimsel Yöntemler (10 ECTS)
	Güz	Organizasyonlar teori ve staj (10ECTS)	Yönetim, Olanaklar, Proje Planlama (10 ECTS)	Koçluk ve Liderlik (10 ECTS)
2010 Yılı Spor Yöneticiliği (3. Yıl)	Bahar	Spor, ekonomi ve hukuk (10 ECTS)	Pazarlama, Sponsorluk ve Ekonomi (10 ECTS)	Spor Yönetimi içinde seçmeli konuda araştırma (10 ECTS)
	Güz	Ya staj ile bir bütün dönem (30 ECTS) seçilir veya Üniversite içerisinde diğer olanaklar arasında spor yönetimi seçmek veya farklı derslerde bir değişim için yurtdışına gidilir	Uluslararası Spor Organizasyonları (10 ECTS)	Medya ve Spor Haberciliği Kursu (10 ECTS)

Almanya’da ise AEHESIS Tematik Ağ Projesi kapsamında 2007 yılında Alman Spor Üniversitesi (Spor Yönetimi ve Spor İletişiminde Güzel Sanatlar) lisans programını başlatmış ve 2008 yılında da “Spor Ekonomisi Yüksek Lisans Programı”nı hayata geçirmiştir. Spor Yönetimi ve Spor İletişiminde Güzel Sanatlar Lisansı ve Spor Ekonomisi Yüksek Lisansı Tablo 362’de ve Tablo 363’deki derslere göre içeriği ayrıntılı olarak açıklanmıştır (197).

Tablo 362. Spor Yönetimi ve Spor İletişiminde Güzel Sanatlar Lisansı

Ortak Spor Bilimleri Çalışmaları	Bio-Bilim Modülü Sosyal Bilimler Modülü Seçmeli Spor Derslerinden 3 modül Sosyal Yeterlilikler Modülü Metodolojik Yeterlilikler Modülü
Özel Modüller	İçerik
Ekonomi Modülü	Ekonomiye Giriş İşletmeye Giriş Ekonomi Egzersiz Kursu
Pazarlama Modülü	Çağdaş Pazarlamaya Giriş İletişim Devamlılık Semineri
Yönetim Modülü	Yönetim ve İş İdaresi Yönetimin Sosyolojik Boyutları Yönetimin Psikolojik Boyutları Yönetiminde Devam Semineri
Finansman Modülü	Muhasebe Finansal Yönetim Finansman ve Muhasebe Egzersiz Kursu
Spor Yönetimi Modülü	Spor Yönetimi Staj Katılımı
Spor Ekonomisi Modülü	Spor Ekonomisi İş İdaresinde Spor
Spor Hukuku ve Medya Hukuku Modülü	Spor Hukuku Medya Hukuku Devam Semineri
İletişim Bilimi Modülü I	Kamu İletişim Temelleri 1 Kamu İletişim Temelleri 2 Sistem ve Medya Organizasyonu
İletişim Bilimi Modülü II	Halkla İlişkiler ve Kuruluşları İletişim Pazar Araştırması ve İletişim
İsteğe Bağlı Modüller (6 üzerinden 3)	İçerik
Spor Ekonomisi ve Spor Yönetimi Modülü	Spor Tesis Yönetimi İnsan Kaynakları Yönetimi Etkinlik Yönetimi
Spor Finansmanı Modülü	Spor Organizasyonlarında Muhasebe İş Yönetimi Ayarlama İş Oyunu

Spor Pazarlaması Modülü	Spor Piyasaları ve Spor Dalları Spor Pazarlaması Belediye ve Bölgesel Kalkınma Spor Planlama
Spor Modülünde İletişim	Medyada Spor Medyada Spor Tanıtımı Spor Gazeteciliği
Medyanın Ekonomik Yönleri Modülü	Spor Reklamcılığı Medya Ekonomisi Medyada İş Yönetimi
Medya Sunumu Modülü ve Bunların Etkisi	İçerik Analizi ve Medya İletişimci Bilim Alıcıların Bilimi ve Medya Etkisi Çalışmalar
6 hafta staj	
12 ECTS Kredi Puanı İle Lisans Tezi	

Tablo 363. Spor Ekonomisi Yüksek Lisansı Programı

2 Yıl 120 ECTS Kredi Puanı İle Yüksek Lisans Programı
İçerik
Uluslararası Spor Yönetimi Modülü Spor Ekonomisi Yöntemleri Modülü Spor İktisat Modülü I ve II Spor İşletme Modülü Spor Pazarlama Araştırması Modülü Bilimsel Proje Modülü Spor Yönetimi Araştırma Modülü Spor Finans Modülü Hazırlık Atölyesi Yüksek Lisans Tezi

Türkiye’de ise spor yönetimi alanının uyumu açısından uygulamalar incelendiğinde ise Marmara Üniversitesi müfredat yapılarını uyumlaştırmada AEHESIS Tematik Ağ Projesi sonuçlarını referans aldığı görülmektedir. AEHESIS Tematik Ağ Projesi sonuç raporunda, Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu hakkında; “*AEHESIS ortağı olan Türkiye’de, Marmara Üniversitesi bu alanda akademik deneyime sahip, akademisyenlerin istihdamı yönünde önde gelen akademik kurumlardan biridir. AEHESIS Tematik Ağı’na katılımı sırasında tüm Spor Yönetimi programlarını, Spor Yönetimi grubunun tavsiyelerini dikkate alarak reforme etmiştir*” (197) şeklindeki görüşlere yer vermiştir. Ancak Türkiye’de Spor Yönetimi alanında diğer spor eğitimi kurumlarının da bu proje sonuçlarını referans alarak, müfredat yapılarını

düzenleme yoluna gitmesi gerekmektedir. Dünya ve Avrupa ülkeleri ile bütünleşme bağlamında bu zorunluluk arz etmektedir.

Yukarıdaki açıklamalar, spor yönetimi alanında ülkelerin deneyimleri ve uygulamaları ışığında, Türkiye'nin AEHESIS Tematik Ağ Projesi kapsamında müfredat yapılarını uyumlaştırmada, aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

- Türkiye’de spor eğitimi veren kurumlarda, AEHESIS Tematik Ağ Projesi, Spor Yönetimi alanında lisans, yüksek lisans ve doktora programları için referans olabilir ve yeni dersler oluşturulabilir,
- Türkiye’nin sosyal, kültürel gibi değerleri müfredat programları oluşturulurken dikkate alınmalıdır,
- Spor Yönetimi, müfredat programları, iş gücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda düzenlenmelidir.

6. 2. 2. Beden Eğitimi Öğretmenliği Alanlarının Uyum

AEHESIS Tematik Ağ Projesi kapsamında, Beden Eğitimi Öğretmenliği alanı, Avrupa’da, Beden Eğitiminde Öğretmen Eğitimi (PETE) ile ilgili hüküm ve uygulamaların denetimini üstlenmek için bir fırsat sağlamıştır. Beden Eğitimi alanı çalışma grubu, PETE model müfredatının oluşturulması için çeşitlilik ve uyumu özel reçetelerden ziyade ilkelerin temel kurgularını önererek ve çerçeveleyerek referans ortaya koymuştur. Beden Eğitimi Öğretmenliği alanı, Beden Eğitimi Öğretimi için potansiyel yeterlilik yollarının tespiti ve kendisini çevreleyen bu konularla birlikte, *“Sürekli Mesleki Gelişim (CPD)”*, *“Avrupa Beden Eğitimi Yüksek Lisans Programının Odak Noktası”* ve *“Avrupa Çapında PETE Programlarının Akreditasyonu”* nu ele almıştır. Ayrıca Beden Eğitimi Öğretmenliği alanı çalışma grubu, “Tuning Projesi” tabanlı bölümler arası “Altı-

Adım” metodolojik yaklaşımı, standart meslekleri, uzmanlık alanını kucaklayan temel mesleki faaliyetleri, ilgili yeterlilikleri sağlayıcı programların öğrenme çıktılarını ve müfredat model formülasyonunu da benimsemiştir (198).

Çalışma grubu, Avrupa’da farklılıkları göz önüne alarak, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin arasındaki farklılıkların tanımlanmasını ve uzlaştırılmasının gereğini hissetmiş, mevcut uygulamalara uygun olarak Avrupa çapında, okullarda beden eğitimi öğretmek için nitelikli öğretmen kategorilerini tespit ederek, Beden Eğitimi Öğretmenliği’ni 3 özel kategoride tanımlamıştır. Bu tanımlamalar aşağıdaki gibidir (198);

- *Tek Bir Konu Üzerinde Uzman Beden Eğitimi Öğretmeni*; Beden Eğitimi ile ilgili programın başarıyla tamamlanması ve nitelikli öğretmen statüsü de dahil 240 ECTS Kredi Puanı’na sahip olmalıdır,
- *İki veya Üç Konu Üzerinde Eğitimli Beden Eğitimi Öğretmeni* (Okullarda müfredat dışı sporu da içeren, bilgi, beceri ve kavramayı destekleyen, geniş ve dengeli bir müfredatın verilmesine odaklanan *Beden Eğitimi Öğretmeni*); Programın başarıyla tamamlanması ve nitelikli öğretmen statüsü de dahil olmak üzere en az %35-50 (yani 240 ECTS Kredi Puanı içerisinde mesleki eğitim hariç, içeriği 84-120 ECTS Kredi Puanı olmalı) birikimine sahip olmalıdır. Böylece Beden Eğitimi Öğretmeni, beden eğitimi konuları, temel bilgiler ve beden eğitimi programı çalışmalarındaki tüm belirtilen alanlarda kendini geliştirmiş olacaktır,
- *Bütün Konuları Öğreten Kültürlü Beden Eğitimi Öğretmeni*; Kültürlü öğretmen olarak programın başarıyla tamamlanması ve nitelikli

öğretmen statüsü de dahil olmak üzere en az %10 olmalıdır. Yani 240 ECTS Kredi Puanı birikimi ve Beden Eğitimi ile ilgili içerik 24 ECTS Kredi Puanı olmalıdır. Böylece Kültürlü Beden Eğitimi Öğretmeni bir dizi Beden Eğitimi konuları hakkında bilgi sahibi olacak, pratik etkinlikleri, pedagoji/didaktik çalışmaları, beden eğitimi müfredatı ve çerçevenin kılavuzluğu eşliğinde erken dönemde bir reçete şeklinde verebilecektir.

Beden Eğitimi Öğretmenliği çalışma grubu, aşağıdaki sonuçlara ulaşmıştır.

Lisans seviyesindeki beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlilik seviyesi için en az 240 ECTS Kredi Puanı ve yüksek lisans seviyesindekiler için en az 60 ECTS Kredi Puanı gereksinimine saygı gösterilmesi konusunda görüş bildirmiştir. Lisans seviyesinde, 4 yıl için her yıl 60 ECTS Kredi Puanı (30 hafta) alması gerektiği benimsenmiştir. Ayrıca çalışma yılının 40 hafta olduğu dönemlerde 3 yıllık bir eğitim süresi içerisinde 240 ECTS Kredi Puanı veya 4 yıllık bir eğitim süresi içerisinde 300 ECTS Kredi Puanı'nın birikmiş olabileceği de göz ardı edilmemelidir. Yine çalışma grubu, Beden Eğitimi Öğretmenliği Yeterlilikleri için yönerge yollarını ayrıntılı bir şekilde (lisans ve yüksek lisans seviyesi) Tablo 364'de verilmiştir (198);

Tablo 364. Beden Eğitimi Öğretmeni Yeterlilikleri İçin Yol Rotaları (Yönerge Yolları)

Yol	Birinci Aşama (Lisans Seviyesi)	İkinci Aşama (Yüksek Lisans Seviyesi)
Model 1: Tek Konu	Beden Eğitimi+Nitelikli Öğretmen (240 ECTS): Eş Zamanlı 4 yıl veya 3+1 ardarda (240 ECTS)	Beden Eğitimi için Yüksek Lisans (60 ECTS): 1 yıl
Model 2: Büyük/Küçük Konu Durumu	Büyük Olarak Beden Eğitimi (120 ECTS)+Küçük (60 ECTS)+Nitelikli Beden Eğitimi (60 ECTS): Eş Zamanlı 4 yıl veya 3+1 ardarda (240 ECTS); Nitelikli Öğretmen veya 3 yıl olmadan	Beden Eğitimi için Yüksek Lisans (60 ECTS): 1 yıl Beden Eğitimi için Yüksek Lisans+Nitelikli Öğretmen (120 ECTS): 2 yıl
Model 3: Ortak	Ortak Temel (60-120 ECTS)+Beden Eğitimi Dersi (120-60 ECTS): 3 yıl	Beden Eğitimi için Yüksek Lisans (60 ECTS): 1 yıl Beden

Temel+Beden Eğitimi Uzmanlığı	veya 1 yıl Nitelikli Öğretmen (60 ECTS); Eş Zamanlı yada Ardışık (240 ECTS)	Eğitimi için Yüksek Lisans+Nitelikli Öğretmen (120 ECTS): 2 yıl
Model 4: Kültürlü (Çok Başlıklı Beden Eğitimi)	Eş Zamanlı 4 yıl veya 3+1 yıl ardarda (240 ECTS)	Beden Eğitimi Öğretmeninin İlgili Alanda Yüksek Lisans İle Uzmanlaşması (60 ECTS): 1 yıl
Model 5: Yüksek Lisans Yolu	Kombinasyonlu modeller dahil 1-3 yıl için nitelikli Öğretmen (300 ECTS): 5 yıl	

Proje kapsamında, Beden Eğitimi Müfredatı'nda belirlenen genel çekirdek ilkeler, pratik faaliyetler ve öğrenme çıktılarının ayrıntıları aşağıda Tablo 365'de, Beden Eğitimi öğretmenlerinin her özel kategori ile ilgili çalışma alanları ağırlıklarının, ECTS Kredi Puanı ile ilişkisinde Tablo 366'da verilmiştir (198);

Tablo 365. Beden Eğitimi Programının Eğitimi ve Sonuçları

Çalışma Alanı	
Pratik Faaliyetler (Teori ve Uygulama)	Çıktılar
Dans Oyunlar Jimnastik Açık Macera Faaliyetleri Yüzme Track&Field Atletizm Diğerleri ("yeni" ulusal yerel kültürel geleneksel faaliyetler)	- Bir dizi etkinlik içinde bilgi, anlayış, performans faktörleri ve becerilerinin analizi - Öğretme faaliyetlerinin becerileri / öğretici yeterlilik ile teori ve uygulamaları - Yatay ve dikey artikülasyon müfredatının ve öğretimdeki farklılıkların esaslarına göre öğretme aktiviteleri - Bir dizi uygulama ve pratik beceriler
Eğitim ve Öğretim Bilimleri (Pedagoji / Öğretimi)	- Sporun insan gelişimine nasıl katkıda bulunduğunu, çekirdek müfredatta beden eğitimi varlığının fiziksel aktivite kadar önemli olduğunun bilgisi - Müfredat uygulamasının bilgisi - Etkili eğitim ve öğretim teorilerinin bilgisi - İletişim ve öğrenme sürecinin bilgisi
Doğal ve Biyolojik Bilimler (Genel ve Uygulamalı)	- Fiziksel sistemlerin ve fonksiyonların bilgisi - Biyomekanik ilkeleri anlama ve uygulama - İnsan anatomisinin bilgisi - Öğrencilerin sağlıkla ilgili süreçler hakkında bilgi sahibi olması
Sosyal Bilimler / Beşeri Bilimler (Genel ve Uygulamalı)	- İnsan hareketinin psikolojik/sosyolojik bilgisi - Okulun sosyal kurum olarak mesleki uygulamaların merkezi olduğu bilgisi - Beden eğitimi ve sporun toplumsal, tarihi ve sosyolojik gelişiminin bilgisi - Beden eğitimi ve sporun kültürel kavramı ve uygulamasının bilgisi
Bilimsel Çalışma (Beden Eğitimi İle İlgili Araştırma: Tez veya Proje)	- Beden eğitimi projelerinin hazırlığı - Nitel ve Nicel veriler oluşturma becerisi - Yazılı raporların sunumu
Okul Tabanlı Öğretmenlik Uygulaması	- Öğretim becerilerinin uygulanması - Deneyimsel içerik, pedagoji ve kavramsal bilgi - Öğrenme becerilerinin ölçme ve değerlendirilmesi

Tablo 366. Çalışma Programları, ECTS Kredi Puanı Yüzde (%) Ağırlıkları

Pratik Faaliyetler	Tek Konu Uzmanı: Minimum 240 ECTS (% 100)	2 / 3 Konu Uzmanı: Minimum 80-120 ECTS (% 33-50)	Kültürlü: Minimum 24 ECTS (% 10)
Eğitim Alanları	Ağırlık: ECTS % &	Ağırlık: ECTS % &	Ağırlık: ECTS % &
Pratik Aktiviteler (Teori ve Uygulama)	36-48 ECTS % 15-20	12-48 ECTS % 10-20	6 ECTS % 25
Dans, Oyun, Jimnastik, Açık Macera Etkinlikleri, Yüzme, Track & Field, Atletizm, Diğer (“yeni” ve ulusal/yerel, kültürel ve geleneksel faaliyetler)	Tüm Alan	Genişletilmiş Alan	Sürdürülebilir Alan
Eğitim ve Öğretim Bilimleri (Pedagoji/Eğitim)	24-48 ECTS % 10-20	24-48 ECTS % 10-20	6 ECTS % 25
Doğal ve Biyolojik Bilimler (Genel ve Uygulamalı)	36-48 ECTS % 15-20	12-48 ECST % 5-20	1-3 ECST % 12,5 kadar
Sosyal Bilimler / Beşeri Bilimler (Genel ve Uygulamalı)	36-48 ECTS % 15-20	12-48 ECTS % 5-20	1-3 ECTS % 12,5'e kadar
Bilimsel Çalışma (Beden Eğitimi ile ilgili Araştırma: Tez veya Proje)	12-24 ECTS % 5-10	12-24 ECTS % 5-10	1-3 ECTS %12,5 kadar
Okul Tabanlı Öğretmenlik Uygulaması (Okul temelli pratik, teori, pratik ve mesleki hazırlama süresi dahil)	24-48 ECTS % 10-20	24-48 ECTS % 10-20	6 ECTS % 25

Tablo 367. Beden Eğitimi Çalışma Alanlarına Göre ECTS Kredi Puanı ve Yüzde (%) Puanları

Çalışma Alanları: ECTS ve % Çalışma Alanı		ECTS Kredi Puanı	%
Genel Çalışma Alanı	Çalışma Alanı	-	-
Pratik Aktiviteleri (Teori & Pratik)	Macera Etkinlikleri	16.8	9
	Dans	5	2.7
	Oyunlar	19.1	10.2
	Jimnastik	7.2	3.9
	Yüzme	17.3	9.3
	Atletizm ve Koşu	9.6	5.2
Öğretmen Hazırlığı	Didaktik / Pedagoji Bilimleri	27.6	14.8
	Okul Tabanlı Deneyim (Uygulamalı Öğretim)	22.7	12.1
Genel ve Uygulamalı Spor Bilimleri	Biyomedikal / Doğa Bilimleri	11.7	6.3
	Sosyal Bilimler / Beşeri Bilimler	25.5	13.6
Tez/Araştırma Projeleri	Tez / Araştırma Projesi	11.6	6.2
Diğerleri	Diğerleri	12.6	6.7
Toplam		186.7	100

Tablo 367’de ise Beden Eğitimi çalışma alanlarının ECTS Kredi Puanı ve Yüzde (%) ağırlıklarına göre karşılığı verilmiştir (103).

Türkiye’de ise yükseköğretim kurumlarında Beden Eğitimi Öğretmenliği alanındaki mevcut uygulama ise şu şekildedir. Yükseköğretim kurumlarındaki müfredat yapıları 2006-2007 öğretim yılında, YÖK tarafından Türkiye genelinde bütün spor eğitimi kurumlarındaki Beden Eğitimi Öğretmenliği alanı müfredat programları yapılandırılarak tek bir yapıya dönüştürülmüştür.

YÖK’ün 21.07.2006 tarihli genel kurul kararları ile yeniden düzenlenmiş olan programın özellikleri dikkate alınarak, programların kompozisyonda esnek bir düzenlemeye gidilmiş, alan ve alan eğitimi dersleri %50-60, öğretmenlik meslek bilgisi dersleri %25-30 ve genel kültür dersleri ise %15-20 oranlarında olacak biçimde belirlenmiştir (199). Bu düzenlemeyle, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği programı 59 farklı dersten oluşmak üzere 125 saat teorik, 66 saat uygulamalı ve 158 krediden oluşmuştur. Bu derslerin % 50,63’ünü alan dersleri (30 çeşit ders, 59 saat teorik, 42 saat uygulamalı ve 80 kredi), % 25,31’ ini öğretmenlik meslek bilgisi dersleri (13 çeşit ders, 33 saat teorik, 14 saat uygulamalı ve 40 kredi) ve % 24,05’ini genel kültür dersleri (16 çeşit ders, 33 saat teorik, 10 saat uygulamalı, 38 kredi) oluşturmaktadır (200, 201). Yukarıdaki düzenlemelerin yanında Türkiye, Beden Eğitimi Öğretmenliği alanında AB ülkelerin deneyimleri, uygulamaları ve AEHESIS Tematik Ağ Projesi sonuçları bağlamında, müfredat yapılarını yeniden gözden geçirme ve uyumlaştırmaya yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Bu uyumlaştırma sürecine yönelik aşağıdaki yorumlar yapılabilir:

- Türkiye'nin sosyal, kültürel yapısı, müfredat programları düzenlemelerinde göz ardı edilmemelidir,
- Beden Eğitimi Öğretmenliği müfredatı, öğrencilere uygun öğrenme ve öğretme stillerine, yöntem teknikleri ve becerilerine, bu becerilerin geliştirilmesine, uygulamaya, çeşitli fiziksel aktivitelere, iletişim ve etkileşim ortamlarına, yansıtıcı düşünceye, uygun karar ve inisiyatif almaya olanak sağlayan bir müfredat yapısı ve içeriği olmalıdır,
- Müfredat programları mesleki yeterliliklere göre oluşturulmalı, öğretmen adayının atanacağı eğitim kurumundaki vereceği dersin kazanımlarıyla uyumlu olmalıdır,
- Türkiye'de oluşturulacak yeni Beden Eğitimi müfredatı, AEHESIS Tematik Ağ Projesi referans noktasından hareketle pratik aktiviteler, doğal ve biyolojik bilimler, sosyal ve beşeri bilimler gibi genel çalışma alanlarını sunan bir müfredat yapısında olmalıdır,
- Beden Eğitimi Öğretmenliği müfredatı, biçimlendirici/gelişimsel temelli, aşamalı olarak açıkça tanımlanmış hedefler, öğrenim çıktıları ile sıralı bir müfredat, öğrenme teknikleri ve uygulamaları üzerine öğrencilerin perspektiflerini genişletmesine yardımcı olan kilit kavramların olanak tanıdığı bir çerçevede olmalıdır.

6. 2. 3. Sağlık ve Zindelik Alanlarının Uyum

Sağlık ve Zindelik alanı, Altı-Adım Modeli olarak adlandırılan metodoloji incelenerek yapılmış, çalışma grubunun çalışmaları içinde danışma, inceleme, gözden geçirme ve model geliştirme aşamalarının bulunduğu proje toplantılarıyla

ilerleme göstererek sonuçlanmıştır. Çalışma grubu, Sağlık ve Zindeliği, toplu etkinlikler, davranışlar, politikalar tarafından sağlanan bakım veya sağlık promosyonları, fiziksel uygunluk ile ilgili stratejiler, hedefler ve uygulama bakımından değişiklikler gösteren iki alt başlıktan oluştuğunu ifade etmektedir. Bunlar, *sağlıkla ilgili egzersiz alanı* (promosyon, dizayn, sağlık araçları, tıbbi gözetim altında hastalıkların iyileştirilmesinde ve tedavisinde veya sakatlıklarla başa çıkma, sağlık koşulları ve yaş durumu ile ilgilenir) ve *zindelik alanı* (promosyon, tasarım ve kondisyonu arttırmaya yönelik zindelik ve wellness egzersizleri ve sağlıklı yetişkin nüfusun hastalıklarının önlenmesiyle ilgilenir). Sağlık ve Zindelik çalışma grubu, bu alanın meslek başlıklarını dört başlıkta tanımlamıştır. Bu başlıklar ve tanımları aşağıdaki gibidir (202);

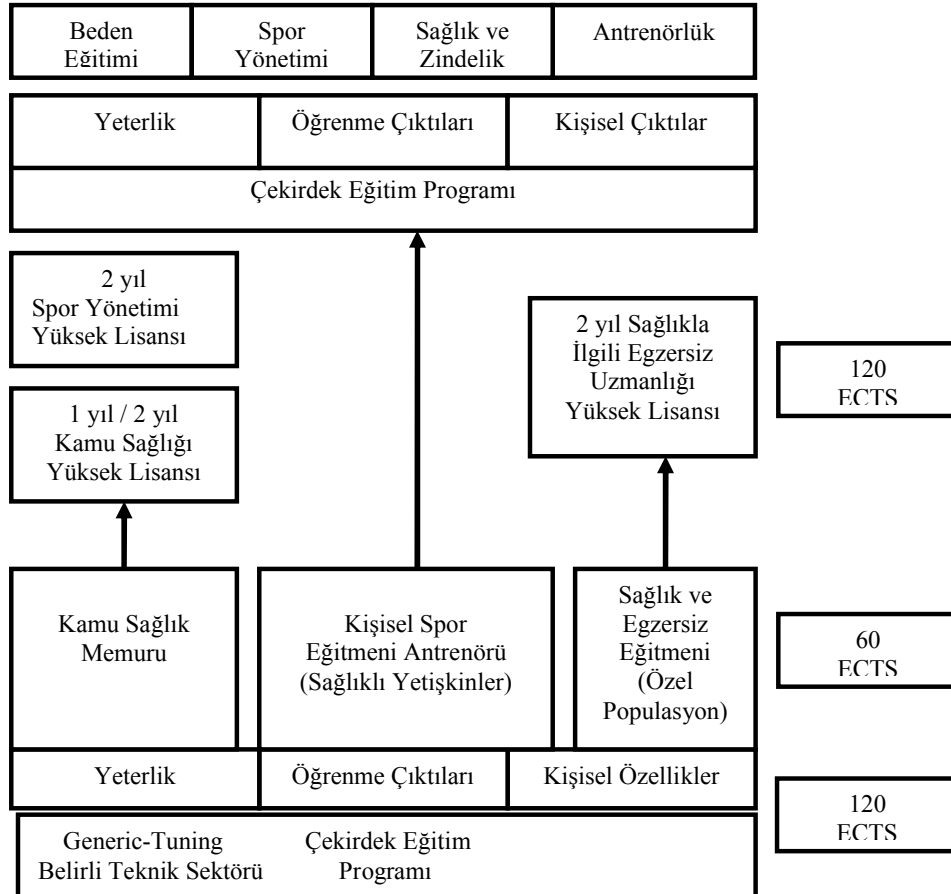
- *Zindelik İçin İleri Çalıştırıcı / Bireysel Çalıştırıcı*; Gelişmiş spor salonu eğitmeni ve kişisel eğitmenler, kendi alanlarında mezun olmuş, uygun egzersiz teknikleri kullanan bireylerin sağlıkları için düşük riskli fiziksel etkinlikler ve egzersiz programları hazırlayan, sağlık ve güvenlik koşullarının gerektirdiği gibi tıbbi tavsiyelerde bulunan kişilerdir. Bu başlığın, bireylere ve çeşitli gruplara uygun egzersiz programları hazırlamak ve öğretmek; kişisel eğitim hizmetlerinin planlanması ve temini; gelişmiş fiziksel aktivite programları için besin ve kilo programlarının uygulanması gibi faaliyetleri içerir,
- *Sağlık İçin Egzersiz Lideri/Uzmanı*; Spor ve sağlık bilimleri alanında lisans ya da yüksek lisans yapmış tasarım, değerlendirme, uygun kontekste tıbbi gözetim altında yaş grupları ve sağlık

koşulları bakımından programlar hazırlayan, risk faktörlerini göz önünde bulundurup kronik veya daimi özürlülükleri olanlara yeniden hareket kabiliyeti ve rehabilitasyon uygulayan kişilerdir. Bu başlık, egzersiz reçetesi ve egzersiz testi öncesi konularda risk sınıflaması yaparak, tasarımı yöneterek ve kademeli egzersiz testini değerlendirmek; tasarım ve majör risk faktörleri ve kronik hastalıkların önlenmesi için fiziksel halk sağlığı eğitim programları uygulamak; tıbbi gözetim altındaki post-travmatik kalp ve akciğer hastalarında ya da diğer kronik engellilerin rehabilitasyonunun tasarımı, yönetimi ve bu rahatsızlıklarla başa çıkma yöntemlerinin belirlenmesi gibi faaliyetleri içermektedir,

- *Halk Sağlığı Lideri;* Halk sağlığının düzenlenmesi, bölgesel, ulusal veya uluslararası düzeyde belirlenen politikalar çerçevesinde, fiziksel aktivite ve egzersiz programlarıyla kamu sağlığının yükseltilmesi, geliştirilmesi, spor ve sağlık bölümüyle ilgilenen kişilerdir. Bu başlık, halk sağlığı gözetim programlarına katılmak ve bilimsel epidemiyolojik kanıtlar kullanarak araştırma yapmak; fiziksel etkinlik ve egzersiz programlarını planlamak, geliştirmek, desteklemek ve kamu sağlığını değerlendirmek gibi faaliyetleri içermektedir,
- *Sağlık ve Zindelik Yöneticisi;* Spor ve sağlık bilimleri veya zindelik yönetimi alanında mezun olan kişiler olarak tanımlanmıştır. Sağlık ve Zindelik Yöneticisi, finansal yönetim, pazarlama, tanıtım ve satış, personel yönetimi, iletişim, kalite kontrol, programlama ve

stratejik gelişme ile sorumludur. Sağlık ve Zindelik Yöneticisi, aynı zamanda müşteri tutma, teknik servis denetlemesi, bakım, hijyen ve güvenlikten de sorumludur. Bu başlık, insan kaynaklarının, Sağlık ve Zindelik etkinliklerinin iletişim faaliyetlerinin finansmanını yönetmek; Sağlık ve Zindelik hizmetlerinin temini ve satışını yönetmek gibi faaliyetleri içermektedir.

Proje raporunda, Sağlık ve Zindelik alanına ilişkin model yapısının müfredat çerçevesi aşağıda (Şekil: 4) verilmiştir (202);

Şekil 4. Sağlık ve Zindelik Alanı Model Müfredat Yapısı (Lisans)

Sağlık ve Zindelik çalışma grubu, Gelişmiş Zindelik Eğitmeni/Kişisel Çalıştırıcı Model Yapısı'nı (Tablo: 368) aşağıdaki şekilde belirtmiştir. Model önerisinde, “*genel programın amaçları*”, “*müfredat içerik yapısı*”, “*bireysel seviye modülü*”, “*çalışma yükü (% ve ECTS Kredi Puanı)*”, “*değerlendirme kriterleri*” ve “*eğitim yolları*” verilmiştir. Ayrıca çalışma grubu, bu spor alanı ile ilgili lisans eğitimi süresinin 3 yıl, ECTS Kredi Puanı'nın 180 olması gerektiği konusunda görüş bildirmiştir.

Tablo 368. Gelişmiş Zindelik Eğitmeni/Kişisel Çalıştırıcı Müfredat Yapısı

Genel Program Amaçları	Sağlık ve Zindelik alanında Gelişmiş Zindelik Eğitmeni/ Kişisel Çalıştırıcı lisans programında genel eğitim amaçları aşağıdaki şekilde açıklanmıştır; • Akademik olarak zorlu, mesleki açıdan uygun ve en iyi uygulamaları destekleyen ahlaki, etik ve yasal konuların bilincinde olan bir eğitim programı sunmak, • Ulusal ve uluslararası meslek örgütleri tarafından uygun görülen, Sağlık ve Zindelik hizmetlerinin sağlanması ile ilgili bilgi, beceri ve yetkinlikleri geliştirmek, • Sağlık ve Zindeliğin multidisipliner doğasını tanımak için Sağlık ve Zindelik ile ilgili teoriler, ilkeler ve kavramlar üzerine eleştirel bir anlayış geliştirmek, • Kariyer geliştirmeye katkıda bulunan, hayat boyu öğrenmenin kişisel ve mesleki gelişimin ilkelerine teşvik,					
Müfredat İçerik Yapısı	Biyomedikal Bilimler Genel Genel Biyoloji, Biyokimya, Biyomekanik, Anatomi ve Fizyoloji, Beslenme Uygulamalı Egzersiz Fizyolojisi, Egzersiz Değerlendirme ve Talimatları, Sağlık ve hastalıkta beslenme, Spor beslenmesi, Spor Hekimliği	İnsan ve Sosyal Bilimler Genel Genel Sosyoloji ve Psikoloji Uygulamalı Egzersiz Fizyolojisi, Toplum Sağlığı Reklam Pedagoji	Uygulamalı Fiziksel Aktiviteler Spor Uygulamalı Egzersiz Öğretme / Uygulama ZindelikÖğ retimi Diğer Aktiviteler	İş Deneyimi ve Sürekli Mesleki Gelişim	Araştırma Metodları ve Bilimsel İş	Seçmeli Dersler Bunlar HE kurum ve öğrencilere; personelin akademik ve mesleki uzmanlığını yansıtan çalışma programları sunmak için fırsat sağlar

Bireysel Seviye Modülü	1. Temel Anatomi ve Fizyoloji 2. Temel Biyomekanik 3. Uygulamalı Egzersiz Fizyolojisi 4. Egzersiz Değerlendirme ve Talimatları 5. Beslenme ve Biyokimya 6. Hastalık ve Sağlıkta Beslenme 7. Spor ve Egzersizde Beslenme 8. Spor Hekimliği	9. Sağlık ve Zindelik'te Psikoloji Temelleri 10. Uygulamalı Egzersiz Psikolojisi 11. Halk Sağlığı ve Teşvik 12. Pedagoji	13. Uygulamalı Egzersiz Öğretimi (Grup Egzersizi) 14. Uygulamalı Egzersiz Öğretimi (Spor Salonu Tabanlı Egzersiz)	15. Grup Deneyimi 16. Sürekli Mesleki Gelişim	17. Araştırma Metodları 18. Tez veya İş Yaşamı Temelli Proje	
Çalışma Yüklü (%)	% 30-45		% 20-35	% 5-10	% 10-15	% 10-15
Çalışma Yüklü ECTS	54-81 Kredi Puanı		36-63 Kredi Puanı	9-18 Kredi Puanı	18-27 Kredi Puanı	18-27 Kredi Puanı
Değerlendirme	-Dönem Sonu Sınavları -Yazılı Rapor -Pratik Beceriler ve Yeterlilikler - Biçimlendirici ve Özetleyici Değerlendirme	-Dönem Sonu Sınavları -Yazılı Rapor	1. Sınav 2. Pratik Beceriler ve Yeterlilikler Biçimlendirici ve Özetleyici Değerlendirme 3. Yazılı Rapor	-Yazılı Raporlar	-Final Değerlendirme	Uygun olarak
Eğitim Yolları	-Resmi -E-öğrenme	-Resmi -E-öğrenme	-Resmi -Gayriresmi -İş tabanlı	-İşte/İş tabanlı	-Resmi -Sürekli Kişisel Mesleki Gelişim -E-öğrenme	Uygun olarak

Kaynak: Bu tablo araştırmacı tarafından AEHESIS Tematik Ağ Projesi 3. yıl raporundan (Sayfa: 136-141) derlenmiştir.

Aşağıda, AEHESIS Tematik Ağ Projesi kapsamında spor eğitimi kurumlarında Sağlık ve Zindelik alanına ilişkin (lisans) Gelişmiş Zindelik

Eğitmeni/Kişisel Çalıştırıcı programının müfredat yapısı modelinin “*modül başlığı*”, “*seviye*” ve “*amaçlarının*” içeriği verilmiştir (Tablo 369).

Tablo 369. Sağlık ve Zindelik Alanına (Gelişmiş Zindelik Eğitmeni/Kişisel Çalıştırıcı) Yönelik Önerilen Müfredat Modeli

Modül (Ders) Başlığı	Seviye	Amaç	Açıklama
Temel Anatomi ve Fizyoloji	1	-Öğrencilere vücut organ sistemlerinin incelenmesiyle uygulamalara, temel anatomi ve fizyolojiye bir giriş sağlamak, -Öğrenciler için laboratuvar ve/veya saha çalışması yapmak,	Bu modül, toplamda 180 ECTS Kredi Puanlı programın 54-81 ECTS Kredi Puanı'na eşit olan % 30-45 arası Biyomedikal-İnsan ve Sosyal Bilimler alanında ödüllü kısmına katkı sağlar.
Temel Biyomekanik	1	-Öğrencilere biyomekaniğin temel ilkelerini ve insan hareketlerini ve bunların Sağlık ve Zindelik bağlamında uygulamalarına giriş sağlamak, -Öğrenciler biyomekaniksel veri toplamalı, bu verileri işlemeli ve analiz etmelidir,	
Uygulamalı Egzersiz Fizyolojisi	2	-Egzersiz, fiziksel aktivite, spor ve sağlık arasındaki bağlantıları tespit etmek, -Öğrenciler laboratuvar ve/veya saha çalışması yapmalıdır,	
Egzersiz Değerlendirme ve Talimatları	2	-Egzersiz değerlendirme tekniklerinin ve egzersiz talimatları süreci analizinin çeşitlerini değerlendirmek, -Öğrenciler laboratuvar ve/veya saha çalışması yapmalıdır,	
Beslenme ve Biyokimya	1	Öğrencilere beslenme ve biyokimyanın temel prensiplerine bir giriş kazandırmak, Öğrenciler laboratuvar ve/veya saha çalışması yapmalıdır,	
Hastalık ve Sağlıkta Beslenme	2	-Beslenmenin sağlık ve hastalık üzerine farklı fizyolojik etkilerini açıklamak,	
Spor ve Egzersizde Beslenme	2	-Beslenme, spor ve egzersiz performansı arasındaki ilişkiyi anlamak,	
Biyomedikal Bilimler Bölümü/Spor Hekimliği	1	-Öğrencilere sağlığı yükseltme, hastalıkların engellenmesi ve tedavisinde egzersizin rolünü tanıtmak,	
Sağlık ve Zindelikte Psikoloji Temelleri	1	-Öğrencilere temel psikolojik konseptlere ve bunların Sağlık ve Zindelik'te uygulamalarına girişi sağlamak, -Öğrenciler laboratuvar ve/veya uygun görülen bir yerde saha çalışması yapmalıdır,	
Uygulamalı Egzersiz Psikolojisi	2	-Bu program/modül öğrencilere, fiziksel aktivite ve egzersiz tanıtımı ve egzersize bağlılığa uygulanan psikolojik prensipler hakkında bir anlayış sunar,	
Halk Sağlığı ve Teşvik	1	-Öğrencilere halk sağlığının ve halk sağlığına teşviğin konseptlerine giriş sağlamak,	

Uygulamalı Egzersiz Öğretimi (Grup Egzersizi)	1/2	-Planlama ve teslim becerileri ve grup egzersiz seansları değerlendirilmesi hakkında teorik ve pratik bilgi ve becerileri sağlamak, -Öğrencilere, uygulamalı egzersiz seansları yapmak, gerçekçi ortamlarda tercihen ilgili iş deneyimleriyle grup egzersizi sunma konusunda beceri ve yeterlilikleri geliştirme fırsatı sağlanmalıdır,	Bu modül, toplamda 180 ECTS Kredi Puanlı programın 36-63 ECTS Kredi Puanı'na eşit olan % 20-35 arası uygulamalı fiziksel aktiviteler, alanında ödüllü olan kısmına katkı sağlar.
Uygulamalı Egzersiz Öğretimi (Spor Salonu Tabanlı Egzersiz)	1/2	-Planlama, teslim becerileri ve spor salonu tabanlı egzersiz seanslarının değerlendirilmesi hakkında teorik ve pratik bilgi ve becerileri sağlamak, -Öğrencilere, uygulamalı spor salonu tabanlı egzersiz seansları yapmak ve gerçekçi ortamlarda tercihen ilgili iş deneyimleriyle spor salonu tabanlı egzersizi sunma konusunda beceri ve yeterlilikleri geliştirme fırsatı sağlanmalıdır,	
Grup Deneyimi	2/3	-İş deneyimi, gözlemlemek sormak, katılmak, katkıda bulunmak ve gerçek bir durumda öğrendiği deneyimleri çeşitli şekillerde kullanmak için tasarlanmıştır. Ayrıca, geribildirim deneyimi yansıtıcı uygulayıcı kavramını teşvik etmektedir, -Öğrencilerin pratik kendi uygulama modellerini geliştirmek ve gelecekteki kariyer ilerlemesi için gerçek bir potansiyel değere sahip olması için teoriyi kavramsallaştıran bir yeteneği teşvik etmek için etkinleştirmek gerekmektedir. -Aktif, kişisel akademik ve kariyer gelişimini sürdürerek teşvik eden bir öğrenme ortamı içerisinde faaliyet gösteren öğrencilerin çok daha iyi işyerlerinde olması muhtemeldir,	Bu modül, toplamda 180 ECTS Kredi Puanlı programın 9-18 ECTS Kredi Puanı'na eşit olan % 20-35 arası iş deneyimi (staj) sürekli mesleki gelişim alanında ödüllü olan kısmına katkı sağlar.
Sürekli Mesleki Gelişim	2/3	-Öğrencilere kişisel ve mesleki gelişim için odaklanmayı sunar. Bu sürekli izlemeyi, arıtmayı ve kişisel, mesleki ve kariyer gelişim hedeflerin uygulanmasını değerlendirilmesini içerir.	
Araştırma Metodları	1/2/3	-Bu program/modül öğrencilere, diğerlerinin araştırmaları konusunda eleştiri yapabilme ve kendi araştırmasını yapabilmek, donanımlı olmayı elde edebilmek için araştırmada farklı yaklaşımlar sergileyebilme hakkında öğrenme fırsatı sağlar.	Bu modül, Araştırma Yöntemleri ve 18-27 ECTS Kredi Puanı'nın toplam programın 180 kredisine eş gelen bilimsel çalışmalar % 15 ile 10 arası katkı sağlar
Tez veya İş Yaşamı Temelli Proje	3	-Öğrencilere, üniversitede öğrendikleri derslerle geliştirdikleri konseptleri, becerileri ve teknikleri biraraya getirebilme; bu çalışmalarını kendi alanlarında seçtikleri konu üzerinde derinlemesine araştırma yapabilmek için kullanabilmeyi gösterme fırsatı sağlar.	

Kaynak: Bu tablo, araştırmacı tarafından AEHESIS Tematik Ağ Projesi 3. yıl raporundan (Sayfa: 142-169) derlenmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar ışığında, Türkiye’de, spor eğitimi kurumlarında Sağlık ve Zindelik alanının tam olarak karşılığı ve içeriği bulunmaktadır. Bu nedenle Türkiye’de bu alanın amaçları, hedefleri Tematik Ağ Projesi bağlamında değerlendirilmesi yapılarak, bu spor alanı, spor eğitimi kurumlarına dünya ve AB ülkeleriyle uyum açısından ve piyasanın talepleri doğrultusunda tanımlanmalıdır. Sağlık ve Zindelik alanında Türkiye için AEHESIS Tematik Ağ Projesi kapsamında, bu alanın yapılanması ve müfredat yapılarının Avrupa ile uyumu bağlamında aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

- Spor eğitimi kurumları, bu alanla ilgili müfredat modeli ve içeriklerini mutlaka referans olarak ele almalıdır,
- Yukarıda da belirtildiği üzere bu spor eğitimi alanının Türkiye’de tam olarak karşılığı bulunmamaktadır. Genel olarak büyük şehirlerde (Ankara, İstanbul, İzmir gibi) bu alanda yetişecek personele duyulan ihtiyaç arttığı için bu alan çok büyük önem arz etmektedir.
- Dünyada ve Avrupa’da giderek artan obezite krizi gelecekte Türkiye için de bir risk olarak gözükmektedir. Bu nedenle, Türkiye’de bu alanla ilgili yapılanma başlatılmalıdır,
- Bu istihdam alanında çalışanların becerilerini ve yeterliliklerini geliştirmeleri için bu spor eğitimi alanı önem arz etmektedir,

6. 2. 4. Antrenörlük Eğitimi Alanlarının Uyum

AEHESIS Tematik Ağ Projesi ile Antrenörlük Eğitimi alanında, her ülkede, mesleki eğitim ve yükseköğrenim sektörleri arasında antrenörlük yeterliklerinin tanınması için bir sistem önerilmiştir. Antrenörlük eğitimindeki bütün yetkili ulusal otoritelerin, spor antrenörleri yeterlik programını denetlemesi,

tanınması ve gerekirse yönetmesi tavsiyesinde bulunulmuştur. Çalışma grubu, federasyonları antrenörlerin eğitiminde lider kurumlar olarak kabul ederek, üniversite, federasyon ve devlet merkezli antrenör eğitimleri arasında yeterliklerin tanınması için bir çerçeve oluşturulmuştur. Antrenörlük Eğitimi alanındaki müfredat modelinin esasları, *“kurumlar kendi mevcut kurslarını gözden geçirebilir ve yeni programlar planlayabilir”* şeklinde görüşlere karşı kurumlara bir dizi referans noktası sağlamak amacıyla “kural” olarak sunulmuştur. Antrenörlük eğitimi alanına ilişkin müfredat modeli, katılım-odaklı katılımcıların ve performans odaklı sporcuların antrenörleri için bir saygı eşitliği sunmaktadır. Ayrıca, Antrenörlük Eğitimi alanında sunulan bu model, antrenörlerin yeterliğinde ve eğitiminde üniversite ve üniversite dışı sektörler arasında güçlü ve uygun sinerjileri savunmaktadır (203). Antrenörlük Eğitimi alanında, profesyonel alanda iki ana standart meslek belirlenmiş ve her birinin alt bileşenleri aşağıdaki gibi tanımlanmıştır;

- Katılım Odaklı Sporcu (ların) Antrenörü:
 - *Spora Yeni Başlayanların Antrenörü (çocuk, genç, yetişkin),*
 - *Spora Katılma Odaklı Bireyin Antrenörü (çocuk, genç, yetişkin),*
- Performans Odaklı Sporcu (ların) Antrenörü:
 - *Seçilmiş Yetenekli Sporcunun Antrenörü (çocuk, genç, yetişkin),*
 - *Tam Zamanlı Yüksek Performans Sporcusunun Antrenörü,*

Çalışma grubu antrenörlük uzmanlığı gelişiminde dört ana aşamanın var olması gerektiğini önermekte (erken, orta, geç ve yenilenme), antrenörlük

uzmanlığının bu aşamaları, hem işgücü piyasası, hem de antrenör eğitim programları için bir anlam ifade eden antrenörlük rollerine dönüştürülebileceği (Tablo: 370) savunulmaktadır. Ayrıca bu antrenörlük rollerinin tanımı ve uygulaması ülkeden ülkeye ve spordan spora değişiklik gösterebileceği de ifade edilmektedir (203).

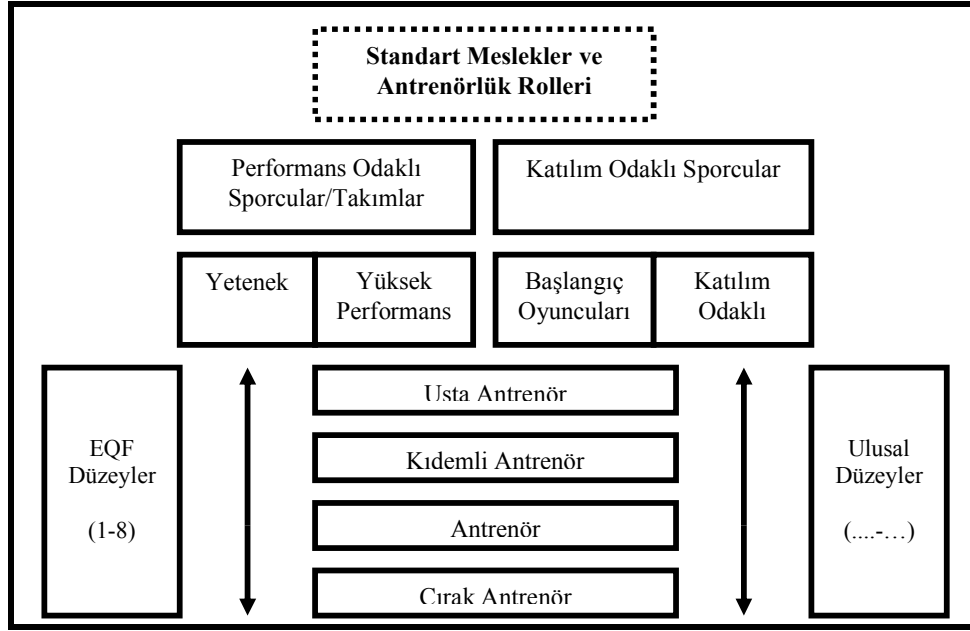
Tablo 370. Tavsiye Edilen Antrenörlük Rollerinin Sınıflandırılması

Rolün Adı	Rolün Tanımı
Çırak Antrenör	-Daha nitelikli antrenörlere, antrenörlük toplantılarının bölümlerini sunmada yardımcı olur, genellikle kontrol altında, -Emir/destek altında antrenörlük toplantıları sunmak, -Temel antrenörlük yeterliklerini öğrenme ve uygulama,
Antrenör	-Antrenörlük toplantılarını incelemek ve iletmek için hazırlanma, -Temel antrenörlük yeterliklerini gösterme,
Kıdemli Antrenör	-Yıllık antrenörlük toplantılarını planlama, uygulama ve inceleme, -İleri antrenörlük yeterliklerini gösterme,
Usta Antrenör	- Deneyimli antrenörlük programlarını planlama, uygulama, analiz etme ve gözden geçirme, -İleri antrenörlük yeterliği, yeniliği, ve liderliği gösterme,
Katılım Odaklı Sporcu (ların) Antrenörü	
Performans Odaklı Sporcu (ların) Antrenörü	

Antrenörlük yeterliklerinin belirlenmesi için “incelenmiş yapı”nın üç ana aşamadan oluşması gerektiği ifade edilmiştir. Bunlar, “*Federasyon Tabanlı Eğitim*”, “*Yükseköğretim Tabanlı Eğitim*” ve “*Diğer Tanınmış Antrenör Eğitim Kurumları Tabanlı Eğitim*”dir. Burada “*Üniversite Tabanlı Antrenör Eğitimi*” Bologna Süreci kapsamında kabul görmüştür (203).

Yükseköğrenim kurslarını, etkili bir şekilde, mesleki ve fedarasyon tabanlı antrenör eğitimiyle ilgili bir yere yerleştirmek amacıyla, antrenörlük yetkinliği ve yeterliklerinin tanınması için “kapsayıcı bir prensipler dizisine” önem verilmiş ve bu bağlamda, üç ana husus (*Spor Antrenörlerinin Yetkinliği, Spor Antrenörlerinin Eğitimi ve Gelişmekte Olan Avrupa Yeterlikler Çerçevesi*) üzerinde durulmuştur. Antrenörlük yetkinlik ve yeterliklerinin tanınması için genel çerçevenin, antrenörlük rollerine Çırak, Antrenör, Kıdemli Antrenör ve Usta Antrenör

seviyelerinde iki standart meslek (Katılım Odaklı Sporcu (ların) Antrenörü ve Performans Odaklı Sporcu (ların) Antrenörü) şeklinde yaklaşılacağı (Şekil: 5) belirtilmiştir (203).

Şekil 5. Antrenörlük Yeterlik ve Yeteneğinin Tanımı İçin Genel Çerçeve

Antrenörlük Eğitimi alanı çalışma grubu bir, iki veya üç spor dalını içeren antrenörlük programlarında nasıl bir sürecin uygulanacağı Tablo 371’de örnek bir taslakla açıklamıştır (203).

Tablo 371. Yükseköğrenim Sektöründe Muhtemel Müfredat Modelleri*

Antrenörlük Seviyesi/ Spor Sayısı	Çırac Antrenör	Antrenör	Kıdemli Antrenör	Usta Antrenör
1	x	x	x (mümkün)	-----
2	x	x	-----	-----
3	x	x (mümkün)	-----	-----

*1, 2 veya 3 spor dalında uzman antrenörlük lisans diploması

Tablo 372. Spor Antrenörlüğü’nde Önerilen Müfredat Modeli (Lisans Seviyesi)

Alan	Konu	Dönem	Ders Saati (Hafta)	Ders Saati (Yıl)	ECTS Kredi Puanı
Teknik	Spor Antrenörlüğü-1 (spor seçeneği)	Yıllık	5	150	16
Spor Bilimleri	Anatomi ve Psikoloji-1	1	4	60	6
Beşeri Bilimler	Antropoloji ve Spor Tarihi	1	2	30	3
Spor Bilimleri	İstatistik	1	4	60	6
Pedagoji	Spor Eğitimi-1	1	3	45	3
Spor Bilimleri	Anatomi ve Psikoloji-2	2	4	60	6
Spor Bilimleri	Motor Gelişimi	2	4	60	6
Spor Bilimleri	Biomekanik-1	2	3	45	3
Pedagoji	Spor Eğitimi-2	2	3	45	3
Spor Bilimleri	Seçenek-1	1	4	60	6
Spor Bilimleri	Seçenek-2	2	2	30	2
			21.5	645	60
Teknik	Spor Antrenörlüğü-2 (spor seçeneği)	Yıllık	6	180	16
Spor Bilimleri	Spor Biyolojisi	3	4	60	5
Spor Bilimleri	Kontrol ve Motor Öğrenme	3	4	60	5
Teknik	Eğitim Teorisi-1	3	4	60	6
Spor Bilimleri	Biomekanik-2	3	3	45	3
Pedagoji	Spor Pedagojisi-1	5	2	30	3
Beşeri Bilimler	Spor Psikolojisi	4	4	60	5
Beşeri Bilimler	Spor Organizasyonu	4	4	60	5
Teknik	Eğitim Teorisi-2	4	4	60	6
Pedagoji	Spor Pedagojisi-2	6	2	30	3
Spor Bilimleri	Seçenek-3	4	4	60	3
Pedagoji	Seçenek-4	5	2	30	3
Beşeri Bilimler	Seçenek-5	6	2	30	3
Pedagoji	Seçenek-6	6	2	30	2
-			23.5	705	60
Teknik	Spor Antrenörlüğü-3 (spor seçeneği)	-	-	-	-
-	Antrenörlük Uygulaması (eğitmenler tarafından uygulanan)	Yıllık	-	240	33
Beşeri Bilimler	Spor Sosyolojisi	5	4	60	6
Beşeri Bilimler	Spor Yönetimi-1	5	4	60	6
Teknik	Değerlendirme ve Kontrol Eğitimi	5	3	45	3
Beşeri Bilimler	Spor Yönetimi-2	6	4	60	6
Teknik	Travmatoloji	6	3	45	3
Beşeri Bilimler	Spor Ahlakı ve Olimpizm	6	2	30	3
			18.0	540	60

Kaynak: Bu tablo, araştırmacı tarafından AEHESIS Tematik Ağ Projesi 3. yıl raporundan (sayfa: 117-118) derlenmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar ışığında, Tablo 372’de yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi kurumlarında Spor Antrenörlüğü Eğitimi (lisans seviyesi) müfredat yapısı verilmiştir. Bu müfredat yapısında Spor Antrenörlüğü Eğitimi’nde 6 dönem

(3 yıl), 180 ECTS Kredi Puanı (1900-2100 saat) ve haftada 20-25 saat temas olması gerektiği önerilmiştir. Spor Bilimleri alanında; 550-650 saat/45-55 ECTS Kredi Puanı/% 25-35 arası, Beşeri Bilimler alanında; 350-400 saat/35-40 ECTS Kredi Puanı/% 15-20 arası, Pedagoji alanında; 200-250 saat/20-25 ECTS Kredi Puanı/% 10-15 arası ve Teknik alanda; 800-1000 saat/70-90 ECTS Kredi Puanı/% 40-50 arası olması gerektiği tavsiye edilmiştir (103).

Türkiye’de yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi veren kurumlarda yer alan Antrenörlük Eğitimi programlarının müfredat yapısı ve içerikleri incelendiğinde, ortak bir yapının olmadığı görülmektedir. Bu müfredat modelinin spor eğitimi kurumlarına bir referans noktası olacağı, bu yapının Türkiye’de uygulandığı takdirde Bologna Süreci’nin amaçlarına destekleyici bir rol üstleneceği düşünülmektedir. Bu programların, dünya ve Avrupa ülkeleri ile bütünleşme bağlamında, AEHESIS Tematik Ağ Projesi sonuçlarını ve önerilerini referans alması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Yukarıdaki Antrenörlük Eğitimi alanı ile ilgili açıklamalar ışığında, Türkiye için AEHESIS Tematik Ağ Projesi kapsamında, yükseköğretim düzeyinde antrenörlük eğitimi alanının yapılanması ve müfredat yapılarının Avrupa ile entegre olması doğrultusunda aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

- Türkiye’de uluslararası alanda tanınacak ve geçerliliğe sahip bir *Antrenör Lisans Sistemi’nin* kurulması için altyapı çalışmaları yapılmalıdır,
- Antrenörlük eğitim programlarının ana çerçevesi alanında etkin ve ahlaki antrenörler yetiştirmek için eğitim programları, uygun teorik kazanımlarla desteklenmelidir,

- Antrenörlük Eğitimi müfredatı, ulusal / uluslar arası kriterlere uygun kalite güvence sistemleriyle desteklenmesi için ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde çalışmalar yapılmalıdır,
- Yükseköğretim kurumlarının bulunduğu bölgelerin özelliklerine göre eğitim programlarına uygun spor dallarında seçmeli dersler konularak antrenör adaylarının uzmanlaşması sağlanmalıdır,
- Antrenörlük eğitim programları, iş gücü piyasasının ihtiyaçları ve ulusal/uluslar arası federasyonların ihtiyaçlarıyla yakından ilişkili olarak düzenlenmelidir,
- Spor Antrenörlüğü Eğitimi alanında spor branşı/branşlarında uzmanlaşması sağlanmalıdır,

6. 3. Sonuç ve Öneriler

Bir toplumun sporda gelişmesine süreklilik ve istikrar kazandırarak zenginleştirmesi ve hızlandırması, yükseköğretim düzeyinde eğitim hizmeti veren spor eğitimi kurumlarına sahip çıkmaktan geçmektedir. Doğru bir temelde kurulamayan spor eğitimi sistemi, spor sektörüne gerekli olan insan kaynağının iyi bir şekilde yetişmesine engel teşkil edecektir.

Gelişmiş ülkelerin spor eğitimi yapılanmalarının ve müfredat yapılarının incelenmesi ve Türkiye için uyarlanması spor eğitimi sistemi için önem arz etmektedir. Ancak gelişmiş ülkeler model alınırken, Türkiye'nin sistematik yapısına, farklılıklarına ve değerlerine uygun olmayan uygulamaların alınmaması da önem arz etmektedir. Çünkü, hiçbir ülke kendi yönetim biçimine aykırı bir şekilde insan kaynağı yetiştirmemektedir.

Bu doğrultuda, yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi hizmeti veren kurumlara yönelik gelecekte atılması gereken öncelikli adım; AEHESIS Tematik Ağ Projesi sonuçları doğrultusunda, spor ile ilgili tüm meslek alanlarındaki tanımlamaları tamamlamak, müfredat modellerini Avrupa Mesleki Sınıflandırma Çerçevesi ile uyumlu hale getirmek olmalıdır. Çünkü yükseköğretim kurumlarının ve spor eğitimi sunan diğer kurumların gelecekteki gelişmelere hazırlıklı olabilmeleri bağlamında, Avrupa Eğitim Yönergesi gibi benzeri temel referansların ve standart meslek tanımların yapıldığı spor sektörlerinin dikkate alınması gerekmektedir. Ancak bu şekilde ortak bir stratejinin belirlenebileceği zemin oluşturulabilir.

AEHESIS Tematik Ağ Projesi'nde Spor Bilimleri ve Eğitimi alanları olarak tanımlanan dört alan diğer Avrupa ülkeleri gibi Türkiye için de büyük bir önem taşımaktadır. “*Spor Yönetimi*”, “*Beden Eğitimi Öğretmenliği*” ve “*Antrenörlük Eğitimi*” alanları benzer şekilde Türk Yükseköğretiminde tanımlanmıştır. Ancak bu alanlarda meslek tanımları ve bu meslekler ile yetkinlik unsurları hali hazırda yeterli düzeyde tartışmaya açılmamıştır. “*Sağlık ve Zindelik*” alanı ise Türkiye’de spor eğitimi kurumlarında tam anlamıyla karşılığı oluşturulamamıştır. Bu nedenle AEHESIS Tematik Ağ Projesi’nde ortaya konulan standart meslek tanımları ve ilişkili yetkinlik profilleri Türkiye için de bir referans oluşturabilir (109). Günümüz gelişmelerine açık, gelişmelere öncülük etme misyonuna sahip ve dinamik bir yapıya sahip olması gereken Türk Spor Eğitimi’nin bu programlarla uyumlaştırılması çok büyük önem taşımaktadır.

Sonuç olarak, AEHESIS Tematik Ağ Projesi kapsamında Türkiye, Avrupa ülkeleri ile karşılaştırıldığında yükseköğretim düzeyinde ortak bir spor eğitimi

yapılanmasının olmadığı ortaya çıkmıştır. Türkiye'nin AB ile müzakere sürecinde olması münasebeti ile spor eğitimi kurumlarında yapılan planlı ve sistematik düzenlemeler Türkiye'yi bu alanda AB'ye entegre edecektir. Çünkü, Türkiye küreselleşen dünyada birçok faktörden dolayı (ekonomik, eğitim, siyasi gelişmeler gibi) AB'ye katılmak durumunda olup, spor eğitimiyle ilgili kurumlarını da bu yönde geliştirmeye dönük çalışmalara başlamalıdır. Türkiye AB'ye tam üye olmasa dahi spor eğitimi alanında AB standartlarını yakalamalı ve AB politikalarına uyum sağlamalıdır.

Yukarıdaki bu tartışmalar ve yorumlar ışığında, görülmektedir ki yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi sistemleri ve müfredat yapıları günümüz Türkiye'sinde talebi karşılayamamaktadır. Bu bağlamda, Türkiye için yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi kurumları sistemlerinin ve müfredat yapılarının gelişimi ve dünyaya uyumu açısından aşağıda önerilere yer verilmiştir;

- Türkiye'de yükseköğretim düzeyindeki spor eğitimi kurumları konu hakkında stratejik planlamalarını yapmalıdır,
- Spor eğitimi kurumlarına yönelik kapsamlı bir şura düzenlenmelidir,
- Spor eğitimi sistemi, ilköğretimden başlayarak yükseköğretime kadar bütünsel olarak ele alınıp yapılandırılması sağlanmalıdır,
- Türkiye'de yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi kurumları yönetim ve eğitim programları bağlamında daha fazla işbirliğine gitmelidir,
- Türkiye'de spor ve spor eğitimi için nasıl bir gelecek isteniyorsa bu kurumlar da o geleceğe hizmet edecek bir yapıyla ele alınmalıdır,
- Türkiye'nin spor eğitimi ile ilgili ana politikası, AB üye ülkelerinin politikalarının üzerinde olmalıdır,

- Spor eğitimi kurumlarının öğrenme ve fikir alışverişi bağlamında ortak bir platform oluşturulmalıdır,
- Spor eğitimi kurumları yaşadıkları problemlerin çözümüne yönelik ortak akıla (AEHESIS Tematik Ağ Projesi gibi) yönelik ulusal/uluslararası yeni çalışmalar yapılmalıdır,
- Spor eğitimi kurumlarındaki ana hedef, spor eğitimi alan öğrencilere idealizmin aşılması, rekabetin öğretilmesi ve benimsetilmesi olmalıdır,
- Türkiye’de spor eğitimi kurumlarını uyumlaştırmada örnek alınacak ülkenin / ülkelerin spor eğitimi konusundaki konumunu, sistematik yapının yanında özünden bakılarak ele alınması ve toplumsal yönden içselleştirilmesi sağlanmalıdır,
- Türkiye’de oluşturulacak spor eğitimi sistemi AB üyesi ve aday ülkelerin dışındaki ülkelerde de örnek olacak alternatif stratejilere sahip olmalıdır,
- Spor eğitimi kurumlarının diğer kurumlarla (ulusal / uluslararası) işbirliği yapması için spor eğitimi kurumlarına gerekli teşvikler verilmelidir,
- Spor eğitimi alanlarında program hazırlanırken, beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerine de başvurulmalıdır,
- Spor eğitimi kurumlarının sürekli değişebilen, çağın şartlarına uyan bir dinamizm içerisinde olması sağlanmalıdır,
- Spor eğitimi alanlarının müfredat içerikleri, iç pazar ile ilgili talebe cevap verebilecek düzeye getirilmelidir,

- Akademik personelin ve öğrencilerin üye ülkelerle değişimini ve hareketliliğini artırmak için projeler ve programlar yapılmalıdır,
- Spor müfredat programları hazırlanırken ve geliştirilirken ülkenin sosyal, kültürel vb. değerleri göz önünde bulundurulmalıdır,
- Spor eğitimi konusunda öğrenim çıktılarını karşılaştırılabilirliğini yapmak için gerekli bir yapılanma oluşturulmalıdır,
- Spor eğitimi kurumları, öğrenci değişimleri için ECTS Kredi Puanı uygulamasını tam anlamıyla uygulamalıdır,
- Spor eğitimi kurumlarında Erasmus kapsamında öğrenci hareketliliğinin artırılması ve öğrenci katılımının daha fazla sağlanması için alt yapı çalışmaları yapılmalıdır,
- Spor eğitime yönelik yol gösterici ve bilgilendirici ulusal/uluslar arası düzeyde bir arşiv bankası oluşturulmalıdır,
- Ortaöğretim düzeyinde (Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi) hazırlık sınıfı (dil sınıfı) konularak, buradan yükseköğretim kurumlarına gelen öğrencilerin uluslararası alana erken uyum sağlaması bağlamında rol alması sağlanmalıdır,
- Yükseköğretim düzeyinde Beden Eğitimi Öğretmenliği müfredatı, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarındaki kazanımlarla tutarlı, dengeli ve bağlantılı olmalıdır,
- Spor eğitimi alanlarında oluşturulacak yeni müfredatlar, toplumun kültürel değerlerini yansıtan, yaşam boyu öğrenmeyi ve sağlıklı ve aktif bir yaşam biçimini yansıtmalıdır,

- Spor eğitimi kurumlarında öğrencilere yurtdışında staj ve eğitim hakkı tanınmalı ve yurtdışı ağırlıklı projelerin arttırılması sağlanmalıdır,
- AB Eğitim ve Gençlik Programları Başkanlığı, spor eğitimi kurumlarına yönelik eğitim ve gençlik programları tanıtım faaliyetlerini arttırmalıdır,
- Spor eğitimi kurumları, mevcut programlarının kalitesini artırmak amacıyla mezun öğrencileri sektörde izlemeli ve ilgili sektörlerde deneyim kazanmış bireylerden eğitim-öğretim sürecinde faydalanmalıdır,
- Yükseköğretim kurumları, spor eğitimi programları açarken, bu programa ülkenin, bölgenin ve ilin ne derece ihtiyacı olduğunu ve mezunlarının istihdam edilebilirliğini gözetmeyi bir sorumluluk olarak görmelidir,
- Bundan sonra yapılacak çalışmalar için; *“Avrupa dışındaki ülkelerin yükseköğretim düzeyindeki spor eğitimi sistemleri ve müfredat yapıları incelenebilir”, “Avrupa ülkeleri ve Türkiye’nin spor eğitimi ile ilgili diğer öğrenim basamaklarına yönelik araştırmalar yapılabilir.”*

7. KAYNAKLAR

1. Kılınç U. Türkiye-Avrupa Toplulukları İlişkileri (Ekonomik, Sosyal, Siyasi, Hukuki ve İdari Yönden). TOBB Yayın No: Genel 148; Ar-ge 60, Ankara: Sevinç Matbaası, 1990: 3.
2. Karluk R. Avrupa Birliği ve Türkiye. Genişletilmiş 6. Baskı, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., 2002: 5, 6, 164, 686, 687.
3. Pagden A. Europe: Conceptualizing a Continent, The Idea of Europe: From Antiquity to the European Union, Pagden A. (Editors). Woodrow Wilson Center Series, England: Cambridge University Press, 2007: 33, 34.
4. Acar M. Avrupa Birliği ve Türkiye: Bir Ekonomik ve Siyasi Analiz. Ankara: Orion Yayınevi, 2006: 8.
5. Gençer G. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları; Erasmus Programı ve Türkiye Yüksek Öğretiminde Programın Uygulanması. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Yönetimi Anabilim Dalı, 2009: 4, 30-59, 100.
6. Öncüler M. E. Avrupa Birliği Eğitim Politikasında Mesleki Turizm Eğitimi Yaklaşımı ve Türk Turizmine Uygulanabilirliği. Doktora Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, 2006: 3, 35-48, 129-158.
7. Türkiye Cumhuriyeti Avrupa Birliği Bakanlığı. www.abgs.gov.tr/ab_kurumlar.htm / 05.08.2010.
8. Dinçer F. İ. Avrupa Birliği'nde Turizm ve Uygulanan Politikalar. İstanbul: Der Yayınevi, 1997: 29.
9. Özdemir S. Kavramlara İlişkin Açıklayıcı Not. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı Avrupa Birliği ile İlişkiler Genel Müdürlüğü, 2001: 3.
10. İktisadi Kalkınma Vakfı. "Avrupa Birliği'nin Tarihçesi". <http://www.ikv.org.tr/abtarihce.php> / 10.02.2006.
11. Gülcan M. G. Avrupa Birliği ve Eğitim. 2. Baskı, Ankara: Pegem Akademi, Ayrıntı Matbaası, 2010: 4, 33, 34, 79.
12. Reçber K. Avrupa Birliği Kurumlar Hukuku ve Temel Metinleri. Bursa: Alfa Aktüel, Star Matbaacılık, 2010: 61, 103-156, 496-498.
13. Palabıyık M. S., Yıldız A. Avrupa Birliği. Ankara: ODTÜ Yayıncılık, Semih Ofset, (2007): 80.

14. Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu.
<http://www.deltur.cec.eu.int/default.asp?lang=0&pId=3&fId=1&prnId=1&hnd=0&ord=0&docId=268&fop=1> / 23.04.2006.
15. Tanyeri A. E. Avrupa Birliği'nin Eğitim Politikası ve Erasmus Programı. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006: 6.
16. Dedeoğlu B. Dünden Bugüne Avrupa Birliği. İstanbul: Boyut Kitapları, Boyut Matbaacılık, 2003: 9.
17. Aktan C. C. Türkiye Avrupa Birliği'nin Neresinde?. İzmir: Agiad Yayınları, 2002: 26.
18. Aşar B. Avrupa Birliği'ne Tam Üyelik Sürecinde "Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları'nın İncelenmesi ve Türk Eğitim Sisteminin Bu Programlardan Yararlanma Düzeyinin Analizi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı, 2006: 1, 12-16, 72-110, 236.
19. Karluk R. Avrupa Birliği ve Türkiye. İstanbul: Beta Basım Yayım, 2005: 92, 183-213, 254, 257.
20. Arslan R. Avrupa Birliği'nin Kurumsal Yapısı ve Karar Alma Süreçleri, Avrupa Birliği Ortak Politikalar ve Türkiye. Kar M., Arıkan H. (Editör), İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., 2003: 76, 77, 84, 93.
21. Türkiye Odalar Borsalar Birliği. Avrupa Birliği Nedir? (Tarihsel Gelişim, Kurumsal Yapı ve Genişleme Süreci). Ankara: TOBB Yayınları, 2002: 10, 14, 35.
22. Peterson J., Shackleton M. The Institutions of the European Union. England: Oxford University Press, Great Britain, 2002: 95.
23. Kumbaracı S. Avrupa Birliği'nde Kurumsal Yapı ve Karar Alma Süreci, Avrupa Birliği ve Türkiye. Erdem M. Ş., Aykın S. M. (Editör), Antalya: Ezgi Kitabevi, 2003: 64.
24. Senemoğlu D., Baykal S., Kızılırmak B. ve ark. Avrupa Birliği Temel Konular. 3. Baskı, Ankara: İmaj Yayınevi, Kalkan Matbaacılık, 2011: 73, 75, 76, 78, 79.

25. Güler M. Avrupa Birliği Parlamentosu ve Parlamentonun Temsil Yeteneği. Ankara: Adalet Yayınevi, 2011: 113.
26. European Parliament.
<http://www.europarl.europa.eu/parliament/public/staticDisplay.do?id=45&pageRank=4&language=EN> / 20.12.2011
27. Vikipedi Özgür Ansiklopedi.
http://en.wikipedia.org/wiki/Appportionment_in_the_European_Parliament_Lisbon_system / 11.03.2010.
28. Delegation Of The European Union To Turkey.
http://www.avrupa.info.tr/I3ir_bakista_AB / 21.11.2010.
29. European Parliament.
<http://www.europarl.europa.eu/members/expert/groupAndCountry.do?language=EN> / 21.10.2010.
30. Bilici N. Türkiye-Avrupa Birliği İlişkileri (Genel Bilgiler, İktisadi-Mali Konular, Vergilendirme). Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2004: 50.
31. How Does the Union Work?.
http://europa.eu.int/abc/12lessons/index4_en.htm / 18.02.2006.
32. Ülger İ. K. Avrupa Birliği Rehberi. Kocaeli: Umuttepe Yayınları, Mesut Matbaacılık, 2008: 114-195, 301-310.
33. Fontaine P. 12 Derste Avrupa. Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu, Lüksemburg: Avrupa Toplulukları Resmi Yayınlar Ofisi, 2007: 20.
34. European Commission. http://ec.europa.eu/dgs_en.htm / 11.10.2010.
35. AB'de Karar Alıcı Organlar. http://www.iso.org.tr/abm_avrupa_birligi.asp / 11.01.2005: 89.
36. Canpolat İ. S. Uluslararası Siyasal Sistem: Avrupa Topluluğu-AB Örneği. Bursa: Ezgi Kitapevi Yayınları, 1994: 193.
37. Karluk R. Avrupa Birliği ve Türkiye. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., 1996: 29.
38. Yetkin M. N. Türkiye AB İlişkilerinin Tarihsel Gelişimi ve Değerlendirilmesi. Ankara: T.C Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı AB Genel Müdürlüğü, 2004: 34.

39. Türkiye Cumhuriyeti Ankara Valiliği. “Türkiye-AB İlişkileri Tarihi Süreci”. <http://www.ankara.gov.tr/Portal.asp?ID=535> / 01.01.2011.
40. İktisadi Kalkınma Vakfı. “Gümrük Birliği”. <http://www.ikv.org.tr/gumrukbirligi.php> / 06.09.2004.
41. Aktan C. C. ark. “Avrupa Birliği ve Türkiye İlişkileri”. <http://www.canaktan.org/ekonomi/yeni-avrupa/turkiye-iliskiler.htm> / 22.02.2005.
42. Aktar C. Avrupa Yol Ayrımında Türkiye. Ankara: İletişim Yayınları, 2000: 53.
43. Canbolat İ. Avrupa Birliği: Uluslararası Bir Sistemin Teorik, Kurumsal, Jeopolitik Analizi ve Genişleme Sürecinde Türkiye İle İlişkiler. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım, 2002: 268.
44. Paksoy M. Avrupa Birliği-Türkiye İlişkilerinin Gelişimi, Avrupa Birliği Ortak Politikalar ve Türkiye. Kar M., Arıkan H. (Editör), İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., 2003: 118, 119.
45. İktisadi Kalkınma Vakfı. “Adaylık Süreci”. <http://www.ikv.org.tr/adayliksureci.php> / 22.10.2005.
46. Vikipedi Özgür Ansiklopedi. <http://tr.wikipedia.org/wiki> / 20.10.2010.
47. Türkçeleştirilmiş AB Yayınları ve Broşürleri. <http://eureptr.org.tr/english/kitap/eg-ogretim.html> / 25.02.2001.
48. Türkiye Cumhuriyeti Avrupa Birliği Bakanlığı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı. <http://www.ua.gov.tr> / 01.03.2012.
49. Ertl H. The European Union and Education and Training: An Overview of Policies and Initiatives, Implementing European Union Education and Training Policy, Phillips D., Ertl H. (Editors), Germany: 2003: 20, 23, 27, 29.
50. Atabay, S. Avrupa Birliği ve Politikaları. 2. Baskı, Erhan Ç., Senemoğlu D. (Editör), Ankara: Kalkan Matbaacılık, 2011: 7.
51. Sezgin S. İ. Türkiye AB İlişkileri, AB’nin Eğitim, Öğretim ve Gençlik Politikaları. Ankara: Ankara Ofset, 2001: 234, 236, 240.

52. Erginer A. Avrupa Birliği Eğitim Sistemleri, Türkiye Eğitim Sistemiyle Karşılaştırmalar. Ankara: Pegem A Yayıncılık, Baran Ofset, 2006: 1, 13, 60, 103-188, 205-261, 320.
53. Atabay S. Avrupa Birliği Eğitim Politikaları ve Topluluk Programları, Avrupa Birliği Politikaları. Ankara: İmaj Yayınları, 2007: 190, 193.
54. İnandı Y. Avrupa Birliği Ülkeleri Eğitim Sistemi ile Türk Eğitim Sisteminde Eğitimin Yönetimi ve Finansmanı. Doktora Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, 2005: 58.
55. Aydın A. Avrupa Birliği'ne Giriş Sürecinde Avrupa Birliği Eğitim Politikaları ve Türk Eğitim Sistemine Yansıması. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitimin Sosyal ve Tarihi Temelleri Bilim Dalı, 2006: 35, 135.
56. Hirtt N. Brüksel'den Lizbon'a. Eğitim, Bilim, Toplum Dergisi. Ankara: Eğitim Sen Yay. Sayı: 10, 2005: 74, 86.
57. Kihtir A. Avrupa Birliği'nin Eğitim Politikası. Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2003.
58. Barkçın F. VII. ve VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planlarında Eğitim Politikaları, Avrupa Birliğine Giriş Sürecinde Eğitim. Genişletilmiş 2. Baskı, İstanbul: Eğitim Dizisi No: 1, Alkey Yayınları, 2004: 31.
59. Gülcan M. G. Avrupa Birliği'ne Adaylık Sürecinde Türkiye Eğitim Sisteminin Yapısal Sorunları ve Yapısal Uyum Modeli Araştırması. Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Teftişı Programı, 2003: 30-58, 62, 64.
60. Uludağ Üniversitesi. "AB Eğitim ve Gençlik Programları" http://uged.uludag.edu.tr/LLP_GENEL%20BILGILENDIRME_LL.PDF / 11.09.2011.
61. Gülcan, M. G. AB ve Eğitim Süreci, Ankara: Anı Yayıncılık, 2005: 41.
62. European Parliament. <http://www.europarl.europa.eu/activities/committees/homeCom.do?language=EN&body=CULT> / 05.02.2010.

63. European Commission. Education and Training. http://ec.europa.eu/education/index_en.html / 10.05.2006.
64. Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı. www.meb.gov.tr / 05.03.2006.
65. Erken E. Açılış Konuşması, AB Eğitim Programları'na Katılım Semineri, İstanbul: İstanbul Ticaret Odası, 2005: 7.
66. Kaya A. Avrupa Birliği Programlarına İlişkin Temel Yaklaşımlar, Ankara: Türk İdare Dergisi, Sayı: 446, 2005: 130.
67. Duman, T. (2001). Avrupa Eğitim Programları, Milli Eğitim Dergisi, 149, Erişim: <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/149/duman.htm>, Erişim Tarihi: 08.10.2008, Sayfa: 74.
68. İktisadi Kalkınma Vakfı. Avrupa Birliği'nin Bilim, Araştırma ve Eğitim Politikaları ve Türkiye'nin Uyumu. İstanbul: İKV Yayınları, 2004: 43.
69. Aykın S. Oğuz M., Ceren U. Eğitimde Avrupa Boyutu: Socrates, Leonardo Da Vinci ve Gençlik Programları, AB ve Türkiye. Erdem, M. Ş. (Editör), Bursa: Ezgi Kitapevi, 2003: 373.
70. Türkiye Cumhuriyeti Çukurova Kalkınma Ajansı. <http://www.cka.org.tr/main.aspx?id=247> / 08.03.2012.
71. Avrupa Birliği Avrupa Parlamentosu ve Konseyi, 15.11.2006 Tarihli Hayatboyu Öğrenme Alanında Bir Faaliyet Programı Tesis Eden 1720/2006/EC Sayılı Kararı, 24.11.2006 Tarih ve L 327/45 Sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi. <http://www.ua.gov.tr> / 01.03.2012.
72. Türkiye Cumhuriyeti İstanbul Kültür Üniversitesi, Avrupa ve Uluslararası İlişkiler Merkezi. <http://www.iku.edu.tr/TR/546-5/2-1-9946-605-4/Jean-Monnet-Programi> / 01.03.2012.
73. EU Schemes in Support of Tourism. An Internet Roadmap for the Tourism Sector. http://europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/tourismpublications/documents/roadmap_en.pdf / 29.03.2002.
74. Sakıncı S. Avrupa Birliği Dersleri: Ekonomi, Politika, Teknoloji. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2006.
75. Marangoz C. Çağdaş Üniversite. Ankara: Yarınlar İçin Düşünce Platformu, Eğitim ve Kültür Yayınları-1, 2008: 103, 104.

76. Wachter B. The Bologna Process: Developments and Prospects. *European Journal of Education*, 39 (3) 2004: 265, 273.
77. European Commission. <http://ec.europa.eu/education/policies/educ/bologna/bologna.pdf> / 19.07.2008.
78. Brockmann M. Qualifications, Learning Outcomes and Competencies: A Review of European Divergences in Vocational Education and Training (VET). Literature Review (Draft Working Paper), <http://www.kcl.ac.uk/content/1/c6/01/57/15/literaturereview.pdf> / 13.07.2010.
79. Brockmann M., Clarke L., Méhaut P., Winch C. Competence-Based Vocational Education and Training (VET): The Cases of England and France in a European Perspective. *Vocations and Learning*, 1(3), 2008: 227, 244.
80. Adam S. Learning Outcomes Current Developments in Europe: Update on The Issues and Applications of Learning Outcomes Associated With The Bologna Process. Edinburgh: Presentation at Bologna Seminar at Herriot-Watt University, 2008.
81. Huisman J., Van Der Wende M. The EU and Bologna: Are Supraand International Initiatives Threatening Domestic Agendas?. *European Journal of Education* 39 (3), 2004: 349, 357.
82. Küçükcan T., Gür B. S. Türkiye’de Yükseköğretim Karşılaştırmalı Bir Analiz. Ankara: Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı, Pelin Ofset, 2009: 80-99, 103-111.
83. Aktan C. C. Sorbon’dan Bolonyo’ya, Berlinden Bergen’e: Avrupa’da Yüksek Öğrenim Sistemlerinin Harmonizasyonu ve Yeniden Yapılandırılmasına Yönelik Reform. İzmir: Değişim Çağında Yüksek Öğretim, 2007: 19.
84. Yükseköğretim Kurulu. www.yok.gov.tr/avrupabir/DiplomaEki_once.doc / 2006.
85. European Commission. www.europa.eu.int/comm/education/policies/rec_qual/recognition/diploma_en.html / 2006.
86. Avrupa Birliği Bakanlığı, Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı, Türkiye’de Çok Ortaklı Faaliyetler Bağlamında Fest-i Erasmus

- (Erasmus Festivali), Eğitim ve Gençlik Dergisi, Yıl: 2, Sayı 4, Ankara: 2007: 21.
87. Muğla Üniversitesi.
http://www.mu.edu.tr/t/duyuru/2004/11_2004/Erasmus_Uygulama_Elkitabi_2003-4.doc / 2004.
88. Avrupa Birliği Bakanlığı, Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı, Öğrenim Hareketliliği.
<http://www.ua.gov.tr//index.cfm?action=detay&yayinID=95005237167356C7CB9CE1E93C0456E029C23> / 2009.
89. Devlet Planlama Teşkilatı, Yükseköğretim Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Ankara: 2003.
90. European Commission.
<http://www.europa.eu.int/comm/education/socrates/ects.html> / 05.08.2008.
91. Orta Doğu Teknik Üniversitesi. Avrupa Kredi Transfer Sistemi.
<http://www.erasmus.metu.edu.tr/ectst.htm> / 05.08.2008.
92. Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü. Spor Şurası Ön Komisyon Raporları. Ankara: 1990: 89.
93. Helvacı M. Türkiye’de Avrupa Birliği Sürecine Uygun Olarak Yürütülen Spor Alanındaki Hukuki ve Kurumsal Değişikliklere İlişkin Tutumların Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 2007: 33, 34.
94. European Commission.
http://europa.eu.int/comm/sport/doc/ecom/doc_consult_en.pdf / 2002.
95. European Commission. <http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l35001.htm> / 2002.
96. European Commission. http://europa.eu.int/comm/cdp/working-paper/enhanced_flexibility.pdf / 2002.
97. www.abanaliz.com/haberdetay.asp?ID=293 / 2010.
98. Avrupa Birliği. Avrupa Komisyonu Eğitim ve Kültür Genel Direktörlüğü.
<http://ec.europa.eu/sport> / 10.01.2012.
99. Tuning Educational Structures in Europe.
<http://www.unideusto.org/tuningeu> / 24.12.2011.

- 100.** Avrupa Spor Bilimleri Eğitimi ve İstihdamı Birliği.
<http://www.enssee.eu/ENSSEE> / 22.12.2011.
- 101.** Aligning a European Higher Educational Structure In Sport Science.
<http://www.aehesis.de/HTML/Welcome.htm> / 04.12.2011.
- 102.** Petry K., Froberg K. Overview Of The Project. 2006, In: Petry K., Froberg K., Madella A. Thematic Network Project AEHESIS-Report of the Third Year, Cologne, 2006.
- 103.** Petry K., Froberg K., Madelle A. Thematic Network Project, Aligning a European Higher Education Structure In Sport Sciences (AEHESIS), Report Of The Third Year, Supported By The Socrates Programme Of The European Commission, Published By The Department Of Leisure Studies, German Sport University Cologne, 2006: 1, 2, 120, 189, 190, 194, 211.
- 104.** Petry K., Froberg K., Madelle A. Thematic Network Project, Aligning a European Higher Education Structure In Sport Sciences (AEHESIS), Report Of The Second Year (01.10.2004-30.09.2005), Supported By The Socrates Programme Of The European Commission, Published By The Department Of Leisure Studies, German Sport University Cologne, 2005: 1.
- 105.** Avrupa Spor Eğitimi Bilgi Platformu.
http://www.eaip.eu/index.php?option=com_frontpage&Itemid=44 / 01.12.2011.
- 106.** ISOC Socrates Projects Database.
<http://www.isoc.siu.no/isocii.nsf/projectlist/110058> / 24.12.2011.
- 107.** Petry K., Froberg K., Madelle A. Thematic Network Project, Aligning a European Higher Education Structure In Sport Sciences (AEHESIS), Report Of The First Year (01.10.2003-30.09.2004), Supported By The Socrates Programme Of The European Commission, Published By The Department Of Leisure Studies, German Sport University Cologne, 2004: 145.
- 108.** Camy J., Madella A., Klein G. The Six-Step-Model: From Model to Process, 2006, In: Petry K., Froberg K., Madella A. Thematic Network Project AEHESIS-Report of the Third Year, Cologne, 2006.
- 109.** Çotuk B. Avrupa Spor Bilimleri Yükseköğretimini Uyumlaştırma Sürecinde Türkiye'nin Konumu AEHESIS Projesi. The International Symposium On

- Physical Education and Sports Teaching In EU-Bologna Process (11-12 Mayıs 2007), Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart University Faculty Of Education Deoartment Of Pysical Training And Sport, 2007: 50, 52.
- 110.** Ada S., Aksu D. Eğitim Yapıları ve Yönetimleri Açısından Çeşitli Ülkelere Bir Bakış. Ada S., Baysal Z. N. (Editör), Ankara: Pegem Akademi, Canteğin Matbaası, 2009: 1, 2, 50, 51, 103-204, 331, 415, 428.
- 111.** Kaptan S., Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri (10. Baskı). Ankara: Tekışık Yayınları, 1998: 23.
- 112.** Yıldırım A., Şimşek H. Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (7. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınevi, 2008: 224.
- 113.** Eurydice. Higher Education Governance in Europe: Policies, Structures, Brussels: Funding and Academic Staff, 2008.
- 114.** Karakütük K., Güven İ., Kepenekçi Y. K. ve ark. Lisansüstü Öğretim Sistemleri. Karakütük K. (Editör), 2. Baskı, Ankara: Pegema Akademi, Ayrıntı Matbaası, 2009: 19, 107-133, 233-240, 321-387, 470, 536-553.
- 115.** Klemperer A. M., Wende V., Witte J. The Introduction Of Bachelor and Master Programmes In German Higher Education Institutions, Enschede: Cheps, 2002.
- 116.** Vikipedi Özgür Ansiklopedi. <http://tr.wikipedia.org/wiki/Arnavutluk> / 2009.
- 117.** Higher Education In The Republic Of Albania. <http://www.international.ac.uk/resources/albania%20he.pdf> / 23.01.2012.
- 118.** Mapzones. Country's Profile. www.mapzones.com / 24.05.2006.
- 119.** Austrian Statistics. Population, Macro-Economic and Business Statistics. Austrian Central Statistics Office, www.statistik.at / 10.05.2006.
- 120.** Bertllsson M., Nybom T. Studies of Higher Education and Research From University to Comprehensive Higher Education: On the Widening Gap Between "Lehre and Leben", Studies of Higher Education and Research, Stockholm: 1991, www.epnet.com / 18.05.2006.
- 121.** Thomas C. R. Philosophical Anthropology and Educational Change: Wilhelm Von Humboldt and The Prussian Reforms, History of Education Quarterly, 13, (3), 1973: 219, 230.

122. Erdem M., Harmanacı M. F. ark. Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri (Beş Kıtada 30 Ülke Eğitim Sisteminin Türk Eğitim Sistemiyle Karşılaştırılması), Balçık A. (Editör), 2. Baskı, Ankara: Pegem Akademi, Cankaya Matbaası, 2009: 1, 13-72, 112, 113, 485.
123. Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı. Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemlerinin Güçlendirilmesi Projesi, Avrupa'daki Eğitim Sistemleri ve Devam Eden Reformlar Üzerine Özet Ulusal Belgeler. [www.megep.meb.gov.tr/megep/genel/moduler/ulkeler/Austria%20\(TR\).doc](http://www.megep.meb.gov.tr/megep/genel/moduler/ulkeler/Austria%20(TR).doc) / 05.12.2008.
124. Avusturya Eğitim Bakanlığı. Avusturya'da Eğitim Olanakları. http://www.bmukk.gv.at/medienpool/9313/BW_turkisch.pdf / 20.01.2008.
125. The Education System in Europe. <http://www.eurydice.org> / 2010.
126. Belgium. <http://www.euroeducation.net/prof/belco.htm> / 07.02.2006.
127. www.e-cografya.com/ulkeler/avrupa.%20Bulgaristan%20 / 18.11.2004.
128. National Institute of Education Ministry of Education and Sciences. The Development of Education: The National Report of Republic of Bulgaria, National Institute of Education Pres, 2004.
129. Bekhradnia B. Higher Education In Bulgaria: A Review For The Ministry Of Education And Science, Higher Education Policy Institute, Oxford: UK, 2004.
130. Information on The System of Education in The Republic of Bulgaria. www.skvc.lt/old/Bul/Enicbul.htm / 18.11.2004.
131. Vikipedi Özgür Ansiklopedi. http://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87ek_Cumhuriyeti / 02.01.2012.
132. Eurydice. "The Information Database on Education Systems in Europe". <http://eacea.ec.europa.eu/portal/page/portal/Eurydice/EuryCountry> / 05.07.2009.
133. Eurydice / Cedefop. "Structures of Education, Vocational Training and Adult Education Systems in Europa". <http://www.eurydice.org/portal/page/portal/Eurydice> / 23.11.2006.

134. Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı.
www.maol.meb.gov.tr/html_files/ulkeler/Czech%20Republic%20(TR).doc /
28.01.2012.
135. Bağcı Ş. E. Avrupa Birliği Ülkelerinde Yaşam Boyu Eğitim Politikaları
“Almanya, Danimarka ve Türkiye Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma.”
Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri
Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Halk Eğitimi Programı, 2007: 74.
136. Denmark. <http://www.euroeducation.net/prof/denmarco.htm> / 07.02.2006.
137. Estonya Büyükelçiliği. www.estemb.org.tr / 2007.
138. Estonya Milli Eğitim ve Bilim Bakanlığı. Milli Eğitim ve Bilim
Bakanlığı'nın Misyonu. 2007, www.van.hm.ee/uusJhm/client/php /
20.02.2007.
139. Ministry of Education Education in Finland,. “Helsinki”
<http://www.minedu.fi> / 1999: 26.
140. Durand P. C. France. Clark B. R., Neave G. R. (Editors), Oxford: Pergamon,
The Encyclopedia of Higher Education, 1992: 217, 224.
141. Korkut H. Sorgulanan Yükseköğretim, 2. Baskı, Ankara: Anı Yayıncılık,
2002: 16.
142. www.education.gouv.fr/cid37/inscription.html / 22.08.2008.
143. Monteil J. M. The Reform Of Doctoral Education in France And The Link
Between Universities and Public Research Organisations,
[http://www.bologna-bergen2005.no/EN/Bol_sem/Seminars/050203-](http://www.bologna-bergen2005.no/EN/Bol_sem/Seminars/050203-O5Salzburg/05020305_Monteil.pdf)
[O5Salzburg/05020305_Monteil. pdf](http://www.bologna-bergen2005.no/EN/Bol_sem/Seminars/05020305_Monteil.pdf) / 01.09.2005.
144. Vikipedi Özgür Ansiklopedi.
<http://tr.wikipedia.org/wiki/H%C4%B1rvatistan> / 03.01.2012.
145. European Commission.
[https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Croatia:Overv](https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Croatia:Overview)
[iew](https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Croatia:Overview) / 2009.
146. Agency for Science and Higher Education Croatia. [www.azvo.hr/en/higher-](http://www.azvo.hr/en/higher-education/)
[education](http://www.azvo.hr/en/higher-education/) / 27.01.2012.
147. www.foreigntrade.gov.tr / 2005.

148. Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı.
<http://megep.meb.gov.tr/indextr.html> / 22.01.2012.
149. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Grubu. www.tubitak.gov.tr / 01.10.2005.
150. Gökçe F. Değişme Sürecinde Devlet ve Eğitim. Ankara: Eylül Kitap ve Yayınevi, 2000: 176.
151. Vikipedi Özgür Ansiklopedi. <http://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0rlanda> / 24.01.2012.
152. The European Education Directory. Ireland.
<http://www.euroeducation.net/prof/irco.htm> / 05.08.2006.
153. The European Education Directory. Spain.
<http://www.euroeducation.net/prof/spainco.htm> / 07.02.2006.
154. Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı.
[http://www.megep.meb.gov.tr/genel/moduler/ulkeler/Sweden\(TR\).doc](http://www.megep.meb.gov.tr/genel/moduler/ulkeler/Sweden(TR).doc) / 19.10.2007.
155. Statistical Information About Switzerland.
<http://www.about.ch/statistics/index.html> / 15.08.2005.
156. Kayadibi F. İsviçre Eğitim Sistemi ve Türk Çocuklarının Eğitimi, İstanbul: Dem Yayınları, 2007.
157. Federal Department Of Foreign Affairs Presence Switzerland.
<http://www.swissworld.org/eng/swissworl.html> / 02.06.2008.
158. İtalya. www.cografya.net / 04.04.2006.
159. İtalya. <http://www.italyaonline.net/Italya/hakkında/kisaca.htm> / 04.04.2006.
160. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
http://www.uis.unesco.org/countryprofiles/html/EN/countryProfile_en.aspx?code=3800.htm / 04.04.2005.
161. Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı.
[http://www.megep.meb.gov.tr/genel/moduler/ulkeler/Italy\(TR\).doc](http://www.megep.meb.gov.tr/genel/moduler/ulkeler/Italy(TR).doc) / 13.12.2005.
162. Vikipedi Özgür Ansiklopedi. İzlanda. <http://tr.wikipedia.org/wiki/izlanda> / 04.04.2007.
163. The Educational. <http://bella.mm.stjr.is/utgafour/skolenska.pdf> / 04.04.2007.

164. Nielsson U., Thorlakur K. Iceland. www.colombia.edu/uvni/papers/2005.iceland.pdf / 06.06.2007: 100.
165. Vikipedi Özgür Ansiklopedi. <http://tr.wikipedia.org/wiki/K%C4%B1br%C4%B1s> / 02.01.2012.
166. Vikipedi Özgür Ansiklopedi. http://tr.wikipedia.org/wiki/G%C3%BCney_K%C4%B1br%C4%B1s_Rum_Kesimi / 24.01.2012.
167. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti. Ekonomik ve Sosyal Göstergeler, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Enformasyon Dairesi, www.trncpio.org / 14.10.2005.
168. Cyprus Ministry Of Education And Culture, Cyprus Higher Education <http://www.highereducation.ac.cy/en/educational-system.html> / 22.01.2012.
169. Vikipedi Özgür Ansiklopedi. <http://tr.wikipedia.org/wiki/Letonya> / 03.01.2012.
170. Ministry of Education and Science of the Republic of Latvia. http://izm.izm.gov.lv/upload_file/en/higher_education.pdf / 27.01.2012.
171. Vikipedi Özgür Ansiklopedi. <http://tr.wikipedia.org/wiki/Litvanya> / 03.01.2012.
172. The European Education Directory. Lithuania. <http://www.euroeducation.net/prof/lithuaco.htm> / 07.02.2006.
173. Vikipedi Özgür Ansiklopedi. http://en.wikipedia.org/wiki/Master's_degree_in_Europe#Lithuania / 28.01.2012.
174. Vikipedi Özgür Ansiklopedi. <http://tr.wikipedia.org/wiki/Macaristan> / 03.01.2012.
175. Macaristan'da Eğitim. <http://www.medaegitim.com/macaristanda-egitim.asp> / 22.01.2012.
176. Vikipedi Özgür Ansiklopedi. <http://tr.wikipedia.org/wiki/Malta> / 03.01.2012.
177. Vikipedi Özgür Ansiklopedi. <http://tr.wikipedia.org/wiki/Norve%C3%A7> / 03.01.2012.
178. Utdanningssystemet. <http://utdanning.no/utdanningssystemet> / 17.10.2007.

179. The Education System in Europe. <http://www.eurydice.org> / 2010
180. Sağlam M. Avrupa Ülkelerinin Eğitim Sistemleri, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 1999: 321.
181. Eurydice / Cedefop. Structure of Education, Initial Training and Adult Education Systems in Europe, Portugal 2002. Brussels, http://www.eurydice.org/About/En/frameset_objektives.html, 2000: 34.
182. Vikipedi Özgür Ansiklopedi. <http://tr.wikipedia.org/wiki/Romanya> / 03.01.2012.
183. Vikipedi Özgür Ansiklopedi. <http://tr.wikipedia.org/wiki/S%C4%B1rbistan-Karada%C4%9F> / 03.01.2012.
184. Sırbistan'da Yükseköğretim Sistemi. <http://www.tempus.ac.rs/uploads/documents/2.2%20sistem%20VO%20u%20Srbji%20eng.pdf> / 23.01.2012.
185. Vikipedi Özgür Ansiklopedi. http://en.wikipedia.org/wiki/Montenegro#Tertiary_education / 28.01.2012.
186. Vikipedi Özgür Ansiklopedi. <http://tr.wikipedia.org/wiki/Slovakya> / 03.01.2012.
187. Vikipedi Özgür Ansiklopedi. <http://tr.wikipedia.org/wiki/Ukrayna> / 03.01.2012.
188. Ukrayna'da Eğitim. <http://www.egitimdeukrayna.com/ukrayna-egitim-sistemi.html#2> / 28.01.2012.
189. Eurydice / Cedefop. Structure of Education, Initial Training and Adult Education Systems in Europe, Greece 2002, Brussels, http://www.eurydice.org/About/En/frameset_objektives.html / 2000: 30.
190. Tanrıkulu D. Yükseköğretime Erişimin Değerlendirilmesi ve Türkiye İçin Politika Önerileri. Ankara: DPT Uzmanlık Tezleri, Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü, (2795), 2009: 1, 59.
191. Moira P., Milonopoulos D., Anastasiou S. Producing Graduates for the Tourism Industry in Greece: A Case Study. England: Journal of Hospitality, Leisure, Sport and Tourism Education, 3 (2), 2004: 56.
192. Köksal F. Avrupa Birliği ve Eğitim, Ankara: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, 2003.

193. Moussis N. Avrupa Birliği Politikaları Rehberi. Fethi A. (Çeviren), İstanbul, 2004: 257, 261.
194. İnci H. Avrupa Birliği Ülkeleri ve Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Spora Katkıları ve Spor Politikalarının Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2011: 96.
195. Erdoğan Y. Türkiye’de Spor Eğitiminin İncelenmesi ve Program Geliştirme Çalışması. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 1998: 4, 7.
196. Atalay Ş. Avrupa Yüksek Öğrenim Alanı ve Değişim Programları. 3. Uluslararası Avrupa Gençlik Haftası-Avrupa Bütünleşmesi ve Türkiye-AB İlişkileri Sempozyumu, Antalya, 2005: 34, 37.
197. Cingene V., Purnaho K. Spor Yönetimi: Yeterlilikleri Sınıflandırmak ve Geleceği Analiz Etmek İçin Kullanılan Bir Uyarlama Modeli. <http://www.eaip.eu/images/stories/MyPDF/sm.pdf> / 15.12.2011, 109-129.
198. Hardman K., Klein G., Patriksson G., et al. Bologna Sürecinin Uygulanması ve Beden Eğitimi’nde Model Müfredat Gelişimi Öğretmen Eğitimi, <http://www.eaip.eu/images/stories/MyPDF/pe.pdf>, 15.12.2011, 56-78.
199. Kavak Y., Aydın A., Altun S. A. Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007). Ankara: Yükseköğretim Kurulu Yayını, 2007: 5.
200. Yükseköğretim Kurulu, Eğitim Fakültelerinde Uygulanacak Yeni Programlar Hakkında Açıklama. http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/programlar_aciklama.doc / 12 Nisan 2007.
201. Bozyiğit E., Erturan G. Loughborough Üniversitesi ve Pamukkale Üniversitesi’nin Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştiren Lisans Programlarının Karşılaştırmalı Analizi. Uluslararası AB-Bologna Süreci Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (11-12 Mayıs 2007), Çanakkale: Onsekiz Mart Üniversitesi, 2007.
202. Pilkington A. Sağlık ve Zindelik’in Profesyonel Alanı. <http://www.eaip.eu/images/stories/MyPDF/hf.pdf> / 15.12.2011, 130-136.

- 203.** Duffy P. Bologna Sürecinin Uygulanması ve Antrenörlükte Model Müfredat Geliştirme. <http://www.eaip.eu/images/stories/MyPDF/co.pdf> / 15.12.2011, 80-97, 104-107.

8. ÖZGEÇMİŞ

1981 Elazığ doğumlu olan Yunus Emre KARAKAYA, 2004 yılında Fırat Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünü bitirdi. 2004 yılında Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda yüksek lisans öğrenimine başladı. 2007 yılında *“Cumhuriyet’in 100. Yılında Elazığ İlinin Spor Stratejisi: Stratejiden Geleceğe 2023”* konulu yüksek lisans tezini tamamladı. Aynı enstitüye bağlı anabilim dalı başkanlığında doktora eğitimine başlayıp 2012 yılında bitirdi.

2005 yılında Bingöl Çeltiksuyu Sabah Gazetesi Pansiyonlu İlköğretim Okulu'nda ve 2006 yılında Elazığ Maden ilçesi Atatürk İlköğretim Okulu'nda beden eğitimi öğretmeni olarak çalıştı. 2008 yılında İstanbul Metris'te askerlik Görevini tamamladı. 2009 yılında Elazığ Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde, Lig Heyeti Başkanlığı görevini yürüttü. 2010 yılından itibaren Elazığ Şair Hayri İlköğretim Okulu'nda Beden Eğitimi Öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Evli ve 1 çocuk babasıdır.